VICTOR SUVOROV

Mărturia unui spion condamnat la moarte

SPĂRGĂTORUL DE GHEAŢĂ

Cine a declanşat al doilea război mondial ?

POLIROM

VICTOR
SUVOROV

SPĂRGĂTORUL DE GHEAŢĂ

Cine a declanşat al doilea război mondial ?

Victor Suvorov (fost ofiţer al Direcţiei Generale de Informaţii a Ministerului Apărării din Uniunea Sovietică) a rămas pe viaţă stigmatizat ca trădător deoarece, după ce a furat secretele Apusului în timpul războiului rece, a aflat adevărul despre „războiul sfînt” şi s-a stabilit în Occident. Alte volume traduse la Editura Polirom: *Ultima republică* (1997); *Ziua M* (1998); *Epurarea. De ce a decapitat Stalin armata* (2000)

Cu o prefaţă de Vladimir Bukovski

POLIROM 2010

Monumentul orbirii umane

Cînd l-am întîlnit prima dată pe Victor Suvorov, era deja obsedat de această carte, debita în şir cifre şi fapte, pur şi simplu nu mai putea vorbi despre nimic altceva, dar nu s-a hotărît să pună toate acestea pe hîrtie încă mulţi ani: ori pentru că nu credea pînă la capăt în propriile concluzii, ori pentru că se temea să-şi pervertească ideea, neavînd speranţa că va fi ascultat. Încă nu erau scrise *Acvarium*, nici *Speţnaz*, care i-au adus faimă mondială; abia îi ieşise prima cărticică, culegerea de texte cu subiect militar *Povestirile Eliberatorului*. La drept vorbind, datorită acestei cărţulii ne-am întîlnit. S-a întîmplat că redacţia *Times* din Londra mi-a trimis-o pentru recenzare, iar eu aproape că am fost singurul care am elogiat-o în presă.

E caraghios să amintesc acum, dar în acele vremuri anticomunismul, ba şi simpla raportare negativă faţă de Uniunea Sovietică erau în ochii intelectualităţii occidentale ceva de genul unei boli ruşinoase, iar un scriitor al moravurilor socialismului învechit în rele nu putea năzui la o recenzie măcar, darmite la recunoaşterea talentului său. Doar puţini dintre noi reuşeau pa atunci să facă o breşă în zidul tăcerii.

Lui Victor îi era şi mai greu decît nouă. Căci chiar şi despre mine, într-o polemică televizată, o secătură de stînga a îndrăznit să sugereze că, vezi Doamne, „anumite persoane” pot aprecia opiniile mele ca „trădare a propriei ţări”. Însă aceasta s-a întîmplat o singură dată şi, avînd în vedere biografia mea [*], am putut să mă debarasez de această mîrşăvie. Însă Victor a purtat chiar de la început această etichetă absurdă. Condamnat în contumacie la

[*] Autorul prefaţei, bine-cunoscutul disident Vladimir Bukovski (n.1942), a petrecut doisprezece ani în închisorile şi clinicile psihiatrice de „reeducare”sovietice. A ajuns în Occident în 1976, autorităţile sovietice schimbîndu-l cu Luis Corvalan, liderul comuniştilor chilieni (n.tr.)

moarte, el era obligat să fie păzit permanent, să ţină seama de cerinţele îngerilor săi păzitori şi, drept urmare, nu putea nici să-şi prezinte opiniile în mod public, nici să-şi facă reclamă la cărţi, nici măcar să aibă întîlniri cu jurnaliştii. Pînă de curînd nu-şi putea da nici măcar propriul nume, ceea ce, se înţelege, a dat apă la moară lingăilor sovietici, care afirmau că nu există nici un fel de Victor Suvorov, iar cărţile sub acest nume sînt scrise de Serviciul de Informaţii Britanie.

Pe scurt, nu s-a hotărît mult timp să se apuce de *Spărgătorul de gheaţă*, fiindcă pentru el aceasta nu era o carte pur şi simplu. Era lucrarea întregii sale vieţi. Şi nu ar fi fost nici un Victor Suvorov, nu ar fi fost nici *Acvarium*, nici *Speţnaz*, nici *Povestirile Eliberatorului*, ci ar fi fost doar ofiţerul GRU Vladimir Rezun, care credea cu sfinţenie că îşi slujeşte patria şi poporul, subtilizînd secrete occidentale, dacă nu ar fi această carte, pe care o ţineţi acum în mîini. Mai corect spus, dacă nu ar fi această descoperire cutremurătoare pe care o conţine şi care a schimbat radical viaţa unui ofiţer sovietic obişnuit. Educat în familia unui om care a luptat în război, nici nu putea reacţiona altfel, cînd a aflat înfricoşătorul adevăr al „războiului sacru”. Tocmai de aceea a şi fugit, a rămas în Occident, sortit să poarte pe viaţă eticheta de „trădător”, fără cea mai mică speranţă că îşi va mai vedea vreodată părinţii, prietenii. Şi toate acestea ca să ajungă la oameni adevărul descoperit de el.

Iar după spusele sale, aceste lucruri nu s-au petrecut absolut întîmplător. Încă din perioada academiei militare s-a întîmplat ca unei lecţii de istorie militară să-i urmeze una de strategie. „Şi, poftim – povestea el -, stau şi ascult cum că, dacă inamicul se pregăteşte de un atac prin surprindere, el trebuie să-şi strîngă trupele la frontieră şi să-şi dispună aerodromurile cît mai aproape de linia viitorului front. Iar apoi, imediat după această lecţie, mi se povesteşte că în 1941 Stalin nu era pregătit de război, a făcut multe greşeli serioase, în special şi-a dispus aerodromurile drept pe graniţa cu nemţii, adunînd acolo

cele mai bune trupe… Cei drăcovenia asta ? Nu se poate ca amîndoi să aibă dreptate: ori minte istoricul, ori greşeşte strategul.”

Însă orice ar spune acum Victor, acesta a fost un prilej, nu o cauză. Căci nu numai el a ascultat acele lecţii, ca să nu mai vorbim de milioanele de participanţi la evenimentele descrise, iar mai tîrziu de miile de cercetători ai celui de-al doilea război mondial, de autori de nenumărate disertaţii şi monografii. Şi doar ideea respectivă e atît de simplă, atît de evidentă, încît te şi minunezi cum de nu i-a venit nimănui mai înainte.

În fapt, putem oare să luăm în serios versiunea oficială a istoricilor sovietici conform cărora Stalin, care nu credea nici în propria-i umbră, s-a „încrezut” în Hitler în aşa măsură, că a pierdut din vedere posibilitatea războiului ? L-a crezut pe cuvînt el, Stalin, care, la prima suspiciune, a executat întregul corp ofiţeresc superior de comandă? L-a crezut în asemenea măsură, încît şi-a demontat întreaga linie de apărare de la frontiera vestică. Şi, crezînd atît de tare, a continuat să accelereze turbat ritmul înarmarii, să desfăşoare noi şi noi divizii? În acest caz, cu cine intenţiona să se lupte?

Despre ceea ce intenţioana nimeni nu are nici o îndoială. Acest fapt este demostrat fără putinţă de tăgadă nu numai de informaţiile adunate în carte, nu numai de numeroasele afirmaţii ale „conducătorului popoarelor”, ci şi de detaliile cele mai mărunte, pe deplin accesibile, din perioada de dinainte de război. De pildă, înainte de război, în parcurile de cultură şi odihnă din aproape fiecare oraş sovietic se aflau în calitate de „atracţii” turnuri pentru sărituri cu paraşuta, iar după război acestea, spre marea mea părere de rău au fost scoase. Şi noi rămînem uimiţi, citindu-l pe Suvorov, că în 1941 Armata Sovietică avea cinci corpuri de armată de desant-paraşutare, circa un milion de paraşutişti antrenaţi. Unde, cînd a reuşit Stalin să pregătească o asemenea armadă, ba încă şi pe neobservate?

Sau iată un alt detaliu, despre care am citit de curînd şi

care m-a uimit: nu numai eu l-am citit, însă nimeni nu l-a remarcat, pe nimeni nu a pus pe gînduri. Conform memoriilor autorului vestitului cîntec patriotic „Ridică-te, măreaţă ţară”, care a apărut în primele zile ale războiului (şi care este azi cîntat „cu nobilă înverşunare” la întrunirile lor de „ai noştri”), Stalin l-a comandat personal autorului în… februarie 1941! Nimic de zis, înţelept era Conducătorul şi Călăuzitorul, pînă şi de cîntec a avut grijă. Dar războiul cică nu l-a prevăzut.

Este lesne de înţeles de ce istoricii sovietici preferă să-l prezinte pe Prietenul cel mai bun al istoricilor ca pe un prostănac naiv sau ca pe un om fără minte, decît să observe toate aceste neconcordanţe. Altiminteri ei ar trebui inevitabil să recunoască faptul că Stalin nu a fost mai smintit ca orice comunist, începînd cu Lenin, ba şi cu Marx: căci toţi aceştia au crezut că revoluţia mondială va avea loc ca urmare a unui război mondial. Aceasta nu era pentru ei o catrastofă, un dezastru, ci o „inevitabilitate istorică” pe deplin aşteptată.

În afară de aceasta, este sficient să vedem ce a scris Lenin în 1920-1921, ca să înţelegem în ce situaţie fără ieşire ajunseseră bolşevicii, care năzuiau la revoluţia mondială şi dădeau zor să cucerească puterea în Rusia. E de la sine înţeles, nici unul dintre ei nu intenţiona să construiască socialismul „într-o singură ţară cucerită”, cu atît mai mult în una agrară. Victoria revoluţiei în Rusia a fost, după expresia lui Lenin, „mai puţin de jumătate din treabă”. Pentru ca această victorie să devină definitivă şi irevocabilă, „noi trebuie să obţinem victorii ale revoluţiei proletare în toate ţările capitalului sau cel puţin în cîteva importante dintre acestea”. Fără potenţialul lor industrial, nici nu putea fi vorba despre socialism. De aici şi NEP-ul leninist, şi noua tactică „de încercuire a citadelei capitaliste”, a folosirii contradicţiilor lor pentru accelerarea venirii revoluţiei mondiale, adică a declanşării războiului mondial. În acest sens, Stalin era doar un discipol credicios al lui Marx şi Lenin.

Într-un cuvînt, este de înţeles că istoricii noştri naţionali nu au putut recunoaşte faptele prezentate în această carte, nerecunoscînd agresivitatea naturală a comunismului şi responsabilitatea sa în privinţa crimelor împotriva umanităţii, în aceeaşi masură ca şi hitlerismul. Dar ce i-a împiedicat pe istoricii occidentali să observe un adevăr atît de evident?

Exact acelaşi lucru ca şi pe colegii lor sovietici: conformismul. Şi aici, în Occident există importante forţe politice capabile să-l facă profund nefericit pe orice deştept care scoate la iveală unele descoperiri neplăcute pentru ele. *Establishment*-ul de aici nu este nici în prezent pregătit să recunoască, la fel ca într-o celebră anecdotă, că Hitler a fost doar „un tiran mărunt al epocii staliniste”, iar pînă de curînd autorul unei astfel de teorii era ostracizat ca „fascist”. Un astfel de îndrăzneţ nu va mai putea face nici carieră, nu va mai deveni nici profesor universitar, nici măcar nu îşi va mai putea publica lucrările. De aceea în Occident s-au găsit mai puţini oameni care să se declare deschis anticomunişti, decît în fosta URSS.

Chiar şi acum, cînd au fost dezvăluite în sfîrşit odioasele secrete comuniste, noi continuăm să prindem în junglele latino-americane bătrînei care şi-au săvîrşit fărădelegile cu jumătate de veac în urmă, dar sîntem indignaţi cînd îl vedem pe banca acuzaţilor pe Eric Honecker. Vai, ce cruzime! Doar e bătrîn şi bolnav! Şi îl compătimim pe Mihail Sergheevici, care – vai, ce oroare! – este silit să se prezinte la tribunal (nu, nu la cel de la Nürnberg, ci doar la cel Constituţional, dar nu în calitate de învinuit, ci numai de martor). Dar oare cutezăm să numim PCUS o organzaţie criminală? Ce tot vorbiţi, e doar „neconstituţională”…

Nu, această carte nu ni se întipăreşte în minte prin adîncimea analizei sale, prin nu ştiu ce fapte cutremurătoare, necunoscute pînă acum. Autorul operează cu bună ştiinţă numai cu materiale cunoscute de toţi şi accesibile tuturor. Cartea rămîne în mintea noastră ca un monument al orbirii umane, din cauza căreia cel mai

inuman regim din istoria umanităţii a putut exista şaptezeci şi patru de ani. Sau, mai bine zis, ca un monument al acelei ciudate boli a urechii şi ochilor, răspîndită în vremurile comuniste, cînd auzeam una, vedeam alta şi nu ne miram deloc de asta.

Victor Suvorov continuă să trăiască în Anglia, cum scrie el însuşi, „între condamnarea la moarte şi execuţie”. Nimeni nu şi-a pus problema să-i comute condamnarea.

Vladimir Bukovski
noiembrie 1992, Cambridge

Occidentul, cu ai săi canibali imperialişti, s-a transformat într-un
focar de robie şi întuneric. Sarcina noastră constă în a distruge
acest focar spre bucuria şi alinarea proletarilor din toate ţările.

I.V. Stalin, 1918

Cine a declanşat al doilea război mondial ?

La această întrebare se răspunde în fel şi chip. Nu există o părere unică. Conducerea sovietică, de pildă, şi-a schimbat părerea în această problemă de mai multe ori. La 18 septembrie 1939, guvernul sovietic comunica într-o notă oficială că vinovată de izbucnirea războiului este Polonia.

La 30 noiembrie 1939, în ziarul *Pravda*, Stalin mai numea nişte „vinovaţi": „Anglia şi Franţa au năvălit asupra Germaniei, luînd asupra lor răspunderea pentru actualul război".

La 5 mai 1941, într-o cuvîntare secretă, ţinută în faţa absolvenţilor Academiei militare, Stalin numea încă un vinovat: Germania.

După terminarea războiului, cercul „vinovaţilor" se lărgeşte. Stalin declară că al doilea război mondial a fost început de toate ţările capitaliste. Conform împărţirii lui Stalin, înainte de cel de-al doilea război mondial toate statele lumii în afară de URSS, erau socotite capitaliste. Dacă e să-i
dăm crezare lui Stalin, războiul cel mai sîngeros din istoria omenirii a fost început de guvernele tuturor statelor, inclusiv Suedia şi Elveţia, dar excluzînd Uniunea Sovietică.

Punctul de vedere a lui Stalin, conform căruia vinovaţi Sînt toţi, cu excepţia URSS, a prins rădăcini pentru mult timp în mitologia comunistă. În timpurile lui Hruşciov şi Brejnev, ale lui Andropov şi Cernenko învinuirile adresate

întregii lumi s-au repetat nu o dată. În timpul lui Gorbaciov, în Uniunea Sovietică s-au schimbat multe, însă nu s-a modificat opinia stalinistă privind vinovaţii de izbucnirea războiului. Astfel, în timpul lui Gorbaciov, principalul istoric al Armatei Sovietice, generalul-locotenent P.A.Jilin, repeta: „Vinovaţii războiului n-au fost numai imperialiştii Germaniei, ci ai întregii lumi" (*Krasnaia zvezda*, 24 sept. 1985).

Îndrăznesc să afirm că, învinuind toate ţările lumii de dezlănţuirea celui de-al doilea război mondial, comuniştii sovietici au ascuns cu bună ştiinţă ruşinosul lor rol de instigatori ai războiului.

Să ne amintim că după primul război mondial Germania a pierdut dreptul de a mai avea o armată puternică şi armament ofensiv, inclusiv tancuri, artilerie grea şi avioane de luptă. Pe propriul lor teritoriu comandanţii germani au fost lipsiţi de posibilitatea de a se mai pregăti în vederea unor
războaie agresive. Comandanţii germani nu au încălcat interdicţiile şi nu s-au pregătit de război agresiv în poligoanele lor, au făcut aceste lucruri... pe teritoriul Uniunii Sovietice. Stalin a pus la dispoziţia comandanţilor germani tot ceea ce ei nu aveau dreptul să mai deţină: tancuri, artilerie grea, avioane de luptă. Le-a pus la dispoziţie instituţii de învăţământ, poligoane, cîmpuri de tragere. Stalin a dat comandanţilor germani accesul liber în uzinele sovietice de tancuri, cele mai puternice din lume: uitaţi-vă, ţineţi minte, însuşiţi-vă !

Dacă Stalin ar fi voit pacea ar fi trebuit să împiedice cu orice preţ renaşterea puterii de şoc a militarismului german: căci atunci Germania ar fi rămas o ţară slăbită din punct de vedere militar. În afară de Germania, ar fi fost slăbită Marea Britanie, care nu avea trupe terestre corespunzătoare, şi
Franţa, care îşi pierduse aproape întreg bugetul militar pe un păgubos program de apărare, ridicînd un fel de Mare Zid Chinezesc de-a lungul graniţelor sale; dar şi alte ţări mult mai slabe din punct de vedere economic şi militar. În

această situaţie, Europa n-ar mai fi fost deloc în pragul conflagraţiei…Însă Stalin, cu un scop anume, nu precupeţeşte mijloace, forţe şi timp pentru renaşterea puterii
militare germane. De ce? Împotriva cui? Desigur, nu împotriva lui însuşi ! Atunci împotriva cui? Răspunsul este unul singur: împotriva restului Europei.

Renaşterea puterii armate a Germaniei este însă doar o jumătate din chestiune. Chiar şi cea mai puternică armată nu începe războiul de la sine. Trebuie, mai înainte de orice, un lider fanatic şi nebun, gata să înceapă războiul. Iar Stalin a făcut foarte multe pentru ca în fruntea Germaniei să vină un asemenea lider. Cum l-a creat Stalin pe Hitler, cum l-a ajutat să pună mîna pe putere şi să-şi consolideze puterea, este o temă vastă. Pregătesc o carte despre acest lucru. Vom mai vorbi pe această temă, acum să amintim doar că Stalin a îndemnat la război cu perseverenţă şi dîrzenie pe naziştii abia veniţi la putere. Încununarea acestor eforturi este pactul Molotov-Ribbentrop. Prin acest pact Stalin a garantat lui Hitler libertatea de acţiune în Europa şi a deschis ecluza principală a celui de-al doilea război mondial. Cînd pomenim cu vorbe rele pe dulăul care a hăcuit jumătate din Europa, să nu-l uităm pe Stalin, cel care l-a crescut, dîndu-i apoi drumul din lanţ.

Chiar înainte de venirea sa la putere, *liderii sovietici* îl denumeau în secret pe Hitler *Spărgător de Gheaţă al Revoluţiei*. Denumirea este exactă şi cuprinzătoare. Stalin a înţeles că Europa este vulnerabilă numai în caz de război şi că Spărgătorul de Gheaţă al Revoluţiei va putea să facă Europa vulnerabilă. Adolf Hitler, nefiind conştient de acest lucru, a netezit calea comunismului mondial. Prin războaie fulger, Hitler a îngenuncheat democraţiile occidentale. În acest scop el şi-a dispersat forţele din Norvegia pînă în Libia. Spărgătorul de Gheaţă al Revoluţiei a săvîrşit cele mai mari crime împotriva umanităţii şi, prin acţiunile sale, a dat lui Stalin dreptul moral de a declanşa în orice moment Eliberarea Europei, înlocuind lagărele de concentrare brune

cu cele roşii.

Stalin a înţeles că războiul nu este cîştigat de cel care intră primul în joc, ci de ultimul intrat şi, galant, i-a lăsat lui Hitler infamul drept de a fi instigatorul războiului, iar el a aşteptat cu răbdare momentul „în care capitaliştii se vor certa între ei” (Stalin, cuvîntare din 3 decembrie, 1927).

Îl socot pe Hitler un criminal şi un ticălos, îl consider un canibal la scară europeană. Însă, dacă Hitler a fost canibal, asta nu înseamnă că Stalin a fost vegetarian. S-au făcut nu puţine eforturi pentru a demasca crimele nazismului şi a găsi călăii care au săvîrşit cruntele fărădelegi sub steagul său. Această acţiune trebuie continuată şi aprofundată. Dezvăluindu-i pe fascişti, a trebuit să-i dezvăluim şi pe comuniştii sovietici, care i-au încurajat pe nazişti în săvîrşirea crimelor şi au intenţionat să se folosească de rezultatele crimelor acestora.

În Uniunea Sovietică arhivele au fost curăţate demult şi cu minuţiozitate, iar ceea ce a rămas, este aproape inaccesibil cercetătorilor. Am avut fericirea să lucrez pentru puţin timp în arhivele Ministerului Apărării al URSS, însă, absolut conştient, aproape că nu folosesc materiale de arhivă. Am multe materiale din arhivele germane de război, dar practic nici pe acestea nu le folosesc. *Principala mea sursă Sînt publicaţiile sovietice*. Chiar şi numai acestea Sînt pe deplin suficiente ca să-i pună pe comuniştii sovietici la stîlpul infamiei şi să-i aşeze pe banca acuzării, alături de fasciştii germani, ba chiar înaintea lor.

Principalii mei martori Sînt: Marx, Engels, Lenin, Troţki, Stalin, toţi mareşalii sovietici din timpul războiului şi mulţi generali importanţi. Înşişi comuniştii recunosc că ei, cu mîinile lui Hitler, au dezlănţuit războiul în Europa şi au pregătit o lovitură prin surprindere asupra lui Hitler, ca să cucerească Europa distrusă de el. Valoarea spuselor mele tocmai în aceasta constă: *criminalii înşişi vorbesc despre crimele lor*.

Ştiu că mulţi vor sări în apărarea comuniştilor. Domnilor, eu am dat în vileag pe comunişti prin afirmaţiile lor. Lăsaţi-i

să se apere singuri.

Victor Suvorov
decembrie 1987
Bristol

Capitolul 1

Calea spre fericire

Noi Sîntem partidul clasei, care duce la cucerirea lumii.
M. Frunze

1

Marx şi Engels au prezis declanşarea războiului mondial şi conflictele internaţionale de lungă durată, „de 15, 20, 50 de ani”. Această perspectivă nu-i speria. Autorii *Manifestului comunist* nu chemau proletariatul să preîntîmpine războiul, dimpotrivă, pentru Marx şi Engels viitorul război mondial era de dorit. Războiul este mama revoluţiei, războiul mondial este mama revoluţiei mondiale. Engels considera că rezultatele războiului mondial vor fi „epuizarea generală şi crearea condiţiilor pentru victoria finală a clasei muncitoare”.

Marx şi Engels n-au trăit pînă la războiul mondial, dar au avut un continuator - pe Lenin. Chiar la începutul primului război mondial, partidul lui Lenin s-a pronunţat pentru înfrîngerea propriei sale ţări. Lasă duşmanii să distrugă şi să pustiască ţara, să fie răsturnat guvernul, să fie distruse relicvele sfinte ale patriei: proletarii, după cum se ştie, n-au patrie. Într-o ţară devastată şi înfrîntă va fi mai lesne „de transformat războiul imperialist în război civil”. Aşadar, fie

furtuna cît de tare !

Lenin spera că şi în alte ţări se vor găsi adevăraţi marxişti, capabili să se ridice „deasupra intereselor îngust naţionale” la lupta împotriva propriilor guverne, pentru transformarea războiului mondial într-un război civil mondial. Însă aceşti marxişti nu s-au găsit în alte ţări şi, de aceea, perspectiva revoluţiei mondiale s-a deplasat într-un viitor incert. Nu-i nimic ! Dacă nu este revoluţie mondială, barem să se facă un prim pas către ea. Încă din toamna anului 1914, Lenin adoptă un original program minimal: dacă revoluţia mondială
nu va avea loc ca urmare a primului război mondial, măcar să se rupă o bucăţică; nu în toată lumea, măcar într-o ţară. Indiferent care. La început, să cuprindă o ţară, apoi aceasta să fie folosită ca bază pentru pregătirea unui nou război mondial şi pentru răspîndirea revoluţiei în alte ţări. „Proletariatul biruitor din acea ţară se va ridica împotriva întregii lumi”, provocînd dezordini şi revolte în alte ţări „sau pornind direct asupra lor cu forţa armată” („Despre lozinca Statelor Unite ale Europei”). Punînd problema unui program minimal de luare a puterii într-o ţară, Lenin nu pierde din vedere perspectiva. Pentru el, ca şi pentru Marx, revoluţia mondială rămîne steaua călăuzitoare. Dar conform programului minimal, ca rezultat al primului război mondial, revoluţia este posibilă doar într-o singură ţară. Cum se va petrece mai apoi revoluţia mondială? Ca urmare la ce? În 1916 Lenin dă un răspuns precis la această întrebare: ca rezultat al CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI IMPERIALIST („Programul de război al revoluţiei proletare”).

Poate că greşesc, dar citind multe din cele scrise de Hitler, n-am găsit nici un fel de indicii că în 1916 Adolf Schicklgruber visa al doilea război mondial. Lenin însă visa. Mai mult, Lenin a fundamentat teoretic în această perioadă necesitatea unui astfel de război pentru edificarea socialismului în întreaga lume. Evenimentele au evoluat tumultuos. În anul următor a avut loc revoluţia din Rusia. Lenin se duce în grabă în Rusia. Aici, în vîltoarea confuziei şi

arbitrarităţii, el şi partidul său mic, dar organizat pe principii militare, pun mîna pe putere printr-o revoluţie. Paşii lui Lenin Sînt simpli, dar perfizi. În primul moment al formării statului comunist Lenin emite „Decretul asupra păcii”. Nu era deloc rău pentru propagandă. Însă Lenin voia pace nu pentru pacea în sine, ci pentru a-şi consolida puterea. După decret, milioane de soldaţi înarmaţi s-au năpustit de pe front
spre casă. Prin decretul asupra „păcii”, Lenin a transformat războiul imperialist în război civil, a cufundat ţara în haos, consolidînd puterea comuniştilor şi recucerind puţin cîte puţin teritorii pe care le-a supus. Soldaţii care au dat buzna de pe front au jucat rolul de spărgător de gheaţă ce despică

Rusia. Rezultatul războiului civil a fost acea „epuizare generală”, dorită încă de Marx, care i-a permis lui Lenin să-şi susţină şi să-şi consolideze puterea.

În politica externă paşii lui Lenin Sînt la fel de perfizi; şi aici el foloseşte acelaşi principiu: voi încăieraţi-vă, iar eu deocamdată mă uit de pe margine, iar cînd voi vă veţi slăbi unul pe altul...

În martie 1918, Lenin încheie cu Germania şi aliaţii ei pacea de la Brest. În acest timp, situaţia Germaniei era deja disperată. Sesizează acest lucru Lenin? Fireşte. De aceea şi semnează actul de pace care:

- dă mînă liberă lui Lenin în lupta pentru întărirea dictaturii comuniste în interiorul ţării;
- oferă Germaniei importante resurse şi rezerve pentru continuarea războiului în Apus, epuizînd atît Germania, cît şi pe aliaţii occidentali.

Încheind un document separat cu inamicul, Lenin a trădat aliaţii Rusiei. Dar Lenin a trădat însăşi Rusia. La începutul lui 1918, victoria Franţei, Marii Britanii, Rusiei, SUA şi a altor ţări asupra Germaniei şi aliaţilor acesteia era aproape şi inevitabilă. Rusia a pierdut în război milioane de soldaţi şi avea dreptul deplin să se numere printre învingători, alături de aliaţii occidentali. Lui Lenin nu-i mai

trebuia însă o astfel de victorie; lui îi trebuia revoluţia mondială. Lenin recunoaşte că „pacea” de la Brest n-a fost încheiată în interesele Rusiei, ci în interesul revoluţiei mondiale, în interesul instaurării comunismului în Rusia şi în alte ţări. Lenin recunoaşte că a pus dictatura mondială a proletariatului şi revoluţia mondială deasupra oricăror interese naţionale (Dare de seamă a CC la Congresul al VIII-lea al RKP(b) [*]).

Înfrîngerea Germaniei era deja iminentă, dar Lenin încheie o „pace” prin care Rusia renunţă la drepturile sale de învingător. Mai mult, Lenin dă fără luptă Germaniei un milion de kilometri pătraţi, cele mai fertile pămînturi şi cele mai industrializate zone ale ţării; mai mult, plăteşte şi o contribuţie în aur. De ce?!

Iată de ce: „Pacea” de la Brest disponibiliza milioane de soldaţi ruşi, iar aceste milioane, neconduse de nimeni, au plecat spre casă, distrugînd în cale bazele statalităţii şi democraţia abia născută. „Pacea” de la Brest a constituit începutul unui crunt război civil, mult mai sîngeros şi mai crud decît primul război mondial. În timp ce fiecare lupta cu fiecare, comuniştii îşi întăreau şi îşi extindeau puterea; iar mai apoi, după cîţiva ani, au supus întreaga ţară.

„Pacea” de la Brest nu este îndreptată numai împotriva intereselor naţionale ale Rusiei; ea este îndreptată şi împotriva Germaniei. În sensul şi în spiritul ei, „pacea” de la Brest este o prefigurare a pactului Molotov-Ribbentrop. Calculul lui Lenin din 1918 şi calculul lui Stalin din 1939 Sînt aceleaşi: lasă Germania să năvălească asupra Apusului, las-o să se epuizeze, căci cu această ocazie se vor epuiza şi aliaţii occidentali, pînă la ultima suflare. Cu orice preţ vom ajuta Germania să se epuizeze, apoi...

În momentul cînd din ordinul lui Lenin se semnează la Brest „pacea” cu Germania, la Petrograd se desfăşoară o activitate intensă de pregătire a răsturnării guvernului german. În acest timp, la Petrograd se tipăreşte într-un tiraj

[*] *RKP(b): Rossiiskaia Kommunisticeskaia Partia (bolşevikov)* -Partidul Comunist Rus (al bolşevicilor).

de jumătate de milion ziarul comunist în limba germană *Die Fackel*. Încă înainte de semnarea „păcii” de la Brest, în ianuarie 1918, la Petrograd a fost creat grupul comunist german „*Spartak*”. De asemenea, ziarele *Die Weltrevolution* şi *Die Rote Fahne* n-au apărut în Germania, ci în Rusia comunistă, din ordinul lui Lenin, care tocmai semnase „pacea” cu Germania. În Germania anilor '20, comunismul a prins rădăcini adînci. Să nu uităm că Lenin a pus umărul la aceasta chiar în momentul cînd Germania ducea un război istovitor şi fără speranţă în Occident, iar Lenin semnase cu guvernul german un acord „de pace”.

2

Calculul lui Lenin este limpede: epuizat de război, Imperiul german nu va mai rezista. Războiul se termină prin distrugerea imperiului şi prin revoluţie. Lenin anulează imediat acordul de pace. În Europa ruinată de război, pe ruinele imperiilor, apar state comuniste uimitor de asemănătoare cu regimul leninist al bolşevicilor. Lenin jubilează: „Sîntem în pragul revoluţiei mondiale !” Abandonează programul minimal. Nu mai vorbeşte de necesitatea celui de-al doilea război mondial, crezînd că revoluţia mondială se poate înfăptui ca rezultat al primului război mondial.

Lenin creează Cominternul, care se defineşte pe sine ca Partidul comunist mondial şi îşi propune drept ţel crearea Republicii sovietice socialiste mondiale.

Însă n-a urmat revoluţia mondială. Regimurile comuniste din Bavaria, Bremen, Slovacia şi Ungaria s-au dovedit a fi slabe şi neviabile, partidele de stînga din ţările occidentale au manifestat slăbiciune şi nehotărîre în luarea şi menţinerea puterii, în acel moment Lenin putîndu-le susţine doar moral: toate forţele bolşevicilor erau împînzite pe fronturile interne, în lupta împotriva popoarelor Rusiei, care nu doreau comunismul.

De abia în 1920 şi-a întărit Lenin suficient poziţia în interiorul Rusiei, aruncînd în luptă imediat forţe uriaşe în

Europa ca să urnească din loc revoluţia.

În Germania momentul propice trecuse deja, totuşi Germania anului 1920 constituia un cîmp favorabil pentru luptele de clasă. Germania era ruinată şi umilită. Toate idealurile ei erau profanate. În ţară se instalase o cruntă criză economică: în martie 1920, Germania a fost zguduită de greva generală la care, conform unor surse, au participat peste 12 milioane de oameni. Germania era un butoi cu pulbere, mai trebuia o scînteie... Marşul oficial al Armatei Roşii (marşul lui Budionnîi) cuprinde cuvintele: „Dă Varşovia! Dă Berlinul !" Teoreticianul comuniştilor sovietici, Nikolai Buharin, proclama în ziarul *Pravda* o lozincă şi mai fermă: „Înainte, către zidurile Parisului şi ale Londrei !" Însă în calea legiunilor roşii se afla Polonia. Între Rusia sovietică şi Germania nu există graniţă comună. Ca să aprindă flacăra revoluţiei, trebuie distrusă bariera despărţitoare, Polonia liberă şi independentă. Spre nenorocirea comuniştilor, în fruntea armatelor sovietice se afla un comandant care nu ştia nici o boabă de strategie, M.N. Tuhacevski... Armatele lui Tuhacevscki au fost înfrînte lîngă Varşovia şi au scăpat cu o fugă ruşinoasă. În momentul critic, s-a dovedit că Tuhacevski n-are rezerve strategice, acest fapt hotărînd rezultatul luptei. Înfrîngerea lui Tuhacevski n-a fost întîmplătoare: cu o jumătate de an înaintea „campaniei eliberatoare sovietice asupra Varşoviei şi Berlinului", Tuhacevski „fundamentase teoretic" ideea inutilităţii rezervelor strategice în război.

Strategia are legi simple, dar neîndurătoare. Unul din principii este concentrarea. Principalul „secret" al strategiei este ca în momentul hotărîtor să concentrezi o putere zdrobitoare împotriva punctului cel mai vulnerabil al inamicului. Ca să concentrezi puterea, trebuie s-o ai în rezervă. Tuhacevski n-a înţeles acest lucru şi a plătit pentru nepriceperea sa, iar revoluţia din Germania a trebuit să fie amînată pentru 1923...

3

Înfrîngerea hoardelor lui Tuhacevski în Polonia a avut consecinţe nefaste pentru bolşevici. Rusia, care păruse bolşevicilor complet înecată în sînge şi supusă controlului lor, s-a deşteptat brusc, într-o încercare disperată de a arunca povara dictaturii comuniste. A intrat în grevă Piterul muncitoresc, leagănul revoluţiei. Muncitorii cer pîine şi libertate. Bolşevicii înăbuşă acţiunile lor dar, deodată, escadra Flotei baltice trece de partea muncitorilor. Marinarii Kronstadtului, aceiaşi care dăruiseră puterea lui Lenin şi lui Troţki, cer să se cureţe Sovietele de comunişti. În ţară se ridică valul manifestaţiilor ţărăneşti. În pădurile din Tambov, ţăranii au organizat o armată anticomunistă bine organizată, dar prost înarmată. Ei, Tuhacevski, descurc-o ! Şi Tuhacevski, cu sînge rece, şi-a spălat ruşinea eşecului său strategic. Cruzimea lui Tuhacevski la Kronstadt a devenit legendară. Nimicirea ţăranilor din gubernia Tambov a rămas una dintre cele mai înfricoşătoare pagini din toată istoria omenirii, iar autorul acestei pagini este Tuhacevski. Secolul XX cunoaşte destui mari criminali sîngeroşi: Ejov, Himmler, Pol Pot. După sîngele vărsat, Tuhacevski ocupă unul dintre primele locuri; în timp, însă, le-a fost precursor.

4

În 1921, Lenin introduce Noua Politică Economică (Novaia Economiceskaia Politika-NEP). Această politică n-avea nimic nou, era vechiul şi bunul capitalism. Comuniştii trebuiau să păstreze puterea şi în acest scop făceau orice compromis, chiar şi adoptarea unor elemente ale pieţei libere.
Se consideră că Kronstadt şi Tambov Sînt cauzele principale care l-au forţat pe Lenin să introducă unele elemente ale pieţei libere şi să slăbească presiunea ideologică asupra societăţii ! Eu cred că motivele trebuie căutate mai în adîncime: în 1921 Lenin a înţeles că primul război mondial nu a provocat revoluţia mondială. Trebuia, la sfatul lui Troţki, să se treacă la revoluţia permanentă, dînd lovitură după lovitură verigilor slabe ale societăţii libere, şi, în

acelaşi timp, să se pregătească al doilea război mondial, cel care va aduce „eliberarea” definitivă. Chiar înaintea adoptării NEP-ului, în decembrie 1920, Lenin vorbea despre războiul mondial: „...un astfel de război este inevitabil”.

Şi iarăşi îl amintesc pe Hiller. Nu-l apăr, ci pur şi simplu remarc că în 1920 el n-a afirmat public nimic privind inevitabilitatea şi dorinţa unui al doilea război mondial. Iată însă ce declara Lenin în acea vreme: „Am încheiat o primă perioadă a războaielor, trebuie să ne pregătim pentru o a doua”. Pentru asta a luat fiinţă NEP-ul. Pacea este o pauză pentru război. Astfel spune Lenin, astfel spune Stalin, astfel spune *Pravda*. NEP-ul este o scurtă pauză pentru viitoarele războaie. Comuniştii trebuie să-şi pună ordine în ţară, să-şi consolideze puterea, să dezvolte o industrie de armament puternică, să pregătească populaţia pentru viitoarele războaie, pentru lupte şi „campanii eliberatoare”.

Implementarea elementelor pieţei libere nu a însemnat renunţarea la pregătirea revoluţiei mondiale şi a celui de-al doilea război mondial, cel care trebuia să o genereze. În anul următor a fost creată Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste - URSS. Declaraţia de constituire informa că acesta este doar primul pas în crearea Republicii Sovietice Socialiste *Mondiale*: se prevedea ca numărul de republici să se extindă pînă cînd întreaga lume va intra în componenţa URSS.

Declaraţia de constituire a URSS a fost o DECLARAŢIE DESCHISĂ ŞI DIRECTĂ DE RĂZBOI FĂCUTĂ RESTULUI LUMII. Ea este valabilă şi astăzi. Nimeni n-a modificat-o. Între cartea lui Hitler, *Mein Kampf*, şi declaraţie există o deosebire. Hitler şi-a scris cartea mai tîrziu, ea fiind punctul de vedere al unei singure persoane: lupta MEA. Declaraţia de constituire a URSS este un document oficial privind ţelul fundamental al unui stat imens: a nimici şi a supune toate celelalte state ale lumii.

Capitolul 2

Duşmanul principal

Dacă de la un oarecare capăt va începe zguduirea revoluţionară a
Europei, acesta va fi Germania... şi victoria revoluţiei în Germania
înseamnă asigurarea victoriei revoluţiei internaţionale.
I.V. Stalin

1

În 1923, Germania se află din nou în pragul revoluţiei. Lenin nu mai ia parte la conducerea ţării. Frîiele puterii Sînt aproape în totalitate în mîna lui Stalin, deşi nici ţara, nici lumea întreagă, nici măcar rivalii săi din partid n-au înţeles deocamdată acest lucru.

Iată cum descrie Stalin însuşi rolul său în pregătirea revoluţiei germane din 1923: „...comisia germană a Cominternului, în componenţa Zinoviev, Buharin, Stalin, Troţki, Radek şi o serie de tovarăşi germani, a luat o serie de hotărîri concrete privind ajutorul direct pentru tovarăşii germani în problema luării puterii" (Cuvîntare la plenara CC şi al ŢKK * al VKP(b) ** l aug. 1927).

Secretarul personal al lui Stalin, Boris Bajanov, a descris pregătirea mai amănunţit. El spune că au fost alocate mijloace uriaşe pentru revoluţia germană, apoi s-a luat hotărîrea ca în general aceste mijloace să nu cunoască limite. În Uniunea Sovietică au fost mobilizaţi toţi comuniştii de
origine germană şi toţi comuniştii care stăpîneau limba germană. Au fost pregătiţi şi trimişi în Germania să acţioneze în ilegalitate. Au fost trimişi nu numai comunişti

---

* *ŢKK*: *Ţentralnaia Kontrolnaia Komissia* - Comisia Centrală de Control.

**** *VKP(b):* Vsesoiuznaia Kommunisticeskaia Partia (bolşevikov)-Partidul Comunist al Tuturor Sovietelor (al bolşevicilor).

sovietici de rînd, dar şi conducători de rang înalt printre care: comisarul poporului V. Schmidt, adjunctul preşedintelui GPU [***], Unschlicht, membrii CC Radek, Piatakov şi alţii.
Reprezentantul plenipotenţiar în Germania, Krestinski, a desfăşurat o largă reţea a unei agenturi secrete. Reprezentanţa plenipotenţiară sovietică în Germania s-a transformat în centrul organizatoric al revoluţiei. Prin reprezentanţă treceau indicaţiile Moscovei şi sumele de bani care aici se prefăceau în vagoane de literatură subversivă, într-o avalanşă de arme şi muniţii. „Unschlicht a fost însărcinat cu organizarea detaşamentelor pentru insurecţia armată, cu recrutarea şi înarmarea lor. Tot el a fost însărcinat cu organizarea CC german pentru distrugerea burgheziei şi a duşmanilor revoluţiei, după luarea puterii” (B. Bajanov, *Amintirile fostului secretar al lui Stalin*, pag. 67). Biroul Politic sovietic a elaborat şi aprobat planul detaliat al revoluţiei şi a fost stabilită data: 9 noiembrie 1923.

Revoluţia însă nu a avut loc.

Din mai multe cauze.

Prima: masele au ales calea de mijloc - nu i-au urmat pe comunişti, ci pe social-democraţi. Pentru luarea puterii, Partidul Comunist german n-avea sprijinul absolut necesar al maselor. În afară de aceasta, partidul s-a scindat în două fracţiuni, iar liderii ambelor fracţiuni nu împărtăşeau opiniile lui Lenin şi Troţki.

A doua: între Uniunea Sovietică şi Germania nu exista graniţă comună. Ca şi cu trei ani în urmă, Polonia le despărţea. Dacă ar fi avut graniţă comună, Armata Roşie putea ajuta Partidul comunist german şi pe nehotărîţii lideri ai acestuia...

A treia cauză, cea mai importantă: de mult Lenin nu mai conducea nici Uniunea Sovietică, nici revoluţia mondială.

[******] *GPU: Gosudarstvennoe politiceskoe upravlenie* - Direcţia politică de stat, în perioada februarie - decembrie 1922.

Era pe moarte. Avea mulţi urmaşi: Troţki, Zinoviev, Kamenev, Rîkov, Buharin. Alături de aceşti rivali „declaraţi”, se află modestul Stalin, pe care nimeni nu-l consideră pretendent
la putere, dar care, după cuvintele lui Lenin, „a concentrat deja în mîinile sale o putere imensă”.

Revoluţia germană din 1923 era condusă de la Kremlin, dar la timona revoluţiei mondiale avea loc o luptă cruntă. Nici unul dintre pretendenţii vădiţi la putere nu voia să-şi vadă adversarul în rolul de conducător al revoluţiei germane şi prin urmare, al celei europene. Conducătorii se îmbulzeau la putere, dînd subordonaţilor ordine contradictorii. Nu aşa se putea obţine victoria.

În această situaţie vicleanul Stalin nu s-a căţărat în vîrful puterii. A hotărît ca, pentru început, să acorde întreaga atenţie problemelor consolidării definitive a puterii personale şi abia după aceea să se ocupe de toate celelalte probleme, printre care şi de revoluţia mondială.

În anii următori, Stalin îi lasă pe toţi pretendenţii la putere cu un etaj mai jos, apoi îi va lăsa tot mai jos şi mai jos, pînă la subsolurile Lubiankăi *. Cucerind puterea, Stalin va îndepărta toate barierele aflate în calea revoluţiei germane:

- face ordine în Partidul comunist german şi-l obligă să îndeplinească orbeşte ordinele Moscovei;
- stabileşte graniţe comune cu Germania;
- nimiceşte social-democraţia germană.

Fireşte, nu va nimici social-democraţia cu mîinile sale. Dar a ucis oare Stalin pe cineva cu mîinile sale?

2

Conform lui Marx şi Lenin, revoluţia apare ca rezultat al războiului. Războiul ascute contradicţiile, ruinează economia, apropie naţiunile şi statele de acele trăsături fatale, care distrug rînduiala obişnuită a vieţii. Stalin a fost

* *Lubianka*: Vestită închisoare din Moscova.

un adevărat marxist-leninist şi a avut faţă de problemele războiului şi păcii o poziţie principială: dacă social-democraţii, prin pacifismul lor, îndepărtează proletariatul de revoluţie (şi de războiul, care generează revoluţia), înseamnă că trebuie declarat un război necruţător social-democraţilor. La 7 noiembrie 1927, Stalin lansează lozinca: „Nu se poate termina cu capitalismul fără să se termine cu social-democratismul” (*Pravda*, Nr. 255, 6-7 nov., 1927). În anul următor declară lupta cu social-democraţia ca principală sarcină a comuniştilor: „În primul rînd, lupta neobosită cu social-democratismul pe toate liniile... incluzînd aici şi demascarea pacifismului burghez” (*Opere complete*,Vol.11, pag. 202).

În relaţia cu cei care doresc revanşă şi război, de pildă în relaţia cu fasciştii, poziţia lui Stalin nu mai este la fel de simplă şi de principială: ei trebuie susţinuţi. Lasă-i pe fascişti să-i nimicească pe pacifişti şi pe social-democraţi, lasă-i să înceapă un nou război. Cu toţii ştim ce urmează după un mare război... În 1927, Stalin prevede venirea fasciştilor la putere în Germania şi consideră o astfel de evoluţie a evenimentelor ca fiind de dorit: „Faptul că guvernele capitaliste se fascizează duce la înăsprirea situaţiei interne din ţările capitaliste şi la manifestarea revoluţionară a
muncitorilor” (Cuvîntare la plenara unită a CC al ŢKK, l aug., 1927. A fost publicată pentru prima dată abia peste 25 de ani: I.V. Stalin, *Opere complete*, vol. 10, pag. 49). Stalin denumeşte regimul lui Hitler „dictatură teroristă” şi subliniază: „criza revoluţionară va creşte cu atît mai rapid, cu cît burghezia se va încurca în combinaţiile sale, cu cît va apela mai des la metodele teroriste”; iar în darea de seamă de la Congresul XVII al partidului, subliniază: „Nu vorbesc despre fascism în general, ci în primul rînd despre fascismul de tip german”. Dar Stalin îi susţine pe fascişti. Staliniştii zeloşi, de exemplu membrul Biroului Politic al Partidului comunist german Hermann Remelle, îi susţin în mod deschis pe fasciştii germani care aspiră la putere. Rolul lui

Stalin în cucerirea puterii de către fascişti în Germania este covîrşitor. Voi trata totul în altă carte. Acum consemnez doar opinia lui Lev Troţki, enunţată în 1936: „Fără Stalin n-ar fi existat Hitler, n-ar fi existat Gestapo !” Despre clarviziunea lui Troţki şi despre cunoştinţele lui în această problemă stă mărturie o altă observaţie a sa din noiembrie 1938: „Stalin a dat mînă liberă lui Hitler şi adversarilor săi şi a împins Europa în război”. Aceste lucruri au fost spuse pe vremea cînd Chamberlain se bucura că nu va mai fi război, cînd Mussolini se consideră un campion al păcii, iar Hitler nu dăduse încă directiva de pregătire a cotropirii Poloniei, cu atît mai puţin a Franţei. În momentul cînd Europa orbită răsufla uşurată că nu va fi război, Troţki ştia deja că acesta va începe în curînd şi aflase cine este vinovatul. Ca să-l credem definitiv pe Troţki, să-i ascultăm încă o previziune, enunţată la 21 iunie 1939. În acest moment, aveau loc convorbiri intense între Marea Britanie, Franţa şi URSS împotriva Germaniei. Nimic nu arată posibilitatea unor surprize sau complicaţii. Dar Troţki spune: „URSS se va deplasa cu toată forţa la graniţa Germaniei, imediat ce al treilea Reich va intra în luptă pentru o nouă împărţire a lumii”. Germania va lupta în Franţa, iar Stalin va zdrobi „cu toată forţa sa” statele neutre de la graniţa apuseană, apropiindu-se de cea germană.

Citind sintezele şi previziunile lui Troţki acum, după 50 de ani, şi apreciind astăzi exactitatea lor, ne punem întrebarea: cum de le-a putut afla pe toate? Troţki nu a făcut un secret din asta. El este autor al revoluţiei comuniste, făuritor al Armatei Roşii, reprezentantul sovietic la convorbirile de la Brest. Este primul lider al diplomaţiei sovietice şi ex-comandant al Armatei Roşii, este fost conducător al URSS şi fost cîrmaci al revoluţiei mondiale. Ştie deci ce înseamnă comunismul, Armata Roşie şi cine este Stalin. Troţki spune că toate previziunile lui se bazează pe publicaţiile sovietice legale, în special pe informaţiile secretarului Cominternului, Dimitrov.

Troţki este primul în lume ce a înţeles jocul lui Stalin, pe

care nu l-au priceput liderii occidentali, pe care nu l-a priceput la început nici Hitler.

Iar jocul lui Stalin este foarte simplu. Troţki însuşi este victima acestui joc, de aceea îl şi pricepe atît de bine. În alianţă cu Zinoviev şi Kamenev, Stalin l-a îndepărtat pe Troţki de la putere. Apoi i-a îndepărtat pe Zinoviev şi Kamenev, în alianţă cu Buharin. Apoi Stalin l-a îndepărtat şi pe Buharin. În fine, a îndepărtat de la putere generaţia cekiştilor lui Dzerjinski cu mîinile lui Iagoda. Apoi Iagoda este eliminat cu sprijinul lui Ejov, după care Stalin îl elimină pe Ejov şi generaţia lui cu mîinile lui Beria ş.a.m.d. Stalin îşi continuă jocul şi pe arena internaţională, iar Troţki vede acest lucru. Pentru Stalin, fascismul german este doar un instrument.

Fascismul german este Spărgătorul de Gheaţă al Revoluţiei. Fasciştii pot începe războiul, iar acesta va conduce la revoluţie. Spărgătorul de gheaţă va face ţăndări Europa ! Pentru Stalin, Hitler este furtuna purificatoare a Europei. Hitler poate face ceea ce lui Stalin nu-i convine să facă.

În 1927, Stalin declară că al doilea război imperialist este inevitabil, după cum inevitabilă este şi intrarea Uniunii Sovietice în acest război. Însă vicleanul Stalin nu vrea să înceapă războiul şi să fie participant din prima zi: „Noi vom intra, dar vom intra ultimii, ca să punem pe talerul cîntarului greutatea care, să atîrne cel mai greu” (*Opere complete* ,vol.7, pag. 14).

Stalin avea nevoie în Europa de crize, războaie, dezordine, foamete. Pe toate le putea aduce Hitler. Cu cît Hitler va comite mai multe crime în Europa, cu atît mai bine pentru Stalin, cu atît mai multe motive pentru Stalin să trimită Armata Roşie eliberatoare în Europa. Troţki a înţeles toate aceste lucruri, înainte de începerea celui de-al doilea război mondial şi chiar înainte de venirea lui Hitler la putere. În 1932, Troţki lămurea relaţia lui Stalin cu fasciştii germani în felul următor: „Lasă-i pe ei să vină la putere, să se compromită, şi atunci...”

Începînd din 1927, Stalin îi susţine din toate puterile sale (este drept, n-a arătat-o public niciodată) pe fasciştii care aspirau la putere. Iar cînd aceştia vor ajunge la putere, Stalin va depune toate eforturile ca să-i împingă în război. Cînd aceştia vor intra în război, Stalin va da ordin comuniştilor din ţările democratice să devină temporar pacifişti, să demoralizeze armatele ţărilor occidentale, cerînd încetarea „războiului imperialist”, şi să submineze forţele armate al ţărilor respective.

Însă împingînd Spărgătorul de Gheaţă asupra Europei democratice, Stalin l-a condamnat la pieire.

Cu cinci ani înainte ca fasciştii să vină la putere în Germania, Stalin plănuieşte deja nimicirea lor: „...a înfrînge fascismul, a răsturna capitalismul, a instaura puterea sovietică, a elibera coloniile din robie” (*Opere complete*, vol.11, pag. 212).

Fascismul este călăul Europei. Stalin susţine călăul, dar, încă înainte ca acesta să-şi înceapă sîngeroasa lui activitate, Stalin îi pregătea aceeaşi soartă ca şi a victimelor sale.

Capitolul 3

De ce au nevoie comuniştii de armament

Oamenii mor pentru metal...

1

În 1933 colonelul german Heinz Guderian a vizitat uzina de locomotive din Harkov. Guderian informa că, în afară de locomotive, uzina are şi o producţie secundară: tancurile. Numărul de tancuri produse: 22 pe zi.

Ca să putem aprecia producţia SECUNDARĂ a unei

SINGURE uzine sovietice ÎN TIMP DE PACE, trebuie să amintim că, în 1933, Germania nu producea tancuri deloc. În 1939, Hitler a început al doilea război mondial, avînd 3195 de tancuri, adică mai puţin decît putea produce uzina de locomotive din Harkov în jumătate de an, lucrînd în regim de pace.

Ca să ne dăm seama ce înseamnă 22 de tancuri pe zi, trebuie să spunem că Statele Unite, după începerea celui de-al doilea război mondial, în 1940, avea circa 400 tancuri.

Care era calitatea tancurilor pe care Guderian le-a văzut la uzina de locomotive din Harkov? Erau proiectate de un adevărat geniu al tancurilor, americanul J.U. Christie. Nimeni n-a apreciat realizările lui Christie, în afară de constructorii sovietici. Tancul american a fost cumpărat şi trimis în Uniunea Sovietică pe bază de documente false, conform cărora era considerat tractor pentru agricultură. În Uniunea Sovietică „tractorul" s-a produs într-un mare număr, purtînd marca BT (*bîstrohodnîi tank* - tanc rapid). Primele BT-uri aveau viteza de 100 km pe oră *. Chiar şi peste 60 de ani, orice tanchist va invidia o asemenea viteză.

Construcţia tancurilor BT era simplă şi raţională. Nici un tanc din lume, la acea vreme, incluzînd şi tancurile produse de S.U.A., nu aveau o asemenea formă a blindajului. Cel mai bun tanc al celui de-al doilea război mondial, T-34, este urmaşul direct al BT-ului. Forma corpului său e o dezvoltare ulterioară a ideilor marelui constructor american. După T-34, principiul poziţionării înclinate a blindajelor frontale a fost folosit la „Pantera" germană, apoi la toate celelalte tancuri din
lume.

În anii '30, practic toate tancurile se făceau după schema: motorul la spate, transmisia în partea din faţă. BT

* Sursele sovietice dau cifra de 86 km/oră, uneori chiar 70. Explicaţia este simplă: pe şoselele sovietice motorul prea puternic rupea transmisiunea de forţă, de aceea a trebuit să se instaleze un limitator de putere. În cazul acţiunii pe autostrăzi limitatorul putea fi scos. Cele mai bune cercetări occidentale ale tancurilor BT indică viteza de 70 de mile/oră, nu 70km/oră (n.a.)

a constituit o excepţie: motorul şi transmisia erau în partea terminală. Peste 25 de ani întreaga lume avea să adopte principiul repartizării componentelor BT-ului.

Tancurile BT s-au îmbunătăţit permanent. Autonomia lor de cursă a ajuns pînă la 700 km. Peste 50 de ani, acest lucru mai era un vis pentru majoritatea tanchiştilor. În 1936, tancurile din seria BT forţau prin albie, aproape pe sub apă, rîuri adînci. La sfîrşitul secolului XX nu toate tancurile posibililor adversari ai Uniunii Sovietice au asemenea posibilitate. În 1938, pe tancurile BT au început să se instaleze motoare diesel. Restul lumii va începe să facă acest lucru abia peste 10-20 de ani. În sfîrşit, tancurile BT erau utilate cu armament puternic pentru acele vremuri. Spunînd
atîtea lucruri pozitive despre calitatea şi numărul tancurilor sovietice, trebuie, de dragul adevărului, să remarcăm şi un mic neajuns al lor: era IMPOSIBILĂ FOLOSIREA LOR PE TERITORIUL SOVIETIC.

2

Principalul avantaj al tancului BT era viteza. Această calitate era dominantă faţă de celelalte în aşa măsură încît a intrat în denumirea lui: tanc *rapid*.

BT este un tanc agresor. Conform caracteristicilor sale, BT seamănă cu un călăreţ din hoardele fără de număr ale lui Genghis-Han: mic, dar foarte mobil. Marele cuceritor şi-a învins toţi adversarii prin loviturile neaşteptate ale unor colosale armate foarte mobile. Genghis-Han şi-a nimicit adversarii în principal prin manevre impetuoase, nu prin forţa armelor. N-avea nevoie de cavalerie, greu de urnit, ci de hoarde uşoare, iuţi, mobile, capabile să străbată spaţii uriaşe, să forţeze rîuri şi să iasă în spatele frontului inamic.

Exact aşa erau tancurile BT. La 1 septembrie 1939, ele depăşeau prin număr TOATE tipurile din TOATE ţările lumii. Mobilitatea, viteza şi autonomia BT-urilor au fost obţinute pe seama unui blindaj raţional, foarte uşor şi subţire. BT-

urile se puteau folosi numai într-un război ofensiv, inclusiv în spatele frontului inamicului, în operaţiunile ofensive impetuoase, cînd, asemenea unor hoarde, se aruncă asupra teritoriului duşmanului şi, ocolind focarele de rezistenţă, năvălesc în adîncime, unde nu există trupe inamice, dar există oraşe, poduri, uzine, aerodromuri, porturi, depozite, puncte de comandă şi noduri de comunicaţii.

Uimitoarele caracteristici ofensive ale tancurilor BT au fost obţinute şi pe seama folosirii unei punţi motoare unice. Pe drumuri de ţară, BT-ul se deplasa pe şenile, dar intrînd pe şosele, i se scoteau şenilele grele şi înainta pe roţi, ca un automobil de curse. Este bine cunoscut faptul că viteza este dependentă de starea carosabilului: sau automobilul de viteză, care se deplasează numai pe şosele bune, sau tractorul lent care merge pe unde este necesar. Mareşalii sovietici au rezolvat dilema în folosul automobilului rapid: tancurile BT erau complet ineficiente pe drumurile proaste ale URSS. Cînd Hitler a început operaţiunea „Barbarossa”, practic toate tancurile BT au fost abandonate. Chiar şi pe şenile, era aproape imposibil să fie folosite în afara drumurilor. Iar pe roţi nu s-au folosit NICIODATĂ. Potenţialul splendidelor tancuri BT n-a fost realizat, dar el NICI NU TREBUIA SĂ SE REALIZEZE PE TERITORIUL SOVIETIC.

BT a fost creat doar pentru acţiuni în teritorii străine, altfel spus, doar în acele teritorii unde existau şosele bune. Să privim la vecinii Uniunii Sovietice. Atunci, ca şi acum, Turcia, Iran, Afganistan, China, Mongolia, Manciuria, Coreea de Nord nu aveau şosele bune. Jukov a folosit tancurile BT în Mongolia, unde terenul e neted ca-n palmă, dar le-a folosit numai pe şenile şi a rămas foarte nemulţumit: în afara drumurilor, şenilele se rupeau des şi chiar pe drumurile de campanie, tancurile se înnămoleau şi patinau.

La întrebarea unde se putea profita cu succes de potenţialul BT-urilor, există un singur răspuns: în Europa centrală şi de sud. Iar după scoaterea şenilelor, tancurile BT puteau să se folosească cu succes numai pe teritoriile Germaniei, Franţei şi Belgiei.

La întrebarea ce este mai important pentru tancurile BT-roţile sau şenilele, manualele sovietice din acei ani dau un răspuns limpede: roţile. Principala calitate a BT-ului este viteza, iar aceasta se realizează pe roţi. Şenilele Sînt doar un mijloc atunci cînd ajungi pe teritoriu străin, de exemplu, pe şenile poţi circula în Polonia, dar, ajungînd pe autostrăzile germane, şenilele trebuie scoase pentru a continua acţiunea pe roţi. Şenilele erau considerate un mijloc auxiliar, ce trebuie folosit o singură dată; apoi ele se scot şi trebuiesc uitate. La fel cum paraşutistul foloseşte paraşuta numai ca să ajungă în teritoriul inamic. Acolo el o aruncă şi acţionează în spatele frontului, fără să se mai împovăreze cu o sarcină de prisos. Aceeaşi atitudine era şi faţă de şenilele tancurilor.
Diviziile şi corpurile de armată sovietice, înzestrate cu tancuri BT, n-aveau în componenţa lor mijloace destinate transportului şenilelor: după scoaterea lor, tancurile BT trebuiau să ducă războiul pe roţi, deplasîndu-se pe şosele perfecte, în spatele frontului inamicului.

3

Unor tipuri de tancuri sovietice li s-a dat denumirea în cinstea liderilor comunişti: KV - Klim Voroşilov, IS - Iosif Stalin, însă majoritatea au primit denumiri în care se păstrează indexul „T”. Uneori, acest index conţine, în afară de „T”, literele „O” (*ognemetnîi* - aruncător de flăcări), „B” (*bîstrohodnîi* - rapid) „P” (*plavaiuşcii* – amfibiu). În treacăt fie spus, Uniunea Sovietică a fost singura ţară din lume care a produs în cantităţi mari tancuri amfibii. Într-un război de apărare tancul nu trebuie să plutească nicăieri, de aceea, atunci cînd Hitler a început operaţiunea „Barbarossa”, tancurile amfibii sovietice au trebuit să fie abandonate din cauza ineficienţei lor într-un război de apărare. Producerea lor a încetat imediat, ca şi producerea de BT-uri.

Dar aceasta este o digresiune. Important este altceva. În 1938 în Uniunea Sovietică încep intense lucrări de creare a unui tanc cu un index cu totul neobişnuit: „A-20”. Ce

înseamnă „A”? Nici un manual militar sovietic nu răspunde la această întrebare. Este posibil ca după publicarea acestei cărţi comuniştii, antedatînd totul, să inventeze interpretarea acestui index, însă deocamdată pentru mulţi experţi indexul rămîne nedescifrat. Am căutat mult timp răspuns la această întrebare şi l-am găsit la uzina Nr. 183. E aceeaşi uzină de locomotive, care, ca şi mai înainte, în afară de locomotive, avea şi o producţie secundară. Nu ştiu dacă explicaţia este corectă, dar veteranii spun că sensul iniţial al indexului „A” înseamnă „de autostradă”. Personal, explicaţia mi se pare
convingătoare. Tancul A-20 este o evoluţie din familia lui BT. Dacă principala caracteristică a BT-ului este inclusă în denumire, atunci pentru ce principala caracteristică a tancului A-20 să nu fie introdusă în denumire? Destinaţia principală a tancului A-20 este să ajungă pe şenile pînă la autostradă, iar acolo, scoţîndu-i-se şenilele, să se transforme în regele vitezei.

Iar acum să amintim că, la sfîrşitul secolului XX, Uniunea Sovietică nu are nici un kilometru de şosea care s-ar putea defini cu termenul de autostradă. Cu 50 de ani în urmă nu exista nici urmă de autostradă pe teritoriul sovietic. Şi nici un stat limitrof nu avea vreo autostradă în 1938. Dar iată că

în anul următor, 1939, prin pactul Molotov-Ribbentrop, Stalin a împărţit Polonia şi a stabilit graniţă comună cu un stat care avea autostradă. Acest stat se numea Germania.

Se spune că tancurile sovietice nu erau pregătite pentru război. Nu este aşa. Ele nu erau pregătite pentru un război de apărare pe teritoriul propriu. Pur şi simplu erau pregătite pentru un război pe alte teritorii.

4

Cantitatea şi calitatea tancurilor sovietice îşi au corespondenţă în cantitatea şi calitatea avioanelor sovietice. Mistificatorii comunişti afirmă acum: da, erau multe avioane, dar erau de calitate proastă. Erau avioane

îmbătrînite, nu trebuie să le luăm în considerare, să le considerăm doar pe cele noi: MiG-3, Iak-1, Pe-2, IL-2, iar pe celelalte, pe acelea fabricate cu mulţi ani înainte de război, să nu le luăm în calcul, Sînt vechi.

Dar iată ce gîndeşte în problema „îmbătrînirii" pilotul Britanie Alfred Price, care a zburat în viaţa sa pe patruzeci de tipuri de avioane şi a petrecut în văzduh peste 4000 de ore. Iată părerea sa despre avionul de vînătoare sovietic „îmbătrînit": „Cel mai puternic dintre avioanele de vînătoare de serie din lume era în septembrie 1939 distrugătorul rus I-16, al constructorului Polikarpov...

La puterea de foc I-16 depăşea de două ori avionul „Messerschmidt-109E" şi aproape de trei ori avionul „Spitfire-1". Dintre toate avioanele de vînătoare de dinainte de război I-16 era unic, în sensul că numai el avea apărători blindate în jurul pilotului. Cei care cred că înaintea celui de-al doilea război mondial ruşii erau nişte mujici înapoiaţi şi că au evoluat ulterior, prin folosirea experienţei germane, trebuie să ţină seama de fapte". (A. Price. *World War II Fighter Conflict*, pag. 18-21).

La toate acestea trebuie adăugat că în august 1939 avioanele de vînătoare sovietice foloseau *pentru prima oara în lume* rachete în situaţii de luptă. Mai trebuie adăugat un fapt: constructorii sovietici au creat unicul avion din lume cu carcasă blindată, un adevărat tanc zburător, numit IL-2, care avea opt proiectile cu reacţie de mare putere, fapt ce satisface orice standard de calitate.

Aşadar, care-i problema? De ce în timpul războiului, încă din prima zi, aviaţia sovietică a cedat întîietatea în aer? Răspunsul este simplu: cea mai mare parte a aviatorilor sovietici, incluzînd şi pe piloţii de pe avioanele de vînătoare, N-AVEAU CUNOŞTINŢĂ DESPRE LUPTELE AERIENE. Atunci ce-au învăţat ? Au învăţat să lovească ţintele terestre. Regulamentele aviaţiei de bombardament şi de vînătoare sovietice orientau piloţii în sensul desfăşurării unei singure şi grandioase operaţiuni ofensive, în care aviaţia sovietică, printr-o unică lovitură, va surprinde toată aviaţia inamicului

pe aerodromuri şi va obţine supremaţia în aer. Încă din 1929, ziarul sovietic *Voina i revoliuţia* (Războiul şi revoluţia), în editorialul *Perioada iniţială a războiului*, trăgea o concluzie care apoi a fost repetată de regulamentele aviatice sovietice din 1940 şi 1941: „Este extrem de avantajos să manifestăm
iniţiativă şi să atacăm noi cei dintîi duşmanul. Iniţiativa, manifestată printr-un atac al flotei aeriene asupra aerodromurilor şi hangarelor inamicului, poate apoi să se repercuteze asupra supremaţiei aeriene”.

Teoreticienii aviaţiei sovietice n-aveau în vedere un inamic general, ci unul foarte bine determinat. Principalul teoretician al strategiei aviatice sovietice, A.N. Lapcinski, şi-a ilustrat cărţile cu cele mai amănunţite hărţi ale obiectivelor standard de bombardament. Printre acestea erau: nodul de cale ferată din Leipzig, Friederichstrasse şi gara centrală din Berlin etc. Lapcinski explica cum trebuie apărat teritoriul sovietic: „O ofensivă hotărîtă la sol atrage după sine, ca un magnet, forţele aeriene inamice şi slujeşte în cea mai bună măsură apărării ţării în faţa inamicului aerian... Apărarea aeriană a ţării nu se înfăptuieşte printr-o manevră din adîncime, ci printr-o manevră în adîncime”.

Iată de ce, în 1941, toată aviaţia sovietică era concentrată la graniţe. Aerodromul de campanie al regimentului de aviaţie 123, de pildă, se afla la doi kilometri de graniţa germană. În caz de război se va economisi combustibil la pătrunderea avioanelor în spaţiul inamicului. În cazul regimentului 123, ca şi în cazul multor altora, zborurile trebuiau să aibe loc deasupra teritoriului german.

Pînă la război şi pe durata acestuia, Uniunea Sovietică a construit uimitor de multe avioane, remarcabile ca date tehnice şi, în acelaşi timp, simple. Însă cele mai bune realizări ale aviaţiei sovietice n-au fost acelea din domeniul creării de avioane care să distrugă avioanele inamicului în aer, ci în domeniul celor care să distrugă alte avioane şi obiective ale inamicului la sol. Cea mai frumoasă realizare sovietică în domeniul tehnicii aviatice din acea perioadă a

fost IL-2, care era destinat loviriі inamicului la sol. Ţinta sa principală: aerodromurile. Creînd acest avion agresor, constructorul Iliuşin a prevăzut un mic detaliu de apărare. În prima variantă, IL-2 avea două locuri: pilotul conduce avionul şi loveşte ţintele, iar în spatele său un trăgător acoperă semisfera posterioară de atacurile avioanelor de vînătoare ale inamicului. Stalin personal i-a telefonat lui Iliuşin să elimine locul trăgătorului cu mitralieră, altfel spus, să facă IL-2 cu un singur lor. IL-2 îi era necesar lui Stalin *pentru situaţia în care nici un avion de vînătoare al inamicului nu va reuşi să se înalţe în aer*...

După începerea planului „Barbarossa”, Stalin i-a telefonat din nou lui Iliuşin şi i-a dat ordin să proiecteze IL-2 cu două locuri: într-un război defensiv chiar şi un avion agresor trebuie să aibă armament de apărare.

5

1927- este anul cînd Stalin a luat definitiv şi ferm frîiele puterii. Din acest moment, atenţia lui Stalin nu este concentrată numai asupra întăririi dictaturii sale, ci şi asupra problemelor întregii mişcări comuniste şi ale revoluţiei mondiale.

1927- este anul cînd Stalin trage concluzia definitivă că un al doilea război mondial este inevitabil, că trebuie să se lupte hotărît cu pacifismul social-democrat care frînează începutul războiului şi să-i susţină pe fasciştii ce aspirau la putere pentru ca mai apoi să-i nimicească.

1927- este anul în care a început industrializarea URSS. Supraindustrializarea. Superindustrializarea. Industrializarea a fost planificată pe cincinale, iar primul cincinal a început
chiar în 1927. De ce a fost nevoie de cincinale se poate judeca după următorul fapt. La începutul primului cincinal, Armata Roşie avea 92 de tancuri, iar la sfîrşitul acestuia, peste 4000. Totuşi creşterea militară nu se observă atît de clar încă din primul cincinal. Nu s-a acordat principala atenţie înarmării, ci creării unei baze industriale, care după

aceea să permită înarmarea.

Al doilea cincinal a însemnat o continuare a dezvoltării bazei industriale. S-au făcut: cocs, cuptoare Martin, hidrocentrale gigantice şi uzine de oxigen, laminoare şi blumînguri, mine pentru cărbune şi minereu. Producţia de armament nu era încă în centrul atenţiei. Deşi nici pe aceasta n-o uită tovarăşul Stalin: în primele două cincinale, s-au produs 24.708 avioane de luptă.

Iată însă că al treilea cincinal, care trebuia să se încheie în 1942, înseamnă un avînt al producţiei. Al producţiei de război. În cantităţi gigantice şi de calitate deosebită. Industrializarea a fost plătită, dar cu ce preţ ! Stalin a plătit industrializarea cu nivelul de trai al populaţiei, care era foarte scăzut. A vîndut pe piaţa externă enorme rezerve de aur, platină, diamante. În cîţiva ani, Stalin a vîndut ceea ce naţiunea a acumulat vreme de sute de ani. Stalin a jefuit bisericile şi mănăstirile, depozitele imperiale şi muzeele. Au fost scoase la mezat icoane şi bucoavne naţionale nepreţuite. Au fost trimise la export tablourile unor mari maeştri ai Renaşterii, colecţiile de briliante, tezaurele muzeelor şi bibliotecilor. Stalin a exportat lemn şi cărbune, nichel şi mangan, petrol şi bumbac, icre, blănuri, grîne şi multe-multe altele. Însă era insuficient. Şi atunci, în 1930, Stalin a început o colectivizare sîngeroasă. A mînat cu forţa pe ţărani în colhozuri, pentru ca apoi să le ia pîinea pe degeaba. Toată pîinea. În jargonul comunist, acest furt s-a numit „a pompa mijloace din agricultură în industria grea”. Rezultatul colectivizării şi al foametei care i-a urmat este următorul:
10-16 milioane de morţi, de ucişi în lagăre. Asupra ţării s-a abătut, în sensul propriu al cuvîntului, canibalismul. În acest timp Stalin vindea peste hotare 5 milioane tone de cereale în fiecare an.

Pentru ce a trebuit colectivizarea? Pentru industrializare. Dar pentru ce a trebuit industrializarea? Pentru a ridica nivelul de trai al poporului? Nicidecum. Înainte de industrializare şi de colectivizare, în timpul NEP-ului, viaţa

era suportabilă. Dacă nivelul de trai al poporului ar fi interesat pe tovarăşul Stalin, n-ar fi trebuit nici colectivizare, nici industrializare, ci ar fi trebuit păstrat NEP-ul. Industrializarea şi colectivizarea n-au fost destinate nicidecum ridicării nivelului de trai al poporului. Dimpotrivă, acest nivel a coborît într-un asemenea hal încît era mai rău ca pe vremea lui Genghis-Han. De curînd Robert Conquest a scris o teribilă carte despre cincinalele sîngeroase, carte ce cuprinde sinistre fotografii cu acei copii-schelet. Fapte mai odioase decît cele din Etiopia comunistă sau din Cambodgia comunistă a lui Pol Pot. Aşadar, industrializarea şi colectivizarea n-au avut loc pentru a se ridica nivelul de trai, ci pentru a se produce armament în cantităţi uriaşe. Pentru ce aveau nevoie comuniştii de arme? Ca să apere oamenii? Nu. Dacă Stalin ar fi plătit pentru tancurile de autostradă, pentru mătasea paraşutelor, pentru tehnologia militară occidentală doar patru milioane tone de cereale pe an, nu cinci, milioane de copii ar fi rămas în viaţă. În toate ţările armele slujesc apărării populaţiei, în primul rînd a copiilor, viitorul naţiunii, de mizerie şi alte nenorociri. În Uniunea Sovietică lucrurile au stat invers: populaţia, includem aici şi copii, a fost supusă unei mizerii crunte ca să se poată produce arme.

Primul război mondial a fost în întregime un picnic vesel în comparaţie cu industrializarea stalinistă. În patru ani de zile, toate ţările participante la acest război au pierdut 10 milioane de oameni; Rusia, prin industrializare, 23 milioane. Aici, în timp de PACE, de dragul tancurilor de autostradă şi a avioanelor agresor, Stalin a ucis cu mult mai mulţi oameni. PACEA COMUNISTĂ S-A DOVEDIT A FI MULT MAI ÎNGROZITOARE DECÎT RĂZBOIUL IMPERIALIST.

Sporirea puterii militare sovietice n-a fost dictată nicidecum de ameninţarea externă, căci a început ÎNAINTEA venirii lui Hitler la putere. Sacrificarea vieţii a milioane de copii de dragul producerii de armament s-a petrecut concomitent cu sforţările gigantice ale lui Stalin de a elimina pe pacifiştii occidentali şi de a-i sprijini pe fascişti.

Se poate obiecta că Stalin a jertfit milioane de oameni, dar a făurit arme ca să-i apere pe ceilalţi. Nu, am văzut deja şi vom vedea în continuare, că armele făurite pentru apărarea teritoriului şi a oamenilor săi nu erau potrivite, acestea n-au putut fi utilizate conform destinaţiei lor sau au fost pur şi simplu aruncate.

Dacă uriaşele arsenale de arme nu s-au creat pentru apărarea propriului teritoriu şi a propriei populaţii, atunci care era destinaţia lor?

Tovarăşi comunişti, aveţi cuvîntul !

Capitolul 4

De ce a împărţit Stalin Polonia

Noi lucrăm asupra unei cauze, care, în caz de succes, va crea o

cotitură în întreaga lume şi va elibera întreaga clasă muncitoare.

I.V. Stalin

1

La 22 iunie 1941, Germania a atacat prin surprindere şi în chip perfid Uniunea Sovietică. E un fapt istoric. Totuşi e un fapt bizar. Înainte de al doilea război mondial, Germania nu avea graniţe comune cu Uniunea Sovietică şi, în consecinţă, n-o putea ataca, cu atît mai mult „prin surprindere”.

Germania şi Uniunea Sovietică erau separate de bariera compactă a unor state neutre. Pentru ca războiul sovieto-german să poată avea loc, era necesar să fie create condiţiile corespunzătoare: să se distrugă bariera statelor neutre şi să se stabilească graniţe comune sovieto-germane.

Oricine este interesat de data de 22 iunie 1941 -, înainte de a-l blestema pe Hitler şi a-l învinui de perfidie, este obligat barem lui însuşi să-şi răspundă cinstit la două întrebări:

- cine a distrus bariera despărţitoare a statelor neutre dintre Germania şi Uniunea Sovietică?
- de ce?

2

Bariera dintre Germania şi URSS era dublă şi doar într-un singur loc era simplă. Polonia era singura ţară, care avea graniţe şi cu Uniunea Sovietică şi cu Germania. Polonia era calea cea mai dreaptă, cea mai scurtă, cea mai comodă între URSS şi Germania. Polonia era partea cea mai subţire a zidului despărţitor. Se înţelege că potenţialul agresor, care dorea ca războiul sovieto-german să aibă loc, trebuia să încerce să perforeze un coridor chiar pe aici.

Dimpotrivă, acea ţară care nu dorea un război sovieto-german, trebuia, cu toată puterea forţelor armate, cu toată diplomaţia sa, cu toată puterea autorităţii internaţionale, să nu admită inamicul pe teritoriul polonez, în caz extrem să înceapă războiul împotriva sa încă din Polonia, neadmiţînd apropierea de graniţele ei.

Închipuiţi-vă că, aflat dincolo de un perete, un canibal anunţă cu glas de tunet intenţia lui de a vă crîmpoţi bucată cu bucată.

După ce v-a convins de intenţiile lui canibalice, începe să dărîme peretele despărţitor. Care va fi reacţia dumneavoastră? Imaginaţi-vă că acest canibal întîmpină oarecare greutăţi în dărîmarea peretelui şi vă cere ajutor în întreprinderea sa. Fără ajutorul dumneavoastră nu poate face o gaură în perete, prin urmare nu va putea să vă frigă la foc scăzut. Cum veţi reacţiona la o asemenea propunere?

Hitler şi-a exprimat intenţiile absolut deschis. Stalin l-a numit în mod public canibal. Însă Hitler nu putea să-l atace pe Stalin, n-avea graniţe comune. Hitler s-a adresat lui Stalin cu propunerea de a depune eforturi comune în

vederea realizării unei spărturi în zidul despărţitor. Stalin a primit cu
bucurie propunerea şi a dărîmat cu nespus entuziasm zidul polonez, perforînd un coridor în întîmpinarea lui Hitler. Motivele lui Hitler Sînt explicabile. Dar cum să explici acţiunile lui Stalin?

Istoricii comunişti au născocit tot felul de explicaţii ale acţiunilor Uniunii Sovietice.

Prima explicaţie: sfîşiind şi înecînd în sînge Polonia, am deplasat graniţele noastre spre apus, adică ne-am consolidat securitatea. Ciudată explicaţie. Graniţele sovietice au fost într-adevăr deplasate cu 200-300 de kilometri, dar prin aceasta Germania şi le-a deplasat pe ale ei cu 300-400 de kilometri spre răsărit. În acest fel securitatea Uniunii Sovietice n-a crescut, dimpotrivă, a scăzut. Însă în afară de aceasta, a apărut un factor cu totul nou, o graniţă comună sovieto-germană şi, ca urmare, posibilitatea unui război.

A doua explicaţie: lovind cu toporul în spatele Poloniei în momentul luptei ei disperate împotriva fasciştilor, noi am încercat să amînăm începerea războiului sovieto-german... Această explicaţie face parte din ciclul lui Gîgă: dăm foc casei vecinului, în acest caz focul va ajunge la casa noastră mai tîrziu decît la alţii.

A treia explicaţie: Franţa şi Marea Britanie n-au vrut să încheie un acord cu noi, de aceea... Ce gogoaşă ! De ce Franţa şi Marea Britanie trebuiau să apere Uniunea Sovietică, de vreme ce Uniunea Sovietică îşi propunea drept scop răsturnarea democraţiilor peste tot în lume, deci şi în
Franţa, şi în Marea Britanie? În definitiv, Occidentului nici nu-i păsa dacă Hitler va ataca Răsăritul sau nu. Însă ţărilor Europei răsăritene le păsa. Dacă Hitler se va întoarce asupra Răsăritului, ele vor fi cele dintîi victime. De aceea, ţările Europei răsăritene ar fi urmat să fie aliaţii fireşti ai URSS. Cu
ele trebuia să se încheie o alianţă împotriva lui Hitler. Însă

Stalin n-a căutat o asemenea alianţă, iar în cazurile în care au existat acorduri, Uniunea Sovietică nu şi-a îndeplinit obligaţiile de aliat. Stalin ar fi putut să rămînă neutru, însă în loc de aceasta el a lovit cu toporul în spatele acelora care luptau împotriva fascismului.

Istoricii comunişti au născocit şi alte explicaţii asemănătoare. Fiecare dintre ele are însă cel puţin două cususuri:

- este inventată la o dată ulterioară;
- ignoră în totalitate poziţia conducătorilor sovietici, deşi această poziţie a fost enunţată mult mai limpede şi mai pe înţeles decît poziţia lui Hitler din scrierile şi cuvîntările sale.

3

Spărgînd un coridor în zidul despărţitor, Hitler a considerat acest lucru suficient şi s-a ocupat de problemele sale occidentale, africane, mediteraneene sau atlantice.

Ce trebuia să facă Stalin, avînd în faţa lui o spărtură cu lăţimea de 570 km şi o oarecare perioadă de timp la dispoziţie? Corect ! Trebuia să-şi întărească apărarea în această porţiune. De-a lungul vechilor graniţe exista o linie puternică de raioane întărite. Aceasta trebuia imediat consolidată şi definitivată, iar în spatele ei trebuia creată o a doua linie de apărare, a treia... a cincea. Trebuiau minate imediat şoselele, podurile, cîmpiile, trebuiau săpate şanţuri antitanc, trebuia o acoperire cu artilerie antitanc... Mai tîrziu, în 1943, la Kursk, Armata Roşie s-a pregătit pentru respingerea atacului inamicului. Într-un termen scurt şi pe un front uriaş, armatele sovietice au construit şase fîşii de apărare neîntrerupte, cu o lungime de sute de kilometri fiecare şi cu o adîncime de 250-300 kilometri. Fiecare kilometru era înţesat de tranşee, de şanţuri de comunicaţie, de adăposturi, de cuiburi de foc. Densitatea medie de minare a ajuns la 7000 de mine antitanc şi antiinfanterie pe

kilometru de front defensiv, iar densitatea de artilerie antitanc a ajuns pînă la un nivel impresionant: 41 guri de foc pe fiecare kilometru, fără să luăm în considerare artileria de cîmp şi antiaeriană, precum şi tancurile îngropate în pămînt. Astfel, în cîmp deschis, a fost creată în scurt timp o apărare inexpugnabilă.

În 1939, condiţiile de apărare erau cu mult mai bune: păduri, rîuri, mlaştini, şosele. Armatele sovietice puteau construi o linie puternică la noua graniţă sovieto-germană, căci spărtura nu era prea întinsă.

Însă în acest moment Uniunea Sovietică a încetat producţia de tunuri antitanc şi antiaeriene. În loc să facă acest spaţiu de netrecut, l-au făcut imediat uşor penetrabil. S-au construit şosele şi poduri, s-a dezvoltat reţeaua de căi ferate. Obstacolele antitanc existente au fost distruse sau acoperite cu pămînt.

Unul din participanţii la acele evenimente, colonelul GRU I.G. Starinov, descrie suficient de sincer aceste lucruri, în felul următor: „S-a creat o situaţie stupidă. Cînd eram în contact cu armatele slab echipate ale unor mici state, graniţele noastre erau într-adevăr închise cu lacătul. Iar cînd
Germania fascistă ne-a devenit vecin complexele defensive construite mai înainte de-a lungul graniţei au fost părăsite şi chiar parţial demontate" (*Minele îşi aşteaptă ora lor*, pag.176). „Direcţia tehnică a Armatei Roşii a făcut o cerere pentru 120.000 de mine de cale ferată cu acţiune întîrziată. Această cantitate ar fi ajuns pe deplin pentru ca, în cazul invaziei armatei germane, să fie paralizate toate transporturile pe calea ferată în spatele inamicului, faţă de care el depindea întru totul. Însă în locul cantităţii comandate s-au primit... 120 de mine" (*Iblbidem*, pag. 186). Iar mina este arma cea mai
simplă, cea mai ieftină şi foarte eficace.

Producţia de mine în Uniunea Sovietică era uriaşă; după ce s-a făcut acea trecere prin zid, producţia lor a fost însă redusă.

Cu ce se ocupa Stalin în afară de distrugerea propriei sale apărări? Se ocupa cu distrugerea barierei statelor neutre. Lui Hitler i-a ajuns o singură spărtură în zid. Lui Stalin nu. Hitler (cu ajutorul lui Stalin) a nimicit puterea statală numai într-unul din statele barierei despărţitoare. Stalin (fără ajutor din altă parte) a făcut acest lucru în trei state (Estonia, Lituania, Letonia), a încercat s-o facă şi în a patra ţară (Finlanda) şi s-a pregătit intens să facă acest lucru în cea de-a cincea (România), rupînd în prealabil din ea o mare bucată din teritoriu. Hitler a voit să facă doar o spărtură în zid, Stalin a voit să dărîme întreg zidul.

Şi Stalin şi-a atins scopul. La doar zece luni de la semnarea pactului „de neagresiune”, prin sforţările lui Stalin, bariera despărţitoare a fost distrusă în totalitate, de la Oceanul Îngheţat şi pînă la Marea Neagră. N-au mai rămas state neutre între Stalin şi Hitler şi astfel s-au creat condiţii pentru agresiune.

În acest scurt interval de timp toţi vecinii dinspre vest ai lui Stalin i-au devenit victime. În afară de ţările care aveau graniţă cu Uniunea Sovietică, a căzut în robie şi Lituania, care n-avusese mai înainte graniţă comună cu Uniunea Sovietică. Apariţia armatelor sovietice în Lituania a însemnat că ele au ajuns acum la adevărata graniţă cu Germania. Mai înainte, graniţa ruso-germană trecea pe teritoriul polonez subjugat. Acum, armatele sovietice au ieşit la graniţa Prusiei Răsăritene. Aici nu se mai poate spune nicidecum că Hitler-canibalul a străpuns un coridor spre Răsărit, iar prostul de
Stalin l-a ajutat. Nu, însuşi Stalin a sfredelit un coridor spre Apus, fără ajutorul nimănui.

La întrebarea: „De ce a fost de acord Stalin să-l ajute lui Hitler să străpungă un coridor relativ îngust prin Polonia?”, istoricii comunişti au încercat să născocească răspunsuri, dar fără succes. Iar problema „de ce a distrus Stalin toată bariera” preferă să n-o ridice. Dar să nu ne mai frămîntăm creierii. Are cuvîntul Stalin. El singur răspunde clar şi precis la această întrebare: „Istoria spune că atunci cînd un stat

vrea să se lupte cu un alt stat, statul respectiv începe să caute graniţe prin intermediul cărora poate să ajungă la graniţele statului pe care vrea să-l atace” (*Pravda*, 5 martie, 1936).

Întrebare: „Intenţiona oare Armata Roşie să se oprească la limitele atinse?”

Răspunsul Mareşalului Uniunii Sovietice S.K. Timoşenko: „În Lituania, Letonia şi Estonia a fost nimicită puterea moşierilor şi a capitaliştilor, putere urîtă de cei ce muncesc. Uniunea Sovietică a sporit impresionant şi şi-a deplasat graniţele spre Apus. Lumea capitalistă a fost nevoită să se restrîngă un pic şi să cedeze. Însă nu ne stă în caracter nouă, luptătorilor Armatei Roşii, să ne înfumurăm şi să ne găsim pacea numai cu cele atinse !” (*Ordinul Comisarului poporului pentru apărare*, Nr. 400, 7 nov. 1940).

Aceasta nu este o cuvîntare şi nici un comunicat TASS. Este un ordin al Armatei Roşii... Dar mai la vest de graniţa sovietică se află doar Germania sau ţările aliate cu ea. Să se deplaseze mai departe graniţele spre Apus? În dauna Germaniei? Dar cu Germania tocmai fusese semnat un pact...

Capitolul 5

Pactul şi rezultatele sale

Stalin a fost mai viclean decît Hitler. Mai viclean şi mai perfid.
A. Antonov-Ovseenko

1

Din exterior totul pare la paritate: o parte din Polonia lui Hitler, o parte lui Stalin. Totuşi, numai la o săptămînă de la semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, Stalin a făcut una

din glumele sale perfide.

Hitler a început războiul împotriva Poloniei, iar Stalin a declarat că armatele sale nu Sînt pregătite. Ar fi putut să-i spună lui Ribbentrop înaintea semnării acordului, dar nu a făcut-o. Hitler a început războiul şi a rămas singur. Iată şi prima consecinţă pentru Hitler: el şi numai el este vinovat de declanşarea celui de-al doilea război mondial. Începînd războiul împotriva Poloniei, Hitler a pornit şi războiul contra Franţei, altfel spus, un război pe două fronturi. Orice şcolar german ştia care va fi rezultatul final pentru Germania în cazul unui război pe două fronturi.

În acest moment Marea Britanie a declarat război Germaniei. Cu Franţa te puteai descurca, dar Marea Britanie se află pe insule. Ca să poţi ajunge acolo îţi trebuie o pregătire îndelungată şi serioasă, îţi trebuie o flotă puternică, cel puţin egală celei Britaniee, îţi trebuie supremaţia aeriană. Astfel că războiul a ajuns să fie de lungă durată. Oricine ştie ce înseamnă războaiele prelungite pentru ţările cu resurse limitate.

În spatele Marii Britanii se aflau Statele Unite, iar în momentul cel mai dramatic (cum a fost în primul război mondial), acestea puteau să arunce în balanţa victoriei puterea lor cu adevărat inepuizabilă. Întreg Occidentul a devenit duşmanul lui Hitler. Iar Hitler putea conta pe prietenia lui Stalin atîta vreme cît avea forţe. Într-un război prelungit împotriva Occidentului, aceste forţe puteau fi cheltuite şi atunci...

Dar iată situaţia lui Stalin:

Polonia n-a fost împărţită în cancelaria Reichului, ci la Kremlin. Hitler n-a participat, Stalin a fost însă prezent. Hitler însă este vinovat de începerea războiului, iar Stalin nu. Stalin este o victimă nevinovată, eliberatorul Europei răsăritene.

Armatele lui Stalin au săvîrşit pe teritoriul Poloniei aceleaşi crime, poate şi mai mari; însă Occidentul nu i-a declarat război, cine ştie din ce motiv.

Stalin a obţinut războiul pe care-l dorea: occidentalii se

ucideau între ei, îşi distrugeau reciproc oraşele şi uzinele, iar Stalin a rămas neutru, în aşteptarea momentului favorabil.

Ajungînd însă într-o situaţie grea, Stalin a primit imediat ajutorul Occidentului.

În final, Polonia, pentru a cărei libertate a intrat Occidentul în război, n-a obţinut libertatea, ci a fost dată în robie lui Stalin, împreună cu toată Europa răsăriteană, incluzînd şi o parte din Germania. În aceste condiţii, unii occidentali continuă să creadă că ei au fost învingători în cel de-al doilea război mondial.

În final, Hitler s-a sinucis, iar Stalin a devenit suveranul absolut al unui uriaş imperiu antioccidental, creat cu ajutorul Occidentului. Cu toate acestea, Stalin a reuşit să-şi păstreze reputaţia de prostănac naiv şi încrezător, iar Hitler a intrat în istorie ca un ucigaş sîngeros ! În Occident au apărut multe cărţi conţinînd ideea: Stalin nu a fost pregătit de război, Hitler însă a fost. După părerea mea, este pregătit de război nu acela care o declară în gura mare, ci acela care-l cîştigă, dezbinîndu-i pe duşmani şi punîndu-i să se bată cap în cap.

2

A intenţionat Stalin să respecte pactul?

Să-l ascultăm pe Stalin: „Problema luptei... nu trebuie examinată sub unghiul dreptăţii, ci al cerinţelor momentului politic, sub unghiul necesităţilor politice ale partidului în fiecare moment dat” (Cuvîntare la şedinţa comitetului executiv al Cominternului, 22 ian. 1926).

„Războiul poate întoarce cu susul în jos orice înţelegere” (Iosif Visarionovici Stalin, *Pravda*, 15 sept., 1927).

Partidul, la congresele căruia lua cuvîntul Stalin, i-a înţeles bine pe conducătorii săi şi le-a dat depline puteri: „Congresul subliniază în mod deosebit că i se acordă Comitetului Central împuternicirile corespunzătoare ca în orice moment să anuleze toate alianţele şi acordurile de pace cu statele imperialiste şi burgheze şi astfel să le

declare război” *.

Cînd trebuia să vină acest moment?

Stalin: „Foarte mult depinde de faptul dacă vom reuşi să amînăm războiul iminent cu lumea capitalistă... pînă în momentul în care capitaliştii se vor bate pînă la capăt între ei...” (Opere complete, vol.10, pag. 288). „Lupta hotărîtoare poate fi considerată pe cale de a izbucni, dacă toate forţele de clasă duşmane nouă s-au epuizat suficient într-o luptă care le depăşeşte puterile.” (*Opere complete*, vol.6, pag. 158).

Stalin avea nevoie de o situaţie în care „capitaliştii se vor încolţi ca şi cîinii” (*Pravda*, 14 mai 1939). Pactul Molotov-Ribbentrop a creat exact această situaţie. *Pravda* plîngea de bucurie:

„Gem ţîţînile lumii, pămîntul alunecă de sub picioarele oamenilor şi popoarelor. Ard zările, iar tunetul armelor cutremură zările şi continentele. Se fac praf şi pulbere state şi mari puteri... Ce măreţ, ce minunat, cînd întreaga lume se va cutremura din temelii, cînd vor pieri puterile şi vor cădea mărimile !” (*Pravda*, 4 aug., 1940).

„Fiecare război de acest fel ne apropie de acea perioadă fericită, cînd oamenii nu se vor mai ucide între ei”. (*Pravda*, 18 aug., 1940).

Aceste stări de spirit s-au răspîndit în Armata Roşie şi partid. Generalul locotenent S.M.Krivoşein redă o conversaţie avută cu adjunctul său P.M. Latîşev (în acel moment Krivoşein comanda corpul 25 de armată mecanizat; cu puţin înainte, comandase împreună cu generalul H. Guderian parada comună sovieto-germană de la Brest cu ocazia împărţirii Poloniei):

— „Am încheiat cu nemţii un acord, dar asta nu înseamnă nimic... Acum este momentul favorabil pentru o rezolvare definitivă şi constructivă a tuturor problemelor mondiale...” (*Fapte de arme*, pag. 8). Krivoşein tratează

* Uniunea Sovietică s-a dizolvat, partidul a ajuns pe banca acuzaţilor, dar această rezoluţie n-a fost anulată (n.a.)

totul în glumă. Este interesant că în corpul său de armată, ca şi în întreaga Armată Roşie, erau la modă numai astfel de glume. Nimeni nu purta discuţii serioase, dar nici nu glumea pe tema capacităţii de luptă a Armatei Roşii într-un război de apărare.

Despre cît de mult credeau comuniştii sovietici în pactul de neagresiune şi cum intenţionau să-l respecte, ne mărturiseşte Mareşalul Uniunii Sovietice, L.I. Brejnev. Acesta descrie o adunare a agitatorilor de partid de la Dnepropetrovsk, din 1940:

„— Tovarăşe Brejnev, noi trebuie să lămurim problema neagresiunii, faptul că e un lucru serios, iar cine nu crede înseamnă că poartă discuţii provocatoare. Dar lumea nu prea crede. Ce să facem? Să lămurim sau să nu lămurim? Timpurile erau destul de complicate, în sală se aflau patru sute de oameni, toţi aşteptau răspunsul meu, n-aveam posibilitatea să mă gîndesc mai mult.

— Neapărat să lămuriţi, am spus eu. Ne vom tot lămuri pînă ce din Germania fascistă nu va rămîne piatră pe piatră” (L.I. Brejnev, *Malaia zemlia*, pag. 16).

Stalin a planificat momentul cînd „din Germania nu va mai rămîne piatră pe piatră” în 1942. Însă căderea rapidă a Franţei şi refuzul lui Hitler de a debarca în Marea Britanie (serviciul de spionaj sovietic ştia despre acest lucru la sfîrşitul anului 1940) au încurcat jocurile lui Stalin. Eliberarea Europei a fost reprogramată din vara lui 1942 în vara lui 1941. De aceea anul 1941 a fost întîmpinat cu lozinca „Să sporim numărul republicilor din componenţa URSS !”

Nu ! Ei nu se gîndeau la apărare. Nu se pregătiseră pentru aceasta şi nici n-aveau de gînd s-o facă. Ei ştiau sigur că Germania bîntuie încă în Occident şi de aceea nu va începe războiul în Răsărit. Ei ştiau sigur că războiul pe două fronturi înseamnă sinucidere pentru Hitler. Aşa a şi fost. Însă Hitler, ştiind ce se pregăteşte în spatele său, a fost constrâns să înceapă un război pe două fronturi, care s-a încheiat, într-adevăr, prin sinuciderea sa.

Înainte de război *Pravda* n-a chemat oamenii să întărească apărarea. Tonul ziarului era altul: pactul rămîne pact, dar în curînd tot pămîntul ne va aparţine nouă. „Măreaţă este patria noastră: însuşi globul pămîntesc trebuie să se învîrtă nouă ore pentru ca uriaşa noastră patrie sovietică să intre în noul an al biruinţelor sale. Va veni vremea cînd globului îi vor trebui pentru aceasta nu nouă ore, ci douăzeci şi patru de ore... Şi cine ştie unde ne va fi dat să întîmpinăm noul an peste cinci, peste zece ani: la ce longitudine, la ce nou meridian sovietic?" (*Pravda*, l ian. 1941).

Cu cît se apropia mai mult data invaziei sovietice în Europa (iulie 1941), cu atît *Pravda* devenea mai sinceră: „Dezbinaţi duşmanii, satisfaceţi-le vremelnic cerinţele fiecăruia dintre ei, iar apoi loviţi-i unul cîte unul, nedîndu-le posibilitatea să se unească" (*Pravda*, 4 mart. 1941).

Hitler a hotărît că nu mai merită să aştepte. A început primul, fără să aştepte lovitura în spinare a toporului eliberator. Dar chiar începînd războiul în conjunctura cea mai favorabilă care ar fi existat vreodată pentru un invadator, nu putea să cîştige acest război. Chiar şi în conjunctura cea mai nefavorabilă Armata Roşie tot a reuşit „să elibereze" jumătate din Europa şi s-o stăpînească jumătate de veac. Este interesant ce întorsătură ar fi luat lucrurile, dacă cele mai bune forţe germane ar fi plecat din Europa în Africa şi în insulele Britaniee, iar în spatele lor Armata Roşie ar fi nimicit unica sursă de petrol pentru Germania - România?

Capitolul 6

Cînd a intrat Uniunea Sovietică în cel de-al doilea război mondial

Doar o singură ţară, Rusia Sovietică, poate să

învingă

în cazul unui conflict general.

Hitler, 19 nov. 1937

1

Tot ceea ce ţine de *începutul* celui de-al doilea război mondial este acoperit în Uniunea Sovietică de ceaţa de nepătruns a secretului de stat. Printre multele secrete ale războiului există unul păstrat cu străşnicie: data intrării URSS-ului în cel de-al doilea război mondial.

Ca să ascundă adevărul, comuniştii au pus în circulaţie o dată falsă - 22 iunie 1941. Scribii comunişti au născocit o mulţime de legende despre 22 iunie. Am auzit pînă şi o asemenea variantă: „Noi trăiam în pace iar ei au năvălit peste noi...”

Dacă ar fi să dăm crezare scornelilor propagandiştilor comunişti, ar rezulta că nu Uniunea Sovietică a început cu de la sine putere cel de-al doilea război mondial, ci că a fost antrenată cu de-a sila în război.

Pentru ca versiunea datei de 22 iunie să pară mai plauzibilă, propaganda sovietică a consolidat-o cu tot felul de proptele: pe de o parte a fost inventată o „perioadă prebelică”, în care au fost incluşi doi ani ce au precedat data de 22 iunie; pe de altă parte, s-a născocit cifra celor 1418 zile de război, pentru cazul cînd vreun curios s-ar hotărî să calculeze singur data începutului războiului; socotind de la momentul terminării războiului în Europa, acesta trebuie să dea neapărat (după calculele falsificatorilor sovietici) de „acea duminică fatală”.

Însă e uşor de demascat minciuna „22 iunie”. Pentru aceasta trebuie scuturate puţinele proptele: „perioada prebelică”, de pildă. TOŢI vecinii europeni ai URSS au devenit victimele agresiunii sovietice. Armata Roşie nu intenţiona însă să se limiteze în vreun fel sau să înceteze „marşurile eliberatoare” asupra Vestului, iar la vest de URSS nu se afla decît Germania (Ordinul Comisarului poporului pentru Apărare Nr. 400 din 7 nov. 1940).

În septembrie 1939 URSS se declară neutră şi astfel, în „perioada prebelică”, cucereşte teritorii cu o populaţie de peste 23 milioane de oameni. Nu cumva e cam mult pentru un stat neutru?

În teritoriile cucerite, Armata Roşie şi NKVD * au comis crime înfricoşătoare. Lagărele de concentrare sovietice au fost tixite cu prizonieri, soldaţi şi ofiţeri din ţările europene. Ofiţerii prizonieri (nu numai polonezi) erau căsăpiţi cu miile. Putea o ţară neutră să ucidă ofiţeri prizonieri? Şi de unde avea o ţară neutră mii de ofiţeri prizonieri, ba încă în „perioada prebelică”?

Interesant: Germania a atacat Polonia, deci Germania este iniţiatoarea războiului european, prin urmare şi a celui mondial, Uniunea Sovietică a făcut acelaşi lucru, în aceeaşi lună, dar nu se numără printre iniţiatorii războiului. Iar participarea Uniunii Sovietice la războiul mondial se calculează doar de la 22 iunie 1941. De ce?

Soldatul polonez ucis în lupta împotriva Armatei Roşii este socotit participant la cel de-al doilea război mondial şi victimă a acestuia, iar soldatul sovietic care l-a ucis este socotit „neutru”. Dacă în aceeaşi luptă, pe teritoriul polonez, este ucis un soldat sovietic se consideră că el nu este ucis în timp de război, ci în timp de pace, în „perioada prebelică”.

Germania a cucerit Danemarca, este un act de război, deşi n-au fost lupte mari. Uniunea Sovietică a cucerit tot fără luptă trei state baltice foarte asemănătoare cu Danemarca după poziţia geografică, populaţie, cultură, tradiţii. Însă acţiunile URSS-ului nu Sînt socotite acte de război.

Germania a cucerit Norvegia, iar acest fapt a însemnat o continuare a agresiunii. Înainte însă, Uniunea Sovietică făcuse să se verse rîuri de sînge în Finlanda învecinată. Dar lista crimelor Germaniei începe de la l septembrie 1939, iar lista crimelor Armatei Roşii în cel de-al doilea război

* *NKVD*: Narodnîi Komissariat vnutrennih del - Comisariatul popular al afacerilor interne.

mondial începe, cine ştie din ce motiv, la 22 iunie 1941. De ce?

În „perioada prebelică”, Armata Roşie pierde în lupte crîncene sute de mii de soldaţi. În aceeaşi perioadă, pierderile armatei germane Sînt cu mult mai mici. Dacă judecăm după pierderi, Germania are mai multe temeiuri să se considere neutră în anii 1939-1940.

Acţiunile Armatei Roşii în „perioada prebelică” poartă oficial titlul de „întărirea securităţii graniţelor vestice”. Este o minciună. Graniţele erau ocrotite atîta vreme cît vecinii URSS erau state neutre, atîta vreme cît nu existau graniţe cu Germania şi, drept urmare, Hitler nu putea nici într-un fel să atace URSS. Despre un atac prin surprindere nici măcar nu putea fi vorba. Stalin însă a distrus sistematic statele neutre ale Europei, stabilind hotare comune cu Germania. Securitatea graniţelor sovietice nu putea spori în acest fel. Dar chiar dacă am numi agresiunea împotriva celor şase state neutre „întărirea securităţii graniţelor vestice”, de ce nu folosim acelaşi termen şi în cazul lui Hitler? Oare cotropind ţările vecine, nu şi-a întărit şi el securitatea propriilor graniţe?

Mi se poate replica: în „perioada prebelică” Uniunea Sovietică n-a purtat un război neîntrerupt, a fost doar o serie de războaie şi incursiuni cu întreruperi între ele. Însă şi Hitler a purtat o serie de războaie cu întreruperi. De ce folosim în cazul lui alte standarde?

Se afirmă că Uniunea Sovietică n-a declarat război, formal, nimănui în „perioada prebelică”, de aceea nu poate fi socotită participantă la război. Daţi-mi voie, nici Hitler n-a declarat formal război întotdeauna. După informaţiile propagandei sovietice, la 22 iunie 1941 nimeni n-a declarat formal război nimănui. De ce această dată se consideră punctul de separaţie între război şi pace?

Douăzeci şi două iunie este pur şi simplu data începerii ofensivei forţelor armate ale unui stat împotriva forţelor armate ale altui stat, forţe aflate deja într-un război, la care ambele state participau demult.

Criminalul trece întotdeauna sub tăcere că a jefuit şi a ucis, povestind doar ce-i convine. Propaganda roşie, asemenea criminalului prins în flagrant, începe expunerea istoriei războiului din momentul cînd armatele străine au apărut pe teritoriul sovietic făcînd din Uniunea Sovietică o victimă inocentă. Haideţi să încetăm să ne-o mai închipuim o victimă *inocentă*.

Să ne amintim de cei cu adevărat nevinovaţi care au murit în „perioada prebelică" sub baionetele armatei „eliberatoare". Să scriem istoria războiului nu de la 22 iunie, ci din momentul cînd hoardele comuniste, fără să declare război, au lovit în spate Polonia rănită de moarte, a cărei armată eroică încerca, într-o luptă inegală, să oprească deplasarea lui Hitler spre Răsărit. Să scriem istoria războiului nu începînd din 22 iunie, ci din acea zi cînd Stalin a luat hotărîrea să înceapă războiul.

2

La 1 septembrie 1939, la răsăritul soarelui, armata germană începea războiul împotriva Poloniei. Însă în secolul XX, război în Europa înseamnă automat război mondial. Într-adevăr, războiul a cuprins repede continentul şi apoi aproape întreaga lume.

Printr-un straniu concurs de împrejurări, exact în această zi de l septembrie 1939, cea de-a patra sesiune extraordinară a Sovietului Suprem al URSS a adoptat legea privind serviciul militar obligatoriu. O asemenea lege n-a existat în întreaga istorie a URSS. Un fapt de mirare: atîta timp cît cu Hitler erau speriaţi copiii (şi maturii), atîta timp cît Hitler era socotit un monstru şi un canibal s-a putut fără serviciul militar obligatoriu. Însă este semnat un pact de neagresiune şi imediat este nevoie de serviciul militar obligatoriu.

Septembrie 1939 este începutul „războiului ciudat" în Occident. În Răsărit, în aceeaşi lună a început o pace la fel de stranie.

De ce avea nevoie Uniunea Sovietică de serviciul militar

obligatoriu? Comuniştii răspund la unison: în această zi a început cel de-al doilea război mondial, noi n-am vrut să luăm parte la el, dar am luat măsuri de prevedere. Mareşalul Uniunii Sovietice, K.A. Mereţkov, este unul dintre cei care afirmă că legea a avut o importanţă uriaşă şi a fost adoptată „în condiţiile celui de-al doilea război mondial, care deja începuse" (*În slujba poporului*, pag. 181).

Dar să ne închipuim graniţa polono-germană în acea dimineaţă tragică: întuneric, ceaţă, bubuituri, duduitul motoarelor. Puţini în Polonia înţelegeau ce se petrece: o provocare sau un conflict apărut din senin? Dar iată că deputaţii Sovietului Suprem al URSS (ciobani de pe păşunile

alpine şi vestiţi crescători de reni de dincolo de Cercul Polar) ştiau deja: nu e provocare, nu e conflict pasager, nu e război germano-polon, nici măcar european, ci e începutul războiului mondial. Trebuie ca noi, deputaţii, să ne adunăm imediat la Moscova (sesiunea extraordinară !) ca să adoptăm documentele corespunzătoare. Atîta doar că nu putem pricepe de ce aceiaşi deputaţi nu au reacţionat la fel de iute atunci cînd s-a petrecut un lucru asemănător la graniţa sovieto-germană în 1941.

În dimineaţa de 1 septembrie nu ştiau că a început al doilea război mondial nici guvernul Poloniei, nici guvernul ţărilor occidentale, nu ştia nici măcar Hitler.

El a început războiul împotriva Poloniei în speranţa că va fi o acţiune locală, la fel ca invazia din Cehoslovacia. Nu e propaganda lui Goebbels aici. Sursele sovietice spun acelaşi lucru.

General-colonelul de aviaţie A.S. Iakovlev (în acelaşi timp referent personal al lui Stalin) afirmă: Hitler era convins că Anglia şi Franţa nu vor începe să lupte pentru Polonia" (*Scopul vieţii*, pag. 212).

Aşadar, Hitler nu ştie că el este cel care a început cel de-al doilea război mondial, dar tovarăşii din Kremlin o ştiu perfect ! Şi încă ceva: drumul pînă la Moscova nu e tocmai scurt.

Unii deputaţi au nevoie de 7-10, chiar şi 12 zile ca să ajungă în Moscova. Ceea ce înseamnă că există cineva care a dat *înainte de începerea războiului* semnalul ca deputaţii să se adune la Kremlin. Să spunem şi mai mult: *înainte de semnarea pactului Molotov-Ribbentrop*.

Orice încercare de a stabili data exactă la care a început cel de-al doilea război mondial şi momentul intrării URSS în război ne conduce inevitabil la data de *19 august 1939*.

Chiar şi înainte, la consfătuirile secrete, Stalin şi-a enunţat, şi nu o dată, planul său de „eliberare" a Europei: „să atragi Europa în război, rămînînd tu însuţi neutru, apoi, cînd adversarii se vor epuiza unul pe celălalt, să arunci pe talgerul cîntarului întreaga putere a Armatei Roşii" (*Opere complete*, vol.6, pag. 158, vol.7, pag. 14)

Pe data de 19 august 1939, la şedinţa Biroului Politic, s-a luat hotărîrea fermă de a duce la îndeplinire acest plan.

Informaţiile despre şedinţa Biroului Politic şi despre hotărîrile luate atunci au ajuns foarte rapid în presa occidentală. Agenţia franceză Havas a publicat un comentariu despre hotărîrile luate cu acel prilej.

Cum se poate ca un protocol strict secret al Biroului Politic să ajungă în presa occidentală? Nu ştiu. Totuşi, ar fi cîteva căi. Una dintre cele mai verosimile ar fi următoarea: unul sau cîţiva membri ai Biroului Politic, speriaţi de planurile lui Stalin, s-au hotărît să-l stopeze. Nu puteau să protesteze deschis. Exista o singură cale de a-l obliga pe Stalin să renunţe la planurile sale: să se publice aceste planuri în Occident. Membrii Biroului Politic, îndeosebi cei care controlau Armata Roşie, industria de război, serviciul de informaţii al armatei, NKVD, propaganda, Cominternul, cu toţii aveau o asemenea posibilitate. Varianta nu este atît de fantezistă cum poate părea la prima vedere.

În 1917, ca să zădărnicească Revoluţia din Octombrie, doi membri ai Biroului Politic, Zinoviev şi Kamenev, au publicat planurile lui Lenin şi Troţki în presa „burgheză". Trebuie să repet că nu ştiu cum de a ajuns documentul în Occident, subliniez doar că existau căi ca el să ajungă

acolo. Stalin a reacţionat la informaţia agenţiei Havas cu iuţeala fulgerului şi extrem de neobişnuit. A publicat în ziarul *Pravda* o dezminţire. Dezminţirea lui Stalin este un document foarte serios pe care trebuie să-l citǎm în întregime. Iatǎ-l:

DESPRE INFORMAŢIA MINCINOASĂ
A AGENŢIEI HAVAS

Redactorul *Pravdei* s-a adresat tovarăşului Stalin cu întrebarea: cum apreciază tov. Stalin informaţia agenţiei Havas despre „cuvîntarea lui Stalin”, care, zice-se, ar fi fost rostită „în Biroul Politic la 19 august” şi unde şi-ar fi exprimat ideea că „războiul trebuie să continue cît de mult se poate spre a fi epuizate părţile în conflict”.

Tov. Stalin a trimis următorul răspuns:

„Această informaţie a agenţiei Havas, ca şi multe altele ale acesteia, reprezintă o minciună. Fireşte, nu pot să ştiu în ce cafe-şantan a fost fabricată această minciună. Dar oricît ar minţi domnii de la agenţia Havas, nu pot nega următoarele:

a) nu Germania a atacat Franţa şi Anglia, ci, Franţa şi Anglia au atacat Germania, luîndu-şi asupra lor responsabilitatea pentru actualul război;

b) după primele acţiuni militare, Germania s-a adresat Franţei şi Angliei cu propuneri de pace, iar Uniunea Sovietică a sprijinit sincer propunerile de pace ale Germaniei „căci ea a considerat şi continuă să considere că încheierea cît mai curînd posibil a războiului ar uşura în mod radical situaţia tuturor ţărilor şi popoarelor;

c) cercurile conducătoare ale Angliei şi Franţei au refuzat în mod grosolan propunerile de pace ale Germaniei, la fel şi încercările Uniunii Sovietice de a se ajunge la o grabnică încheiere a războiului.

Acestea Sînt faptele.

Ce argumente aduc împotriva acestor fapte politicienii de cafe-şantan de la agenţia Havas?”

Pravda 30 nov., 1939
I.V. Stalin

Să hotărască cititorul singur, ce este „minciună”- informaţia Agenţiei Havas sau dezminţirea lui Stalin? Cred că este puţin probabil că Stalin însuşi să mai repete peste

puţină vreme propriile sale cuvinte.

Tonul sincer al dezminţirii şi faptul, neobişnuit pentru Stalin, că nu-şi păstrează sîngele rece vin în sprijinul agenţiei Havas. În acest caz a fost atinsă o coardă neobişnuit de sensibilă şi din această cauză a rezonat atît de profund. În atîţia ani de putere sovietică, presa occidentală a scris mult despre Uniunea Sovietică şi despre Stalin personal. Bolşevicii şi Stalin însuşi au fost învinuiţi de toate păcatele capitale. Despre Stalin s-a scris că este provocator al poliţiei, că şi-a ucis soţia, că este despot, sadic, dictator, canibal, călău, ş.a.m.d. Însă, de obicei, Stalin nu a intrat în polemică cu „scriitoraşii burghezi". Atunci de ce tăcutul şi calmul Stalin s-a coborît pînă la un limbaj de mahala şi la jigniri ieftine? Răspunsul nu poate fi decît unul singur: agenţia Havas a dezvăluit intenţiile cele mai tăinuite ale lui Stalin. Tocmai de aceea a reacţionat el atît de neobişnuit. I-a fost indiferent ce vor gîndi despre dezminţirea lui viitoarele generaţii (apropo, acestea nu gîndesc nimic !). Pentru Stalin era importantă menţinerea secretului asupra planului său pentru viitorii 2-3 ani, pînă cînd ţările europene se vor fi istovit reciproc într-un război nimicitor.

Să fim de acord pentru cîteva minute cu argumentele lui Stalin: da, informaţia agenţiei Havas era doar „o minciună fabricată la cafe-şantan". În acest caz, ar trebui să ne exprimăm iritarea ziariştilor agenţiei Havas. Dar dacă într-adevăr ei au născocit informaţia, atunci acest fapt s-a făcut pe baza unei cunoaşteri profunde a marxism-leninismului, a temperamentului lui Stalin şi a unei analize ştiinţifice minuţioase a situaţiei politico-militare din Europa. Desigur că ziariştii agenţiei Havas au înţeles situaţia cu mult mai bine decît Hitler şi decît liderii democraţiilor occidentale. Dacă informaţia agenţiei Havas a fost pur şi simplu născocită, atunci avem de-a face cu acel caz, cînd închipuirea corespunde pe deplin cu realitatea.

Peste mulţi ani, cînd avea să se uite cu totul informaţia agenţiei Havas şi dezminţirea lui Stalin, în Uniunea

Sovietică au fost publicate 13 volume de opere ale lui Stalin. Printre lucrările lui se află şi cuvîntările la şedinţele secrete ale CC. În 1939, ziariştii de la agenţia Havas n-aveau acces la aceste cuvîntări. Publicarea operelor lui Stalin confirmă însă faptul că planul lui a fost genial şi că a fost exact aşa cum l-au descris ziariştii francezi. Încă din 1927, la şedinţa deschisă a CC, Stalin a expus ideea necesităţii ca în caz de război să se păstreze neutralitatea pînă în momentul în care „părţile beligerante se vor epuiza reciproc într-o luptă care este peste puterile lor". Această idee s-a repetat la şedinţele închise. Stalin considera că, în caz de război, Uniunea Sovietică va deveni în mod inevitabil participantă, dar ea va trebui să intre ultima în război, cu forţe proaspete, exact în finalul jocului, împotriva tuturor, cînd ei vor fi epuizaţi.

Dar şi predecesorii lui Stalin afirmaseră acelaşi lucru. Alcătuindu-şi planul în cercul restrîns al tovarăşilor de luptă, Stalin cita pur şi simplu pe Lenin, subliniind că ideea îi aparţine lui Lenin. Dar nici Lenin nu este original. La rîndul său, el împrumuta ideile din sacul fără fund al marxismului. În această privinţă este interesantă scrisoarea lui F. Engels către E. Bernstain din 12 iunie 1883: „Toate aceste soiuri de trîndavi trebuie mai întîi să se tăvălească în noroi unele pe altele, să se nimicească şi să se compromită reciproc şi astfel să pregătească terenul pentru noi."

Stalin se deosebea de predecesorii săi, dar şi de urmaşii săi, prin aceea că vorbea mai puţin şi făcea mai mult.

3

Este important să ştim ce a spus Stalin la şedinţa Biroului Politic din 19 august 1939. Dar chiar dacă nu s-ar şti vorbele, îi vedem faptele; iar acestea arată cu mult mai limpede gîndul lui Stalin. Doar peste patru zile de la şedinţa Biroului Politic, la Kremlin s-a semnat pactul Molotov-Ribbentrop, realizarea cea mai de seamă a diplomaţiei sovietice din întreaga ei istorie şi cea mai strălucită victorie a lui Stalin din întreaga şi incredibila lui carieră. După

semnarea acordului, Stalin striga fericit: „L-am înşelat pe Hitler !” Într-adevăr, Stalin l-a înşelat pe Hitler aşa cum nimeni n-a fost înşelat în întreg secolul XX. Peste doar o săptămînă şi jumătate, Hitler ducea un război pe două fronturi, altfel spus, chiar de la început Germania a ajuns în situaţia de a pierde războiul (şi chiar l-a pierdut !)

Cu alte cuvinte, la 23 august 1939 *Stalin deja cîştigase cel de-al doilea război mondial, încă înainte ca Hitler să atace Polonia*.

De abia în vara lui 1940 a înţeles Hitler că a fost înşelat. A încercat să-l forţeze pe Stalin, dar era prea tîrziu. Hitler putea conta doar pe nişte victorii tactice strălucite, dar situaţia strategică a Germaniei era catastrofală. Germania se afla din nou între două pietre de moară: pe de o parte - Marea Britanie cu insulele sale inaccesibile (şi SUA cu puterea sa), pe de altă parte, Stalin. Hitler s-a întors cu faţa spre Apus, dar a devenit conştient de faptul că Stalin pregăteşte ofensiva, că Stalin, printr-o singură lovitură, poate reteza aorta petrolieră din România şi poate paraliza întreaga
industrie germană, armata terestră, aviaţia şi flota. Hitler s-a întors cu faţa spre Răsărit, dar a fost bombardat strategic şi apoi invadat dinspre Apus.

Se spune că Stalin a cîştigat numai datorită ajutorului şi cooperării Marii Britanii şi a SUA. Sfînt adevăr ! În aceasta şi constă măreţia lui Stalin: că el, duşmanul fundamental al Occidentului, a reuşit să se folosească de Occident pentru apărarea şi consolidarea propriei dictaturi. În aceasta şi constă genialitatea lui Stalin: a reuşit să-şi divizeze potrivnicii, aruncîndu-i unul asupra altuia. Presa liberă occidentală a prevăzut încă din 1939 un asemenea curs al evenimentelor, cînd Stalin îşi proclama neutralitatea, fiind, în realitate, principalul şi cel mai sîngeros instigator şi participant la război.

Capitolul 7

„Dezvoltarea bazei de război”

Eliberarea naţională a Germaniei constă în revoluţia proletară,
care va cuprinde Europa Centrală şi Occidentală şi care o va uni
cu Europa Răsăriteană în vederea creării Statelor Unite Sovietice.

L. Troţki

1

După izgonirea lui Bonaparte din Rusia, Armata rusă biruitoare a intrat în Paris. Negăsindu-l acolo pe Bonaparte, Armata rusă a plecat acasă cîntînd. Pentru Rusia scopul războiului era înfrîngerea armatei duşmanului. Dacă nimeni nu mai ameninţa Moscova, Armata rusă nu avea ce face în Europa Occidentală.

Deosebirea dintre Rusia şi Uniunea Sovietică constă în ţelurile războiului. În 1923, M.N.Tuhacevski, care se acoperise deja de „glorie” prin nimicirea în masă a populaţiei paşnice din Rusia Centrală, Caucazul de Nord, Ural, Siberia, Polonia, a fundamentat teoretic scopul războiului: „să asiguri aplicarea liberă a violenţei, în primul rînd prin nimicirea forţelor armate ale duşmanului” (*Războiul şi revoluţia*, Culegerea nr. 22, pag.188). Înfrîngerea armatei duşmanului nu înseamnă sfîrşitul războiului şi al violenţei, ci numai stadiul preliminar, doar un prim pas în „aplicarea liberă a violenţei”. „Fiecare teritoriu ocupat de noi va deveni sovietic, prin instaurarea puterii muncitorilor şi a ţăranilor”(Mareşalul Uniunii Sovietice, M.N.Tuhacevski,*Opere alese*, vol.l,pag.258).

În lucrarea sa *Probleme de strategie modernă*,

Tuhacevski atrage atenţia asupra faptului că statele majore sovietice „trebuie să dea din timp indicaţii conducerii politice şi organelor corespunzătoare privind pregătirea revkom *-urilor şi a altor organe administrative locale din diferite raioane” (*IbIbidem*, pag. 196). Cu alte cuvinte, statele-majore sovietice pregătesc operaţiunea de „eliberare” în mare taină, dar în timpul pregătirii Sînt obligate să prevină pe comisari şi „organele corespunzătoare” despre pregătirea aparatului administrativ comunist pentru „eliberarea” raioanelor: pe baionetele sale, Armata Roşie va aduce vecinilor o viaţă fericită împreună cu organele puterii locale create din timp.

Sovietizarea teritoriilor cucerite prin metoda „aplicării libere a violenţei” şi exploatarea tuturor resurselor raioanelor „eliberate” pentru noi „eliberări” au primit la Tuhacevski denumirea „ştiinţifică” de „dezvoltare a bazei de război”. Tuhacevski introduce acest termen chiar şi în *Marea enciclopedie sovietică* din 1928.

În cuvîntarea sa din 30 martie 1941, Adolf Hitler le-a explicat generalilor săi scopul războiului din Răsărit: distrugerea forţelor armate, nimicirea dictaturii comuniste, instaurarea socialismului adevărat şi transformarea Rusiei într-o bază pentru continuarea războiului. Practic nu existau deosebiri între Hitler şi Tuhacevski. Amîndoi erau socialişti, ambii visează la cucerirea lumii, ambii plănuiau să folosească teritoriile subjugate pentru „dezvoltarea bazei de război”. Pregătind invazia, Hitler şi-a format din timp un aparat administrativ pentru noile sale teritorii, dar Tuhacevski propunea să se facă acelaşi lucru încă din 1923.

Ideile Sînt aceleaşi, numai că au fost enunţate de socialiştii sovietici cu mult înainte de Adolf Hitler. Din Tuhacevski ar fi ieşit un gauleiter ilustru, ca strateg însă a fost foarte slab.

„Strategia de berbec” a lui Tuhacevski îşi dezvăluie inadecvarea chiar şi la o sumară examinare teoretică. Strategia lui Tuhacevski este metoda şahistului care se

* *revkom*: revoluţionnîi comitet - comitet revoluţionar.

străduieşte să cucerească cît mai multe cîmpuri goale de pe tabla de şah, considerînd nimicirea figurilor adversarului o chestiune de ordin secund. Încercaţi pe tabla de şah (acesta este cel mai primitiv model al războiului între două miniarmate, care nu cer nici bani, nici pîine şi vă Sînt supuse chiar pînă la executarea sinucigaşă a oricăror ordine ale dumneavoastră) să aplicaţi metoda lui Tuhacevski. Ce se va obţine? Se va obţine ceea ce a obţinut Tuhacevski pe Vistula în 1920.

Comuniştii afirmă că suprimîndu-l pe Tuhacevski, Stalin a renunţat la metodele lui. Nu, Stalin a renunţat numai la ceea ce este greşit, la ceea ce duce la înfrîngere prin metoda lui Tuhacevski, păstrînd şi permiţînd altora să adîncească ideile „dezvoltării bazei de război".

2

În afară de Tuhacevski şi de alţii asemenea lui, pe lîngă Stalin au existat şi strategi adevăraţi. Primul şi cel mai strălucit a fost Vladimir Triandafillov, părintele artei operaţiilor de război. În 1926, el a formulat pentru prima oară teoria „Operaţiunii în adîncime" în cartea *Anvergura operaţiunilor armatelor modeme*. Mai departe, în *Caracterul operaţiunilor armatelor modeme*, Triandafillov şi-a dezvoltat ideile. Şi astăzi aceste cărţi rămîn fundamentul artei de război sovietice. V.K. Triandafillov a găsit oameni care i-au înţeles ideile şi le-au înaintat la Marele Stat-Major. Printre adepţii ideilor lui Triandafillov s-au numărat viitorul comandant al Marelui Stat-Major, Mareşalul Uniunii Sovietice A.M. Vasilevski şi G.K. Jukov, care i-a aplicat ideile în toate operaţiunile militare conduse de el.

Se înţelege că Triandafillov nu a putut să aibă relaţii normale cu „genialul" Tuhacevski. Triandafillov rîdea pe faţă de mediocritatea „vechii strategii", dezvăluind abordarea lipsită de noimă a lui Tuhacevski în problemele artei militare, precum şi totala sa lipsă de cunoştinţe în problemele
acţiunii practice de război. Curajul lui Triandafillov poate

uimi: Tuhacevski îi era şef direct. Gelozia şi răzbunarea lui Tuhacevski nu puteau să-l ocolească pe recalcitrantul teoretician. Triandafillov ştia că n-are cum să scape de destinul său şi de ura lui Tuhacevski.

Refuzînd punctul de vedere militar al lui Tuhacevski, a acceptat totuşi în totalitate şi a dezvoltat ideile lui Tuhacevski privind sovietizarea rapidă a teritoriilor „eliberate". „Trebuie ca într-un termen scurt (2-3 săptămîni) să se pună la punct sovietizarea unor state întregi sau, în cazul statelor mari, sovietizarea în curs de 3-4 săptămîni a unor regiuni cît mai mari". „În cazul organizării revkom-urilor, este foarte greu să te bazezi pe forţele locale. În zonă poţi găsi doar o parte din personalul tehnic şi activiştii inferiori. Toţi activiştii de răspundere şi chiar o parte a personalului tehnic trebuiesc aduşi de noi... Numărul acestor activişti, necesari pentru desfăşurarea sovietizării regiunilor nou cucerite, va fi uriaş". (*Caracterul operaţiunilor armatelor moderne*, pag. 177-178).

Triandafillov a atras atenţia că ar fi greşit să se aloce unităţi ale Armatei Roşii pentru sovietizare. N-ar fi deloc rău dacă în acest scop ar exista unităţi speciale. Armata Roşie trebuie să înfrîngă adversarul, iar unităţile speciale să instaureze în spatele frontului adevăratul socialism.

Este drept că, mai tîrziu, şi Hitler a ajuns la acelaşi punct de vedere; Wehrmacht-ul va nimici adversarul, iar SS-ul va instaura „noua ordine".

Triandafillov a ridicat arta războiului la nivelul ştiinţelor exacte. A elaborat formule de calcul matematic pentru operaţiunile ofensive în adîncime, la armate de milioane de oameni. Acestea Sînt elegante, ca nişte teoreme geometrice. Triandafillov elaborează formule pentru toate etapele ofensivei, incluzînd şi calculul numărului de lideri politici sovietici pe fiecare unitate administrativă de teritoriu cucerit. Drept exemplu, Triandafillov face calculul componenţei administrative în cinci voievodate poloneze situate între graniţa sovietică şi rîul San. Triandafillov

recomandă ca pentru desfăşurarea sovietizării să se folosească comuniştii străini existenţi în URSS: cuceririle vor ajunge pînă la Atlantic şi nu te puteai descurca numai cu comunişti sovietici. Istoricii comunişti ne încredinţează că Stalin a împărţit Polonia fiindcă s-a temut de Hitler, a voit pace ş.a.m.d. Însă comuniştii „uită" că înainte de pactul Molotov-Ribbentrop şi chiar înainte de venirea lui Hitler la putere, în statele-majore sovietice erau elaborate, pe bază matematică, planuri de sovietizare a Europei. La fel după cum teritoriul polonez de la graniţă şi pînă la rîul San, care revenea Uniunii
Sovietice conform pactului Molotov-Ribbentrop, era examinat în calitate de exemplu, tot aşa trebuia ca pe mai departe să fie sovietizată întreaga Europă.

3

Pactul Molotov-Ribbentrop a deschis porţile sovietizării. Stalin era pregătit în toate, nu numai în teorie. Statele-majore sovietice elaborau operaţiuni în mare secret, dar nu uitau să dea indicaţii comisarilor politici şi „organelor corespunzătoare", să fie gata de sovietizare.

În noaptea de 17 septembrie 1939, comandantul de brigadă NKVD a dat ordin cekiştilor *: „În dimineaţa zilei de 17 septembrie 1939, Armata Frontului bielorus va trece la atac, cu sarcina de a da ajutor muncitorilor şi ţăranilor Belarusului, care s-au ridicat..." Aşadar, revoluţia în Polonia a început, muncitorii şi ţăranii o scot la capăt singuri, iar Armata Roşie şi NKVD-ul doar le vor da ajutor... Rezultatele Sînt cunoscute. Katyn-ul face parte din domeniul „ajutorului". În treacăt fie zis, Stalin nu prea murea de frica lui Hitler, aşa cum încearcă să ne convingă comuniştii. Dacă Stalin s-ar fi temut de Hitler, ar fi lăsat în viaţă pe ofiţerii polonezi, iar în cazul unei invazii germane, i-ar fi pus pe ei

* *cekist*: membru al ceka (CK) - Cirezvîciainaia Komissia po borbe s kontrarevoliuţiei i sabotajem (Comisia extraordinară de luptă cu contrarevoluţia şi sabotajul). CEKA, NKVD, GRU, KGB au fost de-a lungul timpului organe interne cu atribuţii cvasisimilare.

în
fruntea zecilor de mii de soldaţi polonezi care să acţioneze ca partizani pe teritoriul polonez. Dar în planurile lui Stalin nu intra apărarea în faţa lui Hitler. Stalin nu numai că n-a folosit potenţialul polonez, dar a şi dizolvat detaşamentele de partizani, create dinainte pentru caz de război.

Sovietizarea Finlandei a fost şi mai minuţios pregătită. În momentul în care „clica militaristă finlandeză a început provocarea armată", Stalin avea deja în rezervă un „preşedinte" comunist finlandez, un „prim ministru" şi un întreg „guvern", incluzîndu-l şi pe cekistul şef al „Finlandei democratice libere". Şi în Estonia, Lituania, Letonia, în Basarabia şi în Bucovina s-au găsit „reprezentanţi ai poporului", care cereau alipirea la „marea familie frăţească", s-au găsit (uimitor de repede) preşedinţi de comitete revoluţionare, asesori populari, deputaţi ş.a.m.d.

Sovietizarea ia avînt iar Stalin sporeşte rezervele administratorilor partidului, în vederea unor noi campanii. La 13 martie 1940, Biroul politic a luat hotărîrea de atestare a tuturor activiştilor din nomenclatura partidului şi de însuşire de către aceştia a cunoştinţelor militare. *Întreg partidul devine din semimilitar, pur militar*. Biroul Politic impune Comisariatului popular de apărare sarcina de a asigura practic atestarea întregii nomenclaturi, precum şi însuşirea cunoştinţelor militare. S-a hotărît că „activiştii comitetelor de partid Sînt obligaţi să frecventeze sistematic o formă de pregătire militară cu scopul ca, în momentul chemării în RKKA şi RKKF [*], să-şi poată îndeplini munca în posturi corespunzătoare calificării lor". (Hotărîrea Biroului Politic, *Despre reciclarea şi reatestarea militară a activiştilor comitetelor de partid şi despre ordinea mobilizării lor în RKKA* din 13 martie 1940).

Din mai 1940 pînă în februarie 1941, au fost reatestaţi (au susţinut examene şi colocvii) 99.000 de activişti din

[*] *RKKA*: Raboce-Krestlanskaia Krasnaia Armia -Armata Roşie a Muncitorilor şi Ţăranilor. *RKKF*: Raboce-Krestianskaia Krasnaia Armia-Flota Roşie a Muncitorilor şi Ţăranilor.

rezerva de partid, inclusiv 63.000 de activişti ai comitetelor de partid. Reciclarea nomenclaturii merge în ritm susţinut. Şi nu numai reciclarea. Apar ordinele de mobilizare. La 17 iunie 1941, încă 3.700 de lucrători din nomenclatură primesc ordinul de chemare la dispoziţia armatei !

Se pregăteşte o nouă sovietizare?

4

Nu numai şefii partidului au sovietizat Estonia, Lituania, Letonia, Ucraina Occidentală şi Belarus Occidentală, Basarabia şi Bucovina, dar şi „organele corespunzătoare" au întins o mînă de ajutor. În spatele „reprezentanţilor" şi a „celor în slujba poporului", NKVD „ajută pe muncitorii şi ţăranii răsculaţi să întărească puterea proletariatului".

Primii care au trecut hotarele Sînt grănicerii NKVD. „Acţionînd în mici grupuri, ei au cucerit şi au luat în stăpînire podurile şi încrucişările de drumuri" (*VJJ* [*], 1970, nr.7, pag.85). În Războiul de iarnă [**], un detaşament al grănicerilor NKVD a pătruns în secret pe teritoriul Finlandei, a traversat tundra şi, printr-o lovitură surprinzătoare, a cucerit oraşul Petsamo şi portul. Peste cinci ani, în războiul cu Japonia, din efectivul grănicerilor s-au format „320 detaşamente de atac, cu un număr de 30 pînă la 75 de oameni, înzestrate cu mitralieră, automate, puşti şi grenade. Detaşamentele autonome aveau pînă la 100-150 de oameni". „Pregătirea s-a făcut pe baza planurilor privind atacul prin surprindere, elaborate şi precizate dinainte. Un rol primordial în obţinerea succesului trebuie să-l joace caracterul surprinzător al acţiunilor" (*VIJ*, 1965, nr. 8, pag.12).

Şi în războiul cu Germania, trupele grănicereşti ale NKVD au acţionat în acelaşi fel. Acolo unde armatele germane n-au trecut graniţa, au făcut-o trupele sovietice de grăniceri: pentru aceasta erau pregătite. De exemplu: la 25 iunie

[*] *VIJ*: Voenno-istoriceskii jurnal - Revista de istorie militară.

[****] *Războiul de iarnă*. Este vorba de războiul cu Finlanda (1939-1940).

1941, la graniţa românească, şalupele grănicerilor sovietici au desantat în raza oraşului Chilia. Formaţiunea de desant a cucerit un cap de pod. Pentru aceasta, desantiştii au fost susţinuţi cu foc de către agenţii NKVD. (*Santinelele frontierei sovietice*, pag. 141).

Interesant. Aceiaşi grăniceri ai NKVD, aleşi pe sprînceană şi bine antrenaţi, s-au aflat la podurile de pe graniţă şi în momentul în care a atacat Germania, dar ei nu erau pregătiţi pentru respingerea atacului şi apărarea podurilor, încît le-au cedat aproape fără luptă. Cînd au trebuit *să cucerească* podul de graniţă, grănicerii cu demonstrat deprinderi remarcabile, curaj şi bărbăţie. Cînd au trebuit *să apere* podul de graniţă, aceiaşi oameni au demonstrat că Sînt nepregătiţi. Pur şi simplu nimeni nu i-a învăţat cum să se apere.

5

Însă principala forţă a NKVD nu consta în trupele de grăniceri. În afară de acestea, în componenţa NKVD exista un mare număr de regimente şi divizii operative, de escortă şi de
securitate. Toate acestea se ocupau intens cu nimicirea „elementelor duşmane” şi „curăţirea teritoriului”. În Războiul de iarnă, opt regimente NKVD, pe lîngă batalioane, companii autonome şi formaţiuni de grăniceri, s-au ocupat de acest lucru. Amploarea acţiunilor NKVD de „curăţire a spatelui frontului” ar putea fi sugerată numai de operaţiunea desfăşurată în 1944 în spatele Frontului întîi bielorus. La operaţiune au participat cinci regimente de grăniceri NKVD, şapte regimente de trupe operative NKVD, patru regimente de cavalerie, batalioane autonome şi aviaţie de recunoaştere. Numărul total al trupelor – 50.000 de oameni, „arealul de activitate” – 30.000 de kilometri pătraţi (*IbIbidem*, pag. 181). Dar chiar şi pînă la agresiunea lui Hitler, NKVD a lucrat cu aceeaşi anvergură - datele operaţiunilor desfăşurate în 1940 în Estonia, Lituania, Letonia, Ucraina occidentală, Belarus, Bucovina şi

Basarabia nu Sînt însă publicate nicăieri. Dar Sînt publicate destule materiale pe această temă de către victime.

După intensitatea acţiunilor NKVD, anul 1940 l-a depăşit şi pe 1944, şi pe 1945, şi mulţi ani ulteriori. Este suficient să amintim că anul 1940 este anul Katynului. Însă ofiţerii polonezi n-au fost ucişi numai la Katyn, ci cel puţin în alte două locuri, iar numărul victimelor n-a fost mai mic decît la Katyn. Au fost însă suprimaţi şi ofiţerii lituanieni, şi cei letoni, şi cei estonieni. Nu numai ofiţeri, ci şi profesori, preoţi, poliţişti, scriitori, jurişti, ziarişti, ţărani, industriaşi şi membri ai altor categorii sociale, la fel ca şi poporul rus în timpul Terorii Roşii. Orizontul acţiunilor NKVD a crescut mereu... dar deodată s-a schimbat ceva: din februarie 1941, subunităţile de luptă NKVD, toate, cîtă frunză şi iarbă, au început să se concentreze în secret la graniţa de stat...

6

Ideologii comunişti au depus nenumărate eforturi ca să minimalizeze puterea Armatei Roşii şi s-o sporească pe cea a Wehrmachtului. În acest scop, ei recurg la cele mai grosolane falsificări şi minciuni. Pentru Germania se iau în calcul toate diviziile: ale Wehrmachtului şi SS. Pentru Uniunea Sovietică se iau în calcul doar diviziile Armatei Roşii, în vreme ce diviziile de elită NKVD, bine pregătite, echipate şi înarmate, nu se iau în calcul deloc, Sînt „uitate”. Comuniştii declară că în imediata apropiere a graniţei se aflau 47 de unităţi de grăniceri terestre şi 6 unităţi grănicereşti de marină (fiecare avea personal cît un regiment), precum şi 11 regimente ale trupelor operative NKVD, cu un număr total de circa 100.000 de oameni. Acesta-i adevărul. Însă nu tot. În momentul invaziei germane, în imediata apropiere a graniţei nu se aflau numai regimente, ci şi batalioane autonome NKVD, într-un număr considerabil. În afară de acestea existau şi divizii întregi NKVD, de exemplu divizia 4 NKVD (comandant: colonelul NKVD, F.M.Majirin) se afla la graniţa română, subunităţile regimentului 57 NKVD al acestei divizii

se găseau chiar pe podurile de graniţă. În apropierea graniţei se afla divizia 8 infanterie motorizată NKVD. În raionul Rava-Rusă se găsea divizia 10 NKVD, iar regimentul 16 de cavalerie NKVD din componenţa acestei divizii era masat
chiar la pichetele de grăniceri. Divizia 21 NKVD de infanterie motorizată se afla la graniţa finlandeză. Divizia întîi NKVD (colonel NKVD S.I. Donskov) se găsea tot aici. Divizia 22 NKVD de infanterie motorizată apare în informaţiile germane în a şaptea zi de invazie în Lituania.

Unităţi NKVD au fost deplasate incredibil de aproape de graniţe. Unele se aflau literalmente la cîţiva metri de graniţă. De exemplu: batalionul autonom 132 NKVD se afla în fortificaţia Tiraspol a cetăţii Brest. Pentru apărare? Nu. Cetatea n-a fost pregătită pentru apărare, se plănuia ca, în caz de război, aici să rămînă un batalion obişnuit de infanterie. Dar poate că batalionul NKVD era destinat să apere graniţa? Nicidecum, căci alături, în aceleaşi cazarme, se află regimentul 17 grăniceri, iar batalionul 132 NKVD nu era de grăniceri, ci *de escortă*. El era destinat escortării „duşmanilor" din Belarus apuseană, dar iată-l încartiruit pe malul *apusean* al Bugului. Deocamdată batalionul nu făcea nimic. Greu e drumul în Uniunea Sovietică: trebuie să treci cu bărcile cekiştilor în vechea citadelă peste Bug, de acolo trebuie să traversezi o mulţime de podeţe şi şanţuri, să treci Muhaveţul, apoi iar şanţuri, metereze şi bastioane. În cetate nu Sînt duşmani, iar pînă în oraş e departe. Aşa că, deocamdată, batalionul se odihneşte. Fortăreaţa Tiraspol (Insula de frontieră) este aproape de teritoriul polonez, mai bine zis, în acel timp, de teritoriul german. Ca să ajungi în Germania, trebuia doar să treci un podeţ.

Pe orice cercetător îl aşteaptă descoperiri senzaţionale, dacă se va ocupa serios de studierea componenţei şi dislocării trupelor NKVD în ajunul invaziei germane. Să spunem doar că, la fel ca batalionul 132 de escortă, erau multe.

Am găsit date exacte care arată că pe graniţă n-au fost

numai batalioane de escortă şi regimente NKVD, ci şi divizii de escortă. Iată, de pildă, divizia 4 NKVD, deja pomenită, se afla la podurile de graniţă de pe rîul Prut, de bună seamă, ca să le arunce în aer, în caz de înrăutăţire a situaţiei - se va spune. Nicidecum. Podurile au fost minate, apoi au fost deminate, iar alături au fost aşezate diviziile NKVD. După unele date, divizia 4 NKVD ar fi fost, chipurile, de pază (prin analogie cu SS, încercaţi să înţelegeţi, semnificaţia cuvîntului „pază"), însă după multe alte date (de exemplu, *VJJ*, 1973, Nr. 10, pag.46), divizia 4 NKVD pare a fi fost de escortă. Chiar şi colonelul F.M.Majirin, comandantul diviziei, un vechi lup de GULAG *, şi-a petrecut în escortă toată cariera.

Pe cine intenţiona paza de GULAG să escorteze dincolo de podurile grănicereşti?

Capitolul 8

De ce aveau nevoie cekiştii de artilerie obuzieră

Vom lovi fiara în propriul ei bîrlog
L.Beria, comisar general al securităţii statului, febr. 1941

1

Maşina de pedepsire a comuniştilor are diferite organisme şi trupe. Sînt avute în vedere, fireşte, trupele speciale CK-GPU-NKVD, nu cele ale Armatei Roşii care luptă împotriva duşmanului extern.

În timpul instaurării dictaturii comuniste, trupele de pedepsire au jucat un rol mai important decît organele

* *GULAG*: Glavnoe upravlenie ispravitelno-trudovîh lagherei - Direcţia generală a taberelor de muncă şi reeducare.

penale. Principalele instrumente ale celor ce pedepseau în acele vremuri „glorioase” erau: blindatul, tunul de trei ţoli şi mitraliera. Prin gradul de sălbăticie şi numărul de victime, războiul intern dus împotriva propriului popor nu se deosebea prin nimic de unul de cucerire. Pentru coordonarea acţiunilor tuturor trupelor de pedepsire, s-a creat o Direcţie Generală. Din cînd în cînd, maşina de pedeapsă şi-a schimbat denumirea, la fel cum lupul îşi schimbă părul. Însă organul care coordona acţiunile trupelor de pedeapsă a rămas acelaşi: Direcţia Generală. Această organizaţie şi
trupele subordonate ei au săvîrşit crime îngrozitoare împotriva tuturor popoarelor din Uniunea Sovietică.

Pe măsura consolidării dictaturii comuniste, aceste organisme au ocupat un loc tot mai important. Principalele instrumente de teroare devin: peniţa scîrţîind pe hîrtie în mîna denunţătorului, scula pentru pilirea dinţilor în mîna anchetatorului şi revolverul de tip „nagan” în mîna călăului. Trupele de pedeapsă nu se reduc numeric, iar rolul lor se diversifică: percheziţii, razii, arestări, escortă, paza instituţiilor de pedeapsă şi „reeducare”. În afară de aceasta, trupele de pedeapsă păzesc conducătorii, graniţele de stat, asigură comunicaţiile guvernamentale. Imaginea luptătorului din trupele de pedeapsă s-a modificat. Nu mai este criminalul în tricou de marinar, ci cu şubă, care stă de strajă în bătaia vîntului polar: baioneta înainte şi cîinele credincios alături. Nu mai au nevoie de blindate.

Teroarea se dezlănţuie, apoi se potoleşte şi se dezlănţuie din nou. Iată anul '37. Comuniştii ne asigură că este începutul terorii. Nu. Începutul este în 1917. Apogeul este în '30. Pur şi simplu, în '37 teroarea, urmînd logica ei, a ajuns la vîrfuri, au intrat şi comuniştii sub tăişul ghilotinei, de aceea îşi amintesc ei de acest an. Atunci cînd lakir şi Tuhacevski au înecat în sînge gubernii întregi, nu s-a considerat că este vorba despre teroare. Anul '37 nu este începutul, ci, mai curînd, victoria finală a terorii. Încă un an

şi din generale „epurările” se vor preface în „pe alese”. În această etapă, celor ce pedepseau nu le vor mai fi necesare nici măcar mitralierele: colegii lor, căzînd sub cuţitul propriei maşini de tocat carne, nu s-au împotrivit cine ştie ce.

Aşadar, „Marea epurare” s-a încheiat cu succes, teroarea a scăzut brusc, din închisori şi lagăre a fost eliberată o parte a activiştilor şi se planifica să mai fie eliberaţi şi alţii. Ce trebuia să se întîmple în această situaţie cu trupele de pedeapsă şi cu Direcţia Generală? Corect. Direcţia Generală trebuia lichidată. Zis şi făcut. „Epurarea” s-a terminat la sfîrşitul anului 1938. La începutul viitorului an dispare Ejov şi, la 2 februarie 1939, printr-o hotărîre a SNK [*], Direcţia Generală a trupelor de grăniceri şi cea de interne NKVD Sînt lichidate.

Ar fi rezonabil să presupunem că în locul Direcţiei Generale lichidate va fi creat un nou organ cu aceeaşi destinaţie, dar cu un rang inferior. Aşa te îndeamnă logica. Însă în situaţia noastră s-a petrecut ceva împotriva logicii.

La 2 februarie 1939, în locul unei unice Direcţii Generale, au fost create ŞASE Direcţii Generale independente ale NKVD:

- a trupelor de grăniceri.
- a trupelor de pază.
- a trupelor de escortă.
- a trupelor de căi ferate.
- de aprovizionare a armatei.
- de construcţii militare.

După terminarea „Marii epurări”, nu numai că a avut loc o bruscă sporire cantitativă a trupelor de pedeapsă, dar s-a petrecut şi un salt calitativ: prin hotărîrea guvernului sovietic, trupele de pedeapsă ocupă din nou un loc conducător, restrîngînd organele penale la un rol auxiliar. Încheierea „Marii epurări” este începutul unei creşteri extraordinare a puterii trupelor de pedeapsă. În dotarea

[*] *SNK*: Sovet Narodnîh Komissarov - Sovietul Comisarilor Poporului; a funcţionat între 1917-1946.

lor intră din nou trenul blindat, autoblindatele (BA-10) de ultimul tip, artileria obuzieră şi, în sfîrşit, tancuri şi aviaţie.

Încep să se înmulţească trupele de pedeapsă de toate tipurile şi pentru toate destinaţiile. Trupele devin atît de multe, încît pentru conducerea lor se înfiinţează o nouă funcţie: locţiitor al comisarului poporului cu problemele trupelor (generalul-locotenent NKVD, I.I. Maslennikov).

Iată însă un lucru straniu: TRUPELE DE PEDEAPSĂ NU MAI SÎNT NECESARE PE TERITORIUL SOVIETIC. În 1939, nu avea să mai apară nici o nouă „epurare" la orizont, ţara era îngenuncheată şi supusă fără crîcnire lui Stalin. Chiar dacă s-ar fi ordonat o „epurare" existau destule revolvere, pile, cnuturi şi cravaşe. Atunci de ce aveau nevoie cekiştii de obuziere?

2

Evoluţia trupelor NKVD se desfăşoară pe multe direcţii. În 1939 se înfiinţează serviciul de baraj NKVD. Se poate replica faptul că unităţile de baraj au fost înfiinţate în iulie 1942 prin ordinul NKO * Nr. 227. Studierea surselor sovietice ne conduce însă la o concluzie simplă: tovarăşii Troţki,
Tuhacevski, Iakir, Egorov şi mulţi alţii nici nu puteau concepe războiul fără serviciul de baraj şi l-au folosit permanent în anii Războiului civil. Sarcina unităţilor de baraj este de a asigura stabilitatea trupelor în luptă, în special în ofensivă. Desfăşurată în spatele trupelor, unitatea de baraj
„încurajează" lanţurile de trăgători în ofensivă cu rafale de mitralieră în ceafă şi reţine trupele în cazul retragerii lor cu de la sine putere, nimicind pe loc pe cei nesupuşi. Este clar că în timp de pace serviciul de baraj nu este necesar. Imediat după Războiul civil, detaşamentele de baraj au fost reciclate şi transformate în detaşamente de pedeapsă, de

* *NKO*: Narodnîi Komissariat Oboronî - Comisariatul Popular pentru Apărare

pază şi de escortă.

Dar iată că în iulie 1939 detaşamentele de baraj au renăscut în secret.

Este cunoscut că înainte de semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, Uniunea Sovietică a început în secret să formeze armate în zonele vestice ale ţării. Elementul component al fiecărei armate era un regiment autonom de infanterie motorizată NKVD, care nu era format din batalioane, ci din unităţi de baraj.

În afară de regimente care intrau în alcătuirea armatelor, NKVD avea regimente de infanterie motorizată separate, încorporate în unităţile fronturilor. De exemplu: în iunie 1941, numai în spatele Frontului de Sud se găseau nouă regimente, un detaşament autonom şi un batalion autonom NKVD (*VIJ*, 1982, Nr.9, pag. 31). Pe lîngă regimentul de infanterie motorizată NKVD, s-au înfiinţat detaşamente de baraj NKVD care au intrat în componenţa corpurilor de armată şi a armatelor nou formate.

În documentele sovietice vom găsi o mulţime de indicii asupra unităţilor de baraj încă din primele ore ale războiului, nu din iulie 1942. Iată cîteva rînduri tipice din descrierea primelor zile de război. Generalul-colonel L.M. Sandalov: „Aici voi aşeza detaşamentul de baraj”... „I-au oprit detaşamentele de baraj” (*Încercări ale vieţii*, pag.108, 143).

Uimitor ! N-am aşteptat atacul Germaniei, dar n-am uitat să înfiinţăm şi să desfăşurăm detaşamente de baraj chiar la graniţe.

3

Odată cu începutul anului 1939, creşte brusc numărul trupelor de grăniceri NKVD. În perioada leninistă, în Uniunea Sovietică existau şase districte grănicereşti. Acum numărul lor a ajuns la optsprezece, iar efectivul fiecărui nou district a crescut în comparaţie cu cel vechi. În orice ţară trupele de grăniceri au rol de apărare, dar Uniunea Sovietică nu este un stat obişnuit; am avut deja

posibilitatea să examinăm înclinaţiile agresive ale grănicerilor sovietici. Trupele de grăniceri ale URSS Sînt capabile să ducă acţiuni ofensive independent dar, în afară de aceasta, şi faptul este important, au slujit întotdeauna drept bază pentru înfiinţarea formaţiunilor Osnaz [*]. După uniformă, seamănă cu grănicerii, după destinaţie Sînt... Osnaz. Osnaz-urile Sînt formaţiunile de şoc cele mai agresive ale maşinii sovietice de pedepsire. Unităţi Osnaz s-au acoperit de „glorie" prin cruzime chiar şi după standardele CK din timpul războiului civil. Apoi Osnaz a fost redus la minim. A rămas numai o divizie în zona Moscovei (comandantul diviziei Pavel Artemiev).

La începutul lui august 1939 G.K. Jukov pregătea o lovitură prin surprindere asupra trupelor japoneze. În subordinea sa intră un batalion autonom cu destinaţie specială (Osnaz) al NKVD, cu un efectiv de 502 oameni, completat cu tineri aleşi pe sprinceană, pentru care crima era o obişnuinţă. Principala sarcină a acestuia era „curăţirea spatelui frontului" (*Santinelele frontierei sovietice*, pag. 106). Osnaz a lucrat cum trebuie şi Jukov a rămas mulţumit.

Acest batalion a fost prima rîndunică, după care a urmat un stol de noi formaţiuni Osnaz. Ele s-au format din unităţile de grăniceri de elită, atunci cînd se pregătea o nouă „eliberare" şi „transformări social-politice radicale". Din raportul secţiei politice a trupelor de grăniceri din regiunea Kiev, din 17 septembrie 1939, aflăm că batalioanele Osnaz abia formate Sînt gata pentru îndeplinirea oricărei misiuni.

Ele au trecut primele graniţa în timpul „eliberării" Poloniei, Basarabiei, Bucovinei, Estoniei, Lituaniei, Letoniei, Finlandei. Sarcina lor: să scoată din luptă prin lovituri surpriză posturile de grăniceri ale adversarului, apoi, acţionînd în faţa trupelor în ofensivă, să cucerească podurile, să taie legăturile de comunicaţie, să nimicească grupurile mici ale inamicului, să terorizeze populaţia. După ce unităţile Armatei Roşii depăşesc batalioanele Osnaz,

[*] *Osnaz*: Otriad osobogo naznacenia - Detaşament cu destinaţie specială.

acestea trec la curăţirea teritoriului, la neutralizarea elementelor indezirabile şi la nimicirea lor. Batalioanele Osnaz din NKVD Sînt amintite în istoria oficială a trupelor de grăniceri (documentele Nr.185,193).

4

În a doua jumătate a anului 1941, cînd se instaurase sărăcia, Stalin n-a înfiinţat batalioane, regimente, divizii sau corpuri de armată de geniu, ci ZECE ARMATE DE GENIŞTI, care au răscolit cu săpăturile lor pămîntul întregii ţări, organizînd un sistem de baraje şi obstacole greu de trecut. Însă în prima jumătate a aceluiaşi an, Stalin n-a format armate de genişti şi nici nu plănuia să le formeze. În prima jumătate a anului 1941, tovarăşul Stalin era ocupat cu alte probleme şi forma trupe cu altă destinaţie decît cea defensivă.

În prima jumătate a anului '41, în NKVD se mai înfiinţează o Direcţie Generală, de data aceasta pur militară: Direcţia generală a trupelor operative (GUOV). Stalin îl numeşte ca şef al GUOV pe veteranul Osnaz-ului, Pavel Artemiev, care în acel moment ajunsese la gradul de general-locotenent. Noua Direcţie Generală se înscrie imediat în neobositul ritm stalinist. Are loc desfăşurarea de trupe. Unitatea principală de luptă în subordinea GUOV este o divizie de infanterie motorizată NKVD. Se vor forma zeci de asemenea divizii, iar efectivul lor va ajunge la sute de mii. Alcătuirea fiecărei divizii de infanterie motorizată: un regiment (sau batalion) de tancuri, două-trei regimente de infanterie motorizată, un regiment de artilerie obuzieră şi alte unităţi. Efectivul fiecărei divizii de acest fel era de peste 10.000 de oameni. Fiecare divizie nou creată este trimisă la graniţă. La graniţa apuseană. Să fie pentru apărare? Nu. Dacă un tenisman aşteaptă lovitura adversarului, se aşează cît mai departe de fileu, ca să vadă mai bine în ce direcţie se îndreaptă lovitura şi să aibă timp să reacţioneze. La fel şi în caz de război: pentru respingerea loviturii, trebuie să te ţii mai departe de graniţă, ca să ai timp şi spaţiu pentru

desfăşurarea manevrei defensive. Dar dacă tenismanul pleacă impetuos la fileu (divizia de infanterie motorizată - la graniţă), n-o face nicidecum pentru apărare. La fileu este cea mai bună poziţie pentru a da o lovitură, dar cea mai proastă poziţie pentru a primi o lovitură.

Despre intenţiile ofensive ale cekiştilor depun mărturie şi regimentele de artilerie din componenţa trupelor NKVD. Tunurile de calibru mic şi mediu au foc razant şi de aceea Sînt bune în apărare: prin foc razant, obligăm adversarul în ofensivă să se oprească, să se culce, să se ascundă sub pămînt. Dar cînd schimbăm rolurile şi atacăm, iar inamicul se apără în tranşee, tunurile ne ajută prea puţin: traiectoriile Sînt razante, proiectilele zboară pe deasupra tranşeelor inamicului, fără să-i pricinuiască vreun rău. Atunci, atacantul are nevoie de obuziere. Obuzierele se deosebesc de tunuri prin traiectoria pronunţat curbă. Ele Sînt bune pentru scoaterea trupelor inamicului din tranşee. Dacă ne vom pregăti pentru un război ofensiv, vom produce obuziere, pentru un război defensiv vom produce tunuri. Fireşte, prevăzînd un război defensiv, vom dota cu tunuri trupele de luptă, nu pe cele de pedepsire.

Pe teritoriul sovietic nu mai erau necesare divizii de pedeapsă cu armament greu ofensiv: răzmeriţele şi răscoalele erau demult înăbuşite: Mahno şi Antonov nu mai ameninţau cu răscoala întregii Rusii. În noile teritorii cotropite în conformitate cu pactul Molotov-Ribbentrop, doi ani a domnit teroarea, dar nu s-a făcut apel la tancuri şi obuziere; în caz de maximă urgenţă a intervenit Armata Roşie. Îndrăznesc să presupun că diviziile de infanterie motorizată NKVD s-au înfiinţat în prima jumătate a anului 1941 pentru invazia Germaniei pentru situaţia cînd trupele Armatei Roşii vor
înainta impetuos, neîncurcîndu-se în lupte prelungite şi lăsînd în urma lor garnizoane întregi şi unităţi încă nezdrobite de-ale inamicului. Iată ! Împotriva lor Sînt necesare diviziile de pedeapsă puternice, bine înarmate. Dacă există şi alte opinii, Sînt gata să le ascult şi să le

combat. Vă rog să nu abordaţi versiunea defensivă ! Într-un război defensiv, diviziile de infanterie motorizată NKVD, puternice, mobile, echipate cu grijă şi bine înarmate nu au ce căuta, cum n-au avut ce căuta la sfîrşitul războiului diviziile de pedeapsă SS după intrarea Armatei Roşii pe teritoriul Germaniei. Prin invazia de la 22 iunie 1941, Hitler i-a anihilat pe tanchiştii şi pe artileriştii sovietici. Direcţia generală a trupelor operative NKVD s-a dovedit cu totul neputincioasă în războiul de apărare. La numai patru zile de război (după alte informaţii, la două), Stalin îl ia pe Artemiev de la GUOV, lăsînd direcţia fără cap. După 1941 nu s-au mai înfiinţat divizii de infanterie motorizată NKVD, iar cele existente au fost prefăcute în divizii obişnuite de infanterie ale Armatei Roşii. Astfel: a 8-a MSD * a NKVD este transformată în a 63-a SD ** a RKKA (mai tîrziu a 2-a de gardă), a 13-a MSD a NKVD devine a 95-a SD a RKKA (mai tîrziu a 750-a de gardă), a 2l-a MSD a NKVD este transformată în a 109-a SD a RKKA. Au trecut din componenţa NKVD în RKKA douăzeci şi nouă de divizii (general-maior V.Nekrasov, *VIJ*, 1985, Nr.9, pag.29). În războiul de apărare este necesară infanteria obişnuită, nu de pedeapsă.

Dar iată că în 1944 Armata Roşie şi, după ea, NKVD au ajuns în Europa Centrală şi au instaurat puterea muncitorilor şi a ţăranilor, dreptatea socială şi celelalte „binefaceri”. Şi nu trebuie să ne gîndim că mecanismul edificării vieţii fericite a luat fiinţă în 1944. Nu, Stalin i-a dat naştere înainte de invazia germană. Pur şi simplu, Adolf Hitler nu i-a permis lui Iosif Stalin să se folosească de acest mecanism înainte de 1944, ba încă l-a şi uzat într-un asemenea hal încît viaţa „fericită” a reuşit să se instaureze numai în cîteva ţări ale Europei, nicidecum importante şi nu pe vecie.

---

* *MSD*- Motostrelkovaia divizia - Divizie de infanterie motorizată.
**** *SD* - Strelkovaia divizia - Divizie de infanterie.

Capitolul 9

De ce a fost distrusă zona de siguranţă în ajunul războiului

Minele Sînt eficiente, dar constituie un mijloc de luptă pentru cei slabi, pentru cei care se apără. Noi nu avem nevoie de mine, ci de mijloace de deminare.

Mareşalul URSS, G.I. Kulik,
începutul lui iunie 1941

1

Ţara care se pregăteşte de apărare nu îşi aşază armata chiar la graniţă, ci în adîncimea teritoriului. Astfel, inamicul nu va putea ca, printr-o lovitură surprinzătoare, să distrugă principalele forţe ale apărătorilor. Partea care se apără îşi creează din timp, în regiunile de graniţă, o zonă de siguranţă, adică o zonă a regiunii, înţesată cu o mulţime de capcane, baraje, obstacole, cîmpuri minate. În această zonă, partea care se apără îşi ia măsuri ca să nu existe construcţii industriale, căi de transport majore, formaţiuni militare importante sau rezerve mari. Dimpotrivă, în această zonă, Sînt pregătite în timp util toate mijloacele pentru a se arunca în aer poduri, tuneluri, şosele.

Armata Roşie a creat ea însăşi puternice zone de siguranţă la graniţe, îndeosebi la cele occidentale. Comisii guvernamentale speciale au studiat regiunile vestice ale ţării şi au determinat zonele cele mai propice şi cele mai puţin propice de penetrare a inamicului. Apoi, TOATE podurile din regiunile vestice ale ţării au fost pregătite ca să fie aruncate în aer. Echipele de pază ale podurilor au fost instruite şi erau pregătite să le arunce în aer. În afară de poduri mai erau pregătite de apărare conductele, depourile,

castelurile de apă, staţiile de pompare, rambleurile şi gropile adînci (I.G. Starinov, *Minele aşteaptă ora lor*, pag. 18). Încă de la sfîrşitul anului 1929, numai în Regiunea militară Kiev erau pregătite 60 de echipe de minare, avînd un efectiv de 1400 de oameni.
Pentru aceştia erau pregătite „1640 de încărcături explozive şi zeci de mii de metri fir de aprindere, care puteau fi folosite imediat" (*IbIbidem*, pag.22). Astfel de acţiuni s-au desfăşurat şi în alte regiuni militare.

În regiunile vestice, în afară de echipele de minare, s-au format batalioane de baraj cale ferată, în sarcina cărora intra distrugerea completă a marilor noduri de cale ferată în caz de
retragere şi desfăşurarea de lucrări de barare pe principalele magistrale: distrugerea liniilor de cale ferată, instalarea unor fugase puternice cu acţiune întîrziată pentru cazul în care inamicul încearcă să reinstaleze linia. Încă din 1932 în Ucraina existau patru batalioane de acest fel (*IbIbidem*, pag. 175).

Totodată, erau pregătite pentru a fi evacuate instalaţiile de schimbare a macazului, aparatura de comunicaţii, cablurile telegrafice, iar în unele cazuri şi şinele.

Zona de siguranţă sovietică se perfecţiona mereu. Numărul obiectivelor pregătite pentru a fi aruncate în aer sau evacuate sporea mereu. S-au creat noi obstacole, greu de trecut, valuri de pămînt în păduri, acumulări artificiale de apă în faţa obiectivelor defensive, zone de teren anume pregătite spre a fi inundate sau transformate în mlaştini.

În toamna lui 1939, URSS a profitat imens. Conform pactului Molotov-Ribbentrop, au fost anexate noi teritorii, zona de siguranţă organizată mai înainte extinzîndu-se cu 200-300 km. Prin însăşi natura lor, noile teritorii erau parcă făcute să uşureze apărarea zonei: păduri, dealuri, mlaştini, rîuri cu apă din abundenţă şi maluri înalte, iar în Ucraina apuseană - rîuri tumultoase de munte cu maluri abrupte. „Terenul era perfect pentru apărare şi crearea de baraje" (Mareşalul Uniunii Sovietice, A.I. Eremenko, *La începutul*

războiului, pag. 71).

Ca un corolar al tuturor acestora, să adăugăm că aici reţeaua de drumuri era slab dezvoltată. Din 6696 km de cale ferată, doar 2008 erau cu două linii, dar şi acestea aveau o capacitate de trafic mică. Era lesne să le faci impracticabile.

Armata Roşie a primit o confirmare strălucită a faptului că pregătirea unei zone de siguranţă poate să uşureze cu mult pe acela care se apără. Cînd Uniunea Sovietică a început agresiunea împotriva Finlandei, atacul prin surprindere n-a reuşit; principalele forţe finlandeze se aflau departe de graniţă, dincolo de zona de siguranţă. Armata Roşie a căzut în zona de siguranţă finlandeză. Este necesar să remarcăm faptul că insuccesul Armatei Roşii nu este doar rezultatul greşelilor de calcul ale comandantului sovietic. Mai importante au fost pregătirea armatei finlandeze pentru apărare şi faptul că ostaşii finlandezi erau gata de jertfă. Unul din elementele acestei pregătiri a fost zona de siguranţă aflată *în faţa* principalei linii de apărare. Aceasta avea o adîncime de 40-60 km (*Enciclopedia militară sovietică*, vol.6, pag.504). Zona era înţesată cu cîmpuri şi baraje de mine. Erau foarte activi lunetiştii, geniştii şi detaşamentele uşoare şi mobile. Rezultatul: Armata Roşie a depăşit această zonă după 25 zile şi a ajuns la linia principală defensivă, avînd pierderi imense, o stare morală precară, fără muniţii, fără combustibil, fără alimente. Posibilitatea de manevră era extrem de limitată: orice pas în afara drumului putea fi şi ultimul. Spatele frontului rămăsese în urmă, sub permanenta ameninţare a incursiunilor repetate din partea detaşamentelor uşoare finlandeze, care cunoşteau perfect terenul şi aveau culoare prin cîmpurile de mine. Toţi comandanţii sovietici care au luptat acolo, şi în primul rînd K.A. Mereţkov, care comanda armata 7, şi-au exprimat aprecierea faţă de zona de siguranţă finlandeză. Înfruntînd această zonă şi apreciind-o la adevărata ei valoare, Mereţkov a fost numit şeful Statului Major General. Cum şi-

a folosit experienţa pentru întărirea zonei de siguranţă sovietice, înfiinţată de-a lungul graniţei vestice?

Mereţkov a ordonat:

1. Să se distrugă zona de siguranţă de la graniţele vestice, înfiinţată mai înainte, echipa de artificieri să scoată încărcăturile explozive, să demineze şi să niveleze pămîntul.
2. În noile teritorii nu se vor face zone de siguranţă.
3. Forţele de bază ale Armatei Roşii să fie masate direct la graniţe, fără ca ele să fie protejate de amenajările zonei de siguranţă.
4. Din teritoriul ţării să se concentreze direct la graniţă toate rezervele strategice ale Armatei Roşii.
5. Să fie începute lucrări uriaşe de dezvoltare a reţelei aeriene şi rutiere în Belarusul de vest şi Ucraina de vest. Şoselele cu o bandă să fie transformate în şosele cu două benzi. Să se mărească pretutindeni capacitatea de trafic a şoselelor, să se construiască noi şosele direct spre graniţa germană.

2

Iată rezultatele acestei politici. În 1939, Polonia a fost dezmembrată. Cîteva rîuri au devenit rîuri de graniţă. Pe aceste rîuri s-au păstrat poduri pe care nimeni nu le folosea. De exemplu numai în zona Armatei 4 sovietice erau şase asemenea poduri. Din pricini uşor de înţeles, partea germană n-a pus problema distrugerii lor, deşi în timp de pace acestea nu foloseau nimănui. În momentul începerii războiului, toate aceste poduri au fost cucerite de trupele germane, peste ele a trecut un mare număr de trupe, surprinzînd Armata 4 sovietică, care a suferit o înfrîngere umilitoare. Însă înfrîngerea armatei 4 a deschis calea în spatele frontului supra-puternicei armate 10 încît aceasta a suferit o înfrîngere fără precedent. Fără a mai întîlni alte

obstacole, Guderian s-a îndreptat spre Olinsk. Fostul şef de stat-major al armatei 4, L.M. Sandalov, pune întrebarea: „De ce, la urma urmei, în zona armatei 4, s-au păstrat atît de multe poduri peste Bug?" (*Încercări ale vieţii*, pag.99). Într-adevăr, oare de ce? Comandamentul german spera să folosească podurile într-un război agresiv, de aceea nici n-a pus problema distrugerii lor. Dar comandantul sovietic ce spera?

Istoricii au inventat o explicaţie: comandanţii sovietici erau idioţi ! Explicaţia nu i se potriveşte însă şi lui Sandalov, care răspundea de aceste poduri. Este interesant că nimeni nu l-a învinuit din această cauză. Dimpotrivă, din colonel în iunie 1941, a ajuns foarte repede la gradul de general-colonel, remarcîndu-se în multe operaţiuni militare. Trăsăturile sale de caracter, care-ţi sar imediat în ochi, Sînt prudenţa ieşită din comun şi atenţia sa acordată lucrurilor mărunte. Impresia mea este că avem de-a face cu un ţăran de-o rară şiretenie. Ce s-a petrecut cu el în iunie 1941?

3

Mai departe, trupele germane s-au deplasat fără greutăţi, cucerind podurile de pe Daugava, Berezina, Niemen, chiar Nipru. Faptul că n-au fost pregătite pentru a fi aruncate în aer ar putea fi calificat drept o neglijenţă criminală ! Însă chestiunea stă cu totul altfel. Podurile *au fost pregătite* să
fie aruncate în aer, dar după ce s-a stabilit graniţa comună sovieto-germană, au fost deminate. Au fost deminate peste tot, n-a fost toana unor idioţi izolaţi, ci o politică de stat. „Ţara noastră era alipită acum, la Vest, cu puternica maşină de război a Germaniei fasciste... Ameninţarea invaziei plutea
deasupra Angliei... Cunoscusem pregătirile de amenajare a barajelor în zona de frontieră. Acum eram pur şi simplu uimit. Chiar şi ceea ce reuşise să se facă în 1926-1933, era practic lichidat. Nu mai existau depozite cu încărcături explozive lîngă podurile importante şi lîngă alte obiective.

Nu
mai existau brigăzi... dar nici batalioane speciale... Institutul Ulianov de tehnică specială - singura instituţie de învăţămînt care pregătea comandanţi de înaltă calificare pentru subunităţile dotate cu mine cu comandă radio - a fost restructurat în institut de transmisiuni" (Starinov, *op.cit.*, pag.175).

Se poate micşora foarte mult influenţa factorului surpriză, dacă forţele de bază nu Sînt staţionate chiar la frontieră. Un teritoriu gol, fie acesta şi neamenajat, va servi în acest caz drept o originală zonă de siguranţă: el constituie o asigurare în cazul unui atac prin surprindere. Primind semnalul de la avangardă, forţele principale vor avea ceva timp pentru instalarea armamentului în poziţie de luptă. Dar...„armatele au fost nevoite să se desfăşoare de-a lungul frontierei de stat, în imediata apropiere a graniţei, cu toate dezavantajele acestei configuraţii pentru apărare. Nici măcar zona de siguranţă prevăzută în instrucţia noastră de dinainte de război nu era amenajată". (*Istoria Marelui război pentru apărarea Uniunii Sovietice*, 1941-1945, vol.2, pag.49). Aşadar, şeful Marelui Stat-Major, K.A. Mereţkov, a acţionat împotriva regulamentelor. A dat Stalin cu el de pămînt? A dat. Însă nu pentru faptul că Mereţkov a distrus fîşia de siguranţă şi n-a făcut o alta nouă, ci pentru că Mereţkov n-a acţionat suficient de activ în problema construirii de şosele, poduri şi aerodromuri în noile teritorii.

În locul lui Mereţkov, la 1 februarie 1941, şef al Marelui Stat-Major a devenit generalul de armată G.K.Jukov. Şi lucrările au luat un nou avînt, cu elanul tipic lui Jukov. Pînă atunci, în Armata Roşie existau cinci brigăzi feroviare. Imediat, Jukov a mărit numărul lor la 13. (Fiecare brigadă era formată dintr-un batalion, două batalioane autonome şi subunităţi de aprovizionare). Aproape toate trupele feroviare au fost concentrate în zonele vestice de frontieră şi au desfăşurat o muncă intensă de modernizare a liniilor vechi şi construire a altora noi (*Steaua Roşie*, 15 sept.,

1984). Iată cîteva dintre liniile noi: Proskurov-Ternopol-Lvov, Lvov-Iavorov-frontiera de stat, Lvov-Peremîşl, Timkovici-Baranovici, Beloveja-Oranciţa. Denumirea punctelor terminale de cale ferată arată că zona de frontieră nu era considerată de luptă, ci zonă proprie în spatele frontului, unde, în cazul unei deplasări rapide spre vest, se vor aduce milioane de noi rezervişti, milioane de tone de muniţie,
combustibil şi tot ceea ce ţine de aprovizionare. Concomitent cu construirea de căi ferate, s-au desfăşurat lucrări intense de construire a şoselelor în zonele vestice ale ţării. Iată cîteva dintre ele: Orşa-Lepel, Lvov-Peremîşl, Belaia Ţerkovi-Kazatin, Minsk--Brest. Dacă te pregăteşti pentru un război de apărare, se construiesc rocade, adică şosele paralele cu frontul pentru a manevra rezervele din zonele pasive de apărare în cele ameninţate. În acest caz, şoselele aflate de-a lungul frontului nu se construiesc la graniţă, ci departe, în adîncime, lăsînd pe cît posibil zonele de frontieră fără şosele şi poduri. Însă Armata Roşie a construit căi ferate şi şosele de la est spre vest, ceea ce se face în cazul pregătirii pentru ofensivă, în scopul transportării rapide a rezervelor din adîncime spre frontiera de stat şi pentru aprovizionarea ulterioară a trupelor, după ce acestea vor trece graniţa. Noile şosele duceau direct spre oraşele de frontieră: Peremîşl, Brest, Iavorov. Mareşalul Uniunii Sovietice, G.K. Jukov, îşi aminteşte: „Reţeaua de şosele din Belarusul de Vest şi Ucraina de vest era în stare proastă. Multe poduri nu rezistau la greutatea tancurilor şi a artileriei” (*Amintiri şi cugetări*, pag.207).

Jukov ar trebui să se bucure ! Ba încă, la podurile acestea şubrede, să reteze şi pilonii ! Să pună mine antitanc pe maluri, să ascundă lunetişti prin tufe, să pregătească tunuri antitanc ! Ah, nu ! Jukov construieşte avîntat şosele, înlocuieşte podurile vechi, ca să poată trece peste ele orice fel de tanc !

În această muncă grandioasă, Armata Roşie a primit un

ajutor substanţial din partea NKVD, personal al lui Lavrenti Pavlovici *. În documentele sovietice se întîlneşte adesea sintagma „organizaţiile de construcţii ale NKVD” (Mareşalul de aviaţie A.K. Novikov, *Pe cerul Leningradului*, pag 65). Însă noi ştim pe cine folosea NKVD-ul în calitate de forţă de muncă. De ce să ţii atîţia activişti în zona de frontieră, ba încă în ajunul războiului?

Iar războiul venea cu paşi repezi: *Istoria regiunii militare Kiev „Steagul roşu”* 1919-1972 zice: „La începutul anului 1941 hitleriştii au trecut la construirea de poduri, de ramificaţii de cale ferată, de aerodromuri”. Se înţelege că toate acestea Sînt semne vădite de pregătire a invaziei. Dar iată ce făceau trupele feroviare sovietice în aceeaşi perioadă. Citǎm din aceeaşi carte (pag 143): „Trupele feroviare au desfăşurat lucrări în Ucraina de vest pentru dezvoltarea şi întărirea reţelei de cale ferată”.

Brigăzile feroviare înfiinţate de Jukov au desfăşurat o muncă uriaşă pe teritoriul sovietic, însă principala lor destinaţie era, acţionînd pe teritoriul inamicului, în spatele trupelor în ofensivă, să desfiinţeze rapid zona de siguranţă a inamicului, să restabilească şoselele şi podurile, să schimbe pe liniile principale ecartamentul îngust vest-european cu ecartamentul standard sovietic. După începutul războiului, aceste brigăzi au fost folosite pentru lucrări de baraj, deşi nu pentru aceasta fuseseră create. Lucrările de baraj Sînt o improvizaţie, „treabă grea şi necunoscută” (*Feroviarii ruşi*, pag. 98). În componenţa acestor brigăzi, nu existau batalioane de baraj. În schimb, în alcătuirea lor se aflau batalioane de reconstrucţie (*Forţele armate sovietice*, pag. 242).

În ajunul războiului, trupele feroviare sovietice nu pregătiseră şinele pentru evacuare sau aruncare în aer, nu transportaseră rezervele din zonele de frontieră. Dimpotrivă, adunaseră chiar la frontieră importante rezerve

---

* *Lavrenti Pavlovici*: este vorba de Lavrenti Pavlovici Beria (1899-1953), unul dintre organizatorii represiunilor din anii '30-'50. În perioada respectivă era comisar al poporului pentru afaceri interne.

de şine, subansamble pentru poduri, materiale de construcţii, cărbune. Aceste rezerve au intrat în posesia armatei germane. Nu numai documentele germane atestă acest fapt, dar şi sursele sovietice. Şeful secţiei de baraje şi minare al direcţiei de geniu RKKA, Starinov, descrie staţia de frontieră Brest la 21 iunie 1941: „Soarele lumina munţii de cărbune de lîngă liniile de cale ferată, stiva de şine noi. Şinele străluceau. Totul respira calm (*Minele aşteaptă ora lor*, pag. 190). Oricine ştie că şinele se acoperă foarte repede cu un strat subţire de rugină. Deci era vorba despre şine abia aduse la frontieră. De ce?

Ni se inoculează mereu ideea: „Ah, dacă Stalin nu l-ar fi suprimat pe Tuhacevski, totul ar fi mers altfel !” Tuhacevski s-a remarcat prin cruzimea monstruoasă cu care a nimicit pe ţăranii din Tambov şi pe marinarii Kronstadtului, însă într-un război adevărat a fost bătut de armata poloneză. În rest, nu se deosebea prin nimic de ceilalţi mareşali sovietici: „În pregătirea operaţiunilor, trebuiesc luate obligatoriu măsuri de construire a podurilor de lemn şi de concentrare în direcţiile necesare a unităţilor feroviare de refacere... În cazul modificării ecartamentului îngust cu cel lat...” ş.a.m.d.
(Mareşalul Uniunii Sovietice, M.N. Tuhacevski, *Opere alese*, vol.I, pag.62-63).

În afară de trupele feroviare, la graniţa vestică au fost adunate practic toate trupele sovietice de geniu. Înainte de război, în zona de graniţă acţionau subunităţile şi unităţile care intrau în componenţa diviziilor, corpurilor de armată şi armatelor, concentrate chiar pe frontieră, dar şi unităţile din componenţa formaţiunilor care abia începuseră să avanseze spre graniţa germană. Iată cu ce se ocupau pionierii sovietici: „Pregătirea liniei de plecare la ofensivă, construirea de căi de acces, mascarea operativă şi tactică, organizarea de acţiuni comune cu infanteria şi tancurile care intră în componenţa grupelor de asalt, asigurarea forţării rîurilor...” (*Forţele armate sovietice*, pag.255). Cititorul să nu se lase înşelat de „amenajarea barajelor”.

Înainte de asaltul decisiv al Liniei Mannerheim *, pionierii sovietici au amenajat şi ei cîteva porţiuni de baraje asemănătoare cu cele finlandeze. Înaintea intrării în luptă, trupele sovietice nou venite treceau prin aceste baraje de antrenament, după care plecau la adevăratul asalt.

4

Cu tot respectul pentru armata germană, nu putem să nu recunoaştem că aceasta era catastrofal de nepregătită pentru un război serios. Ai impresia că neajutoratul Mare Stat-Major
german nu ştia că în Rusia se întîmplă uneori să fie iarnă, iar drumurile se deosebesc niţel de cele germane. Pe timp de ger, lubrifiantul îngheaţă în armă şi nu mai poate funcţiona. Zice-se că vinovat e gerul. Nu. Pur şi simplu lubrifiantul este prost. Mai bine zis, prost este Marele Stat-Major, care nu
a comandat lubrifiant adaptat la condiţiile existente. Zice-se că blitzkrieg-ul n-a avut sorţi de izbîndă din cauză că erau drumuri proaste. Minciună. Hitler ştia că luptă în Rusia; atunci de ce n-a comandat armament şi tehnica necesară cu care ar fi putut să acţioneze cu succes în Rusia? Dacă industria germană producea armament care putea să fie folosit doar în Europa Occidentală şi în Africa, dar nu şi în Rusia, se poate socoti că Germania era pregătită de război?

Hitler a avut însă noroc. Chiar în preajma războiului, în regiunile vestice ale URSS-ului, s-au desfăşurat lucrări titanice de dezvoltare şi modernizare a reţelei rutiere. Fireşte, nici acest lucru n-a fost suficient pentru armata germană. Ce s-ar fi întîmplat cu ea dacă Jukov, Mereţkov şi Beria n-ar fi
construit şosele chiar în ajunul războiului? Dacă nu s-ar fi făcut rezerve enorme de şine, de subansamble pentru poduri, de materiale de construcţii? Dacă ar fi intrat în

* *Linia Mannerheim* - Linie de apărare finlandeză purtînd numele baronului Carl Gustav Emil von Mannerheim (1867-1951), comandantul armatei finlandeze în războiul cu Uniunea Sovietică.

acţiune un puternic sistem de autoapărare: toate podurile aruncate în aer, toate rezervele distruse, şoselele distruse, inundate,
înmlăştinate, minate? Răspunsul este unul singur: blitz-krieg-ul german nu şi-ar fi dat duhul la porţile Moscovei, ci mult mai devreme.

De pătrunderea armatei germane în centrul ţării se fac vinovaţi Mereţkov, Jukov şi Beria. I-a împuşcat Stalin? Nu, foarte curînd toţi au devenit mareşali. De ce să-i împuşte? Hitler s-a folosit de munca lor. Însă ei, fireşte, n-au construit şosele şi nu au creat rezerve pentru Hitler, ci ca armata eliberatoare să pătrundă în Europa repede şi fără piedici, şi ca să facă aprovizionarea pe parcursul atacului distrugător şi perfid, dat prin surprindere.

În ajunul războiului, nimeni din Armata Roşie nu se gîndea la baraje, toţi se gîndeau la distrugerea barajelor de pe teritoriul adversarului. Iată de ce, sub acoperirea Comunicatului TASS din 13 iunie, la frontiera de vest au apărut (în secret) mareşalii sovietici şi experţi în probleme de desfiinţare a barajelor.

Mareşalul Uniunii Sovietice, G. Kulik (venit în secret în Belarus), discută cu colonelul Starinov, care era pe atunci şeful secţiei de baraje şi minare a Direcţiei generale de geniu din RKKA: „Dă detectoare de mine, pionieri, dă drage !” (*Minele aşteaptă ora lor*, pag.179). Însă mareşalul vorbeşte despre teritoriul german: pe teritoriul sovietic, toate minele fuseseră deja neutralizate şi barajele eliminate. Poziţia minelor proprii era cunoscută putînd fi neutralizate fără
detectoare de mine. Să vedem ce spune mai departe mareşalul: „N-aţi numit cum trebuie secţia voastră. Ar fi trebuit, în conformitate cu doctrina noastră, s-o numiţi secţia de desfiinţare de baraje şi de deminare. În felul acesta aţi fi gîndit altfel. O ţineţi una şi bună: apărare, apărare... Ajunge!”
(*IbIbidem*, Starinov). De aceeaşi problemă este preocupat şi comandantul Regiunii militare speciale de vest (în secret,

regiunea este deja transformată în Frontul de Vest), generalul de armată D. Pavlov. El remarcă întristat că problemelor desfiinţării barajelor li se acordă o atenţie insuficientă. Dar, lucru interesant: într-un război de apărare, problemelor de desfiinţare a barajelor nu trebuie să li se acorde nici un fel de atenţie. Trebuie doar să-ţi faci baraje şi, bazîndu-te pe ele, să istoveşti adversarul, iar apoi să te retragi repede pe altă linie de baraje, pregătită din timp.

Armata Roşie avea experienţa plină de învăţăminte a înfruntării zonei de siguranţă finlandeze, de aceea îşi analiza erorile şi se pregătea minuţios acum pentru înfruntarea zonei germane de baraje. Ah, dacă mareşalii sovietici ar fi ştiut că războiul nu va începe în iulie, cum planificaseră, ci la 21 iunie, n-ar mai fi avut nevoie de nici un fel de mijloace de desfiinţare a barajelor.

Armata germană, încălcîndu-şi propriile regulamente a făcut acelaşi lucru: a scos minele, a nivelat terenul, şi-a concentrat trupele chiar pe graniţă, fără să mai aibă o zonă de apărare !

La începutul lui iunie, trupele germane au început să scoată sîrma ghimpată chiar de pe graniţă. Mareşalul Uniunii Sovietice, K.S. Moskalenko, consideră că aceasta este o mărturisire elocventă a faptului că nemţii vor începe în curînd agresiunea (*În direcţia sud-vest*, pag.24).

Dar şi Armata Roşie a făcut acelaşi lucru, este drept, cu o oarecare întîrziere. La frontiera vestică a sosit de la Moscova toată floarea gîndirii genistice, inclusiv generalul--locotenent al trupelor de geniu, profesor D.M. Karbîşev. Plecînd de la Moscova la începutul lui iunie, el le-a comunicat prietenilor că războiul a început deja şi s-au înţeles să se întîlnească după victorie, nu la Moscova, ci „la locul victoriei”.

Sosind la frontiera de vest, a desfăşurat o activitate febrilă: a ţinut lecţii pe tema forţării cursurilor de apă (ceea ce nu se cere în luptele defensive) şi pe tema înfruntării cu cele mai noi tancuri, T-34, a obstacolelor antitanc (ceea ce, iarăşi, nu se cere în luptele defensive). La 21 iunie, a plecat

spre armata 10. Însă „înainte de aceasta, Karbîşev împreună cu comandantul armatei 3, V.I. Kuzneţev şi comandantul UR* -ului Grodnîi, colonelul N.A. Ivanov au vizitat un pichet de grăniceri. De-a lungul frontierei, pe şoseaua Avgustovo-Seino, dimineaţa se mai aflau încă barajele noastre de sîrmă, iar cînd s-au întors, barajele fuseseră scoase” (E.G. Reşin, *Generalul Karbîşev*, pag.204).

Nu ne putem imagina tabloul: cekiştii îndepărtează sîrma ghimpată de pe graniţă ! Istoricii comunişti au declarat idioţi pe toţi mareşalii şi generalii sovietici şi astfel au explicat cauzele înfrîngerii. Să acceptăm. Da, toţi generalii Sînt idioţi. Cum poţi atunci explica acţiunile vitejilor cekişti? A acelor cekişti care tocmai terminaseră „Marea purificare”? A acelor cekişti, care au închis frontiera ca un lacăt? A acelor cekişti care au împrejmuit ţara cu sîrmă ghimpată? De ce scot sîrma
lor cekistă de pe graniţă ?! Intenţionează ei să dea drumul spionilor germani sau propriilor transfugi?

Iar la graniţă, chiar pe graniţă, există concentrări considerabile de soldaţi şi ofiţeri sovietici, care Sînt înclinaţi să meargă unde văd cu ochii. Să nu mai vorbim despre activiştii condamnaţi, aflaţi şi ei în zona de frontieră. Este interesant că şeful armatei 3, comandantul UR, care este numit teoretic pentru apărare, expertul din Moscova, care ştie că războiul a început deja, nu reacţionează nicicum la asemenea acţiuni. Dimpotrivă, scoaterea barajelor coincide cu vizita sa la pichetul de grăniceri. Iarăşi o întrebare: ce căutau, la drept vorbind acolo?

Ne putem imagina un comandant al unui pichet de grăniceri sovietic cu funcţia de locotenent major NKVD, care, de capul lui, să îndepărteze sîrma ghimpată? Dacă ar da un astfel de ordin, n-ar fi socotit de subordonaţii lui un criminal? Însă locotenentul major a dat ordinul, iar subordonaţii săi l-au executat fără crîcnire. E clar că nu te poţi lipsi în acest caz de ordinul şefului trupelor de grăniceri NKVD din Belarus, generalul-locotenent I.A. Bogdanov. Sau

* *UR*: Ukreplionnîi raion - raion fortificat

poate că Bogdanov nu înţelege că războiul bate la uşă? Nu, înţelege.

„La 18 iunie 1941, şeful trupelor de grăniceri NKVD din Belarus, generalul-locotenent I.A. Bogdanov, a luat hotărîrea de evacuare a familiilor militarilor” (*De rond la hotarul apusean*, pag. 101).

Putea Bogdanov să ia concomitent şi cu de la sine putere astfel de hotărîri: să evacueze familiile grănicerilor şi să taie sîrma fără ordinul Comisarului poporului pentru Afaceri Interne, a Comisarului general al securităţii de stat, L.P. Beria? Nu putea. E puţin probabil că Beria însuşi s-ar fi hotărît să facă aşa ceva. Nici n-a hotărît el.

Beria acţionează în conlucrare deplina cu Jukov, altfel spus, cineva mai de sus coordonează (şi încă foarte bine) armata şi NKVD. Militarii şi cekiştii fac cam acelaşi lucru, iar activităţile lor puteau fi coordonate numai de tovarăşul Stalin.

Sîntem încredinţaţi de istoricii comunişti că primele înfrîngeri ale Armatei Roşii Sînt rezultatul faptului că aceasta nu s-a pregătit de război. Aiurea ! Dacă nu s-ar fi pregătit de război, sîrma ghimpată de pe graniţă ar fi rămas intactă. În acest caz, unităţile militare ar fi avut un cît de mic timp să-şi pregătească armamentul pentru luptă. Atunci nu s-ar mai fi petrecut cumplita catastrofă care a urmat.

Desigur, cekiştii n-au scos sîrma ghimpată pentru ca armata germană să se folosească de aceste treceri. Sîrma a fost scoasă pentru alte scopuri. Să încercăm să ne imaginăm situaţia în care agresiunea germană ar fi întîrziat din cine ştie ce motive. Ce ar fi făcut cekiştii la graniţă: ar fi distrus barierele grănicereşti, ar fi menţinut graniţa deschisă, şi ar fi început din nou să construiască baraje? Nu, desigur ! Rămîne valabilă o singură variantă: cekiştii au tăiat sîrma pentru ca armata „eliberatoare” să pătrundă pe teritoriul inamicului. La fel cum au tăiat sîrma înaintea „eliberării”
Poloniei, Finlandei, Estoniei, Letoniei, Basarabiei, Bucovinei.

Acum venise rîndul Germaniei...

Se zice că Stalin voia să-l atace pe Hitler în 1942. Un astfel de plan a existat în realitate, dar termenul a fost modificat. Dacă Stalin ar fi pregătit „eliberarea” pentru anul 1942, sîrma ghimpată ar fi putut fi tăiată în acel an.

Chiar în ultimul moment !

Capitolul 10

De ce Stalin a distrus *Linia Stalin*

Numai naivii cred că apărarea este principala sarcină a raioanelor fortificate. Nu, raioanele fortificate se construiesc pentru o mai buna pregătire a ofensivei. Ele trebuie să acopere desfăşurarea grupărilor de şoc, să respingă orice încercare a duşmanului de a zădărnici desfăşurarea, iar odată cu trecerea trupelor noastre la ofensivă, să le susţină cu toată puterea de foc.

General-maior.G.Grigorenko,
participant la construirea Liniei Stalin

1

În anii '30, de-a lungul frontierelor vestice ale URSS, au fost construite treizeci de raioane fortificate - UR. Această fîşie de raioane fortificate a primit denumirea neoficială de *Linia Stalin*.

Fiecare UR este o formaţiune militară egală unei brigăzi ca număr de persoane, dar ca putere de foc, este egală cu un corp de armată. Fiecare UR era alcătuit dintr-un comandament şi un stat-major, 2-8 batalioane de artilerie, înzestrate cu mitraliere, un regiment de artilerie, cîteva

baterii independente de artilerie grea de caponiere, un batalion de tancuri, o companie sau batalion de transmisiuni, un batalion de geniu şi alte subunităţi. Fiecare UR ocupa o zonă de 100-180 km de front, cu o adîncime de 30-50 km. Raionul era dotat cu un sistem complex de amenajări blindate. În interiorul UR, s-au executat încăperi subterane din beton armat, pentru depozite, centrale electrice, spitale, puncte de comandă, unităţi de transmisiuni. Construcţiile subterane erau legate printr-un sistem complex de tunele, galerii, canale de comunicaţie camuflate. Fiecare UR putea să desfăşoare în mod independent acţiuni de luptă timp îndelungat şi în condiţii de izolare.

UR era format din puncte de sprijin, fiecare dintre ele avînd la rîndul său o apărare circulară, fiind astfel în stare să se apere independent, în cazul încercuirii totale de către inamic atrăgînd asupra sa importante forţe ale acestuia. Unitatea de luptă principală a UR era DOT [*]-ul - punct de foc de lungă durată. *Steaua roşie* (25 febr. 1983) descrie unul din DOT-urile standard al *Liniei Stalin*, DOT Nr. 112 al UR 53, din raionul Moghilev-Podolski: „Era o complexă construcţie fortificată subterană, formată din şanţuri de comunicaţie, caponiere, compartimente diverse, instalaţii de filtrare. În ea se găseau depozite de arme, muniţie, alimente, punct sanitar, sală de mese, conductă de apă (care mai funcţionează şi astăzi), colţul roşu, puncte de observare şi comandă. Armamentul DOT-ului: un punct de mitraliere cu ambrazură cu trei ochi, în care se aflau pe turele staţionare trei mitraliere „Maxim” şi două semicaponiere pentru tun de 76 mm. Generalul P.G. Grigorenko descrie în memoriile sale un ansamblu de opt DOT-uri, construite în acelaşi UR Moghilev-Podolski, puternic legate între ele prin galerii subterane. Alt participant la construirea *Liniei Stalin*, colonelul P.G. Umanski, aminteşte în cartea sa despre construcţiile

[*] *DOT*- Dolgovremennaia ognevaia tocika - Cuib de foc de lungă durată.

subterane aflate pe o lungime de mulţi kilometri în UR-ul Kiev (*La hotarul luptelor*, pag. 35).

La construirea *Liniei Stalin* nu s-a făcut publicitate, ca în cazul *Liniei Maginot*. *Linia Stalin* s-a construit sub spectrul secretului de stat.

La construirea fiecărui punct de sprijin, NKVD „închidea" cîteva porţiuni de teren astfel încît „nu putea trece nici măcar o pasăre". Construcţia sa „se desfăşura" concomitent în toate porţiunile ei, însă, în fapt, numai în cîteva se desfăşura cu adevărat, în rest fiind şantiere false. Nu numai locuitorii din zonă, dar chiar si participanţii la construcţii aveau o imagine eronată despre ce şi unde se construieşte.

Între *Linia Stalin* şi *Linia Maginot* existau multe diferenţe. *Linia Stalin* era imposibil de învăluit: flancurile ei coincideau cu ţărmul Mării Negre şi al Mării Baltice. *Linia Stalin* s-a construit în primul rînd pentru apărare împotriva tancurilor inamicului, avînd în plus şi protecţie antiaeriană. Ea avea o adîncime cu mult mai mare. La construcţia *Liniei Stalin* s-a folosit, în afară de beton armat, mult oţel de blindaj, şi granit din Zaporojie şi Cerkassk. Spre deosebire de *Linia Maginot*, *Linia Stalin* nu s-a construit chiar pe graniţă, ci în adîncimea teritoriului sovietic.

Linia de UR-uri face ca prima lovitură a artileriei adversarului să nu se dea asupra obiectivelor de luptă, ci în gol. În cazul unui atac prin surprindere, garnizoanele vor avea cel puţin cîteva zile la dispoziţie ca să-şi ocupe cazematele şi să-şi pregătească armamentul şi obiectivele. UR-urile obligă inamicul ca înainte de a începe asaltul, să străbată între 20 şi 150 km de teren cu cîmpuri de mine şi fugase. Inamicul va trebui să forţeze zeci de rîuri care nu mai au poduri. Înainte de asalt trupele inamicului vor suferi pierderi de sute sau de mii de oameni în ambuscade. Zona de siguranţă din faţa *Liniei Stalin* nu numai că ar micşora viteza de deplasare a inamicului, dar l-ar istovi.

Diferenţa faţă de *Linia Maginot* constă în faptul că *Linia Stalin* nu a fost continuă: între UR-uri au fost lăsate

intervale destul de largi. La nevoie, aceste spaţii puteau fi rapid acoperite cu cîmpuri de mine, cu bariere genistice de toate tipurile, cu forţe de infanterie obişnuite. Însă ele puteau
rămîne şi deschise, invitîndu-l pe agresor să nu ia cu asalt raioanele fortificate, ci să-şi croiască drum printre ele. Dacă inamicul ar fi făcut-o, atunci masa trupelor atacatoare ar fi fost fărîmiţată în cîteva torente izolate. Fiecare dintre acestea ar fi înaintat printr-un coridor asupra căruia s-ar fi tras din două părţi, iar flancurile, spatele şi liniile de comunicaţie ale acestora ar fi fost serios ameninţate.

Vom vedea mai departe că trecerile dintre UR-uri aveau şi altă destinaţie.

2

Treisprezece UR-uri pe *Linia Stalin* însemnau eforturi titanice şi cheltuieli gigantice, pe parcursul a două cincinale. În 1938, s-a luat hotărârea ca toate cele treisprezece UR-uri să fie întărite prin construirea de caponiere pentru artileria grea. În afară de aceasta, a început construirea a încă opt UR-uri pe *Linia Stalin*. Timp de un an, în noile UR-uri au fost instalate peste o mie de obiective de luptă. Şi iată că în acest moment s-a semnat pactul Molotov-Ribbentrop.

Pactul însemna că a început cel de-al doilea război mondial. Acelaşi pact mai însemnă că între URSS şi Germania nu mai există o barieră despărţitoare: acum aveau graniţă comună. În această situaţie, atît de ameninţătoare, Stalin ar fi putut să facă multe ca să-şi asigure securitatea
hotarelor vestice şi să garanteze neutralitatea URSS în cursul războiului. De pildă putea:

- să dea ordin de întărire a garnizoanelor în raioanele fortificate de pe *Linia Stalin*.
- să dea ordin uzinelor care produceau armament pentru UR-uri să-şi mărească urgent producţia:
- acelaşi ordin putea să-l dea uzinelor care produceau

armament defensiv: tunuri şi alte arme antitanc;

- să mobilizeze întreaga tehnică de construcţii a statului şi toate resursele ca să accelereze la maximum construirea *Liniei Stalin*;
- terminînd construirea *Liniei Stalin* şi aducînd-o în starea gata de luptă să înceapă construirea unei linii identice (sau chiar mai puternică) a unui sistem defensiv situat în faţa *Liniei Stalin*.
- în afară de cele două linii puternice ale sistemului defensiv, ar fi putut să construiască şi un al treilea brîu de raioane fortificate în spatele *Liniei Stalin*, de exemplu, de-a lungul malului estic al Niprului;
- să dea ordin trupelor Armatei Roşii să sape mii de kilometri de tranşee, şanţuri antitanc şi şanţuri de comunicaţie, de la Marea Baltică pînă la Marea Neagră,

îmbinînd apărarea de campanie a trupelor cu zone de raioane fortificate, folosind oţelurile cele mai bune pentru blindaje.

Aşa ar fi putut să acţioneze Stalin. Dar nu a făcut-o... În toamna lui 1939, cînd a început cel de-al doilea război mondial, în momentul stabilirii graniţelor comune cu Germania, toate lucrările de construcţie la *Linia Stalin* au fost întrerupte (V.A. Anfilov, *Faptă eroică eternă*, pag. 35). Garnizoanele raioanelor fortificate de pe *Linia Stalin* au fost la început reduse ca număr apoi complet transformate. Uzinele sovietice au încetat producţia de armament şi echipamente speciale pentru construcţii fortificate. UR-urile existente au fost dezarmate; armamentul, muniţia, aparatura de observaţie, transmisiune şi comandă a fost depozitată (*VIJ*, 1961, Nr. 9, pag.120). Procesul distrugerii *Liniei Stalin* se face cu repeziciune. Unele construcţii militare au fost date colhozurilor, în scopul depozitării fructelor. Majoritatea construcţiilor au fost însă acoperite cu pămînt. În afară de
încetarea producţiei de armament pentru UR-uri după începutul celui de-al doilea război mondial, industria

sovietică a încetat să mai producă sisteme de arme defensive. Astfel, de exemplu, a fost oprită definitiv producţia de tunuri antitanc şi de tunuri regimentale şi divizionare de 76 mm, care pot fi utilizate ca tunuri antitanc (*VIJ*, 196l, Nr. 7, pag. 101; *VIJ*, 1963, Nr. 2, pag.12). Tunurile antitanc existente au început să nu mai fie folosite conform destinaţiei iniţiale, ci pentru îndeplinirea altor misiuni, de exemplu, pentru nimicirea cuiburilor de foc ale inamicului în cursul atacului trupelor sovietice (General-locotenent I.P. Roslîi, *Ultimul popas-Berlinul*, pag. 27). Tunurile antitanc au fost scoase din producţie şi din dotarea Armatei Roşii (*VIJ*, 1961, Nr. 7, pag.101).

Tot ce era legat de apărare, a fost distrus fără cruţare.

De dragul adevărului, trebuie să arătăm că, în vara lui 1940, chiar pe noua graniţă sovieto-germană, a început construcţia unei zone de raioane fortificate, care nu a fost terminată niciodată. La Statul Major General sovietic, aceste noi UR-uri erau numite cu o anume doză de maliţiozitate *Linia Molotov*. Hotărîrea privind începerea construcţiei acesteia a fost luată la 26 iunie 1940 (V.A. Anfilov, *Faptă eroică eternă*, pag. 162).

Construcţiile defensive de pe noua frontieră înaintau foarte încet, iar distrugerile de pe vechea frontieră se făceau cu o repeziciune uimitoare.

În primăvara lui 1941, tragedia *Liniei Stalin* atingea apoteoza. „Nu ştiu cum vor explica viitorii istorici această crimă împotriva poporului nostru. Cei de azi păstrează asupra acestui subiect o tăcere deplină, pe care nu pot să mi-o explic. Multe miliarde de ruble (după calculele mele, minim
120) au fost jefuite de guvernul sovietic de la popor pentru a se construi de-a lungul frontierei vestice fortificaţii de nepătruns pentru inamic - de la mare pînă la mare, de la sura Baltică pînă la azuria Mare Neagră. Şi chiar în preajma războiului - în primăvara lui 1941 - au început să se audă detunături puternice pe toată lungimea celor 12.000 de kilometri de fortificaţii. Mari caponiere şi semicaponiere din

fier-beton, cuiburi de foc cu una, două şi trei ambrazuri, puncte de comandă şi de observaţie, zeci de mii de construcţii defensive extrem de durabile au fost aruncate în aer din ordinul personal al lui Stalin" (General-maior P.G. Grigorenko, *În subterană nu poţi întîlni decît şobolani*, pag.141).

3

Aşadar*, Linia Stalin* de pe vechea graniţă a fost distrusă, iar *Linia Molotov* de pe nouă graniţă încă nu a fost construită. După război şi după moartea lui Stalin, generalii şi mareşalii sovietici au început în cor să-şi manifeste enervarea. Iată-l pe mareşalul de artilerie N.N. Voronov: „Cum a putut conducerea noastră ca, fără să construiască zonele de apărare necesare la noua frontieră vestică, să ia hotărîrea de lichidare şi dezarmare a raioanelor fortificate de la hotarele de dinainte?" (*În slujba militară*, pag.172).

Enervarea mareşalului Voronov era falsă. El acuză „conducerea noastră". Însă nu cumva în momentul distrugerii *Liniei Stalin* el însuşi ocupa unul dintre cele mai înalte posturi de comandă în Armata Roşie? Era în acea vreme general-colonel de artilerie. Oare fără ordinul său au fost scoase din producţie tunurile antitanc şi de caponiere? Oare el nu ştia despre dezarmarea şi distrugerea caponierelor de pe *Linia Stalin*? însuşi modul cum este pusă problema de către Voronov este incorect şi are scopul de a distrage atenţia de la esenţă. Voronov întreabă: de ce au distrus o linie înainte de a construi alta? Prin întrebarea sa, Voronov justifică acţiunea „conducerii noastre", nereproşîndu-i distrugerea *Liniei Stalin*, ci numai faptul că această distrugere s-a făcut prematur. Conform lui Voronov rezultă că trebuia mai întîi să se construiască *Linia Molotov* şi abia după aceea să se desfiinţeze *Linia Stalin*. Dar de ce nu ne-am pune o altă întrebare? De ce s-a desfiinţat *Linia Stalin*? Oare două linii n-ar fi fost mai bune decît una singură? Oare în apărare Sînt de prisos nişte clădiri fortificate în plus, nişte tranşee, cazemate, cîmpuri de mine

şi bariere din sîrmă ghimpată? Anul 1940 a confirmat de două ori că două fîşii de apărare Sînt mai bune decît una. În 1940, Armata Roşie a străpuns *Linia Mannerheim*, iar acest fapt a obligat Finlanda să accepte tratativele cu Stalin şi să cedeze în faţa cerinţelor lui. Dar să ne închipuim că în spatele Liniei *Mannerheim* în adîncimea teritoriului finlandez, ar mai fi existat încă o linie ! Tot în 1940, armata germană a evitat *Linia Maginot* franceză, a intrat în spaţiul operaţional, ceea ce a însemnat pentru Franţa sfîrşitul războiului. Să ne închipuim că în adîncimea teritoriului francez ar mai fi fost încă o linie, care să nu poată fi ocolită. Din păcate, în acea vreme nici în Franţa, nici în Finlanda nu exista o a doua linie în adîncimea teritoriului. Iată însă că Stalin avea o astfel de linie ! Şi tocmai atunci a desfiinţat-o.

Comuniştii au aruncat praf în ochi (a se citi explicaţii false). Una din ele: la noua frontieră nu ar fi fost suficient armament pentru noile raioane fortificate, de aceea armamentul a trebuit luat de pe *Linia Stalin*. O astfel de explicaţie poate satisface doar pe propagandiştii comunişti. Un om normal îşi va pune întrebarea: dacă pe *Linia Molotov* nu era suficient armament de ce nu s-a dat ordin uzinelor de armament să mărească producţia? Nimeni nu a dat însă un asemenea ordin, dimpotrivă, a fost dat un ordin de o cu totul altă natură: să se reducă sau să înceteze cu totul producţia de armament pentru UR-uri (Mareşalul Uniunii Sovietice M.V. Zaharov, *Voprosî istorii*, 1970, Nr. 5, pag.33).

4

Să ne uităm la orice cetate: în centru este un turn din secolul al IX-lea, în jurul acestuia Sînt ziduri din secolul al XIII-lea, înconjurate la colţuri de bastioane din secolul al XVII-lea, care, la rîndul lor, Sînt încinse de forturi din secolul al XIX-lea, întărite cu dotări din secolul XX. *Linia Molotov* ar fi putut sluji ca o completare a *Liniei Stalin*, dar nu ca înlocuitor al ei. Cu toate acestea, *Linia Molotov* nu s-a înfiinţat ca o completare a *Liniei Stalin*, însă nici în calitate de

înlocuitor al ei. *Linia Molotov* se deosebea complet de *Linia Stalin* şi ca idee, şi ca detalii. Există minimum patru mari diferenţe între acele fortificaţii care au fost distruse pe vechile frontiere, şi cele înfiinţate pe frontierele noi:

- *Linia Molotov* a fost construită în aşa fel încît INAMICUL SĂ O VADĂ;
- *Linia Molotov* a fost plasată pe DIRECŢII SECUNDARE;
- *Linia Molotov n-a fost acoperită* cu o fîşie de siguranţă, cu cîmpuri de mine şi alte baraje genistice;
- constructorii *n-au folosit* multe posibilităţi de întărire a *Liniei Molotov* şi *nu s-au grăbit* s-o construiască.

Construirea *Liniei Molotov* este o enigmă a istoriei sovietice ca şi distrugerea *Liniei Stalin*. Curioase lucruri s-au petrecut la construcţia noilor raioane fortificate... Iată un exemplu: în raionul Brest, rîul de frontieră era traversat de şase poduri rutiere şi de cale ferată. Varşovia - Brest – Minsk – Smolensk - Moscova, aceasta este principala direcţie strategică a războiului. Podurile din Brest Sînt poduri de cea mai mare importanţă strategică. În zona Brest, s-a construit un nou UR. Dar nu acolo unde erau podurile, ci mai departe, în lateral, acolo unde nu exista nici un pod !

Raioanele fortificate ale *Liniei Molotov* au fost lipite de graniţă. Raioanele fortificate n-au mai fost acoperite cu o zonă de siguranţă şi, în caz de atac prin surprindere, garnizoanele nu mai aveau timp să-şi ocupe dispozitivele de luptă şi să-şi pregătească armamentul. Spre deosebire de *Linia Stalin*, raioanele fortificate de pe *Linia Molotov* aveau o adîncime foarte mică. Tot ce s-a putut construi pe graniţă, s-a construit. Liniile de apărare din spate însă nu, şi nici măcar nu s-a planificat să se construiască (General-locotenent V.F. Zotov, *Pe Frontul de Nord-Vest, Culegere*, p. 175). Noile fortificaţii nu s-au construit pe linii de apărare favorabile din punct de vedere tactic, ci de-a lungul frontierei de stat, urmînd toate sinuozităţile acesteia. Noile dispozitive de luptă n-au fost protejate cu sîrmă ghimpată,

mine, şanţuri, obstacole anticar, ţepoaie pentru şanţuri şi tetraedre, nu s-au făcut nici un fel de lucrări genistice în raionul dispozitivelor. Noile construcţii NU S-AU CAMUFLAT. De exemplu, în UR-ul Vladimir - Volînsk, „din 97 de dispozitive de luptă au fost acoperite cu pămînt 5-7, restul au fost lăsate descoperite” (*VIJ*, 1976, Nr.5, p.91). Dacă cititorul va avea ocazia, să traverseze frontiera sovietică în raionul Brest, să fie atent la cutiile cenuşii din beton aflat chiar pe graniţă. Acestea Sînt DOT-urile extremităţii sudice a UR-ului din Brest. N-au fost acoperite cu pămînt, la fel de golaşe Sînt şi în ziua de azi. Înainte DOT-urile *Liniei Stalin* se construiseră în secret, departe de graniţă, încît inamicul nu putea să ştie unde se află fortificaţiile şi unde Sînt culoarele de trecere dintre ele sau dacă, în general, există treceri. Acum inamicul nu numai că putea observa de pe malul său toată construcţia şi ştia precis unde se află fortificaţia, dar putea să desluşească cu exactitate fiecare DOT separat şi chiar putea să stabilească direcţia de tragere a fiecărei ambrazuri. Şi astfel putea determina întreg sistemul de foc. Cunoscînd direcţia sectoarelor de tragere, inamicul putea alege porţiunile neţinute sub foc, putea să pătrundă la DOT-uri şi să astupe ambrazurile cu saci de nisip, ceea ce, de fapt, a şi făcut la 22 iunie 1941.

Mareşalul Uniunii Sovietice, G.K. Jukov, declară: „Raioanele fortificate se construiesc prea aproape de graniţă şi au o configuraţie operativă extrem de nefuncţională, îndeosebi în raionul proeminenţei Belostovsk. Aceasta permite inamicului să lovească din raioanele Brest şi Suvalki în spatele întregii noastre grupări din Belostovsk. În plus, din cauza adîncimii reduse, UR-urile nu pot să reziste mult timp dacă Sînt ţinute sub foc de artilerie (*Amintiri şi cugetări*, p.194).

Dacă inamicul poate lovi din raioanele Brest şi Suvalki, atunci de ce să nu folosim pentru apărare vechile cetăţi ruseşti de lîngă graniţă: Brest, Osoveţ, Grodno, Peremîşl, Kaunas? Niciuna nu e mai prejos ca Verdunul. Dacă o incluzi în sistemul de apărare al trupelor sovietice, poate să

se transforme într-un bastion impenetrabil, care poate asigura stabilitatea întregului sistem defensiv. În aceleaşi raioane, pe lîngă vechile cetăţi se află şi fortificaţii vechi mai puţin puternice: caponiere, fiecare de o companie de infanterie. Lăţimea zidurilor şi planşeelor - trei metri de beton armat pentru fortificaţii. Trei metri nu este foarte mult ! De acord. Dar e mai bine decît nimic. Dacă lăţimea de trei metri nu e satisfăcătoare, poate fi mărită. Aşadar ce face GVIU - Direcţia generală de genistică militară a Armatei Roşii? „Comandantul GVIU a propus să se folosească vechile cetăţi ruseşti de lîngă graniţă şi să se creeze zone de baraj. Această propunere n-a fost aprobată niciodată." (I.G. Starinov, *Minele aşteaptă ora lor*, p.177).

În februarie 1941, G.K. Jukov a ocupat funcţia de Şef al Marelui Stat-Major al Armatei Roşii. A fost unul din cei mai mari conducători de oşti din secolul XX. N-a mai existat în secolul nostru un alt general sau mareşal care să se afle într-o asemenea funcţie şi să nu fi suferit nici o înfrîngere pe
cîmpul de luptă. Aşadar, marele Jukov (îşi demonstrase deja calităţile la Halhin-Gol, înfrîngînd armata 6 japoneză) a luat asupra sa aproape toată puterea militară. Va pune el ordine în *Linia Molotov* ! Dar, nu. Nu vă grăbiţi ! După venirea lui Jukov nu s-a schimbat nimic în bine la construcţia *Liniei Molotov*. Dimpotrivă, construirea unor raioane fortificate, de pildă cel din Brest, a trecut pe al doilea plan. (Anfilov, *op.cit.*, p.l66). Cititorului cunoscător al realităţii sovietice nu trebuie să-i explic prea mult înţelesul cuvintelor „al doilea plan". În practică însemna o îngheţare aproape totală a construcţiei. Însă medalia are şi reversul ei. Chiar despre raionul fortificat Brest se cunosc mai multe lucruri decît despre celelalte. Din documentele capturate de la corpul de armată 48 german,
se cunoaşte că în cadrul comandamentului german se crease o cu totul altă impresie: trupele germane vedeau lucrări intense, care nu se opreau nici ziua, nici noaptea, întrucît nopţile „ruşii construiesc DOT-urile, avînd iluminare

electrică”.

Ce mai putem înţelege? Erau ruşii atît de idioţi, încît luminau în fiecare noapte zonele de construcţie, demascîndu-le? Şi apoi: cum să pui de acord „construcţie de al doilea plan” şi „zi şi noapte, avînd iluminare electrică”?! Nu cumva e o demonstraţie? Exact. Vom mai reveni la *Linia Molotov* pe care Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, a caracterizat-o drept „demonstraţie premeditată”.

În memoriile sale, generalul-colonel L.M. Sandalov (*Încercări ale vieţii*, p.64) redă cuvintele comandantului raionului fortificat Brest, generalul-maior K.Puzîrev: A construi raioane fortificate chiar pe graniţă e o chestiune neobişnuită. Mai înainte construiam DOT-uri la o oarecare depărtare, dar n-ai ce-i face. Trebuie să ne ocupăm nu numai cu dotările militare, ci şi cu cele politice”.

Iată un lucru straniu: trupele sovietice se ascund în păduri, interzicîndu-li-se să iasă la vedere. Cauza: „ca să nu provoace războiul”. În acelaşi timp, din pricini politice necunoscute nouă, se demonstrează inamicului zi şi noapte pregătirile pentru apărare, fără teamă că, în acest fel inoportun, pot fi provocate complicaţii diplomatice şi militare.

Aşadar, cum poate fi decodat misterul? Cum se pot unifica toate aceste fapte contradictorii într-o singură explicaţie? Ni se sugerează: tîmpiţii ăştia de comandanţi roşii, totul se trage de la prostia lor. Aş accepta explicaţia. Dar iată care-i necazul: şi *Linia Stalin* şi *Linia Molotov* au avut un
acelaşi „tătic” - general-locotenent al trupelor de geniu, profesor D.M. Karbîşev. *La Linia Stalin* s-a făcut totul cum trebuie, la nivelul standardului mondial şi peste. S-a prevăzut totul: o mascare minuţioasă a fiecărui DOT, o adîncime mare a fiecărui UR, baraje, zonă de siguranţă şi multe-multe altele. Dar a fost semnat pactul Molotov - Ribbentrop şi unul din cei mai mari genişti s-a prostit deodată şi a început să-şi dea în petec. Dar Karbîşev era

condus de Jukov. Iar acesta n-a greşit niciodată. Nici mai înainte, nici mai tîrziu. Şi iată că în prima jumătate a anului 1941 Jukov a devenit deodată idiot şi a început să dea ordine idioate. Căci, chiar în momentul venirii lui Jukov la Marele
Stat-Major, „raioanele fortificate de pe vechile frontiere au fost dezafectate în continuare, iar construcţia la noile frontiere mergea în ritm de melc” (Starinov, *op.cit.*, p. 178).

5

Versiunea comandanţilor sovietici proşti nu este plauzibilă şi pentru faptul că, în acelaşi timp, şi generalii nemţi făceau exact acelaşi lucru. Au luat aceleaşi măsuri şi nimeni nu i-a condamnat.

În anii 1932-1937, pe malurile Oderului au fost construite fortificaţii foarte puternice, care protejau Germania în faţa eventualelor lovituri de la Răsărit. Erau construcţii militare de înaltă clasă, bine aşezate în teren şi la fel de bine camuflate. Nu le vom descrie în amănunt. Cititorul va avea încredere în precizia, acurateţea şi sîrguinţa germană. Raioanele fortificate din zona Oderului şi Vartei pot constitui exemple de înaltă realizare a gîndirii genistice din prima jumătate a secolului nostru.

Însă la Moscova a fost semnat pactul Molotov-Ribbentrop şi armata germană a înaintat spre Răsărit. În acest moment comandanţii germani au început să facă aceleaşi „prostii” ca şi colegii lor sovietici. Fortificaţiile de pe vechea graniţă germană au fost aruncate în aer şi n-au fost ocupate de trupe NICIODATĂ. Multe construcţii militare au fost folosite pentru alte nevoi: de exemplu, în raionul Hohwalde se afla un puternic ansamblu fortificat, incluzînd în componenţa sa douăzeci şi două de construcţii cu patru nivele, legate prin 30 km de tunel. Întreg ansamblul a fost repartizat industriei aviatice pentru o uzină de motoare. Înaintînd şi fiind faţă în faţă cu Armata Roşie, în mijlocul Poloniei, trupele germane au început să construiască o

nouă linie de raioane fortificate PE AMPLASAMENTE SECUNDARE şi lipite de frontiera sovietică. În faţa noilor raioane fortificate nu se aflau cîmpuri de mine şi baraje. Lucrările se desfăşurau zi şi noapte, iar grănicerii sovietici observau perfect mersul lucrărilor şi raportau „la cine trebuie" (*Trupele de grăniceri ale URSS, 1939-iunie 1941, Culegere de documente şi materiale*, Documentele Nr. 344 şi 287). Lucrările s-au desfăşurat intens pînă în mai 1941, după care, ca să ne exprimăm în limbajul sovietic, „au trecut pe al doilea plan". Din optzeci de construcţii planificate pe malurile rîului de frontieră San s-au realizat pînă la capăt doar şaptesprezece. Toate insuficient camuflate. Comparativ cu cele de pe vechea graniţă germană, aceste construcţii puteau fi socotite uşoare. Zidurile şi planşeele aveau un metru şi jumătate, plăcile blindate - 200 mm. Pe vechea graniţă de pe linia Oder, se foloseau plăci
blindate mult mai rezistente, de pînă la 350 mm. Acelaşi lucru l-a făcut şi partea sovietică. Pe *Linia Stalin* existau plăci blindate foarte rezistente, însă la construirea *Liniei Molotov* pe malul aceluiaşi rîu San, inginerii sovietici au folosit repere de blindaj relativ subţiri, de pînă la 200 mm. Pe cînd eram ofiţer sovietic, am avut şansa să văd DOT-uri sovietice şi germane pe malurile aceluiaşi rîuşor. Dacă ai fi arătat fotografiile DOT-urilor unui expert militar şi l-ai fi rugat să le deosebească pe cele germane de cele sovietice, n-ar fi reuşit: prea seamănă între ele.

Atîta timp cît s-a învecinat cu prea puţin puternica Polonie, armata germană a construit pe graniţă fortificaţii deosebit de puternice. Imediat ce a zdrobit Polonia şi a stabilit frontieră comună cu Uniunea Sovietică, vechile fortificaţii au fost părăsite iar pe noua graniţă au fost ridicate construcţii defensive uşoare; şi toate însă într-un ritm de melc. La fel ca Armata Roşie ! Oare nu s-au tîmpit generalii germani? Nu, nu s-au tîmpit. Pur şi simplu n-aveau intenţia să se apere pe noua graniţă.

Există fortificaţii defensive, dar şi ofensive. Dacă ai

intenţia să ataci, trebuie să respecţi următoarele reguli de construire a raioanelor fortificate:

- să aduni pe amplasamentele principale grupări de trupe de şoc, descoperind amplasamentele secundare şi acoperind amplasamentele SECUNDARE cu raioane fortificate;
- să nu te strădui să-ţi camuflezi fortificaţiile, pentru ca inamicul să creadă că te pregăteşti de apărare;
- să nu construieşti UR-uri în adîncime; dacă le poţi amplasa chiar pe malurile rîurilor de frontieră, amplasează-le; în cazul ofensivei trupelor tale, toate DOT-urile aflate pe graniţă vor susţine cu foc acţiunea ofensivă, pe cînd un DOT în adîncimea apărării rămîne inactiv;
- nu acoperi DOT-urile cu cîmpuri de mine şi baraje din sîrmă ghimpată, vei împiedica propriile trupe în ofensivă;
- nu risipi prea mult ciment şi oţel pentru ridicarea UR-urilor; doar nu ai intenţia să te instalezi în defensivă.

După aceste reguli s-au condus generalii germani. La fel au acţionat şi cei sovietici. Puţin mai înainte, în august 1939, marele Jukov a aplicat strălucit toate aceste reguli la Halhin-Gol; „Prin asemenea măsuri ne-am străduit să dăm inamicului impresia că nu ne luăm măsuri pregătitoare cu caracter ofensiv, să arătăm că desfăşurăm lucrări ample de apărare şi numai de apărare”. (Jukov, *op.cit.*, p.l6l). A reuşit să-i păcălească pe japonezi. Aceştia au crezut în lucrările „defensive” ale lui Jukov şi au plătit greşeala, căzînd sub lovitura surprinzătoare şi nimicitoare. Apoi, la o scară mult mai mare, Jukov a desfăşurat aceleaşi lucrări la frontiera germană. Însă nu a reuşit să-i păcălească pe generalii nemţi. Aceştia aveau şi ei o experienţă similară. Jukov a lovit surprinzător la Halhin-Gol pe data de 20 august 1939, iar în 22 august acelaşi an, în momentul tratativelor Molotov-Ribbentrop şi al pregătirilor intense ale armatei germane pentru a intra pe teritoriul polonez, generalul G.Guderian a primit ordin să comande statul major de fortificaţii al Pomeraniei”. Scopul: să-l liniştească pe

polonezi cu pregătiri pur defensive, dar cu aceeaşi ocazie să construiască rapid
fortificaţii relativ uşoare pe amplasamente secundare, ca să elibereze cît mai multe trupe de infanterie pentru lovitura principală. În primăvara şi vara anului 1941 Guderian se ocupă din nou de construcţii defensive, de data aceasta la graniţa sovietică.

Dacă Guderian construieşte cutii de beton pe malurile rîurilor de frontieră, nu înseamnă că are intenţia să se apere. Nu, asta înseamnă cu totul altceva, opus chiar. Dar dacă Jukov construieşte demonstrativ aceleaşi cutii pe malurile aceloraşi rîuri? Ce-ar putea însemna asta?

6

Linia Stalin era universală: putea fi folosită pentru apărarea statului sau ca bază de plecare la atac. De aceea au fost lăsate spaţii largi între UR-uri: ca să pătrundă masa trupelor ofensive spre vest. Cînd graniţa a fost mutată cu două sute de kilometri spre vest, *Linia Stalin* şi-a pierdut cu totul valoarea de cap de pod pentru o viitoare agresiune. După pactul Molotov-Ribbentrop Stalin nu mai voia deloc să se apere. Iată de ce linia a fost dezafectată, iar apoi distrusă cu totul: împiedica masa de trupe sovietice să se concentreze în secret la graniţa germană, împiedica aprovizionarea Armatei Roşii cu milioane de tone de muniţie, produse alimentare şi combustibil. În timp de pace culoarele de trecere dintre UR-uri erau pe deplin suficiente pentru militari şi pentru necesităţile economice, însă în timp de război convoaiele de transport trebuiau să fie răsfirate în mii de ramificaţii, ca să devină invulnerabile în faţa atacurilor duşmanului. Raioanele fortificate strîmtorau şuvoiul transportului în coridoare relativ înguste. Acest fapt a hotărît soarta acum inutilei *Linii Stalin*.

Hitler era într-o aceeaşi situaţie nu numai la graniţa estică, dar şi la cea vestică. În anii '30, s-a construit pe aceasta din urmă *Linia Siegfried*. În mod tradiţional atacul german împotriva Franţei se da, încă de pe vremea

războiului franco-prusac, în nord. *Linia Siegfried* era construită mai la sud de această direcţie, altfel spus, pe amplasamente secundare conform principiului: pe amplasamentele
principale atacăm, pe cele secundare acoperim atacul. În 1940, armata germană a înaintat departe spre vest, iar *Linia Siegfried* a devenit inutilă. În acest moment, lui Hitler nu-i trecea prin cap că peste patru ani îi va fi dat să se apere pe propriile sale graniţe. A părăsit *Linia Siegfried*. A întrebuinţat-o peste patru ani: construcţiile militare au fost predate fermierilor pentru depozitarea cartofilor. O parte dintre aceste construcţii cu uşi blindate inaccesibile a fost închisă cu lacăte interioare. Cînd a fost nevoie de ele nu s-au mai găsit cheile... (K. Mallory, A.Ottar, *Architecture of Aggression*, p.123).

Fireşte, putem să-i numim idioţi pe renumiţii generali ruşi şi germani, dar aici nu e vorba de idioţenie. Pur şi simplu şi unii şi alţii au fost agresori. Şi unii şi alţii gîndeau în spirit ofensiv, iar atunci cînd fortificaţiile n-au mai fost de folos pentru scopuri ofensive, le-au eliminat pentru a deschide
calea trupelor în ofensivă sau, cînd s-a putut, le-au dăruit fermierilor pentru cartofi.

Capitolul 11

Partizani sau diversionişti ?

Hitler... va lovi cu forţele principale în Occident, iar Moscova va
dori să se folosească din plin de superioritatea situaţiei sale.
L. Troţki, 21 iunie, 1939

1

După semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, Uniunea Sovietică a început să suprime în mod sistematic statele neutre, pentru ca „să se deplaseze cu toate forţele la frontierele Germaniei, exact în momentul în care cel de-al treilea Reich va fi antrenat în lupta pentru o nouă împărţire a lumii". „Campaniile eliberatoare" se desfăşoară cu succes, doar în Finlanda s-a petrecut o sincopă. Cum ştim deja, Armata Roşie s-a împotmolit în fîşia de siguranţă finlandeză. Iată o situaţie absolut standard. O coloană sovietică de tancuri, infanterie motorizată, artilerie se deplasează pe un drum forestier. Nu se poate deplasa la dreapta sau la stînga: Sînt mine. În faţă este un pod. Genistii au verificat: nu este minat. Tancurile intră primele pe pod şi sar în aer, odată cu podul. Încărcăturile explozive au fost puse în stîpii de susţinere ai podului încă din timpul construcţiei; erau greu de descoperit, dar chiar dacă ar fi fost descoperite, orice încercare de a fi scoase ducea la explozie. Aşadar, coloana sovietică lungă de cîţiva kilometri, ca un şarpe uriaş, este oprită pe drum. Acum este rîndul lunetiştilor finlandezi. Ei nu se grăbesc: poc ! poc ! Şi iar se lasă tăcerea în pădure. Apoi din nou: poc ! poc ! Lunetiştii trag de undeva de departe. Trag numai în comandanţii sovietici: poc ! poc ! Şi în comisari. Este imposibil să se scotocească prin pădure; ţineţi minte: în stînga şi în dreapta drumului Sînt cîmpuri de mine. Orice încercare a genistilor sovietici de a se apropia de podul aruncat în aer sau de a demina pe marginea drumului se încheie cu un simplu foc de armă al lunetistului finlandez: poc ! Divizia 44 infanterie sovietică, blocată pe trei drumuri paralele prin aruncarea în aer a trei poduri, a pierdut într-o singură zi de luptă întreg corpul de comandă. Şi cu alte divizii s-a întîmplat la fel: coloana a rămas pe loc, nici înainte, nici înapoi. Noaptea coloana este atacată cu aruncătoare de mine, de undeva din adîncul pădurii. Uneori noaptea asupra coloanei neajutorate se trage o rafală lungă. Apoi se aşterne din nou liniştea.

Se zice că Armata Roşie nu a arătat în Finlanda partea ei

cea mai bună. Perfect adevărat, dar să ne imaginăm că în locul diviziei sovietice s-ar afla o divizie a oricărei alte armate. Ce să facă în astfel de situaţie? Să se retragă? Tractoarele grele de artilerie cu obuziere uriaşe nu pot întoarce în loc, remorcile avînd o greutate de mai multe tone. Iar lunetiştii i-ar ochi pe şoferii acestor tractoare în mod special: poc ! poc ! Cu chiu cu vai coloana dă îndărăt, mergînd cu spatele, dar între timp în spate mai sare un pod în aer. Coloana este blocată. Şi la acest al doilea pod toate punctele de trecere Sînt minate, nici aici lunetiştii nu se grăbesc? Ţintesc comandanţii, comisarii, geniştii, şoferii: poc ! poc ! Mult în faţă se află linia finlandeză, aproape inaccesibilă, de fortificaţii din beton armat - *Linia Mannerheim*. Este imposibil să răzbeşti prin ea fără artilerie, fără mii de tone de muniţie.
Trupele sovietice s-au ciocnit de fortificaţiile finlandeze, dar artileria grea a rămas mult în urmă. A rămas acolo, în păduri, între cîmpuri de mine şi poduri aruncate în aer, sub focul lunetiştilor finlandezi.

De bună seamă că, primind o astfel de lecţie în Finlanda, comandanţii ruşi au luat măsurile necesare, veţi zice. De bună seamă că în raioanele vestice ale ţării au fost create încă din timp de pace detaşamente uşoare de partizani, care să preîntîmpine o eventuală invazie a inamicului. Prin însăşi natura, lor raioanele vestice ale Uniunii Sovietice erau făcute pentru a duce luptă de partizani asupra căilor de comunicaţie ale agresorului, care va veni spre răsărit. A creat Stalin astfel de detaşamente uşoare şi mobile pe care să le lase în păduri în cazul unei invazii germane? Da, Stalin a înfiinţat asemenea detaşamente. Acestea au fost înfiinţate încă din anii '20. Numai în Belarus, în timp de pace, existau şase detaşamente de partizani, fiecare avînd 300-500 de oameni. Numărul mic de partizani nu trebuia să ne mire. Detaşamentele erau formate numai din comandanţi,
organizatori şi specialişti. Fiecare detaşament de partizani din timp de pace este nucleul în jurul căruia se înfiinţează la

începutul războiului o puternică formaţiune militară cu un efectiv de cîteva mii de oameni.

Pentru formaţiunile de partizani în timp de pace, aflate în pădurile de nepătruns din mlaştini greu accesibile, au fost înfiinţate baze secrete. În timp de pace, au fost construite refugii subterane, spitale, depozite, ateliere subterane pentru producerea muniţiei şi armamentului. Pentru un posibil război de partizani numai în Belarus a fost depozitat în ascunzători subterane armament, muniţie şi echipament pentru 50.000 de partizani.

Pentru pregătirea liderilor, organizatorilor şi instructorilor de partizani au fost înfiinţate şcoli secrete. Centre secrete de cercetare ştiinţifică elaborau procedee speciale ale războiului de partizani, echipamente speciale, armament, mijloace de transmisiuni. Partizanii făceau în mod regulat concentrări, iar în calitate de inamic se foloseau de obicei diviziile Osnaz ale NKVD.

Pe lîngă formaţiunile de partizani s-au pregătit mici grupe ilegale, care, în caz de agresiune, nu se retrăgeau în pădure, ci rămîneau în sate şi oraşe cu sarcina de „a cîştiga încrederea inamicului” şi „a-i propune să-l ajute” cîştigîndu-i încrederea...

Asemenea acţiuni nu s-au întreprins numai în Belarus, ci şi în Ucraina, în Crimeea, în regiunea Leningradului şi în alte raioane. Pe lîngă activitatea poliţiei secrete, aceleaşi acţiuni au fost întreprinse în paralel, dar absolut independent de NKVD, de către spionajul militar sovietic: au fost utilate bazele secrete, refugiile, încăperile secrete, s-au pregătit linii de legătură conspirativă şi s-au făcut multe altele. Spionajul militar sovietic avea propriile sale şcoli secrete, organizatorii şi instructorii săi.

Pe lîngă NKVD şi spionajul militar, partidul comunist a pregătit pe unii dintre liderii săi din zonele occidentale ale ţării pentru trecerea în ilegalitate în caz de cucerire a teritoriului de către inamic. Comuniştii aveau vechi tradiţii criminale, ştiau să păstreze secretul. Au fost păstrate tradiţiile activităţii ilegale din anii '20 şi '30, iar în caz de

necesitate organizaţiile de partid puteau să se transforme din nou în centre conspirative ale luptei secrete.

Să nu uităm că detaşamentele de partizani s-au înfiinţat în aşa-numita „zonă a morţii”, în zona de siguranţă sovietică, unde, în caz de retragere a trupelor sovietice, toate podurile trebuiau să fie aruncate în aer, tunelele năruite, nodurile de cale ferată aduse în stare de nefuncţionare, macazurile, chiar şinele şi cablul telefonic evacuate. Rămînea numai ca partizanii să nu permită reconstruirea obiectivelor distruse. Partizanii erau aproape invulnerabili, căci liderii lor cunoşteau trecerile printre giganticele cîmpuri de mine, iar inamicul nu. La nevoie partizanilor nu le era greu să scape de urmărire în pădurile şi mlaştinile minate.

Da, toate acestea au existat. *Linia Stalin*, zona de siguranţă din faţa sa, detaşamente de partizani, gata să acţioneze din prima clipă în zona distrusă, toate alcătuiau sistemul extraordinar de autoapărare al Uniunii Sovietice. Însă în 1939 Hitler a ajuns într-o situaţie extrem de neplăcută, fiind nevoit să lupte în Occident. Din acest moment lui Stalin nu-i mai trebuiau sistemele defensive. Concomitent cu *Linia Stalin* şi zona de siguranţă a fost lichidată şi mişcarea de partizani. Detaşamentele de partizani au fost dizolvate, armamentul, muniţia, explozibilul au fost ridicate, refugiile şi depozitele secrete au fost acoperite cu pămînt, bazele de partizani au fost desfiinţate. Toate acestea au loc în toamna lui 1939, iar la sfîrşitul toamnei Armata Roşie începe „eliberarea” Finlandei, iar aici întîlneşte aceleaşi elemente de autoapărare, care existau pînă nu demult în Uniunea Sovietică: o linie de fortificaţii din beton armat, o zonă de siguranţă în faţa ei şi detaşamente uşoare de partizani. Poate că, primind o asemenea lecţie în Finlanda, Stalin şi-a schimbat opiniile şi a înfiinţat din nou formaţiunile de partizani în zonele vestice ale Uniunii Sovietice? Nu, nu şi le-a schimbat. Nu, n-a înfiinţat.

La 22 iunie 1941 au început să se facă o mulţime de

improvizaţii, printre care şi înfiinţarea unei mişcări de partizani. Da, s-a înfiinţat şi s-a desfăşurat pentru luptă, dar a devenit eficientă abia în 1943-1944. Dacă n-ar fi fost suprimată în 1939, ar fi intrat în luptă cu toată puterea încă din primele zile ale războiului. Ar fi putut fi cu mult mai eficace. În decursul războiului partizanii au trebuit să plătească fiecare pod distrus cu multe vieţi. Ca să fie aruncat în aer, podul trebuia întîi cucerit, însă era păzit, arborii din jur erau tăiaţi, şi totul în jur minat. Iar partizanii de unde să ia explozibil? Chiar dacă aveau, o grupă de partizani nu poate căra prea mult. La pregătirea exploziei trebuiau să pună în grabă încărcătura la arcadele podului, nu la punctele de sprijin ale acestuia. Inamicul putea ca după explozie să repare rapid podul, iar partizanii trebuiau să ia totul de la început. Pînă ce inamicul repară un pod, celelalte poduri Sînt în funcţiune. Astfel inamicul poate să regularizeze convoaiele de transport.

Însă totul fusese pregătit pentru ca TOATE podurile să fie aruncate în aer. Să fie aruncate în aşa fel încît să nu mai poată fi reparate. Să fie aruncate în aşa fel ca să nu mai fie pierderi de vieţi omeneşti printre partizani. Puteau fi aruncate în aer foarte simplu prin apăsarea pe un buton într-un bunker secret de partizani, iar apoi, de dincolo de cîmpurile de mine inaccesibile, putea să se tragă cu puşti cu lunetă în ofiţeri, în genişti, în şoferi. Armata germană ar fi resimţit dureros acest fel de luptă. Totala lipsă a podurilor, milioanele de mine pe şosele, ambuscadele şi teroarea „lunetistă", toate acestea încă din primele ore ale invaziei, ar fi putut micşora, în mare măsură, viteza blitzkrieg-ului german.

Cine a suprimat mişcarea sovietică de partizani ÎN MOMENTUL ÎNCEPERII CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL şi de ce?

Unul din părinţii terorismului sovietic de război, colonelul GRU *, profesorul I.G. Starinov, comanda în acei ani o şcoală

* *GRU*: Gosudarstvenne razvedocinoe upravlenie - Serviciul de stat al informaţiilor. Organizaţie similară cu KGB-ul pentru armată.

secretă, care pregătea grupe de partizani subordonată serviciului de spionaj militar. În memoriile sale colonelul îl numeşte pe vinovat: „Armamentul şi explozibilul ascunse la loc sigur în pământ şi-au aşteptat ceasul lor. Însă înainte de a veni acest ceas, bazele secrete de partizani au fost părăsite, fără îndoială, cu ştirea şi chiar din ordinul direct al lui Stalin”. (*Minele aşteaptă ora lor*, pag.40). Un veteran al terorismului politic sovietic, colonelul KGB S.A. Vaupşasov, comanda în acei ani un detaşament de partizani NKVD din Belarus. El lămureşte cauza suprimării formaţiunilor de partizani. „În anii de dinaintea războiului, predomina doctrina unui război pe teritoriu străin, cu un caracter vădit ofensiv” (*La încrucişări periculoase. Însemnările unui cekist*, pag.203). Colonelul KGB poate fi aprobat sau contestat. Însă nimeni n-a dat vreo altă explicaţie suprimării formaţiunilor şi bazelor de partizani.

2

Am ascultat părerile celor doi colonei; acum să examinăm ce au făcut ei înşişi la începutul lui iunie 1941. Au făcut şi ei acelaşi lucru ca toţi ceilalţi lideri şi luptători din detaşamentele de partizani. După desfiinţarea detaşamentelor, în faţa foştilor partizani erau deschise trei căi:

- subunităţile trupelor de desant aerian, care chiar în acest moment începuseră brusc să ia amploare;
- formaţiunile de pedepsire ale Osnaz NKVD;
- mici grupe secrete, care se formau cu un anume scop la graniţele Germaniei şi ale aliaţilor ei sau care erau trimise peste graniţă încă înainte de începerea acţiunilor de luptă.

Agentul de informaţii militare Ilia Starinov s-a numărat printre cei din ultima categorie. Această modestă titulatură a colonelului nu trebuie să-l înşele pe cititor. Era un colonel de un tip special şi un profesor în ştiinţe la fel de speciale.

Din primele zile ale războiului, colonelul Starinov va acţiona avînd în buzunar semnătura narkom *-ului apărării, mareşalul S.K.Timoşenko, şi fiind subordonat numai lui. În curînd va ocupa postul de locţiitor al Glavkom **-ului mişcării diversioniste de partizani, altfel spus va deveni şeful diversionist al Armatei Roşii. După planurile şi sub conducerea lui Starinov, în 1943 se vor desfăşura operaţiunile „Concert” şi „Războiul şinelor” la care vor participa în acelaşi timp peste o sută de mii de partizani şi diversionişti. Starinov nu a devenit întîmplător liderul unei armate gigantice de diversionişti sovietici. Deţinea în acest sens o biografie diversionistă corespunzătoare.

Aşadar, acest lup al diversionismului apare la 21 iunie 1941 chiar în acele raioane ale podurilor de la Brest, care au o atît de mare importanţă pentru apărarea teritoriului sovietic. Ar fi trebuit ca acest om să lucreze cîteva ceasuri la poduri şi atunci, în cazul unei agresiuni germane, să apese pur şi simplu pe un buton... Însă pe Starinov nu-l interesează pregătirile defensive, după cum nu-i interesează nici pe comandanţii mai bine plasaţi în ierarhie. Atunci pentru ce a fost trimis la graniţă? Oficial - la cursuri. Dar, ajungînd la Brest, Starinov află că aceste cursuri Sînt doar un pretext. Cursurile au fost amînate (poate că nici măcar n-au fost planificate). Dacă nu este vorba nici de cursuri şi nici de pregătirea apărării, atunci ce să facă la frontieră un diversionist cu o asemenea funcţie? Nici n-a mai apucat să afle cauza vizitei sale la Brest. Noaptea a început invazia
germană, iar colonelul Starinov a fost nevoit să se ocupe cu problemele strict defensive. Încă un mic fapt legat de el. Starinov va parcurge întreg războiul alături de un şofer isteţ, credincios şi de nădejde. Numele acestuia - Schleger. Naţionalitatea - german. Apăruse deodată o modă printre comandanţii sovietici, îndeosebi printre desantişti, agenţi de informaţii, diversionişti: să aibă alături un german

* *narkom*: narodnîi komisar - comisar al poporului.
**** *glavkom*: glavnokomanduiuşcii - comandant general.

adevărat în rol de şofer, ordonanţă, însoţitor. Această modă a apărut în februarie 1941. Vom reveni asupra ei.

Cekistul S. Vaupşasov a fost o personalitate la fel de curioasă. Viaţa sa a fost destul de furtunoasă: pînă în 1926 a luptat în pădurile poloneze. Oficial, războiul cu Polonia se terminase demult, însă „detaşamentele de partizani" sovietice, completate cu bandiţi din CK, ucid oameni în numele revoluţiei mondiale. După întoarcerea acasă, Vaupşasov devine mare şef pe măreţele şantiere ale GULAG-ului. Mii de deţinuţi înfometaţi sapă canalele staliniste, iar comandanţii şantierelor Sînt cekiştii. Vaupşasov se află printre comandanţi. După aceea eroul nostru n-a mai
controlat deţinuţii GULAG-ului, ci Biroul Politic al Partidului Comunist Spaniol, a îndrumat activitatea contraspionajului şi formaţiunilor diversioniste. Apoi a „îndrumat" Belarusul şi pregătirea partizanilor sovietici în caz de invazie a inamicului asupra teritoriului sovietic. Dar iată că a fost semnat pactul şi nu mai este nevoie de partizani. Vaupşasov ajunge în formaţiunile Osnaz NKVD şi are misiunea de „curăţare a teritoriului de elemente duşmane" pe parcursul „campaniilor eliberatoare". Însă la 22 iunie 1941 nu se găseşte la frontieră, ci PESTE frontieră, pe teritoriul „inamicului posibil", avînd în
buzunar un paşaport diplomatic. Pentru ce a fost trimis peste hotare acest terorist, acest diplomat de GULAG? Poate că în interesul întăririi siguranţei statului, „în vederea unui război defensiv". Nu, n-a fost de folos în cazul războiului defensiv. Imediat ce războiul a început, a fost rechemat în Uniunea Sovietică şi trimis în Belarus să înfiinţeze mişcarea de partizani ce fusese nu demult desfiinţată...

Dacă este vorba de pregătirea unui război de apărare, atunci de ce această întreagă mascaradă? Nu este mai simplu să-l ai pe acest om (şi pe alte mii asemenea lui) în raioanele unei probabile ocupaţii, gata să întîmpine agresorul chiar din primele ore ale războiului? Nu şi atunci

cînd „predomina doctrina unui război pe teritoriu străin”. Nu Sînt simple vorbe spuse de un colonel KGB. Este un fapt istoric, confirmat de destinul celui care le-a spus, dar şi de destinele a mii de oameni asemeni lui.

Capitolul 12

De ce avea nevoie Stalin de zece corpuri de armată pentru desant aerian

În viitoarele lupte vom acţiona pe teritoriul inamicului.

Aşa prevăd regulamentele noastre.

Colonelul A.I. Rodimţev, cuvîntare la congresul al XVIII-lea al partidului, 1939

1

Trupele de desant aerian Sînt destinate pentru ofensivă. Aceasta este o axiomă şi nu trebuie demonstrată. Puţine ţări se gîndeau înainte de cel de al doilea război mondial la un război de agresiune, care să includă şi trupe de desant aerian.

Au existat două excepţii. Hitler se pregătea pentru un război de agresiune, iar în 1936 a înfiinţat trupe de desant aerian. La începutul celui de-al doilea război mondial, numărul paraşutiştilor în aceste trupe atingea cifra de 4.000. Cealaltă excepţie a fost Stalin. El a înfiinţat trupe de desant aerian în 1930. La începutul celui de-al doilea război mondial, Uniunea Sovietică avea PESTE UN MILION de paraşutişti-desantişti perfect pregătiţi.

Dacă se iau în considerare toţi militarii paraşutişti din lume la începutul celui de-al doilea război mondial, aflăm că Uniunea Sovietică avea aproximativ DE DOUĂ SUTE DE ORI MAI MULŢI desantişti decît toate ţările lumii luate la un loc,

incluzînd şi Germania.

Uniunea Sovietică a fost prima ţară din lume în care s-au înfiinţat trupe de desant aerian. Cînd Hitler a venit la putere, Stalin avea deja cîteva brigăzi de desant aerian, iar în ţară bîntuia o adevărată psihoză a paraşutismului.

Generaţia mai în vîrstă îşi aminteşte de timpul cînd din nici un parc orăşenesc nu lipsea un turn pentru saltul cu paraşuta, cînd pentru fiecare tînăr insigna de paraşutist devenise un simbol absolut necesar al destoiniciei masculine. Iar obţinerea unei asemenea insigne nu era deloc simplă.

Insigna se obţinea pentru sărituri adevărate din avion, iar la săriturile din avion erau admişi numai cei care în prealabil obţinuseră punctajul necesar la alergări, înot, trageri, aruncarea grenadei la distanţă şi la punct fix, săritura peste obstacole, folosirea mijloacelor de protecţie antichimică şi la multe alte deprinderi necesare în război. În esenţă, săriturile din avion constituiau etapa finală a pregătirii individuale a luptătorului.

Ca să apreciem seriozitatea intenţiilor lui Stalin, trebuie să amintim că psihoza paraşutismului a luat amploare în Uniunea Sovietică odată cu înfricoşătoarea foamete. În ţară copiii pier de foame iar tovarăşul Stalin vinde cerealele peste hotare, ca să cumpere tehnologie pentru paraşutism, să
construiască gigantice combinate de mătase şi fabrici de paraşute, să acopere ţara cu o reţea de aerodromuri şi aerocluburi, să înalţe în fiecare parc orăşenesc scheletul unui turn de paraşutism, să pregătească mii de instructori, să construiască încăperi de uscare şi păstrare a paraşutelor, să
pregătească un milion de paraşutişti bine pregătiţi, înarmaţi şi echipaţi.

Într-un război defensiv paraşutiştii nu Sînt necesari. Ca să foloseşti în apărare un paraşutist în calitate de infanterist, este ca şi cum ai folosi într-o construcţie o armătură de aur în loc de oţel: aurul e mai moale decît

oţelul.

Subunităţile de desant nu au armament atît de greu ca infanteria şi de aceea rezistenţa lor în apărare este mult mai scăzută faţă de infanteria obişnuită. În plus, e prea scump să foloseşti aurul în locul oţelului. Însă pregătirea unui milion de paraşutişti sovietici a fost mai costisitoare decît aurul. Stalin a plătit paraşutiştii şi paraşutele cu un mare număr de vieţi de copii. Pentru ce i-a pregătit pe paraşutişti? Desigur, nu ca să-i ocrotească pe copiii care au murit de foame.

Comuniştii vor să ne convingă că Stalin nu s-a pregătit de război, dar în satul meu din Ucraina oamenii îşi amintesc de o tînără mamă care şi-a ucis şi a mîncat propria fiică. Îşi amintesc pentru că şi-a ucis *propria* ei fiică. Nu-şi mai amintesc de cele care au ucis copii străini. În satul meu oamenii au devorat toate curelele şi cizmele, au înfulecat ghindă din pădurea satului. Cauza tuturor acestor fapte este că tovarăşul Stalin s-a pregătit de război. Ce-i drept, toată pregătirea s-a dovedit inutilă într-un război defensiv.

Într-un război defensiv nu trebuie să desantezi forţe în spatele inamicului, mult mai simplu este ca la retragere să laşi în păduri detaşamente de partizani.

2

Se poate replica că milionul de paraşutişti stalinişti din ajunul celui de-al doilea război mondial constituie doar materialul pentru înfiinţarea unor subunităţi de luptă. Subunităţile trebuie formate şi antrenate intens. Ţine minte Stalin acest lucru? Ţine. În anii '30, raioanele vestice ale ţării au fost bîntuite nu o dată de manevre grandioase. La toate manevrele se prelucra o singură temă - „Operaţiunea în adîncime” - un atac surprinzător în adîncime al unei mase enorme de tancuri. Scenariul era întotdeauna simplu, dar înfricoşător.

Pe parcursul tuturor lecţiilor atacului prin surprindere al trupelor de infanterie îi precede un atac nu mai puţin suprinzător şi nu mai puţin distrugător al aviaţiei sovietice

asupra aerodromurilor „inamicului”, după care are loc lansarea desantului paraşutat pentru cucerirea aerodromurilor. În urma valului de paraşutişti debarcă, prin aterizare pe aerodromurile cucerite, al doilea val de desant dotat cu armament greu.

În 1935, la renumitele manevre de la Kiev au fost desantate prin paraşutare în urma unei operaţiuni grandioase 1.800 de persoane, după care a urmat un desant prin aterizare de 2.500 de persoane cu armament greu, incluzînd artilerie, maşini blindate şi tancuri. În 1936 cam la fel s-au întîmplat lucrurile în Belarus şi în regiunea militară Moscova.

În 1938, prevăzînd „campaniile eliberatoare”, Stalin a înfiinţat suplimentar şase brigăzi de desant aerian cu un număr de 18.000 de paraşutişti. În 1939, Stalin distruge bazele şi formaţiunile de partizani destinate să acţioneze pe propriul teritoriu, iar în locul acestora înfiinţează noi subunităţi de desant: regimente şi batalioane de întărire.

De exemplu, în regiunea militară Moscova s-au înfiinţat trei regimente cu un efectiv de trei batalioane şi cîteva batalioane de întărire cu cîte 500-700 de paraşutişti fiecare. (*Regiunea militară Moscova distinsă cu ordinul Lenin*,pag.177).

În 1940, Stalin a călcat în picioare toate statele neutre care formau bariera despărţitoare şi, cînd a putut, a ajuns chiar la frontiera Germaniei. S-ar părea că după aceasta Stalin ar fi trebuit să-şi micşoreze numărul de subunităţi pentru desant aerian: mai departe, în vest rămîne Germania cu statele ei aliate, iar cu Germania era semnat un pact. Dar Stalin nu a desfiinţat unităţile de desant aerian. Dimpotrivă, în aprilie 1941, în Uniunea Sovietică au intrat în dispozitiv de luptă în secret CINCI CORPURI DE ARMATĂ PENTRU DESANT AERIAN. Toate corpurile s-au înfiinţat în raioanele vestice ale Uniunii Sovietice.

La fel ca infanteria obişnuită de desantare, corpurile de armată pentru desant aerian aveau artilerie suficient de puternică şi chiar batalioane de tancuri amfibii uşoare.

Toate corpurile de desantare au fost înfiinţate la o asemenea distanţă de graniţă încît puteau fi lansate în teritoriul inamicului fără o rebazare suplimentară. Toate corpurile de armată au fost pregătite intens pentru viitoarea desantare. Erau concentrate în păduri, departe de privirile curioase. Corpurile de armată 4 şi 5 puteau să fie folosite fără rebazare împotriva Germaniei, corpul de armată 3 - împotriva
României, corpurile de armată l şi 2 puteau să fie folosite fără rebazare atît împotriva Germaniei, cît şi a României, de asemeni împotriva Cehoslovaciei sau Austriei, ca să taie magistralele petroliere ce duceau din România în Germania.

La 12 iunie 1941, în Armata Roşie se înfiinţează Direcţia trupelor de desant aerian, iar în august acelaşi an iau naştere încă cinci corpuri de armată pentru desant aerian. Trebuie remarcat că a doua serie de corpuri de armată pentru desant nu a fost un răspuns la invazia germană.

Într-un război defensiv este imposibil să se folosească atît de mulţi desantişti. Nici unul dintre toate corpurile de armată din seria a doua n-a luat parte la război în calitatea pentru care a fost destinat. Din prima serie a fost folosit un singur corp de armată o singură dată în calitatea sa, în timpul contraofensivei de la Moscova. Trebuie să mai adăugăm că a existat şi o a treia serie de corpuri de armată pentru desant. Unul a fost desantat abia în 1943.

Cele cinci corpuri din seria a doua reprezintă inerţia Armatei Roşii. Hotărârea de desfăşurare a corpurilor de armată a fost luată înainte de invazia germană, apoi după agresiunea lui Hitler erau atîtea probleme, încît pur şi simplu s-a uitat să fie schimbată. În orice caz, paraşutele, armamentul şi înşişi desantiştii din a doua serie de corpuri de armată au fost pregătiţi ÎNAINTE de invazia germană.

Pe lîngă corpuri de armată, brigăzi şi regimente pentru desant aerian, în componenţa infanteriei obişnuite intra un număr destul de mare de batalioane de întărire pentru desant. De exemplu, Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian declară că în corpul 55 infanterie, aflat chiar pe

graniţa română la începutul lui 1941, se făceau pregătiri intense ale cîtorva batalioane de desant prin paraşutare. Din descrierea lui Bagramian şi a altor surse rezultă că acest corp 55 infanterie (în Armata Roşie existau în acel moment şaizeci şi două de corpuri de armată de infanterie) nu
constituia o excepţie, ci o regulă.

În afară de subunităţile speciale pentru paraşutare şi de cele pentru desantare prin aterizare pe teritoriul inamicului, s-au pregătit în acest scop şi divizii de infanterie obişnuite. Exemplu: la 21 iunie 1941, în decursul lecţiilor Regiunii militare din Siberia o întreagă divizie a desantat prin aterizare în spatele frontului unui inamic prezumtiv.

La 21 iunie 1941, comandanţii armatelor sovietice nu se gîndeau la un război de apărare. Ei îşi pregăteau diviziile pentru grandioase manevre în scopul unui altfel de război.

Istoricii comunişti consumă mii de tone de hîrtie pentru cărţile lor de istorie, însă nici o carte comunistă nu explică pentru ce Stalin a înfiinţat în '41 zece corpuri de armată pentru desant aerian.

3

Studiind documente privind trupele sovietice de desant aerian, am observat un detaliu interesant. Fiecare comandant sovietic de desant, în special la nivelul de colonel sau general, avea în imediata apropiere un soldat sau un sergent de origine germană. Acelaşi lucru am observat şi la
cavaleria sovietică. De fapt, între trupele de desant aerian şi cele de cavalerie a existat o legătură directă: şi desantiştii, şi cavaleriştii Sînt destinaţi pentru acţiunile ofensive hotărîtoare, pentru raiduri temerare şi atacuri prin surprindere în spatele inamicului. Ambele armate necesită comandanţi cu iniţiativă, capabili să acţioneze independent, rupţi de unităţile vecine, de statul major şi de spatele frontului. Cavaleria a dispărut, dar felul ei de a fi s-a transmis la tanchişti şi la desantişti. La fel s-a întîmplat şi în

Germania.

Aşadar, vechii comandiri desantişti sau cei care au venit în trupele de desant aerian din cavalerie au făcut brusc o pasiune pentru soldăţei ruşi de origine germană. Unul avea un şofer neamţ, altul ordonanţă neamţ, altul agent de legătură. Fiecare fost comandant desantist (sau cavalerist) declară un amănunt amuzant: uite, noi luptăm cu nemţii, iar eu am un radiotelegrafist personal care... e neamţ ! Ce-i drept, e un flăcău de treabă, disciplinat şi ordonat. Astfel, colonelul K. Stein, comandantul brigăzii 2 desant aerian din corpul 2 desant aerian, are ca ordonanţă un soldat neamţ. Comandantului brigăzii 5 desant aerian din corpul 3 desant aerian, colonel A. Rodimţev i s-a repartizat un şofer neamţ. Apropo, este vorba de acel Rodimţev, care, în 1939, striga în gura mare la congresul partidului că regulamentele Armatei Roşii prevăd ca luptele să se desfăşoare numai pe teritoriul inamicului ! Am avut ocazia să-l ascult pe Rodimţev cînd era deja general-colonel. Un general foarte gras. N-arunca vorbe în vînt şi nu părea un flecar. În '41, brigada sa de desant aerian a fost nevoită să se transforme în una de infanterie obişnuită. Li s-au luat paraşutele, iar în locul lor li s-a dat mai mult armament defensiv. Pierderile au fost mari, şi ei au învăţat noile tehnici de luptă defensivă sub focul inamicului. Pînă la urmă s-au descurcat binişor. În 1942 Rodimţev şi oamenii lui au apărat ultimele case din Stalingrad. Însă la începutul lui iunie 1941 Rodimţev şi oamenii lui nu se
gîndeau la apărare. Învăţau să strîngă paraşute, învăţau limbi străine, îndeosebi germana. Rîndurile trupelor de desant aerian se îngroşau mereu, noi şi noi ofiţeri şi generali cavalerişti toceau de zor limba germană, căci aşteptau să fie trimişi la desant. Apropo: eroul nostru, tovarăşul Rodimţev,
este şi el din cavalerie. Iată însă că şi colonelul cavalerist (mai tîrziu general-maior) Lev Dovator n-a ajuns încă la desant, dar moda limbii germane şi a soldăţelului neamţ nu l-a ocolit nici pe el. Văduva generalului îşi aminteşte

începutul lui '41: „În regimentul nostru era un neamţ. Lev Mihailovici îl chema aproape în fiecare zi la noi acasă, discutau în germană, făceau exerciţii, iar la începutul războiului soţul meu vorbea deja liber în germană” (*Krasnaia zvezda*, 17 febr. 1983). Ia te uită ce om conştiincios ! Toată viaţa a trăit fără limbi străine şi, deodată, chiar în prag de război, l-a apucat pasiunea limbilor. Şi nu numai pe el !

Legăturile Armatei Roşii cu comuniştii germani Sînt vechi şi trainice. Însuşi Thalmann nu se ruşina ca la venirea în Uniunea Sovietică să apară în uniformă militară sovietică. Walter Ulbricht s-a numărat printre membrii Diviziei 4 infanterie. Aceasta este însă partea vizibilă, dar a existat şi o alta, mai puţin vizibilă. Semnînd „pacea” de la Brest cu Germania, tovarăşul Lenin a dat dispoziţie, încă din 1918, să se înfiinţeze o instituţie de învăţămînt pentru pregătirea comandanţilor viitoarei Armate Roşii Germane. A primit numele de „Şcoala specială a comandanţilor roşii germani”. Primul comandant al şcolii a fost Oscar Oberth. Şcoala şi-a schimbat denumirile, devenind cînd secretă, cînd nesecretă, apoi iar secretă. A pregătit destui comandanţi, dar, în lipsa Armatei Roşii Germane, ei au trebuit să se încadreze în cea sovietică. Unii au ajuns pînă la gradul de general. La începutul lui 1941, mare parte dintre absolvenţii şcolii (şi ai altora similare) a intrat sub steagul de luptă al trupelor de desant aerian.

Studierea publicaţiilor privind corpurile de armată sovietice de desant înfiinţate în 1941 ne-a dus la concluzia că numărul soldaţilor, sergenţilor şi ofiţerilor cu nume de familie evident germane din aceste formaţiuni era cu mult peste normal. Normal e puţin spus !

Capitolul 13

Despre tancul înaripat

Aviaţia trebuie distrusă pe aerodromuri. Succesul distrugerii depinde de acţiunea prin surprindere. Este important ca aviaţia să fie surprinsă pe aerodromuri.

Mareşalul Uniunii Sovietice I.S.Konev

1

A pregăti sute de mii de soldaţi pentru desant şi paraşute, înseamnă că treaba este făcută doar pe jumătate. Mai Sînt necesare avioane şi planoare militare de transport. Liderii sovietici au înţeles perfect acest lucru. Iată de ce psihoza paraşutismului din anii '30 a fost însoţită de cea a
planoarelor. Planoriştii sovietici şi planoarele lor erau de nivel mondial. Este suficient să amintim că, la începutul celui de-al doilea război mondial, 13 din cele 18 recorduri mondiale în domeniul planorismului aparţineau Uniunii Sovietice.

Cei mai buni constructori de avioane sovietice de război îşi părăseau din cînd în cînd principala lor ocupaţie şi proiectau planoare. Chiar şi viitorul creator al primului „Sputnik", Serghei Korolev, a fost trimis să proiecteze planoare. De altfel a obţinut rezultate remarcabile. Se vede treaba că vestiţii constructori de avioane şi rachete nu elaborau planoare numai de dragul recordurilor mondiale. Dacă pe Stalin l-ar fi interesat recordurile, de ce să nu fi folosit aceste minţi strălucite la crearea de noi biciclete sportive?

Caracterul militar al planorismului sovietic este de netăgăduit. Încă înainte de venirea lui Hitler la putere, în URSS s-a creat primul planor din lume de transport desant. Avea denumirea de G-43 şi aparţinea constructorului B.Urlapov. Apoi au fost create planoare grele, capabile să transporte camioane. Constructorul P. Gorohovski a creat un planor de cauciuc, umflat cu aer. După lansarea în

spatele frontului inamicului a cîtorva planoare de acest tip, ele puteau fi încărcate într-un avion de transport şi readuse în propriul teritoriu pentru a fi folosite din nou.

Generalii sovietici visau să lanseze în Europa occidentală nu numai sute de mii de infanterişti desantişti, dar şi sute, poate chiar mii de tancuri. Constructorii căutau cu febrilitate căi de înfăptuire a acestui vis prin procedeele cele mai simple şi mai ieftine. Oleg Antonov, cel care mai apoi avea să devină creatorul celor mai mari avioane de transport militar din lume, a propus să se ataşeze aripi şi ampenaj la un tanc obişnuit, folosind corpul tancului drept carcasă a întregii construcţii. Acest sistem a primit denumirea de KT - aripile tancului (*krîlia tanka*). Dispozitivul de ghidaj aerian a fost instalat în ţeava tunului. Echipajul tancului făcea manevrele de zbor, aflîndu-se în interiorul tancului, rotind turela şi înălţînd ţeava tunului. KT era de o simplitate uimitoare. Fireşte, riscul zborului în tanc era, pentru a nu spune mai mult, peste normele obişnuite, dar viaţa omului în Uniunea Sovietică nu făcea nici cît o ceapă degerată.

KT a zburat în 1942. Într-o carte a renumitului expert occidental Steven Zalog, există o fotografie unică: un tanc cu aripi şi coadă, care zboară pe cer.

Înainte de aterizare, motorul tancului pornea şi şenilele începeau să ruleze la turaţie maximă. KT ateriza pe propriile sale şenile şi frîna treptat. După aceasta aripile şi ampenajul erau scoase, iar tancul se transforma iarăşi din înaripat în unul obişnuit.

Oleg Antonov nu a terminat tancul înaripat pînă la începerea războiului, dar nici războiul nu a început aşa cum planificase Stalin. De aceea tancurile cu aripi au rămas la fel de inutile ca şi milioanele de paraşute.

2

În munca creatorilor sovietici de planoare au existat şi greşeli şi insuccese. Dar succesele Sînt incontestabile. Uniunea Sovietică a intrat în al doilea război mondial avînd

cu mult mai multe planoare şi cu mult mai mulţi planorişti decît tot restul lumii. Numai în 1939 în Uniunea Sovietică studiau modul de pilotare al avioanelor 30.000 de persoane. Tehnica pilotajului atingea adesea un înalt nivel. De exemplu în 1940 în URSS a avut loc demostraţia a unsprezece planoare remorcate de un avion. Stalin a făcut totul ca să asigure planoriştilor săi un număr suficient de planoare.
Desigur, nu este vorba de planoare sportive cu un singur loc, ci de cele de desant, cu multe locuri.

La sfîrşitul anilor '30, în Uniunea Sovietică zece birouri constructoare de planoare duceau o luptă aprigă pentru crearea celui mai bun planor de transport şi desant. În afară de tancul cu aripi, Oleg Antonov a construit planorul de desant cu mai multe locuri A-7. V. Gribovski a proiectat vestitul planor de desant G-11. D. Kolesnikov a creat un planor pentru lansarea a douăzeci de soldaţi, KT20, iar G. Corbul lucra la proiectarea unui planor gigant.

În ianuarie 1940, prin decizia Comitetului Central (adică prin hotărîrea lui Stalin), în cadrul Narkomat *-ului industriei de aviaţie a fost înfiinţată direcţia de producţie a planoarelor de transport şi desant. Anul 1940 a fost unul de pregătiri intense, iar din primăvara anului 1941 uzinele subordonate acestei direcţii au început producerea în masă a planoarelor de desant...

Ne-am apropiat de o chestiune destul de interesantă. Produse în primăvara lui 1941, planoarele puteau să fie folosite în vara lui 1941 sau, *in extremis*, la începutul toamnei. Ar fi fost imposibil să se păstreze planoarele de transport şi desant pînă în 1942. Toate hangarele, şi nu erau
prea multe în Uniunea Sovietică, erau arhipline de planoare produse mai înainte. Marile planoare de desant nu se pot păstra sub cerul liber sub ploile şi vîntul toamnei, în ger, acoperite de zăpadă...

Dacă Stalin ar fi intenţionat să lanseze sute de mii de

* *Narkomat*: Narodnîi Komissariat - Comisariat al poporului.

desantişti în Europa occidentală în 1942, ar fi trebuit să planifice producţia de masă a planoarelor în primăvara lui 1942, nu în 1941.

3

Planorul este un mijloc de transport pentru încărcături militare şi grupe de desant fără paraşută. Soldaţii pentru desantat cu paraşuta Sînt transportaţi în spatele inamicului cu avioane militare de transport.

La începutul celui de-al doilea război mondial, cel mai bun avion militar de transport din lume era legendarul avion american S-47. Deci, ar fi rezonabil să presupunem că, dacă cel mai bun avion de transport din lume a fost creat în SUA, Uniunea Sovietică a intrat în război, avînd nu primul, ci cel mult al doilea loc în domeniul avioanelor militare de transport.

O asemenea presupunere este eronată. Problema e că avionul american S-47 (este adevărat, sub alt nume, Li-2) a constituit baza aviaţiei militare sovietice de transport. Din cine ştie ce cauză, guvernul SUA a vîndut lui Stalin, înainte de începutul războiului, licenţa de producţie a avionului şi a reperelor celor mai sofisticate ale acestuia. Stalin a folosit din plin posibilitatea care i s-a ivit: S-47 s-a produs în URSS într-un ritm atît de rapid încît unii experţi americani susţin că URSS avea la începutul războiului mai multe avioane de acest tip decît SUA.

În afară de S-47, Uniunea Sovietică avea şi cîteva sute de bombardiere strategice TB-3, deja îmbătrînite, care au fost transformtate în avioane militare de transport.

Toate marile lansări de desant ale anilor '30 au fost făcute cu TB-3. Erau suficient de multe ca să poată ridica în aer concomitent cîteva mii de paraşutişti şi armament greu, inclusiv tancuri uşoare, maşini blindate şi artilerie.

4

Generalii sovietici au înţeles perfect un lucru. Era clar că

lansarea a milioane de paraşutişti se poate înfăptui numai în condiţiile unei supremaţii absolute sovietice în aer. *Krasnaia zvezda* din 27 septembrie 1940 spune deschis şi direct că este imposibil să desantezi o asemenea masă de oameni fără supremaţia aeriană.

Principalul document care definea activităţile Armatei Roşii în război era Regulamentul de campanie. În acel timp, era valabil Regulamentul din 1939 — PU-39. Regulamentul definea clar şi fără echivoc faptul că în general „operaţiunea în adîncime" şi în special lansarea unui desant aerian de masă se pot desfăşura numai în condiţiile supremaţiei aviaţiei sovietice în aer. Regulamentul de campanie, dar şi Regulamentele militare de aviaţie şi „Instrucţiunile de folosire individuale a tehnicii aviatice" prevedeau ca în perioada iniţială a războiului să se desfăşoare operaţiuni strategice gigantice de distrugere a puterii aviatice a inamicului.

Conform proiectului comandamentului sovietic, la asemenea operaţiune trebuia să participe aviaţia a cîtorva fronturi şi flote, aviaţia Comandamentului general şi chiar aviaţia de vînătoare PVO *.

Regulamentele sovietice considerau că „chezăşia" succesului operaţiunii constă în caracterul ei surprinzător. Operaţiunea de distrugere prin surprindere a puterii aeriene a inamicului trebuia înfăptuită „în interesul războiului în întregul său". Cu alte cuvinte, lovitura prin surprindere asupra aerodromurilor trebuia să fie atît de puternică, încît aviaţia inamicului să nu-şi mai poată reveni pînă la sfîrşitul războiului. În decembrie 1940, comandanţii superiori din Armata Roşie, în prezenţa lui Stalin şi a membrilor Biroului Politic, au abordat într-o consfătuire secretă detaliile unei asemenea operaţiuni. În jargonul sovietic ea purta numele de „operaţiune specială a perioadei iniţiale de război". Comandantul aviaţiei sovietice, generalul P.V. Rîciagov, sublinia în mod deosebit necesitatea unei minuţioase mascări a pregătirii aviaţiei sovietice pentru atacul prin

* *PVO*: Protivovozduşnaia oborona - Apărarea antiaeriană.

surprindere
astfel ca întreaga aviaţie a inamicului să fie luată pe neaşteptate pe aerodromuri". Este limpede că nu se putea face acest lucru în timp de război. Aşa ceva este posibil numai în timp de pace, cînd inamicul nu bănuieşte pericolul. Nu trebuie să începi războiul şi pe urmă să ataci prin surprindere majoritatea aerodromurilor, în speranţa că vei surprinde toată aviaţia la sol. Poţi să ataci în timp de pace, iar acest atac va însemna începutul războiului.

Stalin a înfiinţat multe trupe de desant, care nu puteau fi folosite decît într-o singură situaţie: CÎND ARMATA ÎNCEPE RĂZBOIUL SURPRINZĂTOR ŞI ÎN MOD PERFID PRINTR-UN ATAC AL AVIAŢIEI SALE ASUPRA AERODROMURILOR INAMICULUI. În orice altă situaţie nu este posibil să foloseşti sute de mii de desantişti şi mii de avioane şi planoare de transport.

Capitolul 14

Pînă la Berlin !

Armata Roşie a Muncitorilor şi Ţăranilor va fi cea mai ofensivă dintre toate armatele ofensive.
Regulamentul de campanie al RKKA, 1939

1

Hitler i-a întors spatele lui Stalin, aruncîndu-şi diviziile asupra Franţei. În acest timp, Stalin consolidează puterea ofensivă a Armatei Roşii.

Printre multele sisteme defensive ale Uniunii Sovietice s-a aflat şi Flotila militară de pe Nipru. Fluviul Nipru închide calea agresorilor dinspre Apus în adîncimea teritoriului sovietic. Toate podurile de pe Nipru au fost minate înainte de 1939. Puteau fi aruncate în aer astfel ca să nu poată fi

lesne
reconstruite. În toate campaniile precedente armata germană nu a avut de forţat un asemenea obstacol fluvial cum este Niprul. Puhoiul tancurilor germane putea fi stopat în cel mai rău caz pe cursul mijlociu şi inferior al Niprului, prin apăsarea cîtorva butoane. Ca să nu aibă loc o forţare a rîului şi ca să nu se construiască treceri provizorii peste rîu a fost înfiinţată Flotila militară de pe Nipru, care la începutul celui de-al doilea război mondial număra 120 vase şi catere de război, inclusiv opt monitoare puternice, fiecare cu un tonaj de două mii de tone, cu blindaj de peste 100 mm şi tunuri de 152 mm calibru. În afară de acestea, Flotila Niprului avea o aviaţie proprie, baterii de coastă şi antiaeriene. Malul stîng al Niprului este favorabil acţiunilor vaselor de război: există multe insule, golfuri de rîu, braţe laterale, canale şi toate permit navelor de război, chiar şi celor mari, să se ascundă din faţa inamicului şi să lovească prin surprindere, preîntîm-pinînd încercările de forţare.

Puternicul obstacol fluvial pe care-l constituia Niprul, podurile pregătite pentru a fi aruncate în aer şi flotila fluvială, acţionînd în concordanţă cu trupele de infanterie, de artilerie şi de aviaţie, puteau să închidă calea spre zonele industriale ale sudului Ucrainei şi spre bazele navale de la
Marea Neagră ale URSS.

Blitzkrieg-ul german putea fi oprit pe malul Niprului sau, cel puţin, imobilizat pentru cîteva luni. În acest caz, întregul mers al războiului ar fi fost cu totul altul. În momentul în care Hitler a întors spatele lui Stalin, acesta din urmă a ordonat ca podurile de pe Nipru să fie deminate, iar flotila de război să fie desfiinţată.

Flotila de pe Nipru putea să fie folosită numai pe teritoriul Uniunii Sovietice şi numai în caz de război defensiv. Se înţelege că o astfel de flotilă nu-i mai era lui Stalin de nici un folos.

2

În loc de o flotilă defensivă, Stalin înfiinţează două flotile noi: a Dunării şi a Pinskului. Erau acestea defensive? Să vedem.

În vara lui 1940, printr-o ticăloasă campanie „eliberatoare”, Stalin a rupt din România Bucovina şi Basarabia. Chiar la gura Dunării, malul estic al rîului, pe o porţiune de cîteva zeci de kilometri, a trecut la Uniunea Sovietică. Imediat a fost mutată aici Flotila Dunării, formată în prealabil. N-a fost uşor să fie strămutate vasele de pe Nipru: vasele mici au fost transportate pe calea ferată, iar cele mari au fost aduse cu măsuri speciale de siguranţă, pe timp favorabil, prin Marea Neagră.

Flotila de război de pe Dunăre includea în jur de şaptezeci de vase şi catere fluviale, subunităţi de aviaţie militară, artilerie antiaeriană şi de coastă. Condiţiile de bazare erau
îngrozitoare. Malul sovietic în Delta Dunării era gol şi deschis. Vasele se aflau la locurile de acostare, iar trupele româneşti erau alături, uneori la trei sute de metri de vasele sovietice.

În cazul unui război defensiv, întreaga Flotilă de pe Dunăre ar fi căzut în capcană din prima clipă. Nu avea unde să se retragă din Delta Dunării, în spate era Marea Neagră. Nu aveai unde să manevrezi flotila. În cazul unui atac, inamicul putea pur şi simplu să mitralieze navele sovietice, fără să le dea posibilitatea să ridice ancorele şi să acosteze. Într-un război defensiv, Flotila de război de pe Dunăre nu numai că nu putea, datorită bazării, să facă faţă defensivei, dar această defensivă nici nu putea avea loc; Delta Dunării are sute de lacuri, mlaştini inaccesibile şi stuf pe sute de kilometri pătraţi. Inamicul nu putea ataca Uniunea Sovietică prin Delta Dunării !

Flotila de pe Dunăre avea doar o singură variantă de acţiune: în cursul unui atac general al trupelor Armatei Roşii să ia parte la lupte în sus, pe cursul fluviului. Dacă în delta fluviului Sînt adunate şaptezeci de nave fluviale, acestea n-au unde să meargă decît în amonte. Altă direcţie nu există.

Dar a merge în sus pe fluviu înseamnă a acţiona în teritoriul României, al Bulgariei, Iugoslaviei, Ungariei, Cehoslovaciei, Austriei şi Germaniei.

Într-un război defensiv Flotila Dunării nu este necesară nimănui şi este sortită nimicirii pe poziţii deschise în faţa inamicului. Însă, într-un război ofensiv, Flotila Dunării ar fi constituit un pericol de moarte pentru Germania. Ar fi fost de ajuns să înainteze 130 km în susul fluviului şi podul strategic de la Cernavodă să se afle în raza tunurilor ei. Aceasta ar fi însemnat că ar fi fost întrerupt transportul petrolului din Ploieşti în portul Constanţa. Încă două sute de kilometri în amonte şi întreaga maşină de război germană s-ar fi poticnit, pentru că tancurile nemţeşti, avioanele, vasele de război n-ar mai fi avut combustibil.

3

Este curioasă reacţia comandamentului Flotilei de război de pe Dunăre la începutul războiului sovieto-german. Pentru comandanţii sovietici cuvîntul „război” nu însemna apărare ci atac. Primind comunicatul cu privire la începerea războiului, comandanţii sovietici fac ultimele pregătiri de desfăşurare a operaţiunii de desantare. Activităţile comandanţilor flotilei, precum şi a comandamentului corpului de armată 14 infanterie, care îşi concentrase diviziile în raionul Deltei Dunării şi a comandamentului detaşamentului 79 grăniceri NKVD au fost planificate din timp şi elaborate cu grijă. La 25 iunie 1941, navele de război ale Flotilei Dunării, sub acoperirea bateriilor de coastă şi a artileriei corpului de infanterie precum şi a diviziilor care intrau în componenţa
acestuia, debarcă subunităţi diversioniste şi de spionaj ale NKVD pe malul românesc. Are loc apoi debarcarea regimentelor diviziei 51 infanterie din corpul de armată 14 infanterie. Desantiştii sovietici acţionează ferm, rapid şi cu îndrăzneală. Operaţiunea complexă, cu participarea navelor fluviale, a aviaţiei, a artileriei, a unităţilor Armatei Roşii şi NKVD, a fost elaborată cu maximă precizie. Totul a fost

pregătit, verificat de mai multe ori, aprobat. În dimineaţa de 26 iunie 1941, steagul roşu a fost ridicat deasupra catedralei din centrul oraşului Chilia. În mîinile trupelor sovietice se afla un puternic cap de pod pe teritoriul românesc, cu o întindere de 70 km. Flotila Dunării se pregăteşte pentru
acţiuni ofensive în susul fluviului. Nu trebuie să parcurgă decît 130 km, ceea ce în lipsa unei rezistenţe (iar aceasta aproape că nu exista) înseamnă o noapte de deplasare. În ajutorul flotilei poate să vină corpul 3 desant aerian, situat în zona Odesa.

Flotila Dunării putea lesne să parcurgă în susul fluviului cîteva zeci de kilometri. A demonstrat-o mai tîrziu. Formată a doua oară, în 1944, fără să aibă aviaţie, nici monitoare grele, Flotila de război a Dunării a urcat 2000 km pe cursul fluviului şi a luptat în preajma Vienei. În 1941, Flotila Dunării avea mult mai multe forţe şi întîmpina mult mai puţină rezistenţă din partea inamicului.

4

Hitler şi Stalin au înţeles perfect expresia „petrolul este sîngele războiului”. Generalul-colonel A. Jodl mărturiseşte că, într-o discuţie cu Guderian, Hitler a declarat: „Vreţi să atacaţi fără petrol-bine, să vedem ce-o să iasă din asta?” Stalin s-a preocupat serios de problemele viitorului război mondial încă din 1927. Pentru Stalin petrolul era o problemă centrală de strategie. Iată declaraţia lui din 3 decembrie 1927: „Nu se poate purta un război fără petrol, iar în viitorul război cel ce va avea superioritate în problema petrolului, acela va avea şanse de victorie”.

Avînd în vedere aceste două puncte de vedere, să încercăm să găsim cine este vinovat de izbucnirea războiului sovieto-german. În *iunie* 1940, cînd Uniunea Sovietică nu era ameninţată de nimeni, zeci de nave de război sovietice au apărut în Delta Dunării. Această acţiune n-avea nici un rost defensiv, dar constituia o ameninţare pentru oleoductele româneşti neprotejate şi, prin urmare, o

ameninţare fatală pentru întreaga Germanie. În *iulie* 1940, Hitler are consultări intense cu generalii săi şi ajunge la concluzia, deloc încurajatoare, că nu e atît de simplu să apere România: căile de aprovizionare Sînt lungi şi traversează munţii. Dacă se trimit multe trupe în apărarea României, vestul Poloniei şi estul Germaniei cu Berlinul rămîn descoperite în faţa sovieticilor. Iar dacă Sînt concentrate multe trupe în România şi aceasta este apărată cu orice preţ, tot n-ar folosi la nimic: teritoriul poate fi menţinut, dar conductele tot vor lua foc în urma bombardamentelor.

În iulie 1940, Hitler enunţă pentru prima dată ideea că Uniunea Sovietică poate fi foarte periculoasă, îndeosebi dacă trupele germane părăsesc continentul şi trec în insulele Britaniee şi în Africa. La 12 noiembrie 1940, într-o discuţie cu Molotov, Hitler îi vorbeşte acestuia despre necesitatea de a menţine în România multe trupe germane, făcînd aluzie evidentă la ameninţarea sovietică asupra petrolului românesc. Molotov a ignorat aluzia. Iată de ce, după plecarea lui Molotov, judecînd lucrurile încă o dată, Hitler dă în decembrie directiva de desfăşurare a planului „Barbarossa”.

În iunie 1940, cînd armata germană lupta în Franţa, din ordinul lui Stalin şi fără nici un fel de consultare cu aliaţii germani, Jukov a rupt o bucată din România – Basarabia - şi a adus navele fluviale în Delta Dunării. Dacă Hitler va face încă un pas spre apus, în Marea Britanie, cine garantează că Jukov, din ordinul aceluiaşi Stalin, nu va mai face încă un pas în România, un pas de o sută de kilometri, fatal pentru Germania?

Hitler a cerut şefului diplomaţiei sovietice să îndepărteze ameninţarea asupra inimii petroliere a Germaniei. Stalin şi Molotov n-au făcut acest lucru. Cine este vinovat de începerea războiului? Cine pe cine a ameninţat? Cine pe cine a provocat la acţiuni în replică?

Studiind în amănunt problema, marele istoric Britanie L.Hart a stabilit că planul german din iulie 1940 a fost

foarte simplu: pentru a apăra România de agresiunea sovietică trebuia ca atacul german să se dea în altă parte, distrăgînd atenţia Armatei Roşii de la cîmpurile petroliere.

În cursul analizei variantelor s-a stabilit că atacul de diversiune va avea succes numai dacă va fi puternic şi surprinzător. Numărul trupelor participante la atac a sporit permanent, astfel încît, pînă la urmă, s-a recunoscut că, practic, trebuiau să participe toate trupele terestre şi o mare parte din aviaţie.

Calculul lui Hitler a fost justificat: o lovitură într-un alt loc, ar fi obligat trupele sovietice să se replieze pe tot frontul. Flotila de război a Dunării ar fi rămas separată de trupe, fără posibilitatea să se retragă. A trebuit ca mare parte dintre nave să fie aruncate în aer şi scufundate, iar uriaşa cantitate de muniţii destinată deplasării flotilei în susul Dunării a fost pur şi simplu aruncată.

Lovitura lui Hitler a fost puternică, dar nu fatală. Machiavelli arăta că o lovitură puternică, dar nu mortală, înseamnă moartea celui care loveşte. Deşi cu greutate, Stalin şi-a revenit după lovitura prin surprindere. A înfiinţat noi armate şi flotile în locul celor pierdute în primele zile de război. A tăiat totuşi aorta petrolieră a Germaniei. Este drept, cu cîţiva ani mai tîrziu faţă de cum intenţionase.

5

De ce a luat Stalin Basarabia în iunie 1940 ne spune telegrama sa din 7 iulie 1941 adresată comandantului Frontului de Sud, generalul de armată LV. Tiulenev. Stalin cere ca Basarabia să fie menţinută cu orice preţ, „avînd în vedere că teritoriul Basarabiei ne este necesar ca bază de plecare la atac pentru organizarea ofensivei”.

Hitler lovise deja prin surprindere, iar Stalin nici nu se gîndea la apărare. Principala lui grijă este să organizeze ofensiva pornind din Basarabia. Căci ofensiva din Basarabia înseamnă ofensiva asupra cîmpurilor petroliere româneşti.

În cariera lui Stalin au fost puţine erori. Una dintre cele puţine, dar cea mai importantă, a fost luarea Basarabiei în

1940. Trebuia ori să cucerească Basarabia şi să meargă mai departe pîna la Ploieşti, acest fapt însemnînd prăbuşirea Germaniei, ori să aştepte pînă ce Hitler va debarca în
Marea Britanie şi, după aceea, să cucerească Basarabia şi întreaga România, acest fapt însemnînd sfîrşitul „Reichului de o mie de ani”.

Stalin a făcut un pas înspre petrol, cucerind un cap de pod pentru o viitoare ofensivă, şi s-a oprit aşteptînd. Prin aceasta şi-a arătat interesul pentru petrolul românesc şi l-a speriat pe Hitler, care pînă atunci luptase în Vest, în Nord, şi în Sud, fără să acorde atenţie „neutrului” Stalin.

Luarea Basarabiei de către Uniunea Sovietică şi concentrarea în această zonă a unor însemnate forţe de agresiune inclusiv corpul de armată de desant aerian şi Flotila Dunării, l-au obligat pe Hitler să examineze situaţia strategică din cu totul alt punct de vedere şi să-şi ia măsurile de prevedere corespunzătoare. Era însă cam tîrziu ! Nici măcar atacul prin surprindere al Wehrmachtului asupra Uniunii Sovietice nu l-a mai putut salva pe Hitler şi imperiul său... Hitler a înţeles de unde vine principala primejdie, dar prea tîrziu. Trebuia să fi gîndit la acest lucru înainte de semnarea pactului Molotov-Ribbentrop.

6

În cartea Mareşalului Uniunii Sovietice, G.K. Jukov, se află o hartă a dispozitivului bazelor maritime militare în prima jumătate a anului 1941. Printre aceste baze există una situată în zona oraşului Pinsk din Belarus. Pînă la marea cea mai apropiată Sînt minimum cinci sute de kilometri. O bază maritimă militară în mlaştinile din Belarus pare o glumă, dar nu este.

După dizolvarea flotilei defensive de pe Nipru, o parte dintre nave a fost mutată în Delta Dunării, iar altă parte a fost urcată pe cursul unui afluent al Niprului, rîul Pripiat. Vasele au ajuns pînă aproape de izvoare, lăţimea rîului abia avea cincizeci de metri. Aici a fost construită baza pentru

noua flotilă.

Flotila de la Pinsk aproape că depăşea ca putere pe cea de pe Dunăre. Avea în componenţă patru mari monitoare şi douăzeci de alte vase, o escadrilă de aviaţie, o companie de infanterie maritimă şi alte subunităţi. Flotila de război de la Pinsk nu putea fi folosită în apărare. Monitoarele erau îndreptate cu tunurile spre vest, însă, ca să poată fi desfăşurate, era o adevărată problemă. Dacă ar fi fost nevoie de vase pentru apărare, ar fi trebuit să se întoarcă pur şi simplu pe Nipru, fiindcă pe liniştitul rîu Pripiat n-aveau ce face. Era greu de crezut că inamicul se va aventura prin aceste păduri şi mlaştini inaccesibile.

N-am putea înţelege destinaţia Flotilei de război de la Pinsk, dacă nu amintim de canalul Nipru-Bug. Imediat după „eliberarea" Belarusului de vest, Armata Roşie a început să sape un canal de 127 km, de la Pinsk spre Kobrin. Canalul a fost construit iarna şi vara. La construcţie au luat parte unităţile de genişti din armata 4 şi „organizaţiile de constructori ale NKVD", adică mii de deţinuţi din GULAG. Destinaţia militară a canalului reiese şi din faptul că şantierul era condus de un colonel (mai apoi mareşal al trupelor de geniu), Alexei Proşleakov. Condiţiile în care s-a săpat canalul erau cu adevărat îngrozitoare. Tehnica din dotare se scufunda în mlaştină, aşa încît exista o singură posibilitate de a construi canalul la termenul fixat de Stalin: să se facă manual. Canalul a fost terminat. E puţin probabil să ştie cineva cu cîte vieţi omeneşti a fost plătit. Parcă cine a stat să le numere? Canalul unifica bazinul rîului Nipru cu bazinul rîului Bug. De ce? Pentru a face comerţ cu Germania? Comerţul se făcea prin Marea Baltică şi pe calea ferată. Vasele comerciale de mare tonaj nu puteau pătrunde prin canal. Şi drumul era lung: de pe Nipru în Pripiat, din Pripiat, prin canal, în Muhaveţ, de aici în Bug (prin care, apropo, atunci nu se făcea navigaţie comercială), iar din Bug puteai să ajungi în Vistula. Nu, este limpede că nu-i vorba de comerţ aici. Acesta este un canal pur militar. Pentru apărarea pe Bug? Însă în Uniunea

Sovietică există doar o bucăţică din
Bug, în zona Brest, de unde Bugul o coteşte spre Varşovia. În aceste zone apărarea n-a fost pusă la punct, chiar cetatea Brest trebuia să aibă în caz de război doar un batalion, nici acesta pentru apărare, ci pentru serviciul de garnizoană.

Singura destinaţie a canalului este să se pătrundă cu vasele în bazinul Vistulei şi, mai departe, spre vest. Altă destinaţie nu poate fi. În defensivă a trebuit ca acest canal să fie distrus pentru a nu permite vaselor fluviale germane să pătrundă din bazinul Vistulei în bazinul Niprului. În războiul defensiv, toate vasele Flotilei de la Pinsk au trebuit să fie torpilate şi abandonate.

Dar iată că la sfîrşitul lui 1943 pe Nipru a luat fiinţă din nou o flotilă, şi din nou aceasta a luat-o în sus, pe rîul Pripiat, şi din nou geniştii sovietici au construit un canal din Pripiat în rîuşorul Muhaveţ, care se vărsa în Bug. Amiralul V. Grigoriev, care a primit în 1943, în zona Kievului, o nouă flotilă, îşi aminteşte cuvintele mareşalului Jukov. „Prin Pripiat puteţi să treceţi în Bug, Narev şi Vistula, pînă la Varşovia, iar mai departe se poate trece în rîurile Germaniei. Cine ştie, poate că pînă la Berlin ! S-a întors iute, s-a uitat scrutător la mine şi a repetat accentuînd pe fiecare cuvînt:
Pînă la Berlin ! A?" (*VIJ*, 1984, Nr. 7, pag.68).

Amiralul Grigoriev a ajuns cu flotila sa pînă la Berlin. În orice carte de istorie a flotei sovietice vom găsi o fotografie simbolică a steagului marinei militare sovietice avînd Reichstagul drept fundal.

S-a întîmplat că Stalin a ajuns la Berlin ca răspuns la atacul lui Hitler. Însă aceasta a fost o variantă pe care Stalin n-o prevăzuse. Dacă ar fi crezut în posibilitatea ofensivei germane, ar fi trebuit să pună milioane de deţinuţi să sape şanţuri antitanc de-a lungul frontierei. Stalin intenţiona să ajungă la Berlin, dar nu ca răspuns la atac, ci din proprie iniţiativă. Iată de ce deţinuţii sovietici şi geniştii Armatei Roşii n-au săpat şanţuri antitanc, ci le-au acoperit

pe cele săpate mai înainte, ba încă au şi construit un canal de la est către vest.

Să nu-i uităm pe acei deţinuţi pe care în 1940 Stalin i-a trimis la pieire în mlaştini, pentru ca steagul comunist să fie ridicat deasupra capitalei celui de-al treilea Reich.

Capitolul 15

Infanteria marină în pădurile Belarusului

Am învăţat că acum războaiele încep fără cavalerescul „pornesc asupra Voastră”.

Amiralul flotei URSS, N.G. Kuzneţov

1

În Armata Roşie nu exista infanterie marină. Este mai simplu şi mai ieftin ca pentru luptele pe uscat să se folosească infanteria obişnuită, iar o debarcare pe ţărmuri depărtate nu intra încă în plan. Dar iată că Hitler s-a repezit înspre vest, lăsîndu-i lui Stalin spatele descoperit. Acest pas necugetat al lui Hitler a adus după sine cele mai radicale schimbări de structură în interiorul Armatei Roşii. S-a lichidat defensiva şi s-a consolidat pumnul de fier al ofensivei. 1940 este anul naşterii infanteriei marine sovietice. Aceasta a luat fiinţă în aceeaşi lună în care Hitler a zdrobit Franţa. Pe atunci, în componenţa forţelor armate sovietice intrau două flote oceanice, două maritime şi două flotile fluviale: de pe Amur şi de pe Nipru. Flotele oceanice n-au primit infanterie marină. Deocamdată pe Stalin nu-l interesau Oceanul Pacific şi Îngheţat. Flotila Amur apăra frontiera sovietică extrem-orientală; n-a primit nici ea infanterie maritimă. Cum ştim deja, Flotila Nipru a fost

împărţită în două flotile ofensive; cea de la Pinsk, situată în pădurile Belarusului a primit o companie de infanterie marină. Interesant: în flota oceanică nu există infanterie marină, iar în mlaştinile belaruse, da. Din aceasta s-ar putea trage concluzia că Stalin pregăteşte apărarea. În componenţa Flotei baltice, care nu putea avea un alt adversar decît Germania şi aliaţii ei, a intrat o brigadă de infanterie marină, cu un efectiv de cîteva mii de persoane.

La 22 iunie 1941, infanteria marină sovietică a primit botezul focului în lupta defensivă, apărînd baza maritimă militară Liepai. Baza se afla la mai puţin de o sută kilometri de frontiera germană, însă nu avea apărare terestră şi nu se pregătise deloc pentru apărare. Conform mărturiilor amiralilor sovietici şi ale documentelor germane capturate, baza Liepai a fost tixită pînă la refuz cu submarine sovietice „ca un butoiaş cu scrumbii”. Istoria oficială a Flotei maritime sovietice de război, editată de Academia de ştiinţe a URSS., afirmă deschis că baza Liepai a fost pregătită ca bază înaintată a flotei sovietice pentru începerea ofensivei pe mare (*Flota în Marele Război pentru Apărarea Patriei*, 1941-1945, pag. 138).

Infanteria maritimă se afla la Liepai atît de aproape de graniţa germană, încît în chiar prima zi de război a participat la lupta de apărare, deşi, fireşte, nu fusese înfiinţată în acest scop. În lupta defensivă, infanteria obişnuită este mai de folos decît cea maritimă.

2

Flotila de pe Dunăre avea două companii de trupe terestre, însă în documente nu Sînt luate în calcul ca infanterie marină. Faptul nu e de natură să ne convingă de dorinţa de pace a sovieticilor. Ştim deja că încă înainte de invazia germană, cel puţin două divizii de infanterie - 25 Ceapaev şi 52 Perekop din corpul 14 infanterie - s-au pregătit în zona Delta Dunării pentru a acţiona ca infanterie marină.

Flota Mării Negre a fost dotată şi mai bine. Oficial nu

avea infanterie marină, însă la începutul lui iunie 1941 corpul 9 infanterie specială al general-locotenentului P.I. Batov a fost mutat în secret din Zacaucazia în Crimeea. Corpul era cu totul neobişnuit, dacă luăm în considerare efectivul, armamentul din dotare, felul pregătirii de luptă. La 18-19 iunie, Flota Mării Negre a desfăşurat grandioase lecţii practice cu tematică ofensivă. Cu această ocazie, una din diviziile corpului 9 infanterie specială a fost îmbarcată pe nave de război şi apoi a avut loc debarcarea pe litoralul „inamicului". Pînă atunci, în Armata Roşie nu se practicase niciodată debarcarea unei întregi divizii de pe vasele de război. Moscova acorda o deosebită importanţă antrenamentelor în comun ale Flotei şi trupelor corpului 9 infanterie specială. Antrenamentele se desfăşurau sub directa obervaţie a unor comandanţi de rang înalt sosiţi special de la Moscova.

Unul dintre ei, vice-amiralul I.I. Azarov, mărturiseşte deschis: toţi participanţii la lecţii simţeau că acestea nu se fac fără un rost şi că, în curînd, deprinderile cîştigate vor fi folosite în război, fireşte, un război care să nu se desfăşoare pe teritoriul propriu (*Odesa încercuită*, pp. 3-8).

Dacă va începe războiul şi comandamentul sovietic va folosi corpul 9 infanterie specială în conformitate cu profilul său şi cu felul pregătirii, atunci unde va putea fi debarcat? Desigur, nu pe teritoriul sovietic. Atunci unde? Teoretic Sînt trei posibilităţi: în România, în Bulgaria şi în Turcia. Dar oriunde ar debarca acest corp de armată, va trebui aprovizionat neîntîrziat. În acest scop va trebui: ori să se debarce trupe suplimentare, ori va trebui ca trupele sovietice să facă rapid joncţiunea cu acest corp de infanterie specială. Iar acest lucru va trebui să aibă loc neapărat în România.

Printr-o coincidenţă stranie, în aceleaşi zile corpul 3 desant aerian desfăşura manevre grandioase în Crimeea. Acestea cuprindeau: îmbarcarea trupelor, a statului-major al corpului de armată, precum şi a statelor-majore ale brigăzilor.

Istoricii sovietici n-au făcut niciodată legătura între aceste evenimente: antrenamentele corpului 14 infanterie pentru debarcarea de pe vasele Flotilei Dunării, ale corpului 3 desant-aerian de pe avioane şi planoare, ale corpului 9 infanterie specială de pe vasele de război ale Flotei Mării Negre. Însă aceste evenimente Sînt legate între ele prin loc, timp şi scop. Este vorba de pregătirea unei agresiuni de proporţii gigantice, care se afla în ultimul stadiu de pregătire.

Capitolul 16

Ce înseamnă armata de acoperire

În „armata de acoperire" modernă se include şi ideea operativ-strategică
dominantă a unei invazii active prin surprindere*. Este clar că termenul*
defensiv de armată de acoperire" este mai degrabă un paravan pentru
lovitura ofensivă prin surprindere *„a armatei de invazie".*

Probleme ale desfăşurării strategice,
Ed. Academiei militare a RKKA
Frunze,1935

1

În partea europeană a Uniunii Sovietice existau cinci regiuni militare care aveau graniţe comune cu alte state. Trupele celor cinci regiuni de graniţă şi trei flote alcătuiau Primul eşalon strategic. Regiunile de graniţă şi toate celelalte aveau în componenţa lor divizii şi corpuri de armată, însă nu aveau armate.

În timpul războiului civil au existat armate, apoi ele au fost dizolvate. Armatele Sînt formaţiuni militare prea mari ca să poată fi susţinute în timp de pace. Singura excepţie,

era Armata specială, decorată cu ordinul „Steagul Roşu”. Însă n-o putem lua în calcul, fiindcă sub acest termen se înţelegeau toate trupele sovietice din Extremul Orient şi din Zabaikalie, de asemeni aviaţia, forţele maritime, coloniile militare şi altele. Această structură uriaşă şi informă includea chiar şi colhozurile şi propriile sale lagăre de concentrare. Caracterul neobişnuit al formaţiunii este subliniat şi de faptul că nu avea număr, iar în fruntea giganticei organizaţii se afla un Mareşal al Uniunii Sovietice. În 1938, în Extremul Orient s-au format, pentru prima oară în timp de pace, două armate: întîia şi a doua. Acest pas al guvernului sovietic este absolut explicabil. Relaţiile cu Japonia erau foarte proaste şi lungile perioade de vrăjmăşie degenerau nu o dată în adevărate bătălii cu participarea unui mare număr de trupe.

În partea europeană a ţării nu mai existau armate încă din timpul războiului civil. Venirea lui Hitler la putere, crizele economice, politice şi militare din Europa, conflictele directe ale comuniştilor sovietici cu fasciştii din Spania, ocuparea Austriei şi cotropirea Cehoslovaciei de către Germania, toate acestea şi multe altele nu au atras după sine înfiinţarea unor armate sovietice în Europa.

Dar la începutul anului 1939 Uniunea Sovietică intră într-o nouă epocă a existenţei sale. Începutul este marcat de cuvântarea lui Stalin la congresul al XVIII-lea al partidului, cuvîntare care, după vorbele lui Ribbentrop, „a fost primită cu înţelegere” la Berlin. Politica externă sovietică îşi schimbă
brusc cursul. Marea Britanie şi Franţa Sînt declarate deschis instigatoare ale războiului. Stalin nu-i întinde lui Hitler mîna prieteniei, însă diplomaţia sovietică lasă să se înţeleagă clar că, dacă Hitler va întinde mîna, aceasta va fi acceptată. De fapt, nu Stalin personal a strîns mîna întinsă de Hitler, ci sluga lui credincioasă, Molotov. Însă aceasta este latura vizibilă a începutului noii epoci. Iată şi pe cea invizibilă: *în 1939 Uniunea Sovietică a început să formeze armate în partea sa europeană*. Daţi-mi voie să-mi pun întrebarea:

împotriva cui? împotriva „instigatoarelor războiului” - Marea Britanie şi
Franţa - era imposibil să se folosească armatele terestre, din motive pur geografice. Atunci împotriva cui? NU cumva împotriva lui Hitler, cu toate că se purtau intense tratative de culise în vederea unei apropieri?

Aşadar, diplomaţia sovietică „caută căi pentru instaurarea păcii”, iar la frontiera vestică apar armate, prin surprindere şi în serii întregi: armatele 3 şi 4 în Belarus, 5 şi 6 în Ucraina, 7, 8 şi 9 la graniţa finlandeză. Armatele îşi întăresc capacitatea, iar în acest timp li se adaugă altele noi: 10 şi 11 în Belarus, 12 în Ucraina.

Uneori propaganda comunistă se străduieşte să ne prezinte chestiunea în felul următor: a început al doilea război mondial şi după aceea Uniunea Sovietică a pornit să-şi formeze armatele. Problema nu stă aşa. Există suficiente mărturii că mai întîi Stalin a luat decizia de a forma armatele,
după care a început războiul. Chiar şi după sursele oficiale sovietive, procesul înfiinţării armatelor a precedat pactul Molotov-Ribbentrop. Se ştie că în august 1939 existau deja armatele 4 şi 6. Documentele atestă că armata 5 există în iulie. Armatele 10 şi 12 au fost înfiinţate „înainte de începutul celui de-al doilea război mondial”, adică înainte de l septembrie 1939. De asemenea şi despre celelalte se ştie că la început au fost înfiinţate în zona unor conflicte iminente şi că apoi conflictele au izbucnit.

La scurt timp după înfiinţare, fiecare dintre aceste armate intra în acţiune: toate cele şapte armate desfăşurate la graniţa poloneză „au eliberat” Polonia, iar cele trei armate de pe graniţa finlandeză „au ajutat poporului finlandez să dea jos jugul exploatatorilor”. Cele trei armate n-au fost suficiente, aşa încît au apărut altele noi: armatele 13, 14 şi 15.

După Războiul de iarnă, patru armate sovietice de pe graniţa finlandeză intră într-un con de umbră. Armata 15 a apărut curînd în Extremul Orient. Armata 8 a apărut la

graniţele statelor baltice, armata 9 la graniţa României. După care urmează „cererile oamenilor muncii” de a fi eliberaţi. Şi
biruitoarele armate sovietice „eliberează” Estonia, Lituania, Letonia, Basarabia, Bucovina de nord. Din nou armata 9 dispare în umbră. Este gata, ca şi armata 13, să reapară în orice moment. Şi va apărea.

După terminarea luptelor şi a campaniilor „eliberatoare”, nici una dintre armate nu a fost dizolvată. A fost un precedent nemaiîntîlnit în întreaga istorie a URSS. Pînă atunci, armatele se formaseră *numai* în timp de război şi *numai* pentru război. Însă URSS „a eliberat” tot ce a putut. Nu mai avea ce elibera în Europa. Mai departe era Germania. Şi iată că în acest moment procesul de înfiinţare a unor noi armate s-a accelerat brusc.

2

În iunie 1940, în Zabaikalie s-au format două armate: 16 şi 17. Armata 16 s-a înfiinţat şi a fost dispusă în aşa fel încît în orice moment să poată fi transferată în vest. Dar nu ne interesează această armată. Armata 17 este mai interesantă. Înfiinţarea armatei cu numărul 17 reprezintă un moment de o deosebită importanţă. În timpul războiului civil, în cel mai dramatic moment al luptei sîngeroase pentru păstrarea dictaturii comuniste, cel mai mare număr pentru desemnarea unei armate era 16. Numărul 17 nu mai existase niciodată în istoria Uniunii Sovietice. Apariţia armatei cu un astfel de număr însemna că, fără să aştepte un atac din afară, în timp de pace, Uniunea Sovietică a depăşit prin numărul total al armatelor nivelul, ce fusese atins numai odată, pe o scurtă perioadă de timp şi numai în cursul unui război extrem de sîngeros.

Liderii sovietici au înţeles limpede că, după crearea armatei cu numărul 17, Uniunea Sovietică a traversat un Rubicon nevăzut pentru cei din exterior. Cu doi ani mai înainte, statul nu-şi putea permite să întreţină nici o formaţiune, care să poată fi definită conform standardelor

militare drept armată. Acum erau înfiinţate atîtea, cît nu existaseră niciodată nici în cazul mobilizării generale a întregii populaţii, în condiţiile unei maxime încordări a întregului potenţial economic, a forţelor spirituale şi fizice ale întregii societăţi. Uniunea Sovietică depăşise nivelul critic al puterii şi de acum înainte dezvoltarea ţării a mers în condiţii cu totul noi, nemaiîntîlnite pînă atunci. Este clar că formarea armatei 17 a fost un secret de stat de o deosebită importanţă, iar Stalin a făcut totul pentru ca acest secret să nu fie descoperit nici peste hotare, nici chiar în interiorul ţării. Armatele 16 şi 17 s-au înfiinţat în aşa fel încît să fie imposibil să se afle. S-au luat măsuri suplimentare de suprimare a
zvonurilor privind sporirea puterii sovietice de război. Ordinul de formare a armatei 17 a fost semnat de Mareşalul Uniunii Sovietice S.K. Timoşenko la 21 iunie 1940 (*Ordinul Narkom-ului de apărare*, Nr. 4, punctul 3), iar a doua zi, pe 22 iunie, radioul transmitea Comunicatul TASS. Ca întotdeauna, autorul comunicatului era însuşi Stalin. Ambasadorul german Schulenburg îl depistează fără greş pe autor şi spune imediat acest lucru lui Molotov. Molotov n-a găsit de cuviinţă să dezmintă „presupunerea” lui Schulenburg.

În comunicatul TASS Stalin foloseşte procedeul său preferat: la început pune în gura inamicilor vorbe pe care aceştia nu le-au spus, după care demască foarte uşor minciuna lor. „Se zvoneşte că la graniţa lituaniano-germană Sînt concentrate fie 100, fie 150 de divizii sovietice...” Aceasta este o născocire de-a lui Stalin. Am verificat ziarele din Marea Britanie, Franţa, SUA, pe care Stalin le demască drept calomnioase. Nici unul nu indică cifre atît de fantastice. Atribuind presei occidentale ceea ce nu a spus, Stalin dezminte lesne această calomnie lipsită de temei şi trece la principala problemă:

„În cercurile sovietice responsabile se consideră că propagatorii acestor zvonuri absurde urmăresc un anume scop: să arunce o umbră asupra relaţiilor sovieto-germane.

Însă aceşti domni iau dorinţele lor tainice drept realitate. Se vede că nu Sînt capabili să înţeleagă un fapt evident: relaţiile de bună vecinătate care s-au stabilit între URSS şi Germania, ca rezultat al încheierii pactului de neagresiune, nu pot să fie zdruncinate de tot felul de zvonuri şi de propagandă meschin înveninată" (*Pravda*, 23 iunie, 1940).

În comunicatul lui Stalin există un adevăr parţial: trupele sovietice nu se formează la graniţă. Stalin spune acest lucru. Însă el evită să spună că în adîncul ţării, departe de privirile curioase, se alcătuiesc formaţiuni militare superputernice, care cîndva, sub acoperirea altui Comunicat TASS (la fel de mincinos), vor apărea la graniţa germană.

3

Este foarte limpede că prin capacitatea sa de manevră, prin dotarea tehnică, prin puterea de foc şi de luptă, armata „perioadei prebelice" se afla la un nivel incomparabil mai înalt decît armata din timpul războiului civil. Însă diferenţa nu constă numai în aceasta. Atunci armatele erau împrăştiate în şase direcţii diferite, acum erau adunate numai pe două, dar departe de a fi egale: împotriva Japoniei (conflictele cu aceasta nu încetau) au fost alocate cinci armate, împotriva
Germaniei (cu toate că a fost semnat un pact de pace) şi a aliaţilor acesteia - douăsprezece armate.

Însă acest năvalnic proces de înfiinţare de armate n-a încetat. În iulie 1940, la graniţa germană s-a înfiinţat încă o armată, armata 26.

Ce-i cu acest număr? Niciodată n-au existat asemenea numere în Armata Roşie, ordinea numerelor a fost respectată întotdeauna. Următorul număr trebuia să fie 18. Atunci de ce 26? De ce s-a încălcat numerotarea?

Nu găsim răspuns la întrebare nici la mareşalii sovietici, nici la renumiţii istorici comunişti. Dacă însă studiem cu atenţie întreg procesul creării armatelor, însăşi istoria ne va da răspunsul. În 1940, n-a fost încălcată numerotaţia

armatelor. Pur şi simplu în această perioadă toate numerele de la 18 la 28 inclusiv erau ocupate. Desfăşurînd cinci armate împotriva Japoniei şi douăsprezece împotriva Germaniei şi a aliaţilor ei, conducerea sovietică ia, în vara lui 1940, hotărîrea de înfiinţare a încă *unsprezece armate*. Una împotriva Japoniei, zece împotriva Germaniei. În această serie grandioasă, armata 26 a fost formată chiar la graniţă, înfiinţarea ei încheindu-se mai devreme ca celelalte. Toate armatele acestei serii se aflau şi ele în stadiul de formare sau măcar se luase decizia de înfiinţare a lor. Încheierea formării acestei serii de armate a avut loc ceva mai tîrziu decît în cazul armatei 26, dar este evident că toate s-au format ÎNAINTE de invazia germană.

Armatele 23 şi 27 au apărut în secret în regiunile militare vestice prin mai 1941. În aceeaşi lună a ieşit din ceaţă armata 13, armata-fantomă deja cunoscută de noi. Peste cîteva săptămîni, aceeaşi armată 9 devine din miraj realitate. La 13 iunie 1941, în ziua transmisiei Comunicatului TASS, au apărut şi toate celelalte spectre: armatele 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25 (împotriva Japoniei), 28, alcătuind un şir neîntrerupt de numere.

Şi tot aşa, Stalin a desfăşurat armate pînă la vestitele „avertismente” ale lui Churchill şi chiar pînă a apărut planul „Barbarossa”.

4

Baza strategiei sovietice o constituie teoria „operaţiunii în adîncime”. Este vorba de teoria loviturii prin surprindere, în adîncime şi în locul cel mai vulnerabil al inamicului. Alături de teoria „operaţiunii în adîncime”, a luat naştere şi teoria „armatei de şoc”, un instrument prin care pot fi date asemenea lovituri. Armatele de şoc se formează numai în scopul soluţionării problemelor ofensive. Ele includ în componenţa lor artilerie şi infanterie, ca să distrugă apărarea inamicului. Au, de asemenea, putere bazată pe tancuri, 1-2 corpuri de armată mecanizate, fiecare cu 500 de tancuri - în scopul unei lovituri în adîncimea inamicului.

Teoria germană a blitzkrieg-ului şi „operaţiunea în adîncime” sovietică Sînt uimitor de apropiate în spirit, dar şi în detalii. Pentru a se înfăptui „blitzkrieg-ul” s-a creat un instrument special: grupările de tancuri. Pentru invazia în Franţa s-au folosit trei grupări de acest fel, pentru invazia în URSS - patru. Fiecare avea 600-1000 de tancuri, uneori pînă la 1250 de tancuri şi multă infanterie şi artilerie, ca să străpungă liniile inamicului pentru trecerea tancurilor.

În Uniunea Sovietică armatele de şoc au existat în teorie, apoi au fost puse şi în practică. Cu toate acestea, ele nu au purtat titlul de „armată de şoc”. Denumirea a fost introdusă oficial după invazia germană. Pînă atunci toate armatele sovietice aveau o numerotaţie unică şi nu se deosebeau după denumirea lor unele de altele.

La prima vedere, armatele sovietice Sînt ca soldaţii în front: toţi arată la fel. Dar, dacă ne uităm cu atenţie, vedem diferenţele foarte uşor. De exemplu: cu cîteva luni înainte de „agresiunea finlandeză”, pentru „eliberarea Finlandei”, au fost desfăşurate cîteva armate. Iată alcătuirea lor în decembrie 1939:

armata 14 - fără corpuri de armată, două divizii de infanterie;

armata 9 - fără corpuri de armată, trei divizii de infanterie;

armata 8 - fără corpuri de armată, patru divizii de infanterie;

armata 7 - corpul 10 tancuri (660 tancuri); trei brigăzi de tancuri (fiecare avînd 330 tancuri); corpurile 10, 9, 34, 50 infanterie; o brigadă independentă; unsprezece regimente de artilerie independente, în afară de acelea care intră în componenţa corpurilor de armată şi diviziilor acestei armate; cîteva batalioane de tancuri independente şi divizionare de artilerie; aviaţie de armată.

Observăm că armata 7, deşi după denumire nu se deosebeşte de celelalte, depăşeşte după numărul de tancuri şi după artilerie trei alte armate luate la un loc. În afară de aceasta, armata 7 este condusă de K.A.Mereţkov,

favoritul lui Stalin. În curînd va fi numit şef al Marelui Stat-Major, apoi va primi titlul de Mareşal al Uniunii Sovietice. Dar în armata 7 nu este numai el. Aici Sînt cei mai de perspectivă comandanţi, care şi pînă atunci ocupaseră posturi înalte, iar în viitor vor ajunge şi mai sus. De pildă, în fruntea statului major al artileriei armatei 7 se afla L.A. Govorov, viitor
Mareşal al Uniunii Sovietice. Celelalte armate au în frunte comandanţi care n-au însemnat nimic în trecut şi nu vor însemna nimic nici în viitor.

Este interesant unde a luat poziţie armata 7. Acolo unde comandamentul sovietic a desfăşurat această armată, peste cîteva luni, „clica militară finlandeză" a început „provocări armate" şi a primit o „contralovitură". Însă acolo unde au fost desfăşurate armatele sovietice mai puţin importante (mai degrabă corpuri de armată decît armate), „clica militară finlandeză", din cine ştie ce pricini, n-a organizat provocări.

Sistemul de organizare sovietic era deosebit de flexibil. Prin simpla adăugire a unor corpuri de armată, orice armată şi în orice moment putea să se transforme într-o armată de şoc şi apoi să revină rapid la situaţia obişnuită. Un exemplu edificator: aceeaşi armată 7. Cea mai puternică în 1940, a devenit cea mai slabă în 1941: nu mai avea corpuri de armată, doar patru divizii, toate de infanterie.

Ca să înţelegem sensul evenimentelor petrecute la graniţa sovieto-germană, trebuie să definim exact, care armate Sînt de şoc şi care Sînt obişnuite. Din punct de vedere pur formal, toate armatele Sînt identice şi nici una nu poartă denumirea *de şoc*. Cu toate acestea, în componenţa unor armate nu Sînt tancuri aproape deloc, în altele Sînt sute. Pentru a identifica armatele de şoc facem o comparaţie elementară între puterea de şoc a armatelor sovietice, grupările de tancuri germane şi standardele sovietice de dinainte de război, care definesc ce înseamnă armată de şoc.
Elementul care transformă o armată obişnuită în una de

şoc, este corpul de armată mecanizat, care în noua organizare este prevăzut să aibă 1031 de tancuri. Dacă includem un astfel de corp într-o armată obişnuită, după puterea ei de şoc aceasta se poate compara sau poate depăşi orice grup de
tancuri german.

În acest punct, facem o descoperire uimitoare: la 21 iunie 1941, TOATE armatele sovietice de la graniţa germană şi de la cea română, de asemenea armata 23 de la graniţa finlandeză, se înscriu în standardul armatelor de şoc, deşi, repet, nu poartă formal această denumire. Le enumăr în
ordinea lor de la nord la sud: 23, 8, 11, 3, 10, 4, 5, 6, 26, 12, 18, 9. În plus, lor li se adaugă armata 16, care este tipică de şoc, avînd în componenţă peste 1000 de tancuri (Arhiva centrală a Ministerului apărării al URSS, fondul 208, opis 2511, dosar 20, pag. 128). Avînd acelaşi standard, spre graniţa germană s-au îndreptat şi armatele 19, 20 şi 21.

Germania avea puternice mecanisme de agresiune: grupările de tancuri. Uniunea Sovietică avea în principiu aceleaşi mecanisme de agresiune. Deosebirea constă în denumire şi în număr: Hitler avea patru grupări de tancuri, Stalin - şaisprezece armate de şoc.

Nu toate armatele de şoc erau completate cu tancuri. Adevărat. Dar ca să apreciezi realist forţa lui Stalin, nu trebuie să iei în calcul numai ceea ce a făcut el, ci şi ceea ce avea intenţia să facă. Invazia germană a oprit Uniunea Sovietică din procesul înfiinţării unui număr de armate de şoc fără precedent. Au fost prefigurate doar liniile generale ale unui plan monstruos. Hitler le-a rupt pe toate, avînd destulă minte să nu aştepte pînă cînd aceste mecanisme de agresiune vor fi edificate pe deplin.

5

În anii '20 experţii sovietici au folosit termenul de „armată de invazie”. Să fim de acord, sintagma nu sună prea diplomatic, îndeosebi pentru statele vecine cu care

diplomaţia sovietică se străduia din toate puterile să instaureze „relaţii normale”. În anii '30 această expresie prea sinceră a fost înlocuită cu alta, care suna mai frumos: „armată de şoc”. Lupul şi-a schimbat părul, dar nu şi năravul: sursele sovietice subliniază că a avut loc doar o schimbare de denumire, nicidecum de esenţă. (*VIJ*, 1963, Nr. 10, pag. 31). Însă nici biata îmbinare de cuvinte „armată de şoc”, după cum vom vedea, nu se va folosi, deşi majoritatea armatelor sovietice o vor pune în aplicare. Pentru ca înţelesul ei să sune cît mai bine, experţii sovietici au introdus a treia îmbinare de cuvinte: „armată de acoperire”. În sinea lor, comuniştii defineau prea limpede sensul acestor vorbe. În jargonul comunist există o adevărată epIbidemie de astfel de noţiuni. „Campanie eliberatoare”, „contralovitură”, „cucerire cu scop strategic” înseamnă agresiune, lovitură, atac prin surprindere asupra vecinului fără declaraţie de război. Fiecare dintre aceşti termeni este un geamantan cu fund dublu. Conţinutul vizibil al geamantanului slujeşte doar să ascundă marfa secretă. Este păcat că unii istorici, intenţionat sau din ignoranţă, folosesc termenii militari sovietici, fără să explice cititorilor sensul lor autentic. „Armatele de acoperire” erau într-adevăr destinate acoperirii principalelor forţe mobilizate
ale Armatei Roşii. Însă „acoperirea” nu era planificată să se facă în apărare, ci prin invazia surprinzătoare pe teritoriul inamicului. Aceasta era considerată cea mai bună acoperire pentru desfăşurarea în linişte a mobilizării şi a introducerii principalelor forţe ale RKKA. Încă de la 20 aprilie 1932, Sovietul militar revoluţionar al URSS a stipulat că acoperirea se va înfăptui prin metoda invaziei, tocmai de aceea armatele de graniţă au primit denumirea de „armate de acoperire”.
Generalii sovietici considerau că este greşit să se considere că mai întîi va începe războiul şi, apoi, grupările şi armatele sovietice de invazie vor trece graniţa. Ei considerau că mai întîi grupările şi armatele de invazie vor trece graniţa şi

tocmai acţiunea lor va constitui începutul războiului.

Iunie 1939 este momentul cînd teoria a pornit să se întruchipeze în practică. Uniunea Sovietică a început desfăşurarea în masă a „armatelor de acoperire” pe graniţe. Cu cît Hitler se deplasa mai departe spre vest, cu atît mai mult diplomaţii sovietici vorbesc despre pace şi cu atît mai mult apar „armatele de acoperire” la frontieră.

Ca să nu cădem în capcana diversiunilor, termenul de „armată de acoperire” trebuie luat în ghilimele şi explicat de fiecare dată cititorului că „acoperirea” era considerată o metodă de invazie prin surprindere, ori pur şi simplu trebuie folosită expresia autentică, „armată de invazie”.

6

Printre armatele de invazie obişnuite (un corp moto, două corpuri de infanterie şi cîteva divizii independente) aflăm şi armate de invazie absolut neobişnuite. Sînt trei: 6, 9 şi 10. În fiecare din acestea nu Sînt trei corpuri de armată, ci şase: două moto, două de cavalerie şi trei de infanterie. Fiecare este deplasată cît mai aproape posibil de graniţă, iar dacă graniţa are o extremitate înspre partea inamicului, aceste neobişnuite armate de invazie se află exact în extremitate. Fiecare este dotată cu armamentul cel mai nou: corpul 6 moto al armatei 10 are pe lîngă celelalte, 452 tancuri de ultimul tip T-34, şi KV, iar corpul 4 moto al armatei 6 are pe lîngă altele, 460 tancuri T-34, şi KV. Diviziile de aviaţie ale acestor armate aveau sute de avioane absolut noi Iak-1,
MiG-3, IL-2, Pe-2. După terminarea completării, efectivele fiecăreia dintre aceste armate trebuia să aibă în componenţa ei 2.350 tancuri, 698 maşini blindate, 400 tunuri şi aruncătoare de mine, peste 250.000 soldaţi şi ofiţeri. În afară de efectivul de bază, fiecare trebuia să primească suplimentar 10-12 regimente de artilerie grea, unităţi NKVD şi multe altele.

Nu ştiu cum să numim asemenea armate, dar dacă vom folosi doar numerotaţia lor - 6, 9, 10 - vom cădea în

capcana întinsă de Marele Stat Major sovietic încă din 1939. În acest caz le vom prezenta ca fiind armate de invazie absolut obişnuite. Or, ele Sînt cu totul neobişnuite. Nici în Germania, nici în altă ţară nu a existat ceva asemănător. După numărul de tancuri, fiecare dintre armate era aproximativ egală cu jumătate din Wehrmacht, avînd în plus superioritate calitativă absolută. Însă nici asta nu este totul. Comandamentul sovietic deţinea un număr de corpuri de
armată mecanizate, care nu erau incluse în armate, dar erau situate în apropierea frontierei. Includeţi un astfel de corp de armată mecanizat în componenţa unei armate obişnuite şi aceasta va deveni armată de şoc. Sau introduceţi un al doilea corp de armată de acest fel în componenţa unei armate de şoc (de invazie) şi aceasta va deveni de „supraşoc", dacă o putem numi aşa. Şi toate acestea fără schimbarea numărului şi denumirii armatei. Însă se poate ca în componenţa unei
armate de „supraşoc" să se introducă un al treilea corp de armată şi atunci numărul de tancuri dintr-o armată să depăşească tot Wehrmachtul... Cum putem numi o astfel de armată?

Dacă denumim grupările de tancuri germane (600-1000 de tancuri fiecare) mecanisme de agresiune, cum ar trebui să denumim armatele cu cîte două-trei mii de tancuri fiecare?

7

Cele trei armate de „supraşoc" Sînt excepţii printre celelalte armate de invazie. Însă dintre cele trei, una se remarcă în mod deosebit: armata 9. Nu cu mult timp înainte, în timpul Războiului de iarnă, armata 9 era un simplu corp de infanterie (trei divizii infanterie). După Războiul de iarnă,
armata 9 a dispărut în ceaţă, apoi, sub acoperirea Comunicatului TASS din 13 iunie 1941, apare din nou. Nu este încă suficient completată. E ca un zgîrie-nori

neisprăvit, dar care, prin masa sa enormă, acoperă soarele. În iunie 1941 armata 9 era ca un stup neconfigurat al celei mai puternice armate din lume. În alcătuirea ei intrau şase corpuri de armată, dintre care două mecanizate şi unul de cavalerie. La 21 iunie 1941 în armata 9 existau în total şaptesprezece divizii, dintre care două de aviaţie, patru de tancuri, două moto, două de cavalerie, şapte de infanterie (puşcaşi). Toate acestea în perfectă asemănare cu alte armate de „supraşoc", iar în componenţa armatei 9 se planifica să se
includă încă un corp de armate moto, al 27-lea, condus de generalul--maior LE. Petrov. Corpul de armată a fost înfiinţat în Turkestan şi, fără să se completeze definitiv, a fost mutat în vest. După includerea sa, în componenţa armatei vor fi douăzeci de divizii, printre care şase de tancuri. Dacă s-
ar fi completat totul, în componenţa celor şapte corpuri ale armatei 9 ar fi fost 3341 tancuri.

După cantitate erau cu aproximaţie la fel ca întreg Wehrmachtul, după calitate erau şi mai mult. Generalul-colonel P. Belov (pe atunci, general-maior comandantul corpului 2 cavalerie din armata 9) afirmă că şi cavaleria acestei armate trebuia să primească tancuri T-34 (*VIJ*, 1959, Nr. 11, pag.66).

Pînă nu demult, armata 9 avea comandanţi care nu însemnau cine ştie ce nici înainte, nici după. Acum s-a schimbat totul. În fruntea armatei 9 se află un general-colonel. În acea vreme era un titlu extrem de important. În forţele armate ale URSS erau doar opt general-colonei, însă nici unul în trupele de tancuri, nici unul în aviaţie, nici unul în NKVD. În fruntea celor treizeci de armate sovietice erau general-maiori şi general-locotenenţi. Armata 9 era unica excepţie. În afară de asta, în această armată de excepţie erau adunaţi cei mai de perspectivă ofiţeri şi generali. Printre aceştia erau trei viitori Mareşali ai Uniunii Sovietice: R.I. Malinovski, M.V. Zaharov, N.I. Krîlov, viitorul mareşal de aviaţie şi de trei ori Erou al Uniunii Sovietice A.I.Pokrîşkin,

viitorul mareşal de aviaţie I.P.Pstîgo, viitorii generali de armată L.E. Petrov, I.G. Pavlovski, P.N. Laşcenko şi mulţi alţi comandanţi talentaţi şi agresivi, care se evidenţiaseră deja în luptă, precum generalul-maior de aviaţie, în vîrstă de 28 ani, A.S. Osipenko, sau în care se puneau speranţe (în cea mai mare parte confirmate). Avem impresia că o mînă plină de solicitudine a ales cu grijă ce era mai bun şi mai de perspectivă pentru această armată neobişnuită. Unde a fost repartizată ea?

Şi iată că facem o unică, dar însemnată descoperire: în prima jumătate a lui iunie 1941, în Uniunea Sovietică s-a înfiinţat cea mai puternică armată din lume, însă NU LA GRANIŢA GERMANĂ.

Faptul e uluitor. Există suficiente mărturii că sporirea titanică a puterii militare sovietice la frontiera vestică (în Primul eşalon strategic, în special) n-a fost provocată de ameninţarea germană, ci de alte considerente. Poziţia armatei 9 indică limpede aceste considerente: aceasta s-a înfiinţat LA GRANIŢA ROMÂNEASCĂ.

După prima dispariţie, armata 9 apare subit în iunie 1940 la graniţa românească. Acum însă nu mai este o armată de gradul al doilea, ci o autentică armată de şoc. Se pregătea o „campanie eliberatoare” în Basarabia, iar sursele sovietice arată că, „armata 9 s-a înfiinţat special pentru rezolvarea acestei probleme importante” (*VIJ*, 1972, Nr. 10, pag.83). Pregătirea armatei s-a făcut cu cei mai agresivi comandanţi. În ajunul „campaniei eliberatoare”, armata a fost inspectată de K.K. Rokossovski, abia eliberat din închisoare. Armata 9 a intrat în componenţa Frontului de Sud, avînd calitatea de lider-cheie printre celelalte armate, la fel cum fusese armata 7 în Finlanda. Frontul era comandat de G.K. Jukov personal. După o scurtă „campanie eliberatoare”, armata 9 dispare din
nou. Apoi, sub acoperirea Comunicatului TASS din 13 iunie 1941, reapare pe acelaşi amplasament de unde începuse „eliberarea” cu un an în urmă. Acum nu mai era pur şi simplu de şoc, ci de supraşoc, se pregătea să devină cea

mai puternică armată din lume. Pentru ce? Pentru apărare? Nu, de partea română Sînt trupe prea puţine, dar chiar dacă ar fi fost multe, nici un agresor nu va da lovitura principală prin România, din cele mai elementare considerante geografice. Însă noua „campanie eliberatoare” a armatei 9 în România putea să schimbe întreaga situaţie strategică din
Europa şi din lume. România este principala sursă de petrol pentru Germania. O lovitură asupra României înseamnă moartea Germaniei, înseamnă oprirea tuturor tancurilor şi avioanelor, a tuturor maşinilor, vaselor, a industriei şi transportului. Petrolul este sîngele războiului, iar inima Germaniei, oricît ar părea de curios, se afla în România. O lovitură asupra României înseamnă o lovitură direct în inima Germaniei.

Iată de ce cei mai de perspectivă comandanţi au ajuns în armata 9. Armata 9 a apărut deodată, la mijlocul lui iunie 1941. Însă acest *deodată* este aparent. Armata 9 s-a aflat întodeauna aici, cel puţin de pe la mijlocul lui 1940. Oficial, denumirea ei n-a fost folosită un timp, iar ordinele veneau de la statul-major al regiunii direct la corpurile de armată. Statul-major al armatei 9 şi statul-major al regiunii militare Odesa (creat, apropo, în octombrie 1939) s-au unificat într-un tot, apoi s-au despărţit. La 13 iunie 1941 a avut loc o astfel de dispersare.

Experienţa ne arată că, după apariţia unei armate de şoc la graniţa unui stat mic, urmează la interval de aproximativ o lună ordinul „de a elibera” teritoriile învecinate. Indiferent cum ar fi evoluat evenimentele după invazia trupelor sovietice în Germania (care, ca şi Uniunea Sovietică, nu s-a pregătit de apărare), soarta războiului putea să se rezolve departe de principalele cîmpuri de luptă. Este evident că Stalin a luat în calcul acest lucru. De aceea armata 9 era cea mai puternică. De aceea, încă din martie 1941, cînd armata 9 nici nu exista din punct de vedere oficial, a apărut în cadrul ei un tînăr, dar teribil de cutezător general-maior, R.I.Malinovski. Este acelaşi

Malinovski care peste patru ani va uimi lumea, traversînd un pustiu şi munţi din Manciuria.

În 1941, în faţa lui Malinovski şi a tovarăşilor săi din armata 9 se afla o sarcină absolut simplă. Nu trebuiau să traverseze 810 kilometri ca în Manciuria, ci 180; nu prin pustiu şi prin munţi, ci în cîmpie şi pe şosele practicabile. Atacul urma să se dea nu asupra armatei japoneze, ci asupra unei alte armate, cu mult mai slabă: cea românească. În afară de aceasta, planurile prevedeau ca armata 9 să primească de trei ori mai multe tancuri decît avea să primească armata 6 tancuri de gardă în 1945.

Hitler a făcut ca toate acestea să nu se întîmple. În comunicatul guvernului german, transmis guvernului sovietic în momentul începerii războiului, Sînt indicate cauzele acţiunii germane împotriva Uniunii Sovietice. Printre aceste cauze este şi concentrarea lipsită de temei a trupelor
sovietice la graniţele României, ceea ce reprezintă un pericol fatal pentru Germania. Toate acestea nu Sînt născociri ale „propagandei lui Goebbels”. Armata 9 de „supraşoc” a luat fiinţă ca armată pur ofensivă. Generalul-colonel P.Belov mărturiseşte că şi după începerea operaţiunilor germane pe
teritoriul sovietic, în armata 9 se consideră că, „fiecare misiune defensivă este ceva de scurtă durată” (*VIJ*, Nr. 11, pag.65). De fapt, de această boală sufereau toate armatele, nu numai armata 9.

O informaţie cu mult mai interesantă despre starea de spirit în armata 9 aduce triplul Erou al Uniunii Sovietice, mareşalul de aviaţie A.I. Pokrîşkin (pe atunci locotenent major, locţiitor al comandantului escadrilei de avioane de vînătoare din cadrul armatei 9). Iată discuţia lui cu un „burghez dezmăţat” şi căruia „eliberatorii” îi luaseră magazinul. Sîntem în Basarabia „eliberată”, în primăvara lui 1941.

— O, Bucureşti ! Dacă aţi vedea ce oraş frumos !

— Cîndva am să-l văd, - i-am răspuns cu convingere.

Stăpînul magazinului a făcut ochii cît cepele, aşteptînd ce voi spune mai departe.

A trebuit să schimb tema discuţiei" (A.I. Pokrîşkin, *Cerul războiului*, pag. 10).

Nu voim să credem că prin planul „Barbarossa" Hitler a apărat Germania de atacul trădător al trupelor sovietice asupra Bucureştilor şi Ploieştilor.

În acest caz, haideţi să-i credem pe cei din tabăra opusă, însă cei din tabăra opusă spun acelaşi lucru. Chiar şi locotenenţii ştiau că în curînd vor merge în România. Un ofiţer sovietic n-are dreptul să călătorească în calitate de turist peste hotare. Uniunea Sovietică nu este Imperiul rus cu libertăţile sale. În ce calitate putea să călătorească Pokrîşkin în România, dacă nu ca „eliberator"? În vorbele tînărului ofiţer nu era fanfaronadă: după război, Big Brother, tovarăşul Pokrîşkin, a vizitat Bucureştiul „eliberat". Hitler a făcut tot ce-a putut ca să împiedice acest lucru, dar nu a reuşit. A reuşit doar să amîne „eliberarea" inevitabilă.

Capitolul 17

Diviziile de munte în stepele Ucrainei

De mare eficacitate vor fi trupele de desant aerian în munţi...

Lansarea desantului în afara cadrului unor operaţiuni ofensive este puţin probabil să aibă vreun folos.

Voennîi vestnik, 1940, Nr.4, pag.76-77

1

Chiar şi o cunoaştere superficială a armatelor sovietice din Primul eşalon strategic ne deschide în faţa ochilor tabloul uimitor al pregătirii minuţioase de război. Descoperim că fiecare armată are structura sa irepetabilă,

caracterul ei, destinaţia ei. Fiecare armată „de acoperire” s-a înfiinţat pentru rezolvarea unei sarcini proprii bine determinate în vederea viitorului război „eliberator”.

Sînt publicate suficiente materiale pentru ca despre fiecare din cele treizeci de armate sovietice, existente în prima jumătate a anului 1941, să se facă studii interesante. Dacă studiezi structura, dislocarea, caracterul pregătirii de luptă fie şi ale unei singure armate sovietice (indiferent care), direcţia „eliberatoare” a pregătirilor sovietice este evidentă.

Neavînd spaţiu spre a descrie toate armatele, ne vom opri doar asupra uneia dintre ele. Oficial ea poartă numele de armata 12. În componenţa acesteia intră un corp de armată mecanizat, două de infanterie şi alte unităţi; în total are nouă divizii, dintre care două de tancuri şi una motorizată. La prima vedere, este o armată obişnuită de invazie. Nu se deosebeşte de celelalte armate de invazie nici prin număr, nici prin denumire, nici prin efectiv. Istoria ei este tipică: a fost înfiinţată în momentul semnării pactului Molotov-Ribbentrop. La cîteva săptămîni după înfiinţare se află în acţiune: „eliberează” Polonia. În componenţa ei se aflau: un corp de tancuri, două brigăzi de întărire de tancuri, două corpuri de cavalerie şi trei divizii de infanterie. Nu degeaba este puţină infanterie şi artilerie: nu trebuia să străpungă o apărare prea puternică. Însă Sînt multe trupe mobile. „În esenţa ei, armata 12 era o grupare mobilă de front” (*Marea Enciclopedie Sovietică*, vol.8, pag.181).

În continuare, soarta ei este la fel de tipică: „campania eliberatoare” în Polonia s-a terminat, însă armata n-a fost dizolvată, rămînînd la frontiera germană. De ce? Se zice că naivul Stalin îl crede pe Hitler. Atunci de ce nu desfiinţează armatele înfiinţate numai pentru caz de război?

Armata 12 suferă apoi o bruscă transformare, la fel ca şi armatele de invazie vecine. Principalul ei mecanism de şoc se numeşte acum corp de armată mecanizat, nu de tancuri. Aceasta pentru ca liderii statelor prietene limitrofe să nu se

nelinişteascâ. Ce-i drept, schimbarea denumirii n-a adus cu sine o micşorare a numărului de tancuri, ci o sporire. Cavaleria a fost îndepărtată. Posibilităţile de a rupe apărarea inamicului Sînt mai ridicate: numărul diviziilor de infanterie a crescut de două ori, numărul artileriei din fiecare divizie s-a dublat de asemeni. În afară de aceasta, armata a primit în componenţa ei o brigadă de artilerie şi patru regimente de întărire de artilerie. Posibilităţile de a depăşi barierele genistice ale inamicului au crescut şi ele: în armată a fost introdus un regiment de întărire de geniu.

Ce este neobişnuit în această armată? Toate armatele de invazie au evoluat aproximativ pe aceeaşi direcţie. Neobişnuită este componenţa naţională a armatei. În 1939, pregătindu-se de invazia Poloniei, Stalin a completat armata 12 cu ucraineni, luînd probabil în calcul vechea vrajbă polono-ucraineană. În fruntea armatei se afla S.K. Timoşenko, alături de el aflăm şi o mulţime de comandanţi de origine ucraineană. Armata s-a înfiinţat în Ucraina. De aceea şi rezerviştii au fost recrutaţi de aici, ei constituind majoritatea.

După „eliberarea" Poloniei are loc un proces încet şi aproape neobservat de schimbare a componenţei naţionale a armatei 12. Deja în 1940 vedem schimbări radicale. Ca să nu sară în ochi caracteristica naţională a acestei armate, în fruntea ei şi în cîteva posturi cheie se află ruşi. Însă în majoritatea ei armata nu e ucraineană şi nici rusească. Este caucaziană. Şi în alte armate se întîlnesc gruzini, armeni, azeri. Însă în armata 12 acest lucru se simte foarte clar. Nume de familie ale ofiţerilor, de genul Parţvania, Grigorian, Cabalava, Husein-zade, Sarkoşian întîlnim cu zecile şi sutele; şi nu numai la nivelul comandanţilor de companii şi batalioane. Comandantul regiunii militare, generalul de armata G.K. Jukov, a căutat printre profesorii academiei militare pe vechiul său prieten armean, colonelul I.H. Bagramian şi l-a făcut şef al secţiei operative (planificarea
războiului) la statul major al armatei 12. În cadrul acestei

armate însă nu Sînt numai colonei, ci şi generali caucazieni, însuşi şeful statului major al armatei, generalul Bagrat Aruşunian, este din Caucaz.

Comandantul regiunii militare, G.K. Jukov, este oaspete frecvent al acestei armate şi, nu fără motiv, adună în cadrul ei etnici din Caucaz: în secret, armata s-a transformat într-o armată de munte. Jukov personal cere de la comandantul armatei o cunoaştere detaliată a trecătorilor din Carpaţi: nu numai descrierea lor, dar şi cunoaşterea lor practică. El ordonă ca *pe timpul toamnei să se trimită prin trecători, pe traseele cele mai uşor, dar şi cele mai greu practicabile, grupe pregătite special, ca să se convingă în practică de posibilitatea traversării acestora cu tancurile, maşinile, tractoarele, căruţele şi animalele de transport*. (Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, *VIJ*, 1967, Nr. l, pag.54).

Sîntem în 1940. Hitler luptă în Franţa, întorcînd spatele Uniunii Sovietice, iar Jukov face experimente de traversare a trecătorilor montane. Desigur, Jukov nu ştia că nu cu mult timp în urmă generalii germani făcuseră în secret aceleaşi experimente ca să aibă convingerea că trupele, tancurile, tractoarele de artilerie, convoaiele de transport pot traversa Ardenii.

Dar poate că Jukov pregăteşte armata 12 pentru apărare? Nu. Bagramian, care răspundea de planurile războiului, afirmă: „Studiind planurile operative, am fost uimit de următorul fapt: armata noastră de graniţă n-avea plan de desfăşurare şi de acoperire a graniţei". „Studiind planurile"
înseamnă că seiful secţiei operative al armatei 12 nu era gol. Existau planuri. Acestea nu puteau fi cunoscute superficial. Erau documente complexe, care trebuiau studiate. Însă printre planurile de război nu existau planuri defensive.
Este interesantă descrierea exerciţiilor armatei 12 la care vine Jukov în persoană. Sînt dezbătute numai probleme ofensive, pe hartă războiul se desfăşoară numai pe teritoriul german.

Primul lucru care se studiază pe hartă: forţarea de către trupele sovietice a rîului de graniţă San. Jocul de-a războiul nu se face împotriva unui inamic imaginar, ci împotriva unuia real, folosindu-se informaţii de spionaj strict secrete. Între Jukov şi comandanţii de armate se ivesc dispute. Nu, nu în privinţa faptului dacă să atace sau să se apere. Comandantul de armată Parusinov insistă: „Trebuie să ne străduim să-i producem inamicului pierderi maxime ca rezultat al primei lovituri.” Inteligentul Jukov insistă ca lovitura să nu se dea pe un front larg. Aici e disputa.

Jukov nu s-a oprit la argumentele teoretice. Curînd Parusinov a fost înlocuit de la comanda armatei, iar în locul său a venit vechiul prieten al lui Jukov, generalul P.G. Ponedelin.

Experimentele de traversare a trecătorilor montane continuă. Acestea sînt conduse de Bagramian personal. În cursul lor, Bagramian se află pe graniţa de stat, unde observă „o demonstraţie evidentă de lucrări defensive”, construcţia unor fortificaţii din beton armat chiar pe malul rîului de graniţă, astfel ca inamicul să vadă totul foarte bine.

Interesant: Jukov se interesează de trecători şi de traversarea lor, însă nici pe departe în scop defensiv. Dacă Jukov ar fi voit să facă trecătorile impracticabile pentru inamic, ar fi trebuit să trimită trupele în munţi, să sape şanţuri de-a curmezişul pasurilor şi trecătorilor şi să construiască fortificaţii din beton armat în zona acestor trecători ! Ar fi fost şi mai economic, iar inamicul n-ar fi depistat prea lesne aceste construcţii şi n-ar fi putut să treacă de ele. Pe de altă parte, va ataca cineva Uniunea Sovietică prin creierii munţilor, cînd are la dispoziţie atîtea spaţii deschise? Iată însă că pentru comandamentul sovietic munţii au o importanţă excepţională. Germania şi principala sa sursă de petrol sînt separate de o barieră dublă de munţi: în Cehoslovacia şi în România. Lovitura trupelor sovietice prin munţi ar fi fatală pentru Germania.

A traversa trecătorile din proprii munţi şi a cuceri

trecătorile din Cehoslovacia sau România înseamnă a rupe aorta petrolieră.

Mareşalul G.K. Jukov: „Punctul slab al Germaniei era extracţia de petrol, iar acest lucru era compensat într-o mare măsură de importul de petrol românesc” (*Amintiri şi cugetări*, pag.224). Tot ceea ce este genial este simplu. Jukov n-a suferit nici o înfrîngere militară în viaţa sa pentru că
întotdeauna a urmat cel mai simplu principiu: a găsi punctul slab al inamicului şi a lovi în acesta prin surprindere.

Jukov cunoaşte punctul slab al Germaniei, de aceea continuă experimentele din munţi. Posibilităţile fiecărui gen de trupe, ale fiecărui tip de maşini de luptă şi transport în condiţiile trecătorilor carpatine sînt studiate pe o bază ştiinţifică. Se stabilesc şi se verifică minuţios standarde, se elaborează recomandări pentru trupe. Se fixează şi se analizează timpul de traversare prin trecătorile Carpaţilor cu diferite tipuri de maşini. Toate acestea sînt absolut necesare pentru proiectarea operaţiunilor ofensive, în special a operaţiunilor fulger. În acest caz, ca şi la pregătirea jefuirii unei bănci, trebuiesc luate în considerare cele mai mici detalii şi calculate cu precizie. Exact acest lucru face Bagramian în trecători: stabileşte timpul pentru ca proiectul să se bazeze pe experienţa concretă. În treacăt să spunem că toate acestea nu sînt deloc necesare în apărare. Ca să fie apărate trecătorile din Carpaţi, trebuia să li se spună soldaţilor: staţi aici şi nu lăsaţi duşmanul să treacă.

2

Evenimentele evoluează impetuos. Jukov este înaintat în grad, Bagramian şi el. Dar nici unul, nici altul nu uită atît de neobişnuita armată 12. Sub controlul lor şi la ordinele lor, structura ei se schimbă necontenit.

În armata 12, ca şi în toate celelalte armate sovietice, nu se spun lucrurilor pe nume. La începutul lui iunie 1941, patru divizii de infanterie (44, 58, 60, 96) se transformă în

divizii de vînători de munte. În plus, tot acum, în componenţa armatei intră (trimisă în secret din Turkmenistan) divizia 192 vînători de munte, ce abia fusese formată. Cum să numeşti un corp de armată în care există două divizii şi ambele de vînători de munte? Cum să numeşti alt corp de armată în care din patru divizii trei sînt de vînători de munte? Cum să numeşti o armată în care din trei corpuri de armată două sînt, în esenţă, de vînători de munte; în care diviziile de vînători de munte alcătuiesc majoritatea? Eu aş fi numit corpurile de vînători de munte, iar armata - de vînători de munte. Dar comandamentul sovietic are motivele sale să nu facă acest lucru. Corpurile de armată se numesc în continuare 13 şi 17 infanterie, iar armata este pur şi simplu armata 12. Vedem aici numai rezultatul final al transformărilor, procesul în sine rămîne o enigmă. Noi ştim doar că denumirea oficială de „divizie de vînători de munte” s-a adoptat la l iunie 1941, însă ordinul a fost dat la 26 aprilie, iar prefacerea diviziilor din „de infanterie” în „de vînători de munte” a avut loc încă de la începutul toamnei lui 1940, încă înainte ca Bagramian să-şi înceapă experimentele. Dar nu numai armata 12 se transformă în armată de vînători de munte, ea influenţează şi armatele vecine. Divizia 72 vînători de munte, pregătită în armata 12 (general-maior P.I. Abramidze), a trecut în vecina armată 26.

În spatele armatelor 12 şi 26 se desfăşoară armata 19 a generalului-locotenent I.S.Konev, transferată din Caucazul de Nord. Şi în efectivul ei aflăm divizii de vînători de munte, de exemplu divizia 28 (comandant, colonelul KJ.Novik). Sub acoperirea Comunicatului TASS din 13 iunie 1941, în Carpatii Orientali a început desfăşurarea, a încă unei armate, armata 18, între armatele 12 (vînători de munte) şi 9 (de supraşoc). Hitler n-a mai permis ca aceasta să-şi încheie desfăşurarea, încît nu vom putea stabili cu precizie efectivul armatei aşa cum a fost gîndit de comandamentul sovietic. Hitler a încurcat toate planurile sovietice şi, astfel, au început schimbări neplanificate. Totuşi sînt suficiente

documente ca să putem trage concluzia că armata 18 a fost în planul iniţial o copie perfectă a armatei 12 (de vînători de munte), deşi n-a purtat acest nume. Studierea arhivelor armatelor 12 şi 18 uimeşte pe orice cercetător prin absoluta asemănare structurală dintre ele. E un caz absolut neobişnuit de armate gemene. Asemănarea ajunge pînă acolo încît statul-major al
armatei 18 este condus, ca şi la armata 12, de un general caucazian. Este vorba de generalul-maior (mai tîrziu general de armată) V.I. Kolpakci.

Procesul de organizare pe profil de vînători de munte a fost aşezat pe o bază solidă. Diviziile de vînători de munte au fost completate cu soldaţi special selecţionaţi şi pregătiţi. Aceste divizii aveau personal specializat, deosebindu-se profund de diviziile de infanterie obişnuite. Primiseră armament şi echipament special.

În preajma războiului, în Caucaz, s-a înfiinţat o şcoală de vînători de munte care pregătea instructori din rîndul celor mai buni alpinişti. După ce erau pregătiţi, instructorii erau trimişi imediat la graniţa occidentală, întrucît acolo, nu în Caucaz şi nici în Turkestan, în iunie 1941, a fost concentrat un mare număr de trupe de vînători de munte. Există un scurt articol despre această şcoală în *Krasnaia zvezda* (l nov. 1986). Articolul are titlul : „Se pregăteau să lupte în munţi". Se pune întrebarea: ÎN CARE MUNŢI?

La frontiera sovietică de vest există doar relativ micul masiv al Carpaţilor Orientali, care sînt mai degrabă nişte dealuri cu pantă lină. Nu avea de ce să se constituie o apărare puternică în Carpaţi. Şi iată de ce:

1. În acest loc, Carpaţii sînt nepotriviţi pentru o agresiune de la vest la est. Din munţi inamicul coboară în văi, iar aprovizionarea va trebui să se facă prin Carpaţi, prin Tatra, Munţii Metaliferi, Sudeţi, Alpi. Este foarte incomod şi periculos pentru agresor.
2. Carpaţii Orientali sînt ca o pană teşită, înfiptă în partea
inamicului. Dacă se concentrează aici multe trupe

sovietice pentru apărare, acestea pot fi încercuite din trei părţi de către inamic încă din timp de pace. Folosind şesurile de la sud şi îndeosebi de la nord de Carpaţii Orientali, inamicul poate lovi în orice moment în spatele trupelor care s-au fortificat în munţi, tăind căile de aprovizionare.

3. În 1941, inamicul nu avea trupe suficiente pentru agresiunea în Carpaţi. Comandamentul sovietic ştia bine acest lucru (General-locotenent B. Aruşunian, *VIJ*, 1973, Nr. 6., pag. 61).

Concentrarea a două armate sovietice în Carpaţii Orientali a avut consecinţe catastrofale. Nimeni n-a atacat aceste armate. Iar lovitura Grupării l tancuri germane la Rovno a pus comandamentul sovietic în faţa unei dileme: să lase două armate în Carpaţi, care vor pieri fără alimente şi muniţie, ori să se retragă imediat din această cuşcă de şoareci. S-a adoptat a doua hotărîre. Două armate de vînători de munte, neechipate pentru lupta la şes, avînd armament uşor şi echipament inutil, au fugit din munţi şi au căzut sub lovitura de flanc a grupării de tancuri germane. Înfrîngînd uşor armatele sovietice, care fugeau din munţi, Gruparea l tancuri a trupelor germane a înaintat, lăsînd în spatele frontului armata 9 (de supra-şoc). Soarta ei a fost tragică. După aceasta, în faţa trupelor germane s-au deschis căile către bazele neapărate ale flotei sovietice, către Donbas, Harkov, Zaporojie, Dnepropetrovsk, către zonele industriale de o importanţă colosală. Pierzîndu-le, Uniunea Sovietică a reuşit să producă în timpul războiului doar 100.000 de tancuri. Desigur, e cu mult mai mult ca Germania, dar fără pierderea acestor zone, producţia sovietică de tancuri (dar şi de artilerie, de aviaţie, de vase de război) putea să fie de cîteva ori mai mare.

Apariţia trupelor germane în sudul Ucrainei a pus trupele sovietice într-o situaţie foarte grea în regiunea Kievului. De asemeni, a deschis Germaniei calea spre Caucaz, spre

inima petrolieră a Uniunii Sovietice şi spre Stalingrad.

Să mai dăm o dată cuvîntul lui Bagramian: „Cunoaşterea Carpaţilor Orientali m-a ajutat să înţeleg mai clar cît de absolut necesar era să se reorganizeze rapid diviziile de infanterie grele, imobile, neadaptate pentru acţiuni în munţi, în unităţi uşoare de vînători de munte. Amintindu-mi acum despre aceasta, mă surprinde confuzia de care am fost stăpînit. Căci la începutul războiului aceste divizii au trebuit să poarte lupte în condiţii de cîmpie, de aceea reorganizarea lor n-a făcut decît să le slăbească" (*VIJ*, 1976, Nr. l, pag.55).

Repet: în 1941, două armate în Carpaţi erau inutile pentru apărare. Dar chiar dacă i-ar fi trecut cuiva prin cap să le folosească pentru apărare, nici în acest caz nu trebuia ca diviziile de infanterie grea să fie reorganizate în divizii uşoare de vînători de munte. Experienţa primului război mondial, însă şi experienţa rusească, a arătat că în munţii mai puţin înalţi, cu pante line, divizia de infanterie grea este mai bună pentru apărare decît divizia uşoară de vînători de munte. Refugiindu-se în adăposturi sub pămînt, punînd mîna pe trecători, culmi, vîrfuri, lanţuri muntoase, infanteria

obişnuită putea să le menţină pînă la sfîrşitul războiului. Nu existau motive militare ca această apărare să nu poată continua mulţi ani. Cu toate acestea, ştiind această stare de lucruri, comandamentul sovietic transformă diviziile de infanterie în divizii de vînători de munte care pot fi folosite, în primul rînd, în ofensivă. În diviziile sovietice au apărut grupe pregătite special de alpinişti căţărători. Însă în Carpaţii Orientali era clar că alpiniştii n-aveau ce face. Ca să fie folosiţi, trebuia ca trupele sovietice să se deplaseze spre vest cu cîteva sute de kilometri.

1. Trupele înaintează în munţi, iar liniile lor de aprovizionare rămîn pe teritoriul sovietic, în primul rînd pe teren plan.

2. Fiind ca o pană teşită, Carpaţii Orientali înaintează adînc spre vest, secţionînd grupările inamicului în două

părţi. Acest cap de pod natural, care permite încă din timp de pace să-ţi concentrezi trupe uriaşe, aproape că se află în spatele frontului inamicului. Rămîne doar să se continue deplasarea înainte, ameninţînd spatele frontului acestuia şi obligîndu-1 astfel să se retragă pe întreg frontul.

3. În Carpaţi se aflau forţe neînsemnate ale inamicului. Comandamentul sovietic ştia acest lucru şi de aceea avea concentrate aici două armate.

Cele două armate nu puteau să stea pe loc, nu era loc pentru ambele. Nu erau necesare pentru apărare şi nu erau dotate pentru apărare. Singura cale de a folosi aceste armate în război era să le deplasezi înainte. Dacă luăm în considerare că armata de vînători de munte este înfiinţată pentru acţiuni în munţi, este deosebit de uşor de determinat direcţia deplasării ei. Din Carpaţii Orientali pornesc două lanţuri muntoase: unul spre vest, în Cehoslovacia, altul spre sud, în România. Nu există alte direcţii pentru acţiuni în munţii respectivi. Două direcţii, două armate, perfect logic. Fiecare direcţie este la fel de importantă, căci duce la principalele magistrale petroliere. Cel mai bine este ca aceste magistrale să fie tăiate pentru siguranţă deplină, în două
locuri. Or, chiar şi succesul unei singure armate ar fi fatal pentru Germania. Iar dacă acţiunile ambelor armate nu vor avea succes, acţiunile lor pe două lanţuri muntoase vor slăbi totuşi afluenţa rezervelor germane în România. Să nu uităm că, în afara celor două lovituri prin munţi asupra aortei
de petrol, mai există armata 9 (de supraşoc) care este gata să lovească în inimă. Acţiunile ei sînt acoperite de două lanţuri de munţi. Pentru ca România să fie apărată de atacul armatei 9, trupele germane vor trebui să traverseze aceste lanţuri muntoase, întîmpinînd pe fiecare lanţ muntos cîte o
întreagă armată sovietică.

În acţiunile armatelor sovietice de vînători de munte sînt importante două lucruri: caracterul surpriză şi viteza. Dacă

ele vor cuceri repede trecătorile, va fi greu pentru trupele obişnuite de infanterie să le scoată de acolo. Nu toate diviziile sovietice din armatele de vînători de munte au fost reorganizate în divizii de vînători de munte, mai sînt diviziile de tancuri şi motorizate, brigăzile antitanc. O deplasare rapidă înainte le va lăsa fără petrol... Iată de ce Bagramian îi antrenează pe tanchişti cu cronometrul. Iar Jukov se preocupă îndeaproape de aceste experimente.

Putem purta dispute despre destinaţia diviziilor de vînători de munte din alcătuirea armatelor 12 şi 18, totuşi armatele se aflau în Carpaţi. Însă despre destinaţia unei astfel de divizii în armata 9 n-avem ce discuta. Armata 9 se găsea lîngă Odesa, iar din ordinul lui G.K. Jukov, care răspundea de Fronturile de Sud şi de Sud-Vest, în alcătuirea ei a intrat o divizie de vînători de munte. Ce fel de munţi sînt lîngă Odesa? Divizia 30 vînători de munte „Irkutsk", din armata 9, distinsă cu Ordinul Lenin, decorată de trei ori cu Ordinul „Steagul Roşu", putea fi folosită conform destinaţiei ei numai în România. Nu este deloc întâmplător că această divizie (comandant general-maior S.G. Galactionov) se află în corpul 49 infanterie al generalului R.I. Malinovski. Mai întîi, acesta este cel mai agresiv comandant de corp de armată din întreg Frontul de Sud. În al doilea rînd, corpul de armată 48 se află în flancul extrem drept al armatei 9. Pe teritoriul sovietic acest fapt n-are nici o importanţă. Însă dacă armata 9 de supraşoc intră în România, va acţiona la cîmpie, iar flancul ei drept va atinge lanţul muntos. E de înţeles deci că pentru această situaţie ai nevoie de o divizie de vînători de
munte, aşezată chiar în flancul drept. În plus, spre eşaloanele de cale ferată din Turkestan se deplasează în secret divizia de vînători de munte şi cavalerie a colonelului I.K.Kuliev. Prin atacul său, Hitler a încurcat toate aceste lucruri şi a trebuit ca tot ceea ce era destinat pentru Frontul de Sud să fie transferat în Belarus, chiar şi armata 19 cu diviziile sale de vînători de munte. Acolo era şi armata 21 vînători de munte, inutilă, neadaptată pentru lupta în

mlaştină şi pierind lipsită de glorie. Nu era destinată Belarusului.

3

Propaganda comunistă declară că Armata Roşie nu s-a pregătit de război, de aici rezultînd toate nenorocirile. Nu este adevărat. Haideţi să luăm exemplul armatei 12 şi al copiei sale, armata 18, şi să urmărim ce s-ar fi întîmplat dacă Uniunea Sovietică nu s-ar fi pregătit cu adevărat de război.

1. În acest caz, ar fi fost economisite mijloace uriaşe, care au fost pur şi simplu înmormîntate prin crearea a două armate de vînători de munte şi a multor divizii de vînători de munte pentru întărirea armatelor obişnuite de invazie. Dacă numai o parte din aceste mijloace ar fi fost folosită pentru crearea unor divizii antitanc, mersul războiului ar fi fost cu totul altul.

2. Dacă Uniunea Sovietică nu s-ar fi pregătit de război, nu s-ar fi aflat în Carpaţi două armate. N-ar fi fost nevoie să iasă în panică din această cursă de şoareci şi n-ar fi căzut sub lovitura *penei* germane în momentul retragerii lor din munţi.

3. Dacă nu s-ar fi pregătit de război, grupările de tancuri germane n-ar fi întflnit la nord de Carpaţi divizii uşoare, care fugeau din munţi, ci divizii grele, adaptate pentru lupta în cîmpie, cu artilerie numeroasă şi puternică, inclusiv artilerie antitanc.

4. Dacă *pana* de tancuri germană ar fi străpuns această apărare, nici atunci urmările n-ar fi fost catastrofale; pe graniţa românească n-ar fi existat o acumulare de trupe, iar lovitura n-ar fi căzut în spatele frontului, ci în loc gol.

Dacă Armata Roşie nu s-ar fi pregătit de război, în toate ar fi procedat altfel.

Însă ea s-a pregătit şi încă foarte intens !

Capitolul 18

Care a fost destinaţia Primului eşalon strategic

Trebuie avută în vedere posibilitatea desfăşurării concomitente pe
teatrul de război a două sau chiar trei operaţiuni ofensive ale
diferitelor fronturi, cu intenţia ca din punct de vedere strategic să
fie zguduită pînă în temelii capacitatea defensivă a inamicului.

Comisarul poporului pentru apărare, Mareşalul Uniunii Sovietice, S.K. Timoşenko 31 dec.1940

1

Recapitulăm pe scurt efectivul Primului eşalon strategic: şaisprezece armate; cîteva zeci de corpuri de armată, atît cele din componenţa armatelor, cît şi altele de întărire; numărul total al diviziilor -170. Cea mai puternică dintre armate se află pe graniţa românească. Din numărul total al armatelor, două sînt de vînători de munte, gata să separe România şi petrolul ei de Germania. Printre zecile de corpuri de armată sînt cinci de desant aerian, unul de desant maritim şi cîteva de vînători de munte.

Care este misiunea Primului eşalon strategic? Care este destinaţia sa? Nu enunţ aici, opiniile mele. Dau cuvîntul mareşalilor sovietici !

Mareşalul Uniunii Sovietice A.I. Egorov considera că în război vor participa zeci de milioane de soldaţi, care vor trebui mobilizaţi. El a propus să nu se aştepte terminarea mobilizării, ci să se înceapă invazia pe teritoriul inamicului în momentul declarării mobilizării. În acest scop, conform planului său, trebuia ca în Primul eşalon strategic să se menţină permanent în timp de pace „grupări de invazie”. Sarcina lor: imediat ce mobilizarea ar fi început, să se treacă neîntîrziat graniţa şi astfel să zădărnicească

mobilizarea inamicului şi să acopere mobilizarea Armatei Roşii, dînd posibilitatea forţelor principale să se desfăşoare şi să intre în război în cele mai bune condiţii (Raportul şefului de stat-major al RKKA către Sovietul revoluţionar militar al URSS din 20 apr. 1932).

Mareşalul Uniunii Sovietice M.N. Tuhacevski n-a fost de acord. Invazia trebuia desfăşurată neîntîrziat, dar nu de către grupări de invazie, ci de către întregi armate de invazie. Armatele de invazie urmau să se înfiinţeze încă din timp de pace şi trebuiau ţinute chiar la graniţă, în alcătuirea

Primului eşalon strategic al RKKA. „Efectivul şi dislocarea armatei înaintate trebuie să fie subordonate în primul rînd ideii trecerii graniţei odată cu declararea mobilizării”, „corpurile de armată mecanizate trebuie să se situeze la 50-70 km de graniţă, cu scopul ca, încă din prima zi a mobilizării, să treacă graniţa” (M.N. Tuhacevski, *Opere alese*, vol. 2, pag. 219).

Tuhacevski şi Egorov au greşit. A trebuit să fie împuşcaţi, iar în vîrful puterii militare s-a înălţat atotputernicul, crudul, inflexibilul, invincibilul G.K. Jukov. Acesta era prea puţin predispus la consideraţii abstracte. Era un practician, în viaţa sa nu a suferit nici o înfrîngere militară. În august
1939, Jukov a desfăşurat o operaţiune uluitoare prin caracterul surprinzător, viteza şi îndrăzneala ei, prin care a înfrînt armata 6 japoneză (mai tîrziu a folosit aceeaşi metodă împotriva armatei 6 germană la Stalingrad). Înfrîngerea fulgerătoare a armatei 6 japoneze a fost prologul celui de-al
doilea război mondial. Primind telegrama lui Jukov din 19 august 1939, prin care se anunţa că scopul principal fusese atins, că japonezii nu bănuiesc nimic despre lovitura pregătită, Stalin şi-a dat consimţămîntul de stabilire a graniţelor comune cu Germania.

Tranzacţia Molotov-Ribbentrop s-a desfăşurat în acompaniamentul muzicii ameninţătoare a lui Jukov, cel

care a făcut în Mongolia ceea ce nimeni nu reuşise pînă atunci: a distrus o întreagă armată japoneză. Imediat după aceasta, la graniţele vestice a început distrugerea tuturor dotărilor
defensive şi înfiinţarea unor formaţiuni grandioase de şoc. Jukov a primit sub comanda sa cea mai importantă şi mai puternică dintre regiunile militare sovietice: Kievul. Apoi Jukov a fost ridicat şi mai sus, la postul de şef al Marelui Stat-Major. Şi acum Marele Stat-Major trage o concluzie teoretică de mare însemnătate: „cu executarea misiunilor armatelor de invazie este necesar să fie însărcinat întreg Primul eşalon strategic" (*VIJ*, 1963, Nr. 10, pag.31). Aşadar, toate cele şaisprezece armate ale Primului eşalon, cu un efectiv de 170 de divizii, au fost destinate pentru invazie.

Cel mai interesant este că Primul eşalon strategic nu numai că a primit misiunea să execute acţiuni de invazie, dar chiar a început să le execute ! Sub acoperirea Comunicatului TASS din 13 iunie 1941, întreg Primul eşalon strategic s-a deplasat spre graniţele Germaniei şi ale României.

Da, în Primul eşalon strategic erau doar circa trei milioane de soldaţi şi ofiţeri, însă o avalanşă de zăpadă începe cu un bulgăraş. Puterea Primului eşalon strategic a crescut năvalnic.

Vorbind despre puterea Primului eşalon strategic, trebuie să amintim nu numai cîte milioane de soldaţi a avut, ci şi de milioanele pe care Hitler i-a făcut să nu mai fie chemaţi, îmbrăcaţi şi încălţaţi în apropierea graniţei. Înaintarea trupelor Primului eşalon strategic a fost prevăzută dinainte
şi a fost coordonată cu acţiunile maşinii de pedepsire sovietice. Hotărîrea definitivă privind înaintarea s-a luat la 13 mai 1941. În următoarea zi, pe 14 mai, s-a luat hotărîrea de evacuare forţată a populaţiei din raioanele de frontieră vestice. Înfăptuirea planurilor a început exact peste o lună: la 13 iunie a început înaintarea generală a trupelor spre graniţă; la 14 iunie a început evacuarea locuitorilor din zona

de graniţă. Trupele s-au apropiat de graniţă peste cîteva zile.
Locuitori nu mai erau. La apropierea de frontieră, nu se prevedea oprirea trupelor Primului eşalon strategic. Iată de ce grănicerii sovietici au curăţat trecerile prin barierele defensive pînă la semnele de frontieră.

Capitolul 19

Stalin în mai

În domeniul politicii externe, Stalin şi-a fixat un scop de mare
importanţă pe care speră să-l atingă prin forţele proprii.
Contele von Schulenburg. Raport secret, 12 mai 1941.

1

Ca să înţelegem evenimentele din iunie 1941, trebuie să ne întoarcem inevitabil în mai. Mai 1941 este luna cea mai misterioasă a întregii istorii comuniste a Rusiei. Fiecare zi şi fiecare ceas din această lună sînt pline de evenimente al căror sens mai trebuie încă dezlegat. Căci unele evenimente care s-au petrecut în ochii întregii lumi n-au fost încă lămurite de nimeni.

La 6 mai 1941, Stalin a devenit şeful guvernului sovietic. Acest pas a nedumerit pe mulţi. Din documentele luate ca trofeu cunoaştem, de pildă, că liderii germani n-au putut găsi o explicaţie satisfăcătoare acestui eveniment. Pentru prima oară în întreaga istorie sovietică, puterea superioară de partid şi de stat a fost concentrată *oficial* în una şi aceeaşi mînă. Totuşi, aceasta n-a însemnat deloc o întărire a dictaturii personale a lui Stalin. Parcă pînă atunci puterea nu era concentrată practic tot în mîna lui Stalin? Dacă puterea s-ar măsura prin numărul de titluri răsunătoare,

Stalin putea să strîngă cu zece ani înainte o colecţie pompoasă. Însă el, absolut conştient, n-a făcut acest lucru.

Începînd cu 1922, ocupînd postul de Secretar General, Stalin a refuzat toate funcţiile de partid şi de stat. A ridicat postul său de comandă *deasupra* guvernului şi *deasupra* statului. El controla totul, dar oficial nu răspundea de nimic. Iată cum descrie L. Troţki, încă din 1931, mecanismul pregătirii revoluţiei comuniste în Germania: „În cazul succesului noii politici, toţi manuilskii şi roemelii să proclame că iniţiativa acesteia a aparţinut lui Stalin. Iar în caz de eşec, Stalin îşi ia dreptul de a găsi vinovatul. În aceasta constă chintesenţa strategiei lui.” (B.O.*, N.24, pag.12).

Revoluţia n-a avut loc şi Stalin, într-adevăr, a găsit vinovaţii şi i-a pedepsit exemplar. Va conduce la fel şi în interiorul ţării: toate succesele sînt datorate lui Stalin, toate eşecurile duşmanilor, aventurierilor, carieriştilor strecuraţi în partid şi care au denaturat linia generală a acestuia. „Biruinţa colhozurilor” este creaţia geniului lui Stalin, iar milioanele de morţi datorită lui reprezintă „ameţeala de pe urma succesului” a unei anumite părţi a tovarăşilor cu munci de răspundere la scară raională. Stalin n-a avut nici o legătură cu marile „epurări”, a fost doar *ejovşcina* ** . Nici pactul cu Hitler n-a fost semnat de Stalin. Pactul a intrat în istorie cu numele lui Molotov şi al lui Ribbentrop. În Germania răspunderea oficială pentru acest pact a aparţinut lui Adolf Hitler, nu lui Ribbentrop. Chiar dacă Hitler n-a participat la semnarea pactului. Dar Iosif Stalin, care a
participat la semnare, n-avea în acel moment funcţii pe

---

* *BO*: Biuleteni oppoziţii (bolşevikov-leninţev) - Buletiul opoziţiei (al bolşevicilor-leninişti). Nr. 79-80. S-a editat la Berlin şi la Paris.

**** *Ejovşcina*: Anii 36-38 au intrat în istoria sovietică sub numele de „ejovşcina”. Numele vine de la Ejov, N.I. (1895-1940), om de partid şi de stat sovietic. Însărcinat de Stalin cu controlul NKVD-ului, Ejov îi va succeda lui G.G. Iagoda în calitate de comisar al poporului pentru afacerile interne (şef al NKVD). Executat în 1940, va fi urmat de Beria, care a continuat represiunea.

linie de stat, nici pe linie de guvern. El a participat pur şi simplu ca fiind cetăţeanul Iosif Stalin, fără să aibă nici un fel de împuterniciri de stat, de guvern, militare sau diplomatice şi, prin urmare, nu răspunde pentru cele petrecute. La fel, pe 13
aprilie 1941, a fost semnat acordul cu Japonia. Stalin este prezent, dar nu poartă răspunderea pentru cele întîmplate. Rezultatul: într-un moment critic pentru Japonia, o loveşte pe la spate, în momentul în care era istovită de război. Conştiinţa lui Stalin este curată: nu el a semnat acordul.

Însă ceva s-a întîmplat (sau trebuia să se întîmple) şi, în mai 1941, Stalin ia asupra sa sarcina oficială a răspunderii de stat. Noul titlu nu înseamnă o creştere a puterii, ci o limitare a ei, mai bine zis o autolimitare. Din acest moment el nu numai că ia hotărîrile cele mai importante, dar şi poartă
răspunderea oficială pentru ele. Pînă atunci, puterea lui Stalin era limitată numai de hotarele exterioare ale Uniunii Sovietice, nici atunci întotdeauna. Ce l-a putut face să ia *voluntar* pe umerii săi sarcina grea a responsabilităţii pentru acţiunile sale, odată ce putea să rămînă pe culmea infailibilităţii, lăsîndu-le altora posibilitatea să greşească?

Această situaţie îmi aminteşte, nu ştiu de ce, de o vînătoare de elani a lui Hruşciov. Cît timp elanul se afla departe, Hruşciov striga la vînători, rîdea de oaspetele său nu prea norocos, Fidel Castro, însă nu trăgea deloc, ba, mai mult, nici n-avea arma în mînă. Cînd însă elanul a fost mînat
spre vînători şi n-aveai cum să-l ratezi, Hruşciov a luat imediat arma în mînă. Vreme de 17 ani, Stalin n-a luat în mîinile sale instrumentele puterii de stat, dar deodată... De ce?

Iată mărturia amiralului Flotei Uniunii Sovietice, N.G. Kuzeţov (pe atunci amiral, narkom al VMF * al URSS): „Cînd Stalin a luat asupra sa îndatoririle de Preşedinte al Sovietului Comisarilor Poporului, practic sistemul de

---

* *VMF*: Voenno-morskoi flot - Flota maritimă de război.

conducere nu s-a schimbat” (VIJ, 1965, Nr. 9, pag.66). Dacă practic nimic nu s-a schimbat, de ce îi trebuia lui Stalin acest titlu? Or, „cu toate acestea, toate faptele, acţiunile, crimele lui Stalin au un scop precis, sînt logice şi strict principiale” (A. Avtorhanov, *Enigma morţii lui Stalin*, pag. 132).

Unde este logica lui Stalin? „Nu cunosc nici o singură problemă, care să ţină de situaţia internă din Uniunea Sovietică şi care să fie atît de serioasă încît să provoace un asemenea pas din partea lui Stalin. Pot să afirm cu toată convingerea că, dacă Stalin a hotărît să ocupe cel mai înalt post de stat, cauzele urmează să fie căutate în politica externă.” Astfel raporta guvernului său ambasadorul german la Moscova, von Schulenburg. Mareşalii sovietici afirmă acelaşi lucru, dar cu alte cuvinte: numirea lui Stalin este legată de problemele externe (Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, *Aşa a început războiul*, pag 62). Dar chiar şi fără aceste mărturii înţelegem că problemele interne ar fi putut fi rezolvate mai comod, fără ca Stalin să-şi asume responsabilitatea. Ce fel de probleme l-au putut obliga să facă un asemenea pas?

În mai 1941, multe state din Europa fuseseră cotropite de Germania. Uniunea Sovietică nu putea avea probleme în relaţiile cu Franţa. Marea Britanie, care-şi păstrase independenţa, îi întinsese lui Stalin o mînă prietenească (Scrisoarea lui Churchill, transmisă lui Stalin, la l iunie 1940). Roosevelt se purta faţă de Stalin mai mult decît prieteneşte: tehnologia americană se scursese deja spre URSS. Stalin avea cu adevărat doar doi inamici. Însă Japonia, luînd act de puterea militară sovietică în august 1939, semnase de curînd un acord cu Uniunea Sovietică şi îşi fixase privirile în direcţia opusă frontierei sovietice. Aşadar, numai Germania era cauza care l-a silit pe Stalin să întreprindă acest pas ce părea la prima vedere fără noimă. Ce putea întreprinde Stalin în raport cu Germania, folosind noul său titlu de şef al statului?

Există trei posibilităţi:

- să stabilească o pace trainică;
- să conducă oficial lupta armată a Uniunii Sovietice de respingere a agresiunii germane;
- să conducă oficial lupta armată a Uniunii Sovietice într-un război agresiv împotriva Germaniei.

Prima variantă cade imediat. Pactul de pace cu Germania fusese semnat deja cu mînă lui Molotov. Ocupînd locul lui Molotov în calitate de şef al statului, Stalin n-a întreprins paşi hotărîţi ca să-l întîlnească pe Hitler şi să înceapă convorbiri. Stalin îl foloseşte în continuare pe Molotov pentru convorbirile de pace. Se ştie, chiar şi pe 21 iunie, Molotov a încercat să se întîlnească cu liderii germani, însă Stalin n-a întreprins astfel de încercări. Deci n-a ocupat postul de şef al statului ca să poarte convorbiri de pace.

Propaganda comunistă insistă asupra celei de-a doua variante: ca să prevină atacul Germaniei, Stalin a hotărît să conducă personal şi oficial apărarea ţării. Însă tovarăşii comunişti nu aduc nimic în sprijinul acestei opinii. Agresiunea Germaniei a fost surprinzătoare şi evident neaşteptată pentru Stalin. Ajungem la ideea că Stalin şi-a luat această responsabilitate în vederea prevenirii unor evenimente pe care nu le-a prevăzut. Să examinăm încă o dată comportarea lui Stalin în primele zile ale războiului. La 22 iunie, şeful guvernului era obligat să se adreseze poporului şi să comunice groaznica ştire. Însă Stalin a evitat să-şi îndeplinească obligaţiile, pe care le-a dus la îndeplinire locţiitorul său, Molotov.

De ce a trebuit ca în mai să se aşeze în fotoliul lui Molotov, pentru ca în iunie să se ascundă în spatele acestuia?

În seara de 22 iunie, comandamentul sovietic a trimis trupelor directiva.

Are cuvîntul G.K.Jukov:

„Generalul N.F. Vatunin a spus că I .V. Stalin a aprobat proiectul directivei Nr. 3 şi a ordonat să-mi pun semnătura...

— Bine, - am răspuns - puneţi-mi semnătura” (G.K.

Jukov, *Amintiri şi cugetări*, pag. 251).

Din istoria oficială ştim că această directivă a apărut cu semnăturile „comisarului poporului pentru apărare, mareşalul S.K. Timoşenko, a membrului Sovietului secretariatului CC al VKP(b) G.M. Malenkov şi a şefului Marelui Stat-Major, G.K. Jukov (*Istoria celui de-al doilea război mondial* (1939-1945), vol.4, pag.38).

Aşadar, Stalin forţează pe alţii să semneze ordinul, evitînd să-şi ia răspunderea personală. Dar de ce şi-a asumat-o în mai? Se dă o directivă forţelor armate de distrugere a inamicului invadator. Documentul este de o însemnătate crucială. Ce are a căuta aici „membrul Sovietului secretariatului"?

A doua zi, se comunică componenţa Marelui Cartier General. Stalin a refuzat să-l conducă, fiind de acord să intre în acest organ suprem de conducere militară numai cu drepturile unui simplu membru. „Fără Stalin, narkom S.K. Timoşenko nu putea să ia singur hotărîrile de principiu. Au apărut doi comandanţi generali: narkom S.K. Timoşenko - cel juridic, în conformitate cu hotărîrea, şi I.V. Stalin - cel real" (G.K. Jukov, *op.cit.*). În războiul defensiv, Stalin aplică metoda sa verificată de conducere: hotărîrile de principiu le ia el, iar răspunderea oficială o poartă Molotovii, Malenkovii, Timoşenkii, Jukovii. Doar peste o lună membrii Biroului Politic au constrîns pe Stalin să ocupe postul oficial de Narkom al apărării, iar la 8 august - postul de Comandant General Suprem. A meritat oare ca Stalin, „pentru a preveni războiul", să-şi ia răspunderea, pentru ca din primul moment al acestui război să evite energic responsabilitatea? Cunoscînd maniera lui Stalin de a conduce, să presupunem că în ajunul acestuia el ar încerca să nu ia asupra sa nici un fel de titluri şi nici o responsabilitate, punînd în posturi decorative funcţionari de mîna a doua, care să fie controlaţi
perfect de el. Aşadar, nici a doua explicaţie nu ne poate satisface. De aceea, sîntem nevoiţi să apelăm la a treia versiune, pe care deocamdată nimeni n-a putut să o

combată: cu mîinile lui Hitler, Stalin a distrus Europa şi acum este gata de un atac prin surprindere în spatele Germaniei. Stalin are intenţia să conducă personal „campania eliberatoare”, în calitate de şef al guvernului sovietic.

Partidul comunist a pregătit poporul sovietic şi armata în ideea că ordinul de începere al războiului eliberator în Europa va fi dat de Stalin personal. Falsificatorii comunişti au pus în circulaţie versiunea că Armata Roşie a pregătit „contralovitura”. Pe atunci nu se vorbea de nici un fel de contralovituri. Poporul sovietic ştia că decizia de a începe războiul va fi luată la Kremlin. Războiul nu va începe cu atacul nu ştiu căror inamici, ci conform ordinului lui Stalin: „Şi cînd mareşalul revoluţiei, tovarăşul Stalin, va da semnalul, sute de mii de piloţi, de timonieri, de paraşutişti se vor prăvăli pe capul duşmanului cu toată puterea armelor, armele dreptăţii socialiste. Armatele aeriene sovietice vor aduce omenirii fericirea !” Aceste cuvinte erau rostite în momentul cînd Armata Roşie atinsese graniţa Germaniei (*Pravda*, 18 august, 1940). Iar a aduce fericirea omenirii se putea numai străbătînd teritoriul german, cu toată puterea armelor, armele dreptăţii socialiste, în august 1940, peste capetele germane în primul rînd.

Ocupînd postul de Secretar General, Stalin putea da orice ordin, iar acesta era adus la îndeplinire neîntîrziat. Însă orice ordin de-al lui Stalin era neoficial, în aceasta consta
invulnerabilitatea şi infailibilitatea sa. Acum, această situaţie nu-l mai satisface pe Stalin. El avea nevoie să dea un ordin, „Marele Ordin al vieţii mele”, în aşa fel încît să fie ordinul lui oficial.

După mărturisirea Mareşalului Uniunii Sovietice, K.K. Rokossovski (*Datoria militară*, pag. 11), fiecare comandant sovietic avea în seiful său „un dosar operativ ultrasecret” - ”Pachetul roşu Litera M”. Pachetul roşu se putea deschide numai la ordinul Preşedintelui Sovnarkom (pînă la 5 mai 1941 - Viaceslav Molotov) sau al Narkom-ului de apărare al

URSS (Mareşalul Uniunii Sovietice S.K. Timoşenko). Însă, conform relatărilor Mareşalului Uniunii Sovietice, G.K. Jukov, Timoşenko „fără Stalin... nu putea să ia singur hotărîrile de principiu”. Deci Stalin a ocupat postul lui Molotov pentru ca Marele Ordin să nu fie emis de Molotov, ci de Stalin.

Pachetele se aflau în seifurile fiecărui comandant, însă la 22 iunie 1941 Stalin n-a dat ordin de deschidere a Pachetelor roşii. După mărturia lui Rokossovski, unii comandanţi, cu teamă şi riscînd (pentru deschiderea samavolnică a Pachetului roşu se prevedea pedeapsa prin împuşcare, conform articolului 58) au deschis Pachetele roşii. Însă n-au găsit în ele nimic util pentru apărare. „Fireşte, aveam planuri şi indicaţii amănunţite despre ceea ce trebuia făcut în ziua «M»... totul era descris pe minute şi în detalii... Toate aceste planuri au existat. Însă, din păcate, nu se spunea nimic despre ce-i de făcut dacă inamicul va trece la atac prin surprindere”. (General maior M. Greţov, *VIJ*, 1965, Nr. 9, pag.84).

Aşadar, comandanţii sovietici aveau *planuri de război*, dar n-aveau *planuri de război defensiv*. Conducerea superioară sovietică ştia acest lucru. Iată de ce, în primele ore ale războiului, în locul unui ordin scurt de deschidere a pachetelor, conducerea superioară se ocupa cu improvizaţiile:
alcătuieşte noi directive pentru trupe. Toate planurile, toate pachetele, totul „descris în detalii şi pe minute”, nu mai erau necesare în condiţiile războiului defensiv.

Apropo, primele directive ale conducerii sovietice nu orientează nici ele trupele să sape tranşee de apărare. Nu sînt directive defensive, ci contraofensive sau pur ofensive. Liderii sovietici gîndesc şi planifică numai cu astfel de categorii, chiar şi după începutul forţat al războiului de apărare. Pachetele roşii au un caracter extrem de ferm, însă fiind situaţia neclară, avîntul ofensiv al trupelor trebuie temperat pînă la lămurirea deplină a lucrurilor. Iată de ce primele directive au un caracter ofensiv; tonul lor este însă reţinut: să se atace, dar nu aşa cum stă scris în Pachetele

roşii !

Într-o situaţie neclară, Stalin nu vrea să rişte. De aceea semnătura lui Stalin nu se află pe cele mai importante directive ale „Marelui Război pentru Apărarea Patriei”, directivele iniţiale ale războiului. El s-a pregătit să îndeplinească o obligaţie de onoare, să semneze alte directive, într-o altă situaţie. Nu voia să semneze directivele unui război defensiv, ci pe acelea ale misiei de eliberare a statelor lumii.

Hitler a citit telegramele inteligentului Schulenburg dar, fără îndoială, a înţeles şi singur că Stalin speră ca „în domeniul politicii externe să atingă un scop de mare importanţă prin forţele proprii”. Hitler a înţeles cît de periculos este acest lucru şi l-a lipsit pe Stalin de o asemenea
posibilitate. Iată de ce, în primele directive ale unui război forţat defensiv, neaşteptat pentru Stalin, apare semnătura „membrului sovietului secretariatului”.

2

Ocupîndu-şi funcţia, orice şef de guvern comunică programul activităţii sale. Dar Stalin? Şi Stalin. Este drept, cuvîntarea lui Stalin, care poate fi socotită programatică, a fost rostită, dar n-a fost publicată niciodată.

La 5 mai 1941, cînd numirea lui Stalin fusese în prealabil decisă (sau poate chiar avusese loc), el ţine o cuvîntare la Kremlin, la primirea absolvenţilor academiilor militare. Stalin vorbeşte 40 de minute. Luînd în considerare faptul că de obicei tăcea, 40 de minute înseamnă foarte mult. Stalin nu vorbea în faţa absolvenţilor academiilor militare în fiecare an. Au existat doar două asemenea cuvîntări. Prima cuvîntare a fost în 1935. Kirov fusese ucis cu cîteva luni în urmă, asupra ţării atîrna toporul ce pedepseşte, se pregătea în secret „Marea epurare”, iar tovarăşul Stalin ţine o cuvîntare în faţa absolvenţilor academiilor militare: cadrele rezolvă totul. Este puţin probabil că atunci a putut înţelege cineva sensul autentic al cuvintelor lui Stalin. Însă

Stalin n-a stat mult pe gînduri. A schimbat aproape toate cadrele, ucigîndu-le.

Iar în mai 1941, Stalin spune pentru a doua oară ceva important absolvenţilor din academiile militare. Acum are în vedere un lucru mult mai serios şi mai întunecat, de aceea cuvîntarea sa este secretă. *Nu s-a publicat niciodată*, aceasta fiind o garanţie suplimentara a importanţei ei. Stalin a vorbit despre război, mai precis despre războiul cu Germania. În izvoarele sovietice, apar trimiteri la această cuvîntare cu o întîrziere de 30-40 de ani. „Secretarul general al CC al VKP(b) LV. Stalin, luînd cuvîntul la 5 mai 1941, la primirea absolvenţilor academiilor militare, a dat clar de înţeles că
armata germană este inamicul cel mai probabil" (*VIJ*, 1978, Nr. 4, pag.85). *Istoria celui de-al doilea război mondial* (vol. 3, pag. 439) confirmă că Stalin a vorbit despre război, anume despre războiul cu Germania. Mareşalul Uniunii Sovietice G.K. Jukov merge şi mai departe. El declară că Stalin, în
maniera sa obişnuită, a pus întrebări şi tot el a răspuns. Printre altele, Stalin a pus întrebarea dacă armata germană este invincibilă şi a răspuns negativ. Stalin a numit Germania agresor, cuceritor, cotropitor al altor ţări şi popoare şi a prevăzut că o astfel de politică nu se va încheia cu succes
pentru Germania (*Amintiri şi cugetări*, pag. 236).

Vorbe de aur. Dar de ce să fie ţinute în secret? Este limpede că în mai 1941 lui Stalin nu-i era la îndemînă să-şi numească vecinul agresor şi cuceritor, însă peste o lună şi jumătate Hitler va ataca URSS, încît cuvîntarea din mai trebuia publicată imediat. Trebuia să apară în faţa poporului şi să spună: fraţilor şi surorilor, eu am prevăzut o asemenea întorsătură a lucrurilor şi am prevenit în secret ofiţerii încă din 5 mai. În afară de absolvenţii academiilor, în sală se aflau toţi liderii superiori politici şi militari şi fiecare poate să confirme. Iată stenograma cuvântării mele...

Dar nu, Stalin nu şi-a amintit cuvîntarea şi nu i-a adus ca

martori pe ascultători. S-a terminat războiul, Stalin a fost ridicat la rangul de generalisim şi l-au declarat cel mai înţelept dintre strategi. În acest moment, lacheii stalinişti ar fi putut să-şi amintească de cuvîntarea din 5 mai 1941; el, la o adică, ne-a prevenit încă din mai, ah, dacă măcar am fi demni de marile lui învăţături ! Însă nimeni n-a amintit de cuvîntare în tot timpul vieţii lui Stalin. Şi-au amintit mult mai tîrziu, dar n-au publicat-o. Există o singură cauză: la 5 mai 1941, Stalin a vorbit despre războiul împotriva Germaniei, însă NU a vorbit despre posibilitatea unui atac german. Stalin a prezentat războiul împotriva Germaniei FĂRĂ agresiunea germană asupra URSS, cu un alt scenariu al începutului războiului.

Pînă în prezent operele lui Stalin deţin întîietatea în lume în privinţa numărului de volume editate. S-a publicat mult, chiar şi observaţiile de pe manşeta unor cărţi: toate acestea sînt inestimabile izvoare de înţelepciune. Însă cînd este vorba despre războiul cu Germania, s-a păstrat secretul mai multe decenii. Mai mult, au fost luate măsuri speciale pentru ca acea cuvîntare să fie uitată pentru totdeauna. Imediat după război, a fost editată în milioane de exemplare şi în mai multe
limbi cartea *Despre Marele Război pentru Apărarea Patriei*. Începe cu discursul lui Stalin la radio, pe data de 3 iulie 1941. Scopul cărţii este clar: să ne bage în cap ideea că Stalin a început să vorbească despre războiul sovieto-german numai după invazia germană. Desigur, vorbea despre apărare. Însă Stalin începuse să vorbească despre război şi înainte de acesta. Dar nu despre unul de apărare, ci despre cu totul altceva.

Interesant, despre ce?

3

Ştim deja că după semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, renumiţii comandanţi sovietici Jukov şi Mereţkov, renumitul lider poliţist al tuturor vremurilor şi popoarelor, Lavrenti Beria, au făcut multe ca să distrugă tot ce era

legat de apărarea teritoriului sovietic. Iată însă că Stalin a început să vorbească despre războiul cu Germania. A vorbit la o consfătuire secretă, dar în aşa fel încît să-l asculte toţi absolvenţii academiilor militare, toţi generalii, toţi mareşalii. Ce pot face în această situaţie Jukov, Mereţkov, Beria? Vor începe să instaleze pe graniţă sîrmă ghimpată, mine, vor mina podurile? Nu, dimpotrivă. „La începutul lui mai 1941, după cuvîntarea lui Stalin la primirea absolvenţilor academiilor militare, tot ceea ce s-a făcut pentru instalarea barajelor şi pentru minare a început să se frîneze şi mai mult" (Starinov, *op.cit*., pag.186).

Dacă nu-l credem pe colonelul GRU, Starinov, şi cartea sa cu adevărat remarcabilă, putem să facem referire la arhivele germane şi acolo vom găsi acelaşi lucru: după toate probabilităţile, spionajul german n-a izbutit niciodată să pună mîna pe textul integral al cuvîntării lui Stalin, însă după anumite indicii directe şi indirecte, spionajul german a considerat că în 5 mai 1941 Stalin a vorbit despre războiul cu Germania. Acelaşi spionaj german a observat cîmpurile de mine şi alte baraje dezafectate în mai şi iunie 1941. Scoaterea barajelor de pe graniţă este un element necesar al ultimelor pregătiri de război. Pregătiri care nu sînt defensive, se înţelege...

4

Mai 1941 se constituie într-o cotitură bruscă în toată propaganda sovietică. Pînă atunci ziarele comuniste ridicau în slăvi războiul şi se bucurau că Germania nimiceşte tot mai multe state, guverne, armate, partide politice. Conducerea sovietică era pur şi simplu entuziasmată: „războiul contemporan, în toată frumuseţea sa înfricoşătoare !'' (*Pravda*, 19 aug. 1940).

Sau iată descrierea Europei în război: „o încăierare de cadavre, o privelişte pornografică, unde şacalii devoră alţi şacali" (*Pravda*, 25 decembrie 1939). Pe aceeaşi pagină se află telegrama prietenească de felicitare a lui Stalin către Hitler. Comuniştii încearcă să ne convingă că Stalin l-a

crezut pe Hitler şi a dorit prietenia cu el. Drept dovadă, ne pun sub nas telegrama lui Stalin din 25 decembrie: „Şefului Statului German, domnului Adolf Hitler.” Aşadar, dincolo de telegrama lui Stalin, se află şacalii care devoră alţi şacali. Acelaşi lucru s-a spus însă şi despre Hitler ! Care alţi şacali se mai devoră în încăierarea de cadavre din Europa?

Apoi tonul s-a schimbat brusc.

Iată tonul *Pravdei* a doua zi după cuvîntarea secretă a lui Stalin: „Dincolo de hotarele patriei noastre, pîlpîie flacăra celui de-al doilea Război Imperialist. Toată povara nenorocirilor lui nenumărate apasă pe umerii celor ce muncesc. Popoarele nu vor război. Privirile lor sînt aţintite înspre ţara socialismului care strînge roadele muncii paşnice. Ele văd pe bună dreptate în forţele armate ale Patriei noastre, în Armata Roşie şi în Flota maritimă de război, bastionul de nădejde al păcii... În actuala situaţie internaţională complexă, trebuie să fim gata pentru orice lucru imprevizibil...” (*Pravda*, 6 mai 1941, editorial).

Ia te uită ! La început, prin pactul Molotov-Ribbentrop, Stalin a deschis zăgazurile celui de-al doilea război mondial şi s-a bucurat să vadă „şacalii devorînd pe alţi şacali”, iar acum şi-a amintit de popoarele care vor pace şi care se uită cu speranţă la Armata Roşie !

În martie 1939, Stalin învinuia Marea Britanie şi Franţa că vor să ducă Europa în război, păstrîndu-se însă în afara acestuia, pentru ca apoi „să intre în scenă cu forţe proaspete, să intre, fireşte, «în interesul păcii» şi să dicteze participanţilor slăbiţi de război condiţiile lor” (I .V. Stalin, Raportul din 10 martie 1939).

Nu ştiu ce au plănuit „imperialiştii”. Însă la semnarea pactului, care a fost cheia războiului, a participat un singur lider: Stalin. La semnarea pactului care a iniţiat războiul n-au participat nici liderii japonezi, nici cei americani, nici cei Britaniei, nici cei francezi. Chiar şi cancelarul german a lipsit. Stalin însă nu. Stalin însuşi nu s-a păstrat în afara războiului. El însuşi vorbea acum despre Armata Roşie, care poate să pună capăt vărsării de sînge.

Nu cu mult timp în urmă, la 17 septembrie 1939, Armata Roşie a atacat prin surprindere Polonia. A doua zi, guvernul sovietic a arătat la radio motivul: „Polonia a devenit un cap de pod favorabil acţiunilor neaşteptate şi fortuite, care pot constitui o ameninţare pentru URSS... Guvernul sovietic nu mai poate rămîne indiferent la aceste fapte... Avînd în vedere situaţia, guvernul sovietic a dat dispoziţie Comandamentului general al Armatei Roşii să ordone trupelor să treacă frontiera şi să ia sub protecţia sa viaţa şi avutul populaţiei...” (*Pravda*, 18 sept. 1939).

Este timpul să ne punem întrebarea: cine a transformat Polonia într-un „cap de pod favorabil acţiunilor neaşteptate”?

Cinismul lui Molotov (şi al lui Stalin) n-are limite. Hitler a venit în Polonia ca „să extindă spaţiul vital pentru germani”. Molotov a venit cu alt scop: „să scape poporul polonez dintr-un război aducător de nenorociri, război în care a fost împins de conducători nechibzuiţi şi să-i dea posibilitatea să trăiască în pace”.

Nici astăzi comuniştii sovietici nu şi-au schimbat părerile privind acele evenimente. În 1970 a apărut o culegere oficială de documente despre trupele sovietice de grăniceri (*Trupele de grăniceri ale URSS, 1939-iunie 1941*). De exemplu, documentul nr.192 afirmă că acţiunile sovietice din septembrie 1939 au avut scopul de „a ajuta poporul polonez să iasă din război”. Uniunea Sovietică a ajutat „dezinteresat”, întotdeauna şi pe toţi, să găsească drumul păcii. La 13 aprilie 1941, Molotov semnează pactul privind neutralitatea cu Japonia: „să menţină relaţii paşnice şi de amiciţie şi să
respecte reciproc integritatea şi inviolabilitatea teritorială... În caz că una din părţi va constitui obiectul unor acţiuni de război din partea uneia sau a mai multor puteri, cealaltă parte va respecta neutralitatea pe tot parcursul conflictului”.

Cînd Stalin s-a aflat în pragul înfrîngerii, Japonia şi-a respectat cuvîntul dat. Şi iată că Japonia se află în pragul

înfrîngerii. Armata Roşie atacă nimicitor şi prin surprindere. După aceasta, guvernul sovietic declară: „o astfel de politică este singurul mijloc capabil să elibereze popoarele de noi suferinţe şi sacrificii şi să dea posibilitate poporului japonez să scape de distrugeri”. (Comunicatul guvernului sovietic din 8 august 1945). E necesar să observăm că, formal, comunicatul a fost dat pe 8 august, iar trupele sovietice au atacat pe 9 august. În practică, atacul s-a dat doar peste cîteva ore.

În limbaj militar acest fapt se numeşte: „Pregătirea şi darea loviturii iniţiale prin surprindere, prin deschiderea unui nou front strategic”. (Generalul de armată S.P. Ivanov, *Perioada iniţială a războiului*, pag. 281).

În limbaj politic acest fapt se numeşte „un act drept şi uman al URSS” (Colonel A.S. Savin, *VIJ*, 1985, Nr. 8, pag. 56).

După primul atac nimicitor, Mareşalul R.I. Malinovski se adresa trupelor sale: „Poporul sovietic nu poate să trăiască şi să muncească în linişte atîta timp cît imperialiştii japonezi zăngăne armele la frontiera noastră extrem-orientală şi aşteaptă un moment propice ca să năvălească asupra patriei noastre”. (*Kommunist*, 1985, Nr. 12, pag. 85). Mareşalii sovietici se tem mereu că cineva va „năvăli”. Malinovski a rostit aceste cuvinte la 10 august 1945. Hiroshima nu mai exista, iar Malinovski ştia acest lucru. Oare după Hiroshima, „imperialiştii japonezi” n-au altceva de făcut decît să „aştepte momentul propice”?

Publicaţiile sovietice contemporane (de exemplu *VIJ*, 1985, Nr. 8) insistă că „intrarea URSS în război cu Japonia corespundea şi intereselor poporului japonez...”. „Uniunea Sovietică a avut drept scop să salveze popoarele Asiei, printre care şi cel japonez, de noi suferinţe şi sacrificii...”

În mai 1941, deodată, presa sovietică începe să declare că popoarele Europei vor pace şi privesc cu speranţă la Armata Roşie. Era acelaşi ton, aceleaşi cuvinte care se

rosteau înaintea fiecărei „eliberări” comuniste.

5

La sfirşitul lui 1938 s-a încheiat „Marea epurare”. S-a intrat într-o nouă etapă. La vremuri noi, ţeluri noi, lozinci noi. Pentru prima oară în martie 1939, Stalin a spus că poporul trebuie să se pregătească pentru unele lucruri „neaşteptate”, care nu vor avea loc în interiorul ţării, ci pe arena internaţională. În august 1939, Stalin aduce prima surpriză, primul lucru „neaşteptat”, din cauza căruia a rămas fără replică nu numai poporul sovietic, ci întreaga lume: pactul Molotov-Ribbentrop. În acest moment, trupele germane, urmate de cele sovietice, intrau în Polonia. Explicaţia sovietică oficială: „Polonia a devenit un cîmp pentru diverse acţiuni «neaşteptate». Nu-i nimic, acest pericol
este lichidat prin actul dezinteresat al guvernului sovietic, al Armatei Roşii şi al NKVD. Însă Stalin cheamă poporul să fie gata pentru „noi acţiuni neaşteptate”, întrucît „situaţia internaţională devine tot mai încurcată”.

Pactul cu Germania fusese semnat: de ce situaţia este tot mai încurcată? Stalin însă repetă cu încăpăţînare avertismentul său: să nu credem în simplitatea aparentă, să fim gata pentru acţiuni neaşteptate, pentru schimbări şi întorsături bruşte.

La 22 iunie 1941, toate discuţiile privind acţiunile neaşteptate încetează, iar lozinca cade în desuetitudine. În publicaţiile sovietice actuale, nu se pomeneşte deloc de lozinca „pregătiţi-vă pentru acţiuni neaşteptate”. Această lozincă era însă unul din leit-motivele cele mai răsunătoare ale propagandei „perioadei prebelice”.

La prima vedere este de mirare că însuşi Stalin n-a mai amintit ulterior niciodată de lozinca sa. Căci putea spune: Hitler a atacat prin surprindere, iar eu v-am prevenit să fiţi gata pentru acţiuni neaşteptate ! Însă Stalin n-a spus niciodată aşa ceva. Mareşalul Timoşenko ar fi putut să amintească după război: va aduceţi aminte ordinul Nr. 191?

V-am prevenit ! Istoricii sovietici de azi şi birocraţi de partid (fără să-i numească pe Stalin şi Timoşenko) ar fi putut zice: iată ce partid înţelept ! În paginile ziarelor centrale făcea apel aproape în fiecare zi ca poporul să se pregătească pentru acţiuni neaşteptate ! Nici Stalin, nici Timoşenko, nici altcineva n-a mai amintit vreodată de lozinca din mai şi iunie 1941. De ce oare? Fiindcă prin lozinca „pregătiţi-vă pentru acţiuni neaşteptate" nu se înţelegea invazia germană, ci ceva în sens contrar. Sub lozinca „pregătiţi-vă pentru acţiuni neaşteptate" cekiştii nu instalau mine la graniţă, ci deminau şi ştiau că aceasta înseamnă pregătirea pentru cea mai importantă acţiune neaşteptată a secolului XX.

Chemînd armata şi poporul să fie gata pentru acţiuni neaşteptate la scară internaţională, presa sovietică n-a asociat niciodată această chemare cu posibilitatea unei invazii străine şi a unui război defensiv pe propriul teritoriu.

Ca să ne facem o idee despre valoarea reală a lozincii, trebuie să deschIbidem prima pagină a ziarului *Pravda* din l mai 1941. Această pagină a dat tonul întregului cor amplu, care pur şi simplu a repetat docil cuvîntul *Pravdei*.

Aşadar, *Pravda* Nr. 120 (8528) din l mai 1941. Pe prima pagină a ziarului, printre multe fraze goale, sînt doar două citate. Ambele aparţin lui Stalin.

Primul se află chiar la începutul articolului de fond: „Ceea ce este înfăptuit în URSS, poate să fie înfăptuit şi în alte ţări" (Stalin).

Al doilea se află în ordinul Narkom-ului apărării privind pregătirea pentru acţiuni neaşteptate şi „trucuri" ale duşmanilor noştri exteriori (Stalin).

Pe prima pagină se mai scrie despre sîngerosul război care a cuprins Europa, despre suferinţele oamenilor muncii, năzuinţa lor spre pace şi speranţele lor în Armata Roşie. În acest sens, al doilea citat îl completează pe primul.

În prima pagină se scrie mult despre eforturile sovietice de a menţine pacea, însă în calitate de vecin cu care s-au stabilit în sfîrşit relaţii normale este citată Japonia.

Germania nu se mai numără printre prieteni.

Desigur, conform *Pravdei*, duşmanul este viclean şi hrăpăreţ. Iar noi vom răspunde la uneltirile lui, însă nu în sensul apărării teritoriului propriu, ci în sensul eliberării popoarelor Europei de nenorocirile unui război sîngeros.

Aşa încît, ca să se prevină asemenea acţiuni neaşteptate, la cinci zile după începerea campaniei răsunătoare din toate ziarele sovietice, Stalin a acceptat postul de Şef al guvernului şi a rostit cuvîntarea sa secretă, în care a indicat drept inamic principal Germania.

În mai 1941, Stalin a primit o responsabilitate de stat în vederea „acţiunilor neaşteptate". În iunie Hitler a atacat, însă aceasta era considerată doar o „acţiune neaşteptată" care îl silea pe Stalin să respingă responsabilitatea de stat.

Este clar că Stalin nu s-a pregătit pentru invazia germană, ci pentru invazia *asupra* Germaniei.

Capitolul 20

Cuvîntul şi fapta

Cuvintele nu corespund întotdeauna faptelor.
V.Molotov, (din convorbirea cu Hitler, 13 nov. 1940)

1

În cuvîntarea sa secretă din 5 mai 1941 Stalin a declarat că „războiul cu Germania nu va începe mai devreme de 1942". Aceasta este cea mai importantă frază din cuvîntare. De la înălţimea cunoştinţelor noastre de astăzi, eroarea lui Stalin este evidentă. Însă nu ne vom grăbi să rîdem de greşelile lui.

Să luăm aminte: discursul era secret. Fără îndoială că Stalin era interesat să-şi ascundă secretele faţă de inamic. Însă la Kremlin, Stalin era ascultat de TOŢI absolvenţii şi de

TOŢI profesorii din TOATE academiile militare, de conducerea politică superioară a ţării şi de conducerea militară superioară a Armatei Roşii. Mai mult, conţinutul cuvîntării a fost comunicat tuturor generalilor şi coloneilor sovietici.

Generalul-maior B. Tramm: „La mijlocul lui mai 1941, Preşedintele Sovietului central al Osoaviahim-ului *, generalul-maior de aviaţie P.P. Kobelev, a adunat corpul de comandă al Sovietului central şi ne-a transmis punctele principale ale cuvîntării lui I.V.Stalin, ţinută la primirea absolvenţilor academiilor militare" (*VIJ*, 1980, Nr. 6, pag.52).

Pe de o parte, cuvîntarea lui Stalin este secretă, pe de alta, conţinutul ei este cunoscut de mii de oameni. Există o explicaţie a acestui paradox? Există.

Din amintirile amiralului Flotei Uniunii Sovietice, N.G. Kuzneţov, ştim că după numirea lui G.K. Jukov ca şef al Marelui Stat-Major a fost elaborată „o directivă foarte importantă, care indica comandanţilor regiunilor militare şi ai flotelor că Germania este cel mai posibil inamic în viitorul război" (*În ajun*, pag. 313).

La 6 mai 1941 directiva a fost transmisă statelor-majore ale regiunilor militare de frontieră pentru executare. Există indicii că a fost primită în aceeaşi zi. Spune acest lucru, de pildă, Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian. Mareşalii sovietici pomenesc adesea despre această directivă strict secretă, însă nu dau citate. După o jumătate de secol, din această directivă a rămas doar o frază „...să fim gata ca la indicaţia Comandantului general să dăm lovituri puternice pentru distrugerea inamicului, pentru ducerea acţiunilor de luptă pe teritoriul său şi pentru cucerirea aliniamentelor importante" (V.A. Anfilov, *Faptă eroică eternă*, pag. 171). Dacă va fi existat în directivă o vorbă despre apărare, mareşalii şi istoricii comunişti n-ar fi întîrziat să o citeze. Textul întreg al directivei din 5 mai nu este însă citat. Directiva rămîne strict secretă chiar şi la o jumătate de

* *Osoaviahim* - societatea de sprijin pentru apărare şi construcţii aviochimice. A existat între 1927-1948.

secol după terminarea războiului.

Cenzura sovietică a scăpat doar o singură frază, care însă dezvăluie, ea singură, sensul atît de tăinuitului document. Problema este că într-un război de apărare soldatul intră fără ordin. De sute de ani luptătorii ruşi au intrat în războiul cu agresorii fără să aştepte o comandă de sus. Inamicul trece rîul de frontieră şi aceasta înseamnă, pentru soldat, începutul războiului. Dreptul şi datoria soldatului este să ucidă pe oricine încearcă să pătrundă la obiectivul apărat. Legea sovietică protejează în mod special dreptul fiecărui soldat de folosire independentă a armei şi aceeaşi lege
pedepseşte aspru pe orice soldat care nu s-a folosit de armă în cazul cînd circumstanţele o cer.

Soldatul de pe frontiera de stat este soldat în post de luptă. Într-un război de apărare, lui nu-i trebuie ordine şi directive. Situaţia normală a războiului defensiv este următoarea. Soldatul, rebegit de frigul nopţii, se înfăşoară mai bine cu mantaua, gîndindu-se că acuşi va merge să se culce, după ce în prealabil va fi tras un ghiont „schimbului" său ca să plece în post. Dar deodată cască ochii şi vede inamicii care trec rîul. Soldatul deschide foc asupra „vrăjmaşului" şi astfel dă alarma. Se trezeşte comandantul grupei, înjură buimac şi, dîndu-şi seama ce se întîmplă, îşi trimite soldaţii în tranşee. Pe sute de kilometri de-a lungul graniţei a început focul. Apare comandantul de pluton, care

coordonează focul grupelor sale. Apar alţi „comandiri", mai mari în grad. Lupta începe să capete caracter organizat. Zboară rapoartele la statul-major al regimentului, iar de aici la statul-major al diviziei...

Aşa trebuie să înceapă un război de apărare. Însă directiva strict secretă din 5 mai 1941prevedea intrarea în război a milioane de soldaţi ai Armatei Roşii la un singur ordin, care va veni de la Comandamentul general sovietic. Soldatul picotind pe graniţă poate vedea atacul inamicului. Dar cum pot şti tovarăşii de la Kremlin cînd va începe

războiul? Au stabilit ei înşişi data?

În războiul defensiv intră la început soldatul, apoi sergentul, apoi comandantul de pluton. În războiul ofensiv totul merge invers. La început, intră Comandantul suprem, şeful Marelui Stat-Major, apoi comandanţii de fronturi, de flote, de armate. Soldatul de rînd află despre începerea războiului ofensiv ultimul. În războiul defensiv, milioane de soldaţi intră unul cîte unul, în cel ofensiv toţi ca unul. Soldaţii germani au intrat pe teritoriul inamicului toţi ca unul, în acelaşi moment. Cei ai lui Stalin au făcut la fel în Finlanda, în Mongolia şi în Basarabia. La fel urmau să procedeze şi în războiul cu Germania.

Directiva din 5 mai a fost dată, dar data începerii războiului rămînea deocamdată secretă. Aşteptaţi semnalul şi fiţi gata în orice moment, li se spune generalilor sovietici. Dînd directiva din 5 mai, Stalin a ocupat postul de Şef al guvernului sovietic pentru ca el, personal, să dea semnalul executării ei.

Hitler dăduse trupelor ordinul de executare a „directivei” sale ceva mai devreme...

2

Nu cunoaştem şi, după cîte se pare, nu vom cunoaşte niciodată conţinutul directivei strict secrete din 5 mai 1941; este clar că a fost o directivă privind războiul cu Germania, însă războiul nu trebuia să înceapă prin invazia germană, ci în alt mod.

Dacă printre diferitele variante s-ar fi prevăzut şi aceea prin care Germania începe războiul, atunci la 22 iunie 1941 liderii sovietici de la Kremlin puteau să transmită, prin telefon sau prin oricare alt mijloc cît de primitiv, comandanţilor regiunilor de frontieră: „Deschideţi seifurile, luaţi directiva din 5 mai şi faceţi ceea ce este scris în ea”.

Dacă în directiva din 5 mai erau mai multe variante, printre care una defensivă, putea să se spună prin telefon comandantului regiunii de frontieră: taie primele nouă variante, iar ultima, a zecea, execut-o. Însă în directivă n-au

fost variante defensive. Iată de ce directiva din 5 mai n-a intrat niciodată în acţiune.

Din primul moment al invaziei germane, directiva sovietică nu mai avea nici un sens, „a îmbătrînit'' într-o clipă, la fel cum „au îmbătrînit” toate tancurile sovietice de autostradă, chiar şi acelea care au fost fabricate la 21 iunie 1941.

În loc să pună în aplicare directiva care se afla în seiful fiecărui comandant, liderii sovietici de la Kremlin au trebuit să improvizeze chiar de la începutul războiului. În locul aplicării unei directive deja alcătuite, Timoşenko şi Malenkov au fost obligaţi să-şi piardă timpul pentru alcătuirea uneia noi. Apoi se va pierde un alt timp pentru cifrare, transmitere, primire, descifrare. În treacăt fie zis, directiva dată pe 22 iunie este tot agresivă, însă avîntul ofensiv al trupelor sovietice a fost mai reţinut.

3

Să nu credem că directiva strict secretă din 5 mai 1941 a ajuns în seifuri şi şi-a aşteptat ceasul. Nu-i deloc aşa. Directiva a început să fie executată. Comandanţii de regiuni militare au făcut foarte multe. În conformitate cu directiva, s-au desfăşurat regrupări grandioase ale trupelor sovietice la graniţă, au fost scoase sute de kilometri de baraje din sîrmă şi mii de mine, au fost aduse chiar la graniţă şi depozitate direct pe pămînt mii de tone de muniţie, în raioanele de frontieră au fost cărate sute de mii de tone de provizii foarte diverse, necesare unui război iminent.

La 15 iunie 1941, a venit timpul ca generalii, care comandau armatele, corpurile de armată şi diviziile, să afle ceva mai mult despre intenţiile conducerii superioare sovietice. În această zi, statele-majore a cinci regiuni militare de frontieră au dat ordine de luptă elaborate pe baza directivei strict secrete din 5 mai.

Cercul iniţiaţilor s-a extins la cîteva sute de persoane. Ordinele, date la nivelul mediu de comandă al Armatei Roşii la 15 iunie 1941, au rămas şi ele strict secrete, însă, fiind

mai multe, sînt citate mai des şi mai complet. Istoricii cunosc fraza din ordinul care a fost dat de statul-major al Regiunii militare speciale Pribaltica la 15 iunie, către comandanţii de armate şi de corpuri de armată din respectiva regiune: „În orice clipă, trebuie să fim gata de îndeplinirea unei misiuni de luptă”.

Iar acum să ne întoarcem la discursul secret al lui Stalin din 5 mai 1941. Stalin vorbeşte unei săli pline, într-o cuvîntare *secretă*, despre un război agresiv împotriva Germaniei, care va începe... în 1942. În aceeaşi zi, în directiva *strict secretă*, comandanţii regiunilor militare de frontieră primesc indicaţia de a fi gata pentru agresiune în orice moment.

Încă o coincidenţă: la 13 iunie 1941, TASS transmite Comunicatul în care se spune că Uniunea Sovietică n-are intenţia să atace Germania şi deplasează trupe la graniţa germană doar pentru exerciţii militare, iar la 15 iunie generalii sovietici din regiunile militare de frontieră primesc un ordin numai pentru urechile lor: să fie gata în orice moment pentru cucerirea unor amplasamente pe teritoriu străin.

4

În mai-iunie 1941 nu mai era posibil să se ascundă pregătirile sovietice pentru „eliberarea” Europei. Stalin ştia acest lucru. De aceea anunţa „naiv” întreaga lume, prin Comunicatul TASS, că URSS nu se pregăteşte de agresiune. Fireşte, Hitler şi spionajul german nu cred într-un fals atît de grosolan. Tocmai de aceea Stalin comunică „în secret” miilor de ofiţeri (în acelaşi timp şi spionajului german) că Uniunea Sovietică va ataca Germania... în 1942.

Nu se mai putea ascunde, însă data putea rămîne neştiută. Pe acest fapt a mizat cuvîntarea „secretă”: „NU crezi, Hitler, în comunicatele mele «pe faţă», atunci crede-mă în cele «secrete»”.

Hitler a avut destulă înţelepciune să nu creadă nici în unele, nici în altele.

Capitolul 21

Pacifism cu colţi

Trebuie să surprindem inamicul, să prindem momentul cînd trupele sale sînt risipite.
I.V. Stalin

1

La 8 mai 1941, peste două zile de la cuvîntarea „secretă”, TASS transmite în eter o dezminţire.

Peste o lună, la 13 iunie 1941, TASS va transmite un alt comunicat, foarte straniu. Ca să-l înţelegem, trebuie să-l citim cu atenţie şi să ne străduim să înţelegem dezminţirea din 8 mai. Iat-o:

„Ziarele japoneze publică un comunicat al agenţiei Domei, în care se spune că Uniunea Sovietică concentrează mari forţe militare la graniţa vestică... concentrarea trupelor pe graniţa vestică are o anvergură extraordinar de mare. Datorită acesteia este întreruptă circulaţia pasagerilor pe calea ferată siberiana, întrucît trupele din Orientul Extrem sînt transferate la frontiera vestică. Din Asia centrală sînt transferate de asemenea mari forţe militare... O misiune militară în frunte cu Kuzneţov a plecat de la Moscova la Teheran. Scopul misiunii, notează agenţia, este legat de problema unor aerodromuri ale Uniunii Sovietice în partea centrală şi vestică a Iranului.

TASS este împuternicită să declare că acest comunicat bănuitor de bătător la ochi al agenţiei Domei, împrumutat de la un corespondent necunoscut al agenţiei United Press, este fructul fanteziei bolnave a autorilor ei... nu există şi nici nu se prevede vreun fel de «concentrare de mari forţe militare» la frontiera vestică a URSS. Dramul de adevăr

conţinut în comunicatul agenţiei Domei, prezentat în acelaşi mod grosolan denaturat, constă în faptul că din zona Irkutsk în zona Novosibirsk se transferă o divizie de infanterie, în vederea unei încartiruiri în condiţii mai bune la Novosibirsk. Toate celelalte din comunicatul agenţiei Domei sînt fantezii de la cap la coadă."

Iar acum să vedem cine are dreptate: Domei şi United Press sau TASS?

Domei vorbeşte despre o misiune sovietică în Iran, iar TASS o dezminte. Peste trei luni, trupele sovietice au intrat în Iran şi, într-adevăr, şi-au construit aerodromuri (nu numai aerodromuri însă, ci şi multe altele). Despre care Kuzneţov este vorba, putem ghici, Kuzneţovi sînt mai puţini decît Ivanovi. Dar nu aici stă problema. Sovieticii au intrat în Iran. Ziarele japoneze, folosind surse americane, au prevăzut exact evenimentele. Dezminţirea TASS se dovedeşte deja a fi mincinoasă.

Domei: „concentrarea trupelor are o anvergură extraordinar de mare". Corect. Pe lîngă altele, Stalin a concentrat la graniţa germană douăzeci de corpuri de armată mecanizate şi cinci de desant aerian. Cine altcineva, în istoria tuturor civilizaţiilor, înainte sau după aceasta, a mai concentrat un asemenea număr de trupe pur ofensive împotriva unui singur inamic?

TASS vorbeşte despre o singură divizie de infanterie „de la Irkutsk la Novosibirsk". Să ascultăm şi alţi martori. Generalul-locotenent G.Şelahov (în acea vreme general-maior, şeful de stat-major al armatei l, distinsă cu ordinul „Steagul Roşu" de pe Frontul din Extremul Orient): „Conform Comisariatului Popular de Apărare din 16 aprilie 1941, din componenţa Frontului din Extremul Orient au fost trimise spre vest Direcţiile corpurilor de armată 18 şi 31 infanterie, diviziile 21 şi 66 infanterie, brigăzile 211 şi 212 desant aerian şi cîteva unităţi cu destinaţie specială" (*VIJ*, 1969, Nr.3, pag.56). Transferul trupelor de desant aerian este un semn sigur al pregătirii pentru ofensivă. Transferul unor brigăzi de desant aerian pentru suplimentarea a cinci

corpuri de desant aerian, deja înfiinţate în zonele estice ale ţării, dovedeşte pregătirea unei operaţiuni ofensive de proporţii gigantice, care nu s-a mai petrecut niciodată în istorie şi - să dea Dumnezeu ! - nu se va mai petrece niciodată. Iar falsa „dezminţire” TASS, care ascunde transferul trupelor, inclusiv al celor de desant aerian, dovedeşte că operaţiunea ofensivă se pregătea în condiţiile unui secret total, absolut surprinzător pentru inamic. Jukov era meşter la astfel de falsuri. Apropo, brigada 212 desant aerian era preferată de Jukov. În august 1939, aceasta se afla în rezerva personală a lui Jukov, alături de un batalion Osnaz al NKVD, şi a fost folosită în momentul atacului prin surprindere care a nimicit armata 6 japoneză. Brigada a fost folosită la lovitura finală executată în spatele frontului armatei 6 japoneză.

Acum Jukov transferă în secret cea mai bună brigadă a Armatei Roşii din Extremul Orient în componenţa corpului 3 de armată desant aerian de pe graniţa românească. Hitler n-a permis ca brigada şi întreg corpul 3 desant aerian să mai fie folosită conform destinaţiei sale iniţiale. După începerea operaţiunii „Barbarossa”, corpul 3 desant aerian a fost transformat din cauza inutilităţii sale în noul context în divizia 87 infanterie (mai tîrziu 13 cavalerie), care, apoi, s-a evidenţiat în luptele defensive. Dacă Stalin s-a pregătit de apărare, de ce n-a format de la bun început divizii de infanterie în locul brigăzilor şi corpurilor de desant aerian?

Putem urmări deplasarea secretă a trupelor din Extremul Orient, după mai multe surse. Mareşalii Uniunii Sovietice, G.K. Jukov şi I.H. Bagramian, confirmă venirea corpului de armată 31 infanterie din Extremul Orient în Regiunea militară specială Kiev la 25 mai 1941. Aceasta înseamnă că în momentul transmiterii „dezminţirii” corpul 31 infanterie se afla undeva pe Magistrala transsiberiană.

Generalul-colonel LI. Liudnikov declară că desfăşurînd, mobilizînd şi conducînd divizia 200 infanterie, a primit ordin să intre în componenţa corpului 31 infanterie. Apoi corpul (ca şi altele) s-a deplasat în secret la graniţa germană.

Hitler a făcut astfel încît corpul de armată 31 infanterie să nu-şi mai termine drumul început.

Drumurile altor corpuri de armată, divizii şi brigăzi, transferate în secret din Extremul Orient, pot fi urmărite de oricine doreşte după nenumăratele amintiri ale generalilor şi mareşalilor sovietici, după depoziţiile soldaţilor sovietici din Extremul Orient căzuţi prizonieri la frontiera germană sau la
cea română, după rapoartele informative ale spionajului german şi după multe alte surse.

2

TASS vorbeşte despre o singură divizie de infanterie transferată din Irkutsk în Novosibirsk „în vederea unei încartiruiţi în condiţii mai bune". De mulţi ani caut fără succes urmele acestei divizii misterioase. Rog pe toţi să mă ajute să găsesc o informaţie cît de mică despre divizia care a fost debarcată în primăvara lui 1941 la Novosibirsk.

În locul acestei informaţii, am o mulţime de alte informaţii: divizii din Irkutsk şi Novosibirsk, din Cita şi Ulan-Ude, din Blagoveşcensk şi Spasski, din Iman şi Barabaş, din Habarovsk şi din Voroşilov au fost îmbarcate, dar n-au fost debarcate în oraşul vecin, ci la graniţa vestică. Şi cartea publicată chiar la Irkutsk (*Regiunea militară Zabaikal*) spune despre ciudatul transport al multor divizii la graniţele vestice. De exemplu: în aprilie se îmbarca în secret divizia 57 tancuri a colonelului V.A. Mişulin, fără să cunoască destinaţia.

Divizia 57 tancuri ajunge în Regiunea militară specială Kiev şi primeşte ordinul de a începe debarcarea în raionul Şepetovka.

În acest timp, fluxul trupelor pe Magistrala transsiberiană şi pe toate celelalte magistrale creşte. Ştim că la 25 mai 1941 corpurile de armată extrem-orientale încep debarcarea în Ucraina (de exemplu, corpul 31 infanterie în raionul Jitomir) iar a doua zi, comandantul Regiunii militare Ural primeşte ordinul de a transfera două

divizii de infanterie în Pribaltica (General-maior A. Grîlev, profesor V. Hvostov, *Kommunist*, 1968, Nr. 12, pag.67). În aceeaşi zi, Regiunea militară Zabaikal şi Frontul din Extremul Orient primesc ordinul de trimitere spre vest a încă nouă divizii, inclusiv trei de tancuri (*IbIbidem*).

Iar pe Magistrala transsiberiană se deplasează deja armata 16 şi tot acolo se îndreaptă armatele 22 şi 24.

3

Minciuna cea mai sfruntată a „dezminţirii" TASS nici măcar nu constă în condiţiile de încartiruire. „Nu există şi nici nu se prevede vreo concentrare", iată minciuna cea mare. Mai întîi, concentrarea a existat, iar invazia germană a confirmat-o: concentrarea sovietică a depăşit cele mai îndrăzneţe presupuneri. Apoi, în momentul transferării tuturor acestor brigăzi şi corpuri de armată se prevedea o operaţiune feroviară importantă şi cu adevărat fără precedent în istoria mondială: transferul celui de Al doilea eşalon strategic al Armatei Roşii.

Directiva de începere a transferării celui de Al doilea eşalon strategic a fost transmisă la 13 mai. „Dezminţirea" TASS avea tocmai rolul de a o masca. Exact peste o lună a început transferul eşalonului şi atunci TASS dă un nou comunicat, precum că nimic serios nu se întîmplă în Uniunea Sovietică, în afară de transportul obişnuit al rezerviştilor la exerciţii.

Să ascultăm alţi martori. Generalul-maior A.A. Lobacev era în acea vreme membru al sovietului militar al armatei 16. El povesteşte despre 26 mai 1941:

„Şeful de stat-major a relatat că s-a primit de la Moscova o informaţie cifrată foarte importantă, care privea armata 16... Ordinul de la Moscova cerea să se redisloce armata 16 într-un nou loc. M.F. Lukin trebuia să meargă imediat la Marele Stat-Major pentru primirea de indicaţii, iar colonelul M.A. Salin şi cu mine să organizăm trimiterea eşaloanelor.

— Unde? - l-am întrebat pe Kurocikin.

— În vest.

Ne-am sfătuit şi am hotărît că primii vor fi trimişi tanchiştii, după aceea divizia 152 şi celelalte formaţiuni, iar la sfîrşit - statul-major cu unităţile auxiliare.

— Să trimiteţi eşaloanele noaptea. Nimeni nu trebuie să ştie că armata pleacă, ne-a prevenit comandantul...

La plecarea eşaloanelor de tancuri, au venit Kurocikin şi Zimin, au adunat corpul de comandă al corpului 5 armată, au urat generalului Alexeenko şi tuturor comandanţilor să nu facă de rîs tradiţiile luptătorilor din Zabaikal...

Toţi au ascultat aceste calde urări de drum bun şi fiecare se gîndea că se prea poate ca în curînd să nu fie vorba despre pregătirea de luptă, ci despre acţiuni de luptă" (*Pe drumuri grele*, pag.123).

Mai departe generalul Lobacev povesteşte lucruri uluitoare. Comandantul de armată, generalul Lukin, Lobacev însuşi şi şeful de stat-major al armatei 16, colonelul M.A. Şalin (viitor şef GRU) ştiu că armata 16 este transferată în vest, dar nu ştiu exact unde. Tuturor celorlalţi generali din armata 16 li se comunică „în secret'' că destinaţia armatei este frontiera iraniană, corpului de comandă inferior i se spune că scopul mutării sînt exerciţiile, soţiilor celor din corpul de comandă - că armata pleacă într-o tabără de instrucţie.

Într-un război defensiv, măcar generalii nu trebuie minţiţi cu privire la direcţia în care va trebui să acţioneze armata. Însă în armata 16 trei comandanţi superiori ştiu despre graniţa vestică, ceilalţi generali au primit cu bună credinţă o informaţie falsă.

În acelaşi timp, în armata germană se proceda la fel: se răspîndea o minciună foarte apropiată de adevăr privind operaţiunea „Leul de mare". Înşelarea voită a trupelor cu privire la direcţia acţiunilor este întotdeauna primul semn al pregătirii unei ofensive prin surprindere. Ca să te ascunzi de inamic, trebuie să te ascunzi şi de trupele tale. Aşa au făcut toţi agresorii. Aşa a făcut Hitler. Aşa a făcut Stalin. Este interesant că în aprilie 1941 toţi înţeleg că, totuşi, armata 16 pleacă la război. Iat-o pe soţia lui Lobacev, care

îşi întreabă soţul cu insistenţă:

„— Mergi la război?

— De unde ai mai scos-o?

— Da' ce, eu nu citesc ziarele?”

Este un moment psihologic foarte interesant, la care va trebui să ne întoarcem. Am întrebat sute de persoane ale acestei generaţii şi toţi au presimţit războiul. M-am mirat: de unde au provenit aceste presimţiri. Toţi răspund: din ziare !

Noi, cei de azi, aflăm rar în paginile îngălbenite ale acelor ani indicii directe privind un război iminent. Însă oamenii acelei generaţii, citind printre rînduri, ştiau că războiul este inevitabil. Nu puteau afla despre pregătirile lui Hitler. Însă ei simţeau pregătirile *sovietice*.

Dar ne-am depărtat. Să ne întoarcem la povestirea generalului Lobacev. El îşi aminteşte de un grad incredibil de secretomanie cînd s-au mutat armatele: eşaloanele se deplasau doar noaptea: trenurile nu se opreau în staţiile mari şi mijlocii; transferarea statului-major al armatei 16 s-a făcut în vagoane de marfă, cu uşile şi ferestrele închise ermetic; în haltele unde se opreau eşaloanele era interzis să se iasă din vagoane. În vreme ce trenul de pasageri parcurgea Magistrala transsiberiană în 11 zile, marfarele mergeau şi mai încet. Se pot transporta în vagoane complet închise soldaţi şi ofiţeri. Dar aici este vorba despre statul-major al unei armate. Un asemenea grad de stricteţe a secretului este neobişnuit chiar şi pentru standardele sovietice. În 1945, pe Magistrala transsiberiană s-a deplasat în sens invers un flux de trupe pentru a ataca prin surprindere trupele japoneze din Manciuria şi China. Toţi generalii s-au deplasat în uniformă de ofiţeri, avînd pe epoleţi mai puţine stele decît aveau în realitate, totuşi au mers în vagoane de pasageri. În 1941 însă au fost transportaţi cu marfarul. De ce?

Capitolul 22

Încă o dată despre comunicatul TASS

...Stalin nu făcea parte dintre cei care îşi declara intenţiile deschis.
Robert Conquest

1

La 13 iunie 1941, radio Moscova transmitea un comunicat TASS mai puţin obişnuit, în care se afirma că „Germania respectă neabătut condiţiile pactului sovieto-german de neagresiune, ca şi Uniunea Sovietică...” şi că „aceste zvonuri (adică zvonurile despre pregătirea unei agresiuni a Germaniei asupra URSS-*n.n.*) constituie o propagandă stîngace, ticluită de forţele duşmane URSS--ului şi Germaniei, interesate în extinderea pe mai departe şi escaladarea războiului...”. A doua zi, ziarele sovietice centrale au publicat acest comunicat, iar peste o săptămînă Germania a atacat URSS.

Cine era autorul comunicatului TASS ştiau cu toţii. Stilul caracteristic al lui Stalin era cunoscut de generalii de la statele-majore sovietice, de deţinuţii din lagăre, de experţii occidentali.

Nu este lipsit de interes faptul că după război Stalin „a curăţat” TASS-ul, însă nici unul dintre conducătorii acestei organizaţii n-a fost învinuit de transmiterea unor comunicate care să poată fi socotite „vătămătoare”. Stalin ar fi putut da vina pentru transmiterea Comunicatului TASS pe oricare
membru al Biroului Politic. Însă n-a făcut-o şi, astfel, a luat toată responsabilitatea în faţa istoriei asupra sa.

În presa sovietică şi în cea de peste hotare s-a scris foarte mult despre acest comunicat TASS. S-a rîs pe seama lui Stalin. Uneori comunicatul TASS este apreciat ca manifestare a unei miopii politice. Totuşi, comunicatul TASS din 13 iunie 1941 are un caracter mai degrabă straniu decît

caraghios. Un singur lucru este clar: autorul acestui comunicat. Restul rămîne o enigmă.

Comunicatul TASS nu se acordă deloc cu felul de a fi al lui Stalin. Un om care îl cunoştea pe Stalin mai mult decît mulţi alţii, secretarul său personal, Boris Bajanov, îl caracteriza astfel pe Stalin: „Extraordinar de ascuns şi de viclean", „era înzestrat în mare măsură cu darul tăcerii; sub acest raport era unic într-o ţară în care toţi vorbim cam mult". Iată şi alte trăsături. „Era un duşman neîmpăcat al inflaţiei de cuvinte, al flecărelii. Nu spune ce gîndeşti..." (A. Avtorhanov). „În momentele critice, la Stalin acţiunea o lua înaintea cuvîntului" (A. Antonov-Ovseenko).

Remarcabilul cercetător al epocii staliniste, Robert Conquest, observa felul de a fi taciturn şi ascuns al lui Stalin drept una dintre trăsăturile cele mai puternice ale personalităţii lui. „Este reţinut şi ascuns", „este nevoie să ne mai uităm în întunericul disimulării excepţionale a lui Stalin", „Stalin nu povestea niciodată ce are în minte, chiar şi în privinţa scopurilor politice".

După expresia justă a lui D. Carnegie, ştiinţa de a tăcea se întîlneşte mult mai rar la oameni decît alte talente. Din acest punct de vedere, Stalin a fost un geniu: ştia să tacă. Aceasta n-a fost numai trăsătura sa de caracter cea mai puternică, ci şi arma lui de luptă cea mai tare. Prin tăcerea sa adormea vigilenţa adversarilor, de aceea loviturile lui Stalin erau întotdeauna surprinzătoare şi nu întîmpinau rezistenţă. De ce trebuia Stalin să vorbească, ca să-l audă toţi? Imperiul stalinist era centralizat la maximum, iar mecanismul conducerii de stat, îndeosebi după Marea epurare, era stratificat în aşa fel încît orice ordin era transmis imediat de la cel mai înalt nivel pînă la ultimii executanţi şi se îndeplinea cu stricteţe. Operaţiuni grandioase, de exemplu, arestarea şi suprimarea partizanilor lui Ejov şi schimbarea practic a întregului aparat de conducere al poliţiei secrete, s-au desfăşurat repede şi eficace, încît nu se ştia nici măcar cînd şi cum a dat Stalin semnalul de

desfăşurare a acestei operaţiuni.

Dacă în iunie 1941 Stalin ar fi avut unele idei, care trebuiau să ajungă imediat pînă la milioanele de executanţi, de ce nu s-a folosit de maşina de comandă deja rodată, care transmitea orice fel de ordine neîntîrziat şi fără denaturări? Dacă ar fi fost un comunicat serios, ar fi fost retransmis prin toate canalele secrete.

Mareşalul Uniunii Sovietice, A.M. Vasilevski, spune că vizavi de acest comunicat, „n-au urmat nici un fel de noi indicaţii de principiu în privinţa Forţelor Armate şi nici o reexaminare a hotărîrilor luate mai devreme" (*Cauza întregii vieţi*, pag. 120). Mai departe, mareşalul spune că în activităţile Marelui Stat Major şi ale Comisariatului popular pentru apărare nu s-a schimbat nimic şi nici „nu trebuia să se schimbe".

Comunicatul nu numai că n-a fost confirmat pe canalele militare secrete, dimpotrivă, avem documente că în timpul transmiterii comunicatului TASS, în regiunile militare, de pildă în Regiunea specială Pribaltica, s-a dat trupelor un ordin complet contrar sensului şi spiritului comunicatului TASS (Arhiva MO * a URSS, Fondul 344, opis 2459, dosar 11, pag. 31).

Comunicatul TASS nu se acordă deloc nu numai cu felul de a fi al lui Stalin, dar nici cu ideea centrală a întregii ideologii sovietice. Orice tiran comunist (Stalin îndeosebi) repetă toată viaţa o propoziţie simplă şi clară: duşmanul nu doarme. Această propoziţie magică îi permite să-şi justifice şi lipsa cărnii din magazine, şi „campaniile eliberatoare", şi cenzura, şi torturile, şi epurările în masă, şi frontiera închisă, orice. Propoziţii precum „duşmanul nu doarme", „sîntem înconjuraţi de duşmani" nu înseamnă numai ideologie, ci constituie arma cea mai tare a partidului. Cu ajutorul acestei arme a fost nimicită orice opoziţie, s-au stabilizat şi s-au consolidat toate dictaturile comuniste... Şi iată că o dată, numai o dată în istoria tuturor regimurilor comuniste, capul celui mai puternic dintre aceste regimuri

* *MO*: Ministerstvo Oboronî - Ministerul Apărării.

declară în toată lumea că amenințările de agresiune nu există.

Haideți să nu considerăm comunicatul TASS prostesc, caraghios şi naiv. Să-l considerăm ciudat, inexplicabil, de neînțeles şi să încercăm să-i înțelegem sensul.

2

13 iunie 1941 este una dintre cele mai importante date ale istoriei sovietice. După însemnătatea ei este cu mult mai importantă decît 22 iunie 1941. Generalii, amiralii şi mareşalii sovietici descriu în memoriile lor această zi mai în amănunt decît 22 iunie. Iată o descriere standard. Generalul-locotenent N.I. Biriukov (pe atunci general-maior, comandantul diviziei 186 infanterie din corpul 13 infanterie al Regiunii militare Ural): La 13 iunie 1941 am primit de la statul-major al Regiunii o directivă de o deosebită importanță, conform căreia divizia trebuia să plece într-o „nouă tabără". Adresa noii încartiruiri nu mi-a fost comunicată nici măcar mie, comandantul de divizie. Şi numai călătorind la Moscova, am aflat că divizia noastră trebuia să se concentreze în pădurile de la vest de Idriţa (*VIJ*, 1962, Nr. 4, pag.80).

Se ştie că, în timp de pace, divizia are documente „secrete" şi uneori „strict secrete".Documentul „de o deosebită importanță" poate să apară numai în timp de război şi numai în cazul deosebit cînd este vorba de pregătirea unei operaţiuni de o importanță excepțională. În patru ani de război, multe divizii sovietice nu au avut vreun astfel de document. Să mai remarcăm ghilimelele folosite de generalul Biriukov cînd scrie despre „noua tabără". Divizia 186 n-a fost singura care a primit un asemenea ordin. *Toate* diviziile acestei regiuni au primit asemenea ordine.

Istoria oficială a regiunii (pag.104) fixează clar această dată: „Mai întîi a început debarcarea diviziei 112 infanterie. În dimineaţa zilei de 13 iunie, de mica staţie de cale ferată s-a apropiat un eşalon... După el au venit altele. Apoi a

început trimiterea unităţilor diviziilor 98, 153, 186 infanterie.” Se pregăteau de trimitere diviziile 170 şi 174 infanterie, unităţi de artilerie, geniu, antiaeriană şi altele. Pentru dirijarea diviziilor Uralului au fost înfiinţate comandamentele a două corpuri de armată; la rîndul lor, au fost subordonate statului-major al noii armate, armata 22 (comandant, general-locotenent F.A. Erşakov). Toată această masă de state-majore şi trupe se deplasa în secret, sub acoperirea comunicatului TASS, în pădurile Belarusului.

Armata 22 nu era singura.

Generalul de armată S.M. Ştemenko: „Chiar la începutul războiului, în cel mai strict secret, în regiunile de frontieră au început să se acumuleze forţe suplimentare. Din adîncul ţării s-au transferat în vest cinci armate”. (*Marele stnt-major în anii războiului*, pag.26).

Generalul de armată S.P. Ivanov adaugă: „În afară de acestea se pregăteau pentru redislocare încă trei armate” (*Perioada iniţială a războiului*, pag. 211).

Apare întrebarea: de ce cele opt armate n-au început simultan deplasarea? Răspunsul este simplu. În martie, aprilie şi mai s-a desfăşurat în secret un grandios transfer de trupe sovietice spre vest. Întreg transportul feroviar a fost implicat în această operaţiune secretă. Operaţiunea s-a

executat la timp, însă zeci de mii de vagoane au trebuit să se întoarcă înapoi pe distanţe de mii de kilometri. De la 13 iunie, cînd a început un nou transfer masiv de trupe, pur şi simplu n-au ajuns vagoanele pentru toate armatele.

Aproape că este imposibil să ne imaginăm proporţiile transferului care a avut loc. Nu avem cifre exacte. Dar iată cîteva dovezi fragmentare.

Fostul locţiitor al comisarului poporului pentru controlul de stat, LV. Kovalev: „În mai şi începutul lui iunie, sistemul de transport din URSS a trebuit să efectueze un transport de circa 800.000 de rezervişti... Aceste transporturi trebuiau să se desfăşoare în secret...” (*Transportul în Marele Război pentru Apărarea Patriei*, pag. 41).

Generalul-colonel I.I. Liudnikov: „...În mai... în zona Jitomirului şi în pădurile de la sud-vest a fost concentrat un corp de armată de desant-aerian” (*VIJ*, 1966, Nr. 9, pag.66).

Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian descrie luna mai în Regiunea militară specială Kiev: „La 25 mai, în componenţa trupelor va veni direcţia corpului 31 infanterie din Extremul Orient... În a doua jumătate a lui mai a sosit directiva Marelui Stat-Major, în care se ordona să primim din
Regiunea militară a Caucazului de Nord direcţia corpului de armată 34 infanterie, precum şi patru divizii de 12 mii de persoane şi o divizie de vînători de munte... Era necesar ca într-un termen scurt să încartiruim aproape o întreagă armată... La sfîrşitul lui mai, în regiune au apărut eşalon după eşalon. Secţia operativă s-a transformat într-un dispecerat unde se adunau toate informaţiile despre trupele sosite (*VIJ*, 1967, Nr.l, pag.62).

Aceasta era situaţia în mai. La 13 iunie a început o nouă regrupare secretă, fără precedent, a trupelor care trebuiau să formeze al doilea eşalon strategic al Armatei Roşii.

În articole publicate mai demult asupra problemei am socotit că al doilea eşalon strategic avea 69 de divizii de tancuri, motorizate şi de infanterie, neluînd în calcul zecile de regimente independente şi sutele de batalioane independente. Cercetările ulterioare au demonstrat că am greşit. În prezent, am informaţii despre 77 divizii şi un mare număr de regimente şi batalioane, care au început deplasarea în secret spre vest, sub acoperirea comunicatului TASS.

Iată una din zecile de mărturii pe această temă:

Generalul-locotenent de artilerie G.D. Plaskov (în acel timp colonel): „Divizia 53, în care eram comandantul artileriei, a fost dislocată pe Volga. Vechiul corp de comandă a fost chemat la statul-major al corpului de armată 63. La consfătuire a venit comandantul regiunii V.F. Gherasimenko.

Sosirea «vîrfurilor» ne-a făcut să fim cu urechile ciulite: deci se petrecea ceva important. Comandantul corpului, A.G. Petrovski, de obicei calm, netulburat, se frămînta vizibil.

— Tovarăşi, a spus, se ordonă să mobilizăm corpul de armată. Trebuie să completăm unităţile conform normelor pe timp de război, în care scop vom folosi hrana intangibilă de rezervă. Este necesar să convocam urgent restul personalului. Planul ordinii de debarcare, al venirii eşaloanelor şi al expedierii, îl veţi primi de la şeful de stat-major al corpului de armată, generalul-maior V.S. Benski.

Consfătuirea a durat puţin. Totul era clar. Şi deşi generalul Gherasimenko a făcut o aluzie precum că mergem la exerciţii, toţi au înţeles că treaba este mult mai serioasă. Niciodată la exerciţii nu luam întreg echipamentul de luptă din dotare. Niciodată nu erau chemaţi rezerviştii...” (*Sub bubuitul canonadei*, pag.125). Să vedem ce s-a întîmplat în Primul eşalon strategic în momentul în care s-au transmis la radio declaraţii, se părea, naive.

„La 14 iunie, Sovietul Militar al Regiunii militare Odesa a primit dispoziţie de înfiinţare a unei direcţii de armată la Tiraspol” (*VIJ*, 1978, Nr. 4, pag.86). Este vorba de armata 9. „La 14 iunie, Sovietul Militar al Regiunii militare speciale Pribaltica a aprobat planul de redislocare a o serie de divizii şi regimente independente în zona de frontieră” (*Enciclopedia militară sovietică*, vol.6, pag.517).

„În acelaşi timp cu aducerea trupelor din adîncul ţării, a început o regrupare secretă a marilor unităţi în interiorul regiunilor de frontieră, sub forma schimbării dislocării taberelor de vară. Marile unităţi s-au tras mai aproape de frontieră... Majoritatea formaţiunilor se deplasau noaptea...”
(Generalul de armată S.P. Ivanov, *Perioada iniţială a războiului*, pag. 211).

Iată cîteva mărturii absolut tipice ale acelor zile:

Generalul-maior S. Iovlev (pe atunci comandant al diviziei 64 infanterie din corpul 44 infanterie al armatei 13):

„La 15 iunie 1941, comandantul Regiunii militare speciale de Vest, generalul de armată D.G. Pavlov, a ordonat diviziilor corpului nostru de armată să se pregătească de redislocare în efectiv complet... Nu mi s-a comunicat staţia de destinaţie...” (*VIJ*, 1960, Nr.9, pag.56). Generalul-colonel L.M. Sandalov (pe atunci colonel, şef de stat-major al armatei 4 din Regiunea militară specială de Vest): „La aripa sudică a armatei 4 a apărut o nouă divizie: 75 infanterie. Ea venise din Mozîri şi a fost camuflată cu grijă în pădure”, (*Încercări ale vieţii*, pag. 71).

Istoria oficială a Regiunii militare Kiev: „divizia 87 infanterie a general-maiorului F.F. Aliabuşev a fost mutată la 14 iunie, sub motivul unor exerciţii, la frontiera de stat” (*Steagul Roşu kievean. Istoria Regiunii militare Kiev, decorată cu Ordinul „Steagul Roşu”, 1919-1972*, pag.162). Metoda
deplasării trupelor la frontieră sub motivul unor exerciţii, nu e o invenţie locală.

Mareşalul Uniunii Sovietice, G.K. Jukov, (pe atunci general de armată, şeful Marelui Stat-Major): „Narkom-ul de apărare S.K. Timoşenko a recomandat comandanţilor trupelor regiunilor să desfăşoare exerciţii tactice la marile unităţi din zona frontierei de stat, cu scopul de a împinge trupele mai aproape de raioanele de desfăşurare conform planurilor de acoperire. Această recomandare a Narkom-ului de apărare a fost transpusă în viaţă de regiuni, totuşi cu o rezervă esenţială: la deplasare nu a participat o mare parte din artilerie” (*Amintiri şi cugetări*, pag. 242).

Mareşalul Uniunii, Sovietice K.A. Mereţkov, (pe atunci general de armată, locţiitorul Narkom-ului de apărare): „La indicaţia mea s-a desfăşurat un exerciţiu al corpului de armată mecanizat. Corpul de armată a fost mutat pentru antrenament în zona de graniţă şi acolo a şi rămas. Apoi am
spus lui Zaharov că în regiune este corpul de armată al general-maiorului R.I. Malinovski, care în timpul exerciţiilor trebuie de asemenea să se deplaseze în raionul de

frontieră” (*În slujba poporului*, pag.204).

Mareşalul Uniunii Sovietice, R.I. Malinovski, (pe atunci general-maior, comandantul corpului de armată 48 infanterie al Regiunii militare Odesa) confirmă că acest ordin a fost îndeplinit: Încă de la 7 iunie, corpul de armată a fost trimis din raionul Kirovograd la Bălţi şi pe 14 iunie se afla acolo.

Această mutare s-a petrecut sub forma necesităţii unor exerciţii” (*VIJ*, 1961, Nr. 6, pag.6).

Mareşalul Uniunii Sovietice, Zaharov, (pe atunci general-maior, şeful de stat-major al Regiunii militare Odesa): „La 15 iunie, direcţia corpului 48 infanterie, diviziile 74 şi 30 infanterie s-au concentrat pentru exerciţii în pădurile situate la cîţiva kilometri est de Bălţi” (*Voprosî istorii*, 1970, Nr. 5, pag.45). El face următoarea remarcă: direcţia corpurilor de armată, unităţile corpurilor şi divizia 74 infanterie au fost mobilizate cu alarma de război; afirmă că în acest moment la exerciţii lua parte şi divizia 16 tancuri.

Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, (pe atunci colonel, şeful secţiei
operative a Regiunii militare speciale Kiev): „A fost nevoie să pregătim întreaga documentaţie operativă privind deplasarea a cinci corpuri de armată de infanterie şi patru mecanizate din raioanele dislocării permanente în zona de frontieră” (*Aşa a început războiul*, pag.64); „La 15 iunie am primit ordin să începem deplasarea tuturor celor cinci corpuri de infanterie spre graniţă. Acestea au luat cu sine toate cele necesare pentru acţiuni de luptă. Pentru a păstra secretul, deplasarea s-a făcut numai noaptea” (Ibidem, pag. 77).

Generalul-colonel I.I. Liudnikov (pe atunci colonel, comandantul diviziei 200 infanterie din corpul 31 infanterie) a fost unul dintre cei care a executat ordinul.

„În directiva regiunii, primită la statul-major al diviziei la 16 iunie 1941, se prevedea să se pornească în campanie... în efectiv complet... să aibă loc concentrarea în păduri, la 10-15 km nordest de oraşul de frontieră Kovel. Deplasarea

se prevedea să se facă în secret, numai noaptea, prin pădure" (*Prin furtună*, pag. 24).

Mareşalul Uniunii Sovietice, K.S. Moskalenko (atunci general-maior de artilerie, comandantul brigăzii l antitanc): „Veneau noi şi noi eşaloane cu oameni şi tehnică de luptă" (*Pe direcţia sud-vest. Amintirile unui comandant de armată*, pag.19).

Mareşalul Uniunii Sovietice, A.I. Eremenko (atunci general-locotenent, comandant al armatei 1): „La 20 iunie, statul-major al armatei 13 a primit dispoziţie de la comandamentul Regiunii militare de Vest să se redisloce din Moghilev în Novgorod" (*La începutul războiului*, pag.109).

La frontiera de stat nu erau transferate numai armate, corpuri de armată, divizii. Găsim sute de mărturii ale trasferării unor subunităţi mult mai mici. Un exemplu:

Generalul-locotenent V.F. Zotov (pe atunci general-maior, şeful trupelor de geniu ale S.Z.F. [*]): Batalioanele de genişti au fost mobilizate după normele din timp de război: ...zece batalioane sosite din Extremul Orient au fost înarmate în totalitate" (*Pe Frontul de Nord-Vest (1941--1943). Culegere de articole ale participanţilor la acţiunile de luptă*, pag. 172).

În colecţia mea nu sînt numai amintirile generalilor şi mareşalilor. Şi ofiţerii de rang mai mic afirmă acelaşi lucru. Lista poate continua la infinit. În biblioteca personală am atît de multe documente despre deplasarea trupelor la graniţă, încît mi-ar ajunge să scriu cîteva volume pe această temă. Dar nu-l vom mai ameţi pe cititor cu nume de generali şi mareşali, cu numele armatelor, corpurilor de armată şi diviziilor. Mai bine să încercăm să conturăm tabloul în întregul său. În Primul eşalon strategic se află în total 170 divizii de tancuri, motorizate, de cavalerie şi infanterie. Cincizeci şi şase dintre ele se află lipite de frontiera de stat. Deocamdată nu au unde să se mai deplaseze. Însă tot ce se putea deplasa spre graniţă s-a

[*] *SZF*: Severo-Zapadnîi Front - Frontul de Nord-Vest.

deplasat şi s-a ascuns în pădurile de frontieră.

Generalul de armată I.I. Fediuninski (pe atunci colonel, comandantul corpului de armată 15 infanterie din armata 5) mărturiseşte că a scos patru regimente din componenţa diviziilor 45 şi 62 infanterie „în păduri, mai aproape de graniţă” (*S-au ridicat la alarmă*, pag. 12).

Celelalte 114 divizii ale Primului eşalon strategic se aflau în adîncimea teritoriului regiunilor de la frontiera vestică şi puteau să avanseze spre graniţă. Ne interesează un lucru: cîte din cele 114 divizii au început deplasarea spre graniţă sub acoperirea liniştitorului comunicat TASS? Răspuns: TOATE ! La 12-15 iunie, Regiunea militară de Vest a primit un ordin: toate diviziile situate în adîncime să înainteze mai aproape de frontiera de stat”. (A. Grîlev, V. Hvostov, *Kommunist*, 1968, Nr.12, pag.68). La aceste 114 divizii ale Primului eşalon strategic, adăugăm 77 divizii din Al doilea eşalon strategic, care, după cum ştim deja, au început şi acestea să se deplaseze spre vest sau se pregăteau s-o facă.

Aşadar, 13 iunie 1941 înseamnă începerea celei mai mari deplasări de trupe din întreaga civilizaţie. Să luăm din nou comunicatul TASS din 13 iunie şi să-l recitim cu atenţie. Comunicatul TASS nu vorbeşte numai despre intenţiile Germaniei (istoricii îşi concentrează atenţia asupra acestei părţi introductive a comunicatului), dar şi despre acţiunile Uniunii Sovietice (istoricii nu socotesc interesantă această parte a comunicatului).

„Zvonurile precum că URSS se pregăteşte de războiul cu Germania sînt mincinoase şi provocatoare... concentrările de vară ale rezervelor Armatei Roşii desfăşurate acum şi manevrele actuale nu au alt scop decît instruirea rezerviştilor şi verificarea muncii aparatului feroviar, desfăşurate, după cum se ştie, în fiecare an, iar ca să-ţi închipui că aceste măsuri sînt duşmănoase Germaniei este absurd.” Comparînd această declaraţie cu ceea ce s-a petrecut în realitate, vom descoperi o oarecare neconcordanţă între vorbe şi fapte.

În comunicatul TASS se spune: „verificarea muncii aparatului feroviar”. Ne permitem să punem la îndoială afirmaţia. Transferul trupelor sovietice a început în februarie, în martie s-a înteţit, în aprilie-mai a atins dimensiuni grandioase, iar în iunie a căpătat un caracter cu adevărat general. La deplasare n-au participat diviziile care se aflau deja în apropierea graniţei, cele care se pregăteau pentru incursiunea în Iran şi cele care au rămas în Extremul Orient. Concentrarea maximă a trupelor sovietice la graniţa germană se planifica pentru zece iulie (Generalul de armată S.P. Ivanov, *Perioada iniţială a războiului*, pag. 211). Aproape jumătate de an traficul feroviar a fost paralizat de transportul în secret al trupelor. În prima jumătate a anului 1941, planul de stat a fost dat peste cap la toţi indicatorii, în afară de cei militari. Principala cauză a fost transportul, a doua - mobilizarea secretă a populaţiei masculine în armatele nou formate. A denumi căderea planului de stat „verificare” nu e chiar corect. Desigur, nu este vorba de verificare. În comunicatul TASS se vorbeşte despre „exerciţii obişnuite”, însă mareşalii, generalii şi amiralii sovietici infirmă acest lucru:

Generalul-maior S. Iovlev: „Caracterul neobişnuit al concentrărilor, neprevăzute de planurile pregătirii de luptă, îngrijora pe oameni” (*VIJ*, 1960, Nr. 9, pag.56).

Vice-amiralul I.I. Azarov: „De obicei, exerciţiile se desfăşurau mai către toamnă, dar acum începuseră în mijlocul verii” (*VIJ*, 1962, Nr. 6, pag.77).

Generalul-colonel I.I. Liudnikov: „De obicei, rezerviştii sînt chemaţi după strîngerea recoltei... În 1941 această regulă a fost încălcată” (*VIJ*, 1966, Nr. 9, pag. 66).

Generalul de armată M.I. Kazakov se afla în acel moment la Marele Stat-Major şi l-a întîlnit personal pe general-locotenentul M.F. Lukin şi pe alţi comandanţi de armate, care se îndreptau către graniţa vestică. Generalul Kazakov este categoric: „clar că nu mergeau la manevre” (*Deasupra hărţii luptelor de demult*, pag 64).

Să observăm că toţi mareşalii şi generalii folosesc

expresia „sub motivul unor exerciţii”. Exerciţiile sînt doar un pretext ca să se ascundă adevăratul scop al regrupării şi concentrării
trupelor sovietice. Nimeni însă nu spune care este adevărata cauză. La patru decenii de la terminarea războiului, scopul acestui transfer uriaş de trupe rămîne la fel: secret de stat.

Trupele sovietice n-au ocupat cîmpuri largi, favorabile pentru înaintarea inamicului, ci s-au ascuns în păduri, exact ca şi trupele germane, care se pregăteau de ofensivă.

Poate că toate aceste măsuri constituie doar o demonstraţie de forţă. Nu. O asemenea demonstraţie trebuie văzută de inamic. Armata Roşie, dimpotrivă, nu şi-a demonstrat, ci a încercat să-şi ascundă pregătirile. Chiar comunicatul TASS n-a fost dat ca să sperie inamicul, ci ca să-l liniştească.

Este uimitor cum în aceleaşi zile armata germană a făcut acelaşi lucru: s-a deplasat spre graniţă, s-a ascuns în păduri, însă deplasarea era greu de ascuns. Avioanele de cercetare sovietice zburau, „din greşeală”, deasupra teritoriului german. Nimeni nu le dobora. Deasupra teritoriului german nu zburau numai piloţi obişnuiţi, ci şi comandanţi de rang înalt. Comandantul diviziei 43 aviaţie de vînătoare din Regiunea militară specială de Vest, generalul-maior de aviaţie G.N. Zaharov, se uită la trupele germane de sus: „Aveai impresia că în adîncimea unui teritoriu uriaş, a luat naştere o mişcare care era frînată chiar la graniţă, sprijinindu-se pe aceasta ca pe o barieră nevăzută, şi fiind gata-gata să ţâşnească înainte”. (*Povestiri despre avioanele de vînătoare*, pag. 43).

Este interesant că şi aviatorii germani zburau deasupra teritoriului sovietic, tot „din greşeală”, nici aceştia nu erau doborîţi şi vedeau cam acelaşi tablou ! În vechile arhive captură de război am găsit impresiile unui pilot german, care descrie trupele sovietice exact cu aceleaşi cuvinte ! Istoricii
germani au făcut mai mult ca să înţeleagă sensul celor

petrecute în iunie 1941. Nu citez intenţionat documentele germane, ca să nu repet ceea ce s-a spus în Germania. Subliniez numai că vorbele ofiţerilor, generalilor şi mareşalilor sovietici se potrivesc în totalitate cu ceea ce spunea spionajul german înainte de 22 iunie 1941: *Fluxul gigantic al Armatei Roşii se îndrepta spre frontiera vestică*.

Există multe alte surse independente şi toate spun acelaşi lucru. Unul din locţiitorii constructorului de avioane A.N. Tupolev, G. Ozerov, se afla împreună cu Tupolev şi cu tot grupul de proiectanţi în închisoare. Cartea lui Ozerov a fost scrisă în Uniunea Sovietică şi răspîndită în Samizdat, adică ocolind cenzura. De aici a ajuns în Occident şi a fost publicată în Germania Federală. Chiar şi în închisorile sovietice se simţea sinistrul ritm al giganticei deplasări a Armatei Roşii spre frontiera vestică. „Cei care trăiesc în vile, pe marginea şoselelor din Belarus se plîng că noaptea nu pot să doarmă; trec în goană eşaloane cu tancuri şi tunuri” (*Hangarul lui Tupolev*, pag.90).

După publicarea primelor mele articole pe această temă, am primit multe scrisori. Cîndva le voi tipări într-o carte separată. Chiar şi fără nici un comentariu acestea redau tabloul colorat al deplasării trupelor sovietice spre vest. Îmi scriu oameni de diferite naţionalităţi, cu diferite destine. Sînt printre ei: estonieni, evrei, polonezi, moldoveni, ruşi, lituanieni, germani, unguri, letoni, ucrainieni, români. În acel moment toţi aceştia se aflau în teritoriile „eliberate”. Apoi războiul i-a împrăştiat în toate colţurile lumii. Vin scrisori din Australia, Statele Unite, Franţa, Germania, Argentina, din Germania Federală şi chiar... din Uniunea Sovietică. Am primit o scrisoare din Canada, de la un fost soldat al Armatei eliberatoare. În 1941 era în Armata Roşie, s-a deplasat la
graniţă, s-a ascuns cu regimentul său în pădurile din preajma frontierei, acolo l-a prins războiul. A urmat prizonieratul, mişcarea rusă de eliberare, iarăşi prizonieratul, fuga şi ani lungi sub nume străine în ţări străine. Soldatul mi-a arătat cîteva cărţi ale foştilor

combatanţi ai Mişcării ruse de eliberare care, printr-o minune, au scăpat teferi din război. Este interesant că toţi aceşti autori îşi încep cărţile din momentul pornirii deplasărilor secrete spre frontieră.

În afară de arhivele secrete, există un număr suficient de mare de publicaţii oficiale, printre care istorii ale regiunilor militare sovietice, ale armatelor, corpurilor de armată şi diviziilor.

Oricine este interesat de această problemă poate găsi în scurt timp sute şi mii de informaţii de tipul: „Înaintea războiului, în conformitate cu indicaţiile Marelui Stat-Major al Armatei Roşii, unele mari unităţi ale Regiunii militare speciale de Vest au început să se deplaseze la frontiera de stat" (*Regiunea militară belarusă decorată cu ordinul „Steagul Roşu"*, pag.88).

Dar dacă cineva consideră că aceste surse nu sînt de încredere, există o confirmare care nu poate fi pusă la îndoială: însăşi istoria războiului. Distrugînd Primul eşalon strategic şi rupînd apărarea, unităţile germane avansate s-au lovit prin surprindere de noi divizii, corpuri de armată şi armate (de exemplu, armata 16 la Şepetovka, la sfîrşitul lui iunie), despre existenţa cărora comandanţii germani nici nu bănuiau. Întreg planul blitzkrieg-ului s-a construit pe baza ideii distrugerii fulgerătoare a trupelor sovietice care se află pe graniţă; însă executând acest plan, armata germană a descoperit în faţa sa un nou zid de armate, care se deplasează de pe Volga, din Caucazul de Nord, din Ural, Siberia, Zabaikal şi Extremul Orient. Numai pentru o singură armată este nevoie de mii de vagoane. Aceasta trebuia îmbarcată, trebuia să se încarce armament, utilaj greu şi de transport, provizii şi duse peste mii de kilometri. Dacă armatele germane au întîmpinat armatele siberiene din Ural, din Zabaikal la sfîrşitul lui iunie, înseamnă că transmutarea lor la vest n-a început la 22 iunie, ci mai devreme.

3

Odată cu masarea trupelor sovietice la frontieră a început şi mutarea flotei. „Flota baltică a ieşit din partea răsăriteană a Golfului Finic în ajunul războiului” (*Poporul estonian în Marele Război pentru Apărarea Patriei 1941-1945*, vol.I, pag.43). Să ne uităm pe hartă. Dacă flota a ieşit din partea răsăriteană a Golfului Finic, există o singură cale de deplasare - spre apus. Sigur, flota nu mergea la exerciţii: „Flota avea sarcina să acţioneze activ asupra comunicaţiilor maritime ale inamicului” (*Ibidem*). Lucru de mirare: încă nu este război, Stalin nu ştie încă de faptul că Hitler îl atacă, însă flota sovietică a ieşit din baze, avînd o sarcină de luptă: acţiuni ofensive active ! Concomitent cu transferul trupelor, s-a desfăşurat o intensă rebazare a aviaţiei. Diviziile şi
regimentele de aviaţie au fost mutate pe timp de noapte pe aerodromuri care se aflau la 10 km de graniţă. Aviaţia avea în dotare cele mai noi avioane.

Generalul-colonel L.M. Sandalov: „Pe data de 15 iunie vom începe să primim tehnică de luptă nouă. Regimentele de aviaţie de vînătoare Kobrinski şi Prujanski vor primi distrugătoare Iak-1, dotate cu tunuri, regimentele aviaţiei de asalt - avioane IL-2, aviaţia de bombardament - Pe-2”. (*Pe
direcţia Moscovei*, pag.63). Amintim cititorului că regimentele de avioane de vînătoare ale vremii aveau 62 de avioane fiecare, cele de asalt - 63 iar cele de bombardament - 60. Prin urmare, numai într-o divizie (divizia 10 de aviaţie mixtă) se aştepta în acel moment sosirea a 247 avioane de ultimul tip. Generalul declară că într-adevăr divizia a început să primească tehnică de luptă, însă vechile avioane au rămas în divizie. Astfel, divizia s-a transformat într-un gigantic organism de luptă, care număra cîteva sute de avioane. Documentele de arhivă arată că aşa s-a întimplat peste tot. De exemplu, divizia 9 mixtă, aflată alături, avansată şi ea spre frontieră, avea 176 avioane MiG-3 de ultimul tip, de asemeni cîteva zeci de Pe-2 şi IL-2. Şi noua tehnică sosea în continuare.

În dimineaţa de 22 iunie, acelaşi Front de Vest a primit ordinul să ia în primire pe aerodromul Orşa 99 de avioane MiG-3 (*Comandamentul şi statul-major al Armatei sovietice în Marele Război pentru Apărarea Patriei, 1941-1945*, pag.4l). Dacă au primit ordinul să le ia în primire în dimineaţa de 22 iunie, înseamnă că în seara de 21 iunie avioanele erau gata de expediere.

Mareşalul de aviaţie A.A. Novikov declară că la 2 iunie Frontul de Nord (unde el era comandant V.V.S.*, cu gradul de general-maior de aviaţie) a primit un eşalon de avioane de
vînătoare MiG-3 (*VIJ*, 1969, nr. l, pag.6l).

În afară de avioane de vînătoare erau trimise în flux continuu tancuri, artilerie, muniţie,combustibil. „În zorii zilei de 22 iunie la staţia Şauliai a venit pentru descărcare un eşalon al unui regiment de artilerie grea" (*Bătălia pentru Leningrad, 1941-1944*, pag. 22). Eşalonul nu e singurul, fireşte, şi nu are numai tunuri. Iată ceva despre camioane. „La sfîrşitul lui iunie 1941, pe căile ferate au staţionat 1.320 trenuri cu camioane" (*VIJ*, 1975, nr. l, pag.81). Trupele germane au atacat pe 22 iunie, iar la sfirşitul lui iunie staţionau deja în zona frontului un număt foarte mare de eşaloane cu camioane. Greutatea standard a unui eşalon militar era atunci de 900 de tone (45 de vagoane de douăzeci tone fiecare). Dacă în fiecare vagon se afla un camion, înseamnă că aşteptau 59.400 de camioane. Însă adesea, în condiţiile în care nu se prevede atacul inamicului (iar atacul nu se prevedea) încărcarea lor se făcea în felul următor: roţile din faţă ale camionului se pun în cutia camionului precedent, iar în cutia sa se pun roţile următorului ş.a.m.d. Astfel, într-un eşalon se încarcă mai multe camioane. Cineva a avut ideea să adune, înainte de război, acest mare număr de vagoane şi de camioane, a încărcat camioanele în vagoane şi le-a trimis la frontiera vestică. Este clar că acest proces a început înainte de război. Însă n-au mai reuşit să descarce vagoanele... Prin

* *VVS*: Voenno-Vozduşnîe Silî - Forţele Armate aeriene.

apropiere trecea fluxul neîntrerupt al eşaloanelor cu muniţie. *Krasnaia zvezda* din 28 aprilie 1985 remarcă: „În seara de 21 iunie 1941, comandantului sectorului feroviar al staţiei Liepai i s-a comunicat: «Veţi primi o garnitură specială cu muniţii. Trebuie trimisă la destinaţie cu prima urgenţă».” Pe atunci Liepai se afla foarte aproape de graniţă, iar eşalonul era în tranzit, adică se deplasa spre graniţă.

Pe toate fronturile, muniţiile se aflau în vagoane de cale ferată, ceea ce se face de obicei înaintea ofensivei în adîncime. Într-un război defensiv este mai simplu, mai sigur şi mai ieftin să amplasezi muniţiile pe linii dinainte pregătite. Consumînd muniţia pe prima linie, trupele se vor retrage lesne pe a doua linie, unde muniţiile sînt pregătite dinainte, apoi se vor retrage pe a treia linie ş.a.m.d. Este însă foarte scump şi periculos să ai muniţia în mişcare pe timpul defensivei... „Numai la halta Kalinovka, Frontul de Sud-Vest avea 1.500 de vagoane cu muniţie” (G.A. Kumanev, *Feroviarii sovietici în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei (1941-1945)*, pag. 36).

Am multe materiale care relatează despre salvarea eşaloanelor cu muniţie în 1941. Desigur că nu toate au reuşit să se salveze.

Generalul-colonel de artilerie I.I. Volkotrubenko declară că, în 1941, numai Frontul de Vest a pierdut 4.216 vagoane cu muniţie (*VIJ*, 1980, nr.5, pag.71). Însă erau cinci fronturi, nu doar unul. Nu numai frontul de Vest şi-a pierdut vagoanele cu muniţii. Să încercăm să estimăm cantitatea de
muniţii de pe toate fronturile, care a căzut în mîinile inamicului fără a mai putea fi salvată. La mijlocul lui iunie, sub acoperirea Comunicatului TASS, toată această cantitate se deplasa încet-încet spre graniţă.

Mareşalul Uniunii Sovietice, S.K. Kurkotkin, declară că la începutul lui iunie „guvernul sovietic, la propunerea Marelui Stat Major, a confirmat planul de deplasare a 100 de mii de tone combustibil din zona interioară a ţării” (*Spatele*

Frontului Forţelor Armate în Marele Război pentru Apărarea Patriei 1941-1945, pag.59). După toate probabilităţile, în afară de această decizie au existat şi altele asemănătoare: „în nodurile feroviare şi chiar între staţii s-au adunat în jur de 8.500 de cisterne cu combustibil" (*Ibidem*, pag.173). Chiar dacă s-au folosit cele mai mici cisterne, de 20 de tone, avem de-a face nu cu o sută de mii de tone, ci cu mult mai mult. Cisterna de bază, în 1940, avea însă 62 de tone, nu 20. Iar aceste 8.500 de cisterne sînt doar cele care se aflau în staţii aşteptînd să fie descărcate în primele zile ale războiului. Trebuie luat în considerare şi faptul că o parte au fost distruse de aviaţia inamicului în chiar primele clipe ale războiului.

Generalul-colonel I .V. Boldin (pe atunci general-locotenent, locţiitor al comandantului Frontului de Vest) declară că armata 10 (cea mai puternică de pe Frontul de Vest) avea rezerve suficiente de combustibil în depozite şi în cisternele de pe calea ferată, dar în primele ore ale războiului a pierdut tot (*Pagini din viaţă*..., pag.92).

În preajma războiului, toată această masă de cisterne a fost deplasată spre graniţă odată cu trupele, tehnica de luptă, muniţia...

4

Cînd vorbim despre cauzele înfrîngerilor Armatei Roşii în perioada de început a războiului, o uităm pe cea principală: Armata Roşie se afla în vagoane. Orice cercetător poate să găsească mii de ştiri de felul următor:

„În momentul începerii războiului, jumătate din eşaloanele diviziei 64 infanterie se aflau pe drum" (*VIJ*, 1960, nr.9, pag.56).

„Războiul a găsit o mare parte din unităţile armatei 21 în eşaloane împrăştiate pe liniile ferate, pe un spaţiu uriaş, de la Volga la Nipru" (*La chemarea Patriei. Drumul de luptă al armatei 6 de gardă în Marele Război pentru Apărarea Patriei, 1941-1945*, pag.5).

„Războiul a surprins corpul 63 infanterie pe drum. Numai

primele eşaloane au reuşit să ajungă pe 21 iunie în staţiile Dobruş şi Novo-Beliţa, unde trebuiau descărcate. Următoarele au sosit separat, înainte de primele zile ale lui iulie, în diferite staţii de lîngă Gomel. Iar o parte dintre unităţile corpului, de exemplu, toate regimentele diviziei 53 infanterie, în afară de 110 infanterie şi 36 artilerie, n-au mai ajuns la Gomel şi au fost îndreptate spre nord" (*VIJ*, 1966, Nr.6, pag.17).

Generalul de armată S.P. Ivanov (pe atunci colonel, şeful secţiei operative a statului-major al armatei 13) povesteşte despre divizia 132 infanterie a general-maiorului Biriuzov:

„Inamicul a atacat prin surprindere eşalonul cu care se deplasau spre front o parte din forţele diviziei şi statului-major al acesteia. A trebuit să intrăm în luptă direct din vagoane şi de pe platforme" (*Krasnaia zvezda*, 21 august, 1984).

Mareşalul Uniunii Sovietice Biriuzov (pe atunci general-maior, comandant al diviziei 132 infanterie): „În chiar ultimul moment, ne-au inclus în componenţa corpului 20 mecanizat. N-am văzut nici pe comandant, nici pe şeful de stat-major al corpului şi, la drept vorbind, nu ştiam nici măcar unde se află punctul de comandă. La stînga noastră acţiona divizia 137 infanterie, sub comanda colonelului I.T. Grişin. Aceasta venise din Gorki... Vecinul nostru din dreapta a fost aruncat în luptă ca şi noi: direct din vagoane, cînd eşaloanele nu ajunseseră încă la locul de destinaţie" (*Cînd bubuiau tunurile*, pag.2).

Generalul de armată S.M. Ştemenko (pe atunci colonel al direcţiei operative a Marelui Stat-Major): „Eşaloanele cu trupe merg spre vest şi spre sud-vest într-un şir compact. Cînd unul, cînd altul dintre noi eram trimişi la staţiile de descărcare. Complexitatea şi caracterul schimbător al situaţiei ne obliga adesea să întrerupem descărcarea şi să trimitem eşaloanele în cu totul altă staţie. S-a întîmplat că statul-major şi comandamentul erau debarcate într-un loc, iar regimentele în altul, la distanţă considerabilă" (*Marele Stat-Major în anii războiului*, pag.30).

Generalul-colonel A.S. Klemin spune despre începutul lui iulie: „Pe calea ferată se aflau 47.000 de vagoane cu încărcătură militară” (*VIJ*, 1985, nr.3, pag.67).

S-ar putea presupune că toate acestea au fost încărcate după 22 iunie şi trimise pe front. Presupunerea este însă greşită. După 22 iunie, fronturile cereau numai vagoane goale, ca să care marea cantitate de armament, muniţie, combustibil şi alte provizii de război, care se afla deja concentrată la frontieră.

Ca să ne imaginăm tragismul situaţiei, merită să-l amintim pe generalul M.F. Lukin. El, fiind comandant de armată, lupta deja la Şepetovka, iar statul-major al armatei sale se afla încă în Zabaikalie. Eşaloanele armatei lui erau împrăştiate pe mii de kilometri. Apoi a venit statul-major, dar batalionul de transmisiuni se mai găsea încă pe drum.

Astfel de situaţii apăreau pretutindeni: la o staţie era debarcat statul-major, care nu avea trupe, la alta trupele, care n-aveau stat-major. Şi mai rău era cînd eşalonul nu se oprea în staţie, ci în cîmp. Un batalion de tancuri este o forţă uriaşă. Dar aflat în eşalon este lipsit de apărare. Dacă războiul prinde un eşalon cu tehnică grea într-un loc unde nu există mijloace de descărcat, nu mai rămîne decît ca eşalonul să fie distrus sau părăsit.

Nici acele divizii, care se aflau în Primul eşalon strategic şi se deplasau spre graniţă în marş, nu se aflau într-o situaţie mai bună. Diviziile în coloană de marş sînt o ţintă perfectă pentru aviaţie. Întreaga Armată Roşie era o ţintă perfectă.

5

Mulţi vedeau deplasarea trupelor sovietice, totuşi fiecare vedea numai o parte. Puţini îşi reprezentau adevărata sa anvergură. Spionajul german considera că are loc o sporire gigantică a puterii militare, dar el nu vedea decît Primul eşalon strategic, fără să bănuiască faptul că există şi un Al doilea (şi Al treilea, despre care vom vorbi mai departe). Cred că mulţi generali şi mareşali sovietici, exceptîndu-i pe

cei aflaţi în posturi cheie sau implicaţi direct în acest transfer, nu-şi imaginează dimensiunea reală a transferului şi, prin urmare, nu-şi dau seama de importanţa sa. Tocmai de aceea, mulţi dintre ei vorbesc atît de calm despre acesta. Necunoaşterea situaţiei de ansamblu şi a anvergurii reale a concentrării trupelor sovietice nu e deloc întîmplătoare. Stalin a luat măsuri draconice de mascare. Comunicatul TASS este una dintre aceste măsuri. Transferul trupelor nu putea fi ascuns, dar mai importante erau dimensiunea şi destinaţia acestuia. Stalin le-a ascuns faţă de întreaga ţară, faţă de spionajul german şi chiar faţă de generaţiile viitoare. General-colonelul de aviaţie A.S. Iakovlev (pe atunci referent personal al lui Stalin) arăta că „la sfîrşitul lui mai sau începutul lui iunie", la Kremlin a avut loc o consfătuire pe teme de mascare (*Scopul vieţii. Însemnările unui constructor de avioane*, pag.252). Am văzut deja unele măsuri pe care le-au luat generalii sovietici: trupelor li se spunea că merg la exerciţii, deşi corpul de comandă înţelegea că nu este vorba despre aşa ceva. Cu alte cuvinte, a avut loc o dezinformare voită a trupelor. În acelaşi timp, comandamentul german făcea şi el acelaşi lucru: în cadrul trupei circulau zvonuri despre o debarcare în Marea Britanie, mulţi ştiau chiar şi denumirea operaţiunii - „Leul de mare"; apăruseră traducătorii de limbă engleză etc.

Se cuvine să amintim că dezinformarea propriilor trupe se face numai înaintea unei operaţiuni ofensive, ca să-ţi ascunzi faţă de inamic intenţiile, momentul şi direcţia loviturii principale. În războiul defensiv sau înainte de începerea lui nu trebuie să-ţi înşeli trupele. În faţa ofiţerilor şi soldaţilor se
află o singură sarcină: hotarul tău, nici un pas înapoi ! Să pieri, dar să nu laşi duşmanul să treacă ! Faptul că soldaţii şi comandanţii sovietici au fost înşelaţi este o dovadă a pregătirii pentru ofensivă. Dacă s-ar fi pregătit defensiva, ar fi trebuit să li se spună trupelor: da, fraţilor, situaţia e tensionată, orice se poate întîmpla, să mergem să săpăm

tranşee. Ca să ne facem o idee despre secretul păstrat asupra transferului de trupe, aduc doar unul dintre multele exemple.

Mareşalul Uniunii Sovietice, M.V. Zaharov: „La începutul lui iunie, şeful VOSO * din Regiunea militară Odesa, colonelul P.I. Rumiantev, a trecut pe la mine (eram pe atunci şeful statului-major al Regiunii) şi mi-a raportat în secret că în ultimele zile prin staţia Znamenka trec mai multe „Annuşka”
în direcţia Rostov şi sînt debarcate în raionul Cerkass. În limbajul VOSO, termenul „Annuşka” desemna o divizie. Peste două zile, am primit un mesaj cifrat din Cerkass, purtînd semnătura locţiitorului comandantului trupelor din Regiunea militară nord-caucaziană, M.A. Reiter, în care solicita să ocupe cîteva barăci pentru materiale ale Regiunii noastre în scopul depozitării bunurilor trupelor venite în acest raion din Caucazul de Nord. Întrucît statul-major al Regiunii n-a fost informat despre respectiva concentrare de trupe, am telefonat la Direcţia operativă a Marelui Stat-Major. La telefon a răspuns locţiitorul şefului Direcţiei, A.F. Anisov. Comunicîndu-i despre mesajul cifrat primit de la M.A. Reiter, l-am rugat să mă lămurească despre ce-i vorba. Anisov mi-a răspuns că mesajul cifrat al lui Reiter trebuie imediat distrus şi că acestuia îi vor fi date indicaţiile necesare de către Marele Stat-Major, iar statul-major al Regiunii nu trebuie să se amestece în această chestiune” (*Voprosî istorii*, 1970, nr.5, pag.42).

Mareşalul Zaharov mai arată că nici comandantul Regiunii Odesa, generalul-colonel I.T. Cerevicenko, nu ştia nimic despre acele „Annuşka”. Întotdeauna trupele sovietice se transferă respectînd anumite măsuri de precauţie, cum ar fi, de pildă, secretul intenţiilor. Însă totul are o limită. Comandantul unei regiuni militare, îndeosebi al unei regiuni de frontieră, şi şeful statului-major al acesteia sînt oameni cu puteri depline. Ei răspund de tot ce se petrece pe teritoriul aflat sub controlul lor. Daţi-mi orice alt

* *VOSO*: Slujba Voennîh Svobşcenii - Serviciul de Informaţii militare.

exemplu în care comandantul regiunii şi şeful său de stat-major nu ştiu că pe teritoriul lor sînt concentrate alte trupe ! Şi iată că, în situaţia cînd comandamentul Regiunii Odesa a aflat întîmplător despre concentrarea unor trupe pe teritoriul Regiunii, Marele Stat-Major (care era comandat de G.K. Jukov) cere să se uite informaţia primită şi să se distrugă cifrul secret pe care-l ştia numai şeful de stat-major al Regiunii.

Am spus mai înainte că în arhivele sovietice sînt foarte multe documente interesante despre această perioadă; şi totuşi, ceea ce a fost mai interesant nu a ajuns niciodată în arhivă sau a fost distrus.

Urmele distrugerii se văd în arhive. De exemplu, pe o pagină începe o propoziţie, dar următoarea pagină lipseşte, uneori şi următoarele sute de pagini. Acest mesaj cifrat, distrus în Regiunea Odesa, este numai una din dovezile afirmaţiilor mele.

Este interesantă comportarea general-locotenentului M.A. Reiter în situaţia dată. Max Reiter este un neamţ disciplinat, încă din primul război mondial fiind colonel la statul-major al armatei ruse. Ştie să păstreze secretele. Însă chiar el, locţiitorul comandantului Regiunii Caucazului de Nord,
aflîndu-se cu „Annuşka” pe teritoriul unei alte regiuni militare, consideră absolut normal să ia legătura cu şeful local egal cu el în rang şi să-i ceară permisiunea (fireşte, printr-un mesaj cifrat) să facă ceva. Dar cei de la Marele Stat-Major îl pun rapid la punct, încît nu mai trimite alte mesaje
asemănătoare. Iată şi alte exemple:

Generalul-colonel L.M. Sandalov examinează în raionul Brest construcţia dispozitivelor de apărare de pe graniţă şi descoperă cu uimire că DOT-urile se construiesc atît de aproape de graniţă, încît pot fi văzute de partea germană. Îşi exprimă nedumerirea faţă de V.I. Ciuikov, acest viitor vulpoi al Stalingradului, care oftează (prefăcut, fireşte): „mare păcat, dar chiar aşa stau lucrurile, nemţii observă

construcţiile noastre defensive” (*Pe direcţia Moscovei*, pag.53). Guderian a început războiul chiar de pe celălalt mal al rîului şi povesteşte că a văzut totul foarte bine: DOT-urile se construiau zi şi noapte. Nici chiar Sandalov, nici Ciuikov, nici altcineva nu vor ordona să se oprească lucrul şi să fie mutat şantierul la cîţiva kilometri mai în spate, pentru ca inamicul să nu vadă situarea exactă a cuiburilor de foc şi direcţia ambrazurilor.

Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, remarcă în 1940 acelaşi tablou, într-o altă regiune. Se construiesc raioane fortificate (UR-uri) „chiar în faţa nemţilor”. Şantierele erau înconjurate de nişte zăplazuri. „Toate aceste zâplazuri îmi aminteau de frunzele de viţă-de-vie de pe statuile antice.

— Ce credeţi, am întrebat pe unul din şefii unui şantier, nemţii bănuiesc ce se construieşte aici, pe malul rîului de frontieră, dincolo de aceste zăplazuri?

— Fără îndoială ! a răspuns acesta, fără să şovăie. Greu ar fi să nu bănuiască scopul construcţiei noastre.

Am chibzuit: un astfel de analfabetism tactic al celor care au ales locul pentru DOT-uri, poate fi calificat cu indulgenţă drept dăunător. Uite aşa s-au petrecut lucrurile în acele timpuri ” (*VIJ*, 1976, Nr.l, pag.34).

Da. În 1938 ai fi fost împuşcat pentru astfel de acţiuni, însă în 1940-1941, în toate regiunile militare vestice, se construiau de zor asemenea fortificaţii, fără ca nimeni să se teamă şi fără ca NKVD să se amestece. De ce? „Demonstraţia vădită a lucrărilor defensive”, defineşte Bagramian aceste construcţii şi adaugă că „planul construcţiei a fost confirmat de conducerea superioară”. Comandantul regiunii răspunde personal de raioanele fortificate. Cine este acest idiot care aprobă un asemenea plan? În acel moment - G.K. Jukov. Acelaşi Jukov, care a fost strălucitul comandant de oşti al celui de-al doilea război mondial. Acelaşi Jukov, care n-a suferit nici o înfrîngere militară. Acelaşi Jukov, care abia se întorsese din Mongolia, unde a construit în mod demonstrativ fortificaţii defensive

şi apoi a lovit prin surprindere armata 6 japoneză. Acelaşi Jukov, care peste cîteva luni avea să devină şeful Marelui Stat-Major şi să introducă reguli draconice de păstrare a secretului în cazul transferului trupelor; „demonstraţia vădită a lucrărilor defensive” va continua însă la frontieră, ba chiar va lua amploare.

Este interesantă comportarea lui Bagramian în această situaţie. Bagramian este un vulpoi şiret pe care nu-l poate naşte decît speţa umană, dar totodată un comandant talentat. În timpul războiului a făcut cea mai strălucită carieră din toată Armata Roşie. A început războiul fiind colonel, l-a terminat ca general de armată, ocupînd o funcţie care îi dădea dreptul să primească titlul de Mareşal al Uniunii Sovietice. Şi a primit acest titlu. În situaţia dată, Bagramian execută ordinul personal al lui Jukov, acţionînd ca subordonat şi prieten. Bagramian nu s-a apucat să ţipe ca
şantierele să-şi înceteze activitatea. Ar fi putut ca, întîlnindu-l pe Jukov, să-i spună: „Gheorghi Konstantinovici, e necaz mare ! Idioţii construiesc fortificaţiile chiar pe graniţă, fortificaţiile costă milioane, iar artileria inamicului le poate desfiinţa din prima clipă a războiului, fiindcă ştie poziţia
fiecărui DOT ! Te împuşcă şi pe tine, mă împuşcă şi pe mine pentru asta !” Însă Bagramian n-a început să ţipe. sau să bată din picior. La 22 iunie, chiar aşa s-a şi întîmplat. Fortificaţiile au fost devastate, dar Stalin nu i-a împuşcat pe Bagramian şi Jukov, dimpotrivă, i-a înaintat în funcţie. Rezultă că această construcţie a fost făcută pentru ca inamicul să o vadă. N-a fost o idioţenie, nici analfabetism strategic, ci cu totul altceva.

„Prietenii” Uniunii Sovietice au declarat că trupele sovietice n-au săpat tranşee pentru că Stalin a făcut totul ca să nu provoace din întîmplare războiul. Însă un tranşeu obişnuit nu se compară cu fortificaţiile din beton armat. Stalin construieşte la modul demonstrativ o zonă defensivă şi nu se teme că aceasta va constitui un obiectiv pentru

atacul german. De ce n-a dat ordin trupelor să sape tranşee în loc să se ascundă în păduri?

Ce contrast straniu ! Demonstraţii defensive la graniţă şi distrugerea mesajului cifrat la statul-major al regiunii militare. Însă acestea sînt feţele aceleiaşi medalii. Aşa lucra Jukov înainte şi aşa va lucra şi de acum încolo: va pregăti intens defensiva în aşa fel ca inamicul să o vadă şi, în acelaşi timp, va concentra în secret trupele în păduri, pentru lovitura decisivă. Loviturile lui Jukov au fost date întotdeauna prin surprindere.

6

La 13 iunie, Molotov l-a chemat pe ambasadorul german şi i-a remis textul Comunicatului TASS (V. Hvostov şi generalul-maior A. Grîlev, *Kommunist*, 1968, Nr.12, pag.68). În Comunicat se spune că Germania nu vrea să atace URSS-ul, URSS-ul nu vrea să atace Germania, însă „forţe duşmane URSS-ului şi Germaniei sînt interesate în pornirea şi desfăşurarea războiului", încearcă să le pună în conflict, răspîndind zvonuri provocatoare privind apropierea unui război. În Comunicat, aceste „forţe duşmane" sînt precizate: „ambasadorul Britanie la Moscova, domnul Cripss", „Londra"
şi „presa engleză".

Ar fi rezonabil să presupunem că la 13 iunie a avut loc la Londra întilnirea dintre ambasadorul sovietic I.M. Maiski şi ministrul afacerilor externe al Marii Britanii, A. Eden. La întilnire Maiski aruncă pe masă Comunicatul TASS, bate cu pumnul în masă, pune piciorul în prag şi cere îndepărtarea ambasadorului Cripps, ca să nu semene dezbinare între prieteni, între Stalin şi Hitler. Să se înceteze cu zvonurile provocatoare despre războiul dintre Germania şi URSS. În acest mod vă imaginaţi această întflnire? Greşiţi. A fost cu totul altfel. La 13 iunie 1941 a avut loc cu adevărat o întîlnire între Maiski şi Eden, dar Maiski n-a transmis Comunicatul TASS guvernului Britanie, n-a bătut din picior şi nici cu pumnul în masă. Întînirea s-a desfăşurat într-o

atmosferă amicală. S-a discutat o problemă foarte serioasă: măsurile pe care urma să le ia Marea Britanie pentru a ajuta Armata Roşie, „dacă în viitorul apropiat va izbucni un război între URSS şi Germania”. Printre măsurile concrete: acţiuni directe de luptă ale aviaţiei Britaniee în interesul Armatei Roşii, livrări militare, coordonarea acţiunilor comandamentelor celor două ţări (*Istoria celui de-al doilea război mondial. 1939-1945*, vol.3, pag.352).

La 13 iunie diplomaţia stalinistă a pus bazele la ceea ce se va numi „coaliţia antihitleristă”. În ceea ce priveşte Marea Britanie, nimic de obiectat: Marea Britanie este în război împotriva cu Germania. Însă Uniunea Sovietică face un joc necinstit. Cu Germania este încheiat un pact de neagresiune şi, imediat după aceasta, un acord de prietenie. Dacă guvernul sovietic consideră că aceste documente nu mai corespund situaţiei nou create, trebuiesc anulate. Dar Stalin n-o face, el are încredere în prietenia cu Hitler, şi demască în Comunicatul TASS pe cei care „doresc escaladarea războiului.” Concomitent, la Londra se pregăteşte o alianţă militară cu inamicul Germaniei privind măsuri concrete împotriva acesteia. Uimitor: nici o vorbă despre vreun atac al Germaniei asupra URSS !

Dincolo de tonul diplomatic, neutru, se ascund alte lucruri. Nu cu mult timp în urmă, diplomaţia sovietică a purtat convorbiri cu Germania privind Polonia: „dacă asupra teritoriului Poloniei vor avea loc schimbări..”. Acum a venit vremea cînd diplomaţii sovietici au început să folosească acelaşi ton referindu-se la Germania. Este uimitor faptul că în discuţiile de la Londra ambele părţi folosesc expresia: „dacă va izbucni un război” în loc de „dacă Germania va ataca”.

Cu alte cuvinte, interlocutorii nu exclud faptul că războiul poate să înceapă şi în alt mod decît printr-o agresiune germană. La fel de interesant este şi faptul că, la discuţiile de la Londra, URSS-ul este pus pe primul plan: „dacă va izbucni un război între URSS şi Germania”. La fel

se spune şi în
Comunicatul TASS: „zvonuri privind apropierea unui război între URSS şi Germania”. De ce să nu se spună invers, între Germania şi URSS, dacă se presupune că Germania va fi agresorul?

Ni s-ar putea replica: ambasadorul sovietic poartă discuţii fără ştirea lui Stalin, depăşindu-şi astfel misiunea, la fel ca şi acei generali care îşi aduc trupele la frontieră „fără să-l anunţe pe Stalin”. Nu. Maiski însuşi subliniază că, fiind trimis la Londra încă din 1932, a avut o întîlnire cu M.M. Litvinov. Comisarul poporului al afacerilor externe Litvinov îl previne pe I.A. Maiski că nu va executa instrucţiunile sale, ci ale „unor instanţe mult mai înalte”. Pe atunci, „mai înalt” nu era decît Molotov (şeful guvernului în care Litvinov era membru) şi Stalin. În 1941, Litvinov fusese demis, rămăseseră ca „instanţe mai înalte” Molotov şi Stalin. Maiski a rezistat epurărilor şi a rămas în postul său foarte mult tocmai pentru că n-a încălcat niciodată instrucţiunile „instanţelor superioare”.

Ca să ne facem o imagine completă despre tovarăşul Maiski şi despre diplomaţia sovietică în general, trebuie să adăugăm că, întorcîndu-se la Moscova după 11 ani de şedere la Londra, l-a însoţit pe Stalin la întîlnirile cu Churchill şi Roosevelt, cerînd sporirea ajutorului. După aceea a scris
cartea *Cine l-a ajutat pe Hitler*.

Din această carte aflăm că Hitler n-ar fi putut începe al doilea război mondial, dacă nu l-ar fi ajutat Marea Britanie şi Franţa. Mai departe, ambasadorul sovietic aruncă vina pentru „nenumăratele jertfe şi suferinţe” pe umerii ţării care a propus ajutor militar şi economic lui Stalin încă de pe 13 iunie 1941.

7

Comunicatul TASS are ca scop îndepărtarea zvonurilor privind un război iminent între URSS şi Germania. Stalin a luptat ferm cu aceste zvonuri. Începutul lui iunie a însemnat

o explozie subită de teroare la Moscova. Au căzut multe capete, unele foarte cunoscute.

Hitler se lovea de aceleaşi probleme. E greu să ascunzi pregătirile de război. Oamenii le văd, fac tot felul de presupuneri. La 24 aprilie, ataşatul militar naval al Germaniei a trimis un comunicat alarmant la Berlin în care spune că se luptă în zadar cu „zvonuri evident absurde privind un război germano-sovietic". La 2 mai, ambasadorul Schulenburg raportează că se luptă cu zvonurile, dar toţi colaboratorii germani care vin din Germania nu aduc „numai zvonuri, dar şi fapte care le confirmă".

La 24 mai, şeful departamentului presei străine din ministerul de propagandă al Germaniei, Karl Bohmer, fiind beat, a dezvăluit ceva în plus despre relaţiile cu Uniunea Sovietică. A fost arestat imediat. Hitler s-a ocupat personal de această problemă şi, după Goebbels, a dat „o importanţă
prea mare" acestui eveniment. La 13 iunie 1941, în ziua cînd s-a transmis Comunicatul TASS, Karl Bohmer a compărut în faţa Instanţei populare (cutremurător: instanţa populară, exact ca în Uniunea Sovietică), declarînd că spusele sale au fost o aiurare de om beat: fireşte că nu va fi nici un război între Germania şi Uniunea Sovietică. Asta nu l-a salvat pe sărmanul B6hmer de o pedeapsă aspră, care s-a constituit într-o lecţie pentru întreaga Germanie: nu va fi război ! nu va fi război ! Şi ca să nu fie nici un fel de îndoială, Ribbentrop a trimis la 15 iunie ambasadorilor săi telegrame strict secrete:
se profilează discuţii importante cu Moscova. Ambasadorii trebuie să comunice în mare secret. De pildă, consilierul ambasadei germane de la Budapesta era obligat în mare secret să anunţe această noutate preşedintelui Ungariei.

Principiile dezinformării sînt aceleaşi pentru toţi: dacă nu vrei ca secretul să fie aflat de inamic, ascunde-l şi faţă de prieteni. Iată că, a doua zi după Comunicatul TASS, Germania întreprinde o dezinformare premeditată a propriilor diplomaţi şi a aliaţilor ei militari. Ştim, de

asemenea, că acelaşi lucru a fost făcut şi de către comandamentul superior sovietic.

Analizînd întunericul socialismului german şi al celui sovietic, vom afla asemănări zguduitoare nu numai în lozinci, cîntece, ideologie, dar şi în evenimentele istorice. În istoria naţional-socialismului există un fapt foarte apropiat de Comunicatul TASS. La 8 mai 1940, radioul german a declarat că Marea Britanie intenţionează să invadeze Olanda. Urmează lucrul cel mai interesant: informaţiile potrivit cărora două armate germane ar fi transferate la graniţele Olandei sînt „zvonuri absurde" puse în circulaţie de „instigatorii britanici ai războiului". Ce s-a întîmplat după aceea este bine cunoscut. Comunicatul german şi cel sovietic se repetă, ambele, aproape cuvînt cu cuvînt. Principala idee: nu transferăm trupe, e doar o născocire a „instigatorilor britanici ai războiului". Ştiu că această comparaţie nu constituie o dovadă, însă, în cazul dat, cele două comunicate nu numai
că sînt asemănătoare, dar sînt aproape copii.

8

După primele mele lucrări, istoricii sovietici au început să vocifereze: da, mutarea trupelor sovietice a avut loc, însă istoricii sovietici au dat demult explicaţii satisfăcătoare (defensive) ale acestei acţiuni, de aceea nu mai trebuie căutată altă explicaţie, totul este clar.

Nu, fraţilor ! Nu este clar. Nimeni şi niciodată n-a dat explicaţii satisfăcătoare. Tocmai lipsa unei explicaţii a acestor acţiuni mi-a atras atenţia. Mareşalii şi generalii sovietici nu numai că nu explică nimic, dar nici unul dintre ei n-a indicat vreodată numărul corect de divizii care au luat parte la
această mişcare uriaşă: 191 ! Niciunul dintre ei n-a indicat vreodată o cifră asemănătoare. Putem oare să aşteptăm de la generali o explicaţie satisfăcătoare, dacă ei nu o cunosc sau ascund cu bună ştiinţă adevărata anvergură a evenimentelor?

Un cunoscător al perioadei iniţiale de război, V.A. Anfilov, spune despre Regiunea militară specială de vest: „Din raioanele interne ale Regiunii s-au transferat spre vest, în conformitate cu directiva narkom-ului de apărare, zece divizii de infanterie”. (*Faptă eroică eternă*, pag.189). Tot el vorbeşte despre Regiunea militară specială Pribaltica: „S-au deplasat mai aproape de frontieră patru divizii de infanterie (diviziile 23, 48, 126, 128)”.

Aşa este, există o mulţime de confirmări că aşa este. Însă în Regiunea militară Pribaltica nu s-au transferat la graniţă şi diviziile 11 şi 183 infanterie? Oare diviziile de tancuri şi motorizate au rămas pe loc?

Unii mareşali sovietici, inclusiv G.K. Jukov, afirmă că s-au deplasat 28 divizii de infanterie. Perfect adevărat. Dar nu complet. Mareşalul Uniunii Sovietice AM. Vasilevski subliniază că cele 28 de divizii „au constituit numai începutul îndeplinirii unui plan de concentrare” (*Cauza întregii vieţi*, pag.119). Cele 28 de divizii sînt doar începutul. Cunoaştem că a existat şi o continuare, care a depăşit cu mult începutul, însă, după ce spune cîte ceva, mareşalul Vasilevski tace şi nu mai aflăm nici o cifră de la el.

Fără a fi mulţumit de explicaţiile experţilor (de genul mareşalului Vasilevski), am făcut apel la memoriile generalilor şi mareşalilor care au luat parte la această mare acţiune sau care au condus-o. Aici am descoperit o maleabilitate uimitoare a istoricilor sovietici şi a memoriilor, în a ocoli răspunsul. Exemple:

Comandantul trupelor Regiunii militare Odesa, generalul-colonel I.T. Cerevicenko, se afla între 9 şi 12 iunie în Crimeea, unde primea trupele corpului special 9 infanterie. Ştim acest lucru de la Mareşalul Uniunii Sovietice M.V. Zaharov (*Voprosî istorii*, 1970, nr.5, pag.44). Ne vom mai referi la acest corp de armată. Nu era unul obişnuit şi nu degeaba purta oficial denumirea de „special”. Dar încercaţi să găsiţi barem un rînd al generalului I.T. Cerevicenko privind acest eveniment. Din cine ştie ce

motiv, generalul tace mîlc. Apropo, este vorba de acelaşi Cerevicenko care primeşte
corpul de armată, dar nu ştie că pe teritoriul Regiunii lui este concentrată în secret o armată întreagă a general-locotenentului I.S. Konev şi a locţiitorului acestuia, general-locotenentul Max Reiter.

I.S. Konev a devenit în timpul războiului Mareşal al Uniunii Sovietice. Am citit cartea lui în speranţa de a găsi explicaţia cum de a ajuns într-o regiune străină cu ale sale „Annuşka" şi de ce. Descoperim cu mirare că mareşalul ignoră cu totul perioada iniţială a războiului. A preferat să scrie despre anul '45, aşa se şi numeşte cartea sa: *Patruzeci şi cinci*. Ajungem la memoriile generalului de armată P.I. Batov; corpul său de armată a fost întîmpinat de generalul Cerevicenko în Crimeea. Dar, vai, Batov a lăsat de o parte ceea ce era mai interesant ! În acel moment, Batov era locţiitor al comandantului Regiunii militare Zacaucaz. Apare întrebarea: cum şi pentru ce a venit în Crimeea în fruntea unui corp de armată autonom? De ce corpul se numea special? De ce unităţile şi marile unităţi ale corpului au făcut exerciţii de desantare rapidă a trupelor, de îmbarcare a tehnicii de luptă pe navele de război ale flotei Mării Negre şi de debarcare pe ţărmul inamicului în scopul cuceririi şi
distrugerii instalaţiilor petroliere? De ce în corpul special al lui Batov s-a dus o propagandă neobişnuită, chiar şi după standardele Armatei Roşii, pentru „războiul eliberator pe teritoriul inamicului"? De ce această propagandă a fost condusă de către reprezentanţi ai Direcţiei generale de propagandă, sosiţi special de la Moscova? De ce la 13 iunie 1941 efectivul corpului special 9, pînă la ultimul soldat, a primit ghiduri de conversaţie ruso-române? După îndelungate căutări vom găsi răspunsuri la toate aceste întrebări în alte surse, dar nu şi în memoriile generalului Batov, care comanda acest neobişnuit corp de armată. Batov a trecut sub tăcere de toată această perioadă.

Negăsind răspunsuri la acest nivel, să ne îndreptăm

atenţia mai sus. Însă dintre cei care au cunoscut secretul în întregul său - Stalin, Molotov, Malenkov, Beria, Timoşenko şi Jukov - n-a scris memorii decît Jukov. El a fost şeful Marelui Stat-Major, adică a răspuns personal de dislocarea şi transferul trupelor, aşa încît fără permisiunea lui nici un batalion nu se putea mişca din loc. În afară de aceasta, Jukov avea în subordine serviciul VOSO, altfel spus, tot ceea ce era legat de folosirea în scopuri militare a căilor ferate. Dacă Jukov n-ar fi permis, nici un vagon cu încărcătură militară nu s-ar fi deplasat. În sfîrşit, orice Comunicat TASS în care era vorba despre Armata Roşie se pregătea la Marele Stat-Major, adică în biroul lui Jukov.

Jukov este singura sursă care a intrat în relaţie cu întreg complexul de probleme tratate în acest capitol. În memoriile sale, era obligat ori să ia asupra sa responsabilitatea transmiterii mincinosului Comunicat TASS, ori să se delimiteze de acesta: că au existat, chipurile, nişte tovarăşi iresponsabili cu funcţii superioare care au bătut cu pumnul în masă sau care au dictat prin telefon Comunicatul fără să cunoască realitatea şi fără să se intereseze la Marele Stat-Major, dacă are loc un transfer de trupe.

Să deschidem volumul cenuşiu de *Amintiri şi cugetări*: nu descoperim nici amintiri, nici cugetări. Jukov evită răspunsurile. Cartea este scrisă ca şi cum cititorul n-ar fi în toate facultăţile mintale. „Da, spune Jukov, a existat un transfer de trupe”. Dar nu spune care a fost scopul acestuia.

Jukov ascunde şi numărul trupelor. Uită să spună cine şi cînd a luat hotărîrea unui transfer de trupe. Rămîne neclar de ce au coincis începerea transferului trupelor şi transmiterea Comunicatului TASS, care respinge zvonurile privind transferul. Este vorba de o lipsă de coordonare între departamente? Sau dimpotrivă?

În loc de cifre şi explicaţii, Jukov face o amplă descriere a transferului de trupe. Viclenia sa constă în faptul că descrie transferul citîndu-l pe prietenul său Bagramian, care

pe atunci nu avea acces la secretele de stat. Ascultaţi-l pe Bagramian, care, la începutul războiului, era doar colonel. Ascultaţi-l pe Bagramian, care era în Primul eşalon strategic şi nu avea dreptul să cunoască nici efectivul, nici destinaţia celui de Al doilea eşalon strategic. Aflîndu-se în Primul eşalon strategic, Bagramian putea să vadă numai o parte a trupelor care veneau la graniţă. Astfel, prin această descriere, Jukov scapă de obligaţia de ne a spune adevărul. S-a folosit de citate din Bagramian, la fel ca şi cum un astronaut, ajuns pe Lună, ar descrie luna folosind fragmente din romanele lui Jules Veme şi Herbert Wells, care n-au ajuns niciodată acolo.

Drept cine i-a luat Jukov pe cititori? Dacă am fi dorit să aflăm părerea lui Ivan Hristoforovici Bagramian, deschideam cartea acestuia. Fără îndoială că Bagramian scrie mult şi bine, e un erudit, analiza e subtilă, dar n-a planificat şi n-a condus transferul trupelor din Al doilea eşalon strategic. Jukov l-a planificat şi l-a condus. Iar din cartea sa am fi vrut să-i cunoaştem părerea, am fi vrut să privim lucrurile din punctul său de vedere.

Manevra lui Jukov de a se ascunde în spatele lui Bagramian, încercarea de a ocoli răspunsurile sînt o confirmare a faptului că nu totul este curat, că ceva nu „merge”, că a fost nevoie să se ascundă ceva, ceva ce se ascunde şi după cincizeci de ani.

Mulţi vorbesc despre Comunicatul TASS şi despre evenimentele care s-au petrecut în acea zi. Vorbesc însă numai cei care n-au avut acces la secretele celui de Al doilea eşalon strategic. Cei care au avut acces tac sau se folosesc de mărturiile altora. Au şi de ce să tacă...

*

* *

Iată bilanţul acelei zile: în vorbe: „instigatorii britanici ai războiului” vor să împingă în război URSS şi Germania; în fapt: Uniunea Sovietică poartă în secret convorbiri chiar cu „instigatorii războiului” privind o alianţă militară împotriva Germaniei. În vorbe: nu transferăm trupe. În fapt:

transferăm atît de multe cît nimeni şi niciodată nu a mai transferat. În vorbe: exerciţii. În fapt: ceva cu mult mai serios.

Capitolul 23

Despre regiunile militare abandonate

Demult s-a stabilit în Armata Roşie următoarea regulă:
trupele sînt încă pe drum, iar comandamentul a ajuns
deja la locul unde trebuie să acţioneze.
Mareşalul Uniunii Sovietice, K.K. Rokossovski

1

Generalul sovietic, urcînd pe scara ierarhică, parcurge funcţiile de comandant de divizie, de corp de armată, de armată... Devine apoi comandant de regiune. Aceasta nu este pur şi simplu următoarea treaptă, ci un salt.

Comandantul de regiune este un şef militar de rang înalt, dar şi un fel de guvernator militar al unor teritorii de sute de mii, uneori chiar de milioane de kilometri pătraţi, în care trăiesc milioane sau zeci de milioane de oameni. El nu răspunde doar de trupe, ci şi de folosirea în interesul războiului a populaţiei, a industriei, a transportului, a mijloacelor de telecomunicaţii, a agriculturii, a resurselor naturale.

Înainte de război, teritoriul Uniunii Sovietice era împărţit în şaisprezece regiuni militare. Opt regiuni erau de frontieră, opt erau considerate interne, neavînd graniţe cu alte state. Fiecare regiune era importantă în felul ei. În unele erau multe trupe, în altele puţine, dar cu un puternic potenţial

industrial şi de mobilizare.

La 13 mai 1941, comandanţii regiunilor militare interne (cu excepţia Regiunii militare Moscova) au primit o directivă de o deosebită importanţă: în fiecare din cele şapte regiuni să se desfăşoare cîte o nouă armată, la formarea lor să participe toate statele-majore şi trupele regiunilor, conducerea noilor armate să fie luată de către comandanţii de regiune personal şi, exact peste o lună, la 13 iunie 1941, să se înceapă regruparea spre vest.

Aşadar, şapte comandanţi ai regiunilor interne s-au transformat în comandanţi de armată. Dar nu te poţi descurca cu şapte generali. Fiecare comandant de armată are nevoie de locţiitori, de stat-major, de comandanţi de artilerie, de trupe de geniu, de transmisiuni. De unde să iei atîţia generali? Nu sînt probleme. Stalin avea totul pregătit, prevăzuse totul. Am relatat regruparea trupelor din diviziile Regiunii militare Ural. În Regiunea militară Ural se înfiinţează armata 22; comandantul Regiunii, generalul-locotenent F.A. Erşakov, o conducea personal. Membrul sovietului militar al Regiunii, comisarul de corp de armată D.S. Leonov, a devenit membru al sovietului militar al armatei 22. Şeful statului-major al Regiunii, generalul-maior G.F. Zaharov a devenit şeful de stat-major, iar statul-major al Regiunii a devenit stat-major de armată. Comandanţii artileriei, ai trupelor de geniu, de transmisiuni, de spionaj, şefii tuturor departamentelor şi direcţiilor Regiunii au ocupat poziţiile corespunzătoare din armata 22. Aceştia şi-au luat toţi locţiitorii şi subordonaţii, s-au îmbarcat în vagoane şi au plecat.

Întrebare: cine a rămas în Ural? Uralul înseamnă Magnitka, înseamnă Uralmaş, mari uzine. Uralul înseamnă Tankograd, pe atunci necunoscut. Uralul este centura de oţel care leagă Europa şi Asia într-un monolit. Uralul înseamnă resurse, uzine, înseamnă puterea deţinuţilor, din lagăre.

Nu este oare periculos să laşi aceste teritorii fără guvernator militar? Mi se va spune că orice comandant are

locţiitor, care tocmai pentru aşa ceva este numit: să ţină locul comandantului. Dar tocmai aici este problema, că locţiitorul comandantului regiunii militare Ural, generalul-locotenent M.F. Lukin, a primit deja ordin să meargă în Zabaikal. Acolo a format armata 16, iar în momentul transmiterii Comunicatului TASS, armata lui s-a deplasat în secret spre vest. De aceea, Regiunea Ural, după plecarea întregului corp de comandă, a rămas practic fără conducere. În fruntea ei era generalul-maior A.V. Katkov, un ilustru necunoscut.

Acelaşi lucru s-a petrecut şi în Regiunea militară Harkov. Ştim că în ajunul războiului, la graniţa românească s-a format armata 18. Comandamentul şi statul-major al acestei armate sînt comandamentul şi statul-major al Regiunii militare Harkov.

Comandantul Regiunii, generalul-locotenent A.K. Smirnov, şeful statului-major, generalul-maior V.I. Kolpakci, comandantul aviaţiei Regiunii, generalul-maior S.K. Goriunov şi toţi subordonaţii lor au fost mutaţi la graniţa românească în noua armată 18, lăsînd Regiunea fără comandament.

La fel s-a întîmplat şi cu *armata* 19, formată din trupele şi statul-major al Regiunii militare din Caucazul de Nord. *Armata* 20 s-a format în Regiunea militară Orel. *Armata* 21 este Regiunea militară Privoljie. Comandantul Regiunii, generalul-locotenent V.G. Gherasimenko a devenit comandantul armatei 21, şeful statului-major, generalul V.N. Gordov a devenit şeful statului-major al armatei 21. Şefii diferitelor trupe şi servicii, sute de alţi comandanţi au schimbat în titulatura lor cuvintele „Regiunea militară Privoljie” cu „armata 21”. De exemplu, dacă întîlniţi informaţia că mareşalul de aviaţie G.A. Vorojeikin (fireşte, pe atunci mai mic în grad) conducea la începutul lui 1941 aviaţia Regiunii militare Privoljie, puteţi să afirmaţi fără a vă uita în arhive că, după 13 iunie, acesta a devenit comandantul aviaţiei armatei 21 şi s-a deplasat în secret spre graniţa germană. Dacă ştiţi că generalul-colonel al

trupelor de geniu, I.V. Bordzilovski, ce se afla pe atunci în aceeaşi Regiune, îşi face serviciul la departamentul de geniu, nu vă temeţi să afirmaţi ca după Comunicatul TASS îşi va servi patria în unitatea corespunzătoare de geniu a armatei 12.

În Regiunea militară Siberia (comandant general-locotenent S.A. Kalinin) a fost formată *armata* 24, iar în Regiunea militară Arhanghelsk (general-locotenent V.I. Kacealov) - *armata* 28.

La 13 iunie 1941, în momentul transmisiei ciudatelor comunicate de la radioul sovietic, în spaţiile nemărginite ale Rusiei Centrale, Caucazului de Nord, ale Siberiei, Uralului, din Arhanghelsk pînă în Kuban şi din Orel pînă la Cita, vechea ordine militar-teritorială a încetat practic să mai existe. Dacă ar fi izbucnit o revoltă, n-ar fi fost cu ce să fie înăbuşită. TOATE diviziile plecaseră spre graniţa germană. Mai mult, nu mai era nici cine să ia o asemenea decizie: practic toţi generalii plecaseră spre vest. Revoltele sînt înăbuşite de NKVD, însă în cazul unor evenimente suficient de serioase NKVD nu o scoate la capăt singur: trebuie o armată. La drept vorbind, în trupele NKVD se petreceau o serie de evenimente ciudate pe care le vom aborda mai încolo.

Se pune întrebarea: ce se petrece? Poate că Stalin n-are încredere în comandanţi şi a hotârît să-i schimbe pe toţi deodată? Nu, nu este aşa. Dacă Stalin n-ar fi avut încredere în ei, i-ar fi suprimat preventiv şi ar fi pus în locul lor pe alţii, în care să aibă încredere. Este necesar să remarcăm că în locul generalilor care au plecat, adesea n-a rămas nimeni. Comandantul regiunii, luîndu-şi locţiitorii, şeful de stat-major şi întregul stat-major, pleca în secret spre vest, iar în locul lui, Stalin nu numea pe nimeni. De exemplu, comandantul Regiunii militare Siberia, generalul-locotenent Kalinin, a transformat toate trupele şi statul-major în armata 24 şi s-a dus în secret spre vest, iar noul general a venit în Siberia abia în 1942 (*Enciclopedia militară sovietică*, vol.7, pag.33). În toate celelalte regiuni militare

interne, noii comandanţi ori apăreau cu întîrziere de cîteva luni, ori erau generali de importanţă minoră, care niciodată, înainte sau după, nu s-au învrednicit să comande o regiune sau o armată. Un exemplu concludent este al generalului-maior M.T. Popov din Regiunea militară Privoljie.

Nu ne rămîne decît să presupunem că toţi comandanţii şi trupele lor trebuiau să îndeplinească o misiune cu mult mai serioasă decît păstrarea puterii sovietice în zonele interioare ale URSS. Dacă n-ar fi fost vorba de ceva mai important, cu toţii ar fi rămas la locurile lor.

2

Printre cele opt regiuni militare interne, Moscova a constituit o excepţie. Este clar: e vorba de Moscova. Spre deosebire de celelalte regiuni interne, Regiunea Moscova era comandată de un general de armată, I.V. Tiulenev, nu de un general-locotenent sau de un general-colonel. Iată însă că, sub acoperirea Comunicatului TASS, generalii sovietici, statele-majore şi trupele părăsesc regiunile militare interne. Şi nici măcar poziţia de excepţie a Regiunii militare Moscova n-a salvat-o de această soartă. Toate trupele Regiunii au fost trimise pentru a întări Primul eşalon strategic şi armata 20 din Al doilea eşalon strategic. Toate rezervele de armament şi muniţie au fost trimise din Regiunea militară Moscova la graniţa vestică ! După aceea a venit şi rîndul comandamentului. Este clar că generalul I.V. Tiulenev avea în acel moment un post foarte înalt şi se bucura de încrederea specială a lui Stalin, ca să comande o simplă armată. Prin decizia Biroului Politic şi în prezenţa lui Stalin, Tiulenev este numit comandant al Frontului de Sud. A luat cu sine întreg statul-major al Regiunii militare Moscova, în frunte cu generalul-maior G.D. Şişenin. Componenţa Frontului de Sud ne este deja cunoscută: armatele 9, de supraşoc, şi 18 vînători de munte, armata 9 specială de
infanterie şi 3 desant aerian, aviaţia Frontului.

Hotărîrea de a transforma direcţia şi statul-major al

Regiunii militare Moscova în direcţia Frontului de Sud şi de a le transfera la Vinniţa a fost luată la 21 iunie 1941, dar există destule informaţii că pentru ofiţerii de stat-major hotărîrea nu era un lucru neaşteptat. Mai mult de atît, unele departamente ale statului-major se aflau deja în zona frontierei româneşti. Iată, de exemplu, generalul-maior A.S. Osipenko, locţiitorul comandantului Regiunii, se afla deja în iunie 1941 la graniţa românească.

Comandamentul şi statul-major al Regiunii au mers la Vinniţa fără să lase Regiunea pe mîinile cuiva. În locul comandantului n-a fost numit nimeni.

Nu cumva şi Regiunea militară Moscova a rămas fără conducere militară? Ba da. Ce-i drept, după agresiunea Germaniei, la 26 iunie 1941, la comanda Regiunii a venit generalul-locotenent P.A. Artemiev (*Regiunea militară Moscova, distinsă cu Ordinul Lenin*, pag.204) Formal există cineva. Practic – nimeni ! Artemiev nu e militar. E cekist. Funcţia cu care a venit în Regiunea militară Moscova este aceea de comandant al direcţiei trupelor operative NKVD. În iulie, Stalin a numit şi membrul Sovietului militar al Regiunii militare Moscova. Este vorba de comisarul de divizie al trupelor NKVD (mai tîrziu general-locotenent) K.F. Teleghin. Este tot un cekist pur sînge, care lucrase mai înainte în unităţile Osnaz în timpul Marii epurări, fiind comisar politic în Regiunea Moscova, al trupelor NKVD, apoi avînd un post oarecare în aparatul central NKVD.

Interesant. Chiar şi în timpul Marii epurări regiunile militare şi-au păstrat specificul; acum Regiunea Moscova a NKVD nu se deosebeşte cu nimic de Regiunea militară Moscova. Teoretic Regiunea militară Moscova există, însă în Moscova nu există unităţi de luptă ale Armatei Roşii, există doar două divizii NKVD şi douăzeci şi patru de batalioane de distrugere NKVD.

Generalul-locotenent K.F. Teleghin îşi aminteşte că în momentul cînd la statul-major al Regiunii militare Moscova au venit „oameni noi”, adică cekişti, multe secţii ale statului-major s-au restrîns, iar cele mai importante, fără de

care Regiunea militară nu putea exista - operativă şi de informaţii - nu existau deloc. „Oamenii noi” cunoşteau prea puţine din specificul militar aşa încît a trebuit „să pierdem multă vreme şi multe forţe pentru cunoaşterea stării Regiunii, cu sarcinile şi posibilităţile ei”.

Aşadar, sub acoperirea Comunicatului TASS, comandanţii militari de rang înalt din fruntea armatelor, iar unul chiar din fruntea statului-major de front, se transferă în secret la graniţa germană, părăsind TOATE regiunile militare interne. Incontestabil că aşa ceva nu s-a întîmplat niciodată în toată istoria sovietică nici înainte, nici după, după cum este incontestabil şi faptul că o astfel de deplasare este în legătură directă cu războiul, care este inevitabil pentru Uniunea Sovietică. Dacă ar fi existat chiar şi cele mai mici îndoieli în privinţa inevitabilităţii războiului, atunci măcar pe ici-colo
comandanţii ar fi rămas la locul lor.

Dar aceste activităţi ale comandamentului sovietic nu reprezintă pregătiri pentru un război defensiv. Într-un război defensiv de lungă durată nu toţi comandanţii sînt trimişi la graniţa inamicului, unii sînt lăsaţi pe acele teritorii unde inamicul poate apărea prin surprindere. În afară de aceasta, într-un război defensiv de durată este absolut necesară prezenţa unor militari, nu a unor poliţişti.

Numai în cazul în care comandamentul sovietic plănuieşte un război fulgerător pe teritoriul inamicului, cînd rezervele militare şi de altă natură sînt mobilizate din timp, generalii nu mai au ce face în centrele industriale, iar locul lor este la graniţa inamicului.

Nu cumva merg prea departe cu presupunerile? Generalul-locotenent K.F. Teleghin are cuvîntul: „Pentru că s-a presupus că războiul se va purta pe teritoriul inamicului, magaziile cu rezerve, care se aflau în perioada prebelică în limitele regiunii, au fost redislocate în regiunile militare de graniţă” (*VIJ*, 1962, nr.l, pag.36).

Capitolul 24

Despre diviziile negre

Stalin nu va pregeta să folosească violenţa într-o măsură nemaivăzută.

L. Troţki, 21 iunie 1939.

1

Există un factor comun între Primul şi Al doilea eşalon strategic. Cele mai puternice armate din componenţa acestora nu s-au desfăşurat împotriva Germaniei, ci împotriva cîmpurilor petroliere ale României. Principala deosebire între Primul şi Al doilea eşalon strategic este de culoare. Într-adevăr, eşaloanele aveau culori diferite. Primul eşalon strategic este verde şi verde-cenuşiu (de *apărare* cum se spune în armată), culoarea milioanelor de ghimnastiorci * soldăţeşti. Culoarea *de apărare* era dominantă şi în Al doilea eşalon strategic, dar era amestecată din belşug cu negru.

Odată am asistat la o întîlnire cu generalul în rezervă F.N. Remezov care în 1941, sub acoperirea Comunicatului TASS, a părăsit Regiunea militară Orei, a unificat trupele sale şi ale
Regiunii militare Moscova în armata 20 şi, luînd conducerea, s-a deplasat în secret spre vest. Discuţia se purta într-un cerc restrîns şi de aceea era destul de sinceră. Auditoriul era alcătuit din ofiţeri şi generali de stat-major, care cunoşteau problemele nu numai din memoriile altora. În focul discuţiei, un colonel mai îndrăzneţ i-a pus o întrebare directă generalului Remezov: „De ce corpul 69 infanterie al armatei 20 este numit de nemţi în documente „corpul negru”? Generalul Remezov n-a dat un răspuns explicit. S-a referit la armata 56, pe care a comandat-o mai

* *ghimnastiorcă*: bluză rusească folosită ca veston.

tîrziu. Din cauză că la
unele divizii nu au ajuns mantalele cenuşii, acestea au fost echipate cu mantale negre, de feroviari. Toate acestea s-au petrecut însă în decembrie. Este clar că Remezov a evitat să răspundă. A fost întrebat despre iunie 1941, cînd se găseau uniforme iar soldaţii n-aveau nevoie de mantale căci era cald. În corpul de armată 69 infanterie, mulţi soldaţi erau îmbrăcaţi *încă din vară* în uniformă neagră. Şi erau destul de mulţi pentru ca spionajul militar german să-i remarce şi să numească neoficial corpul 69 - ”negru”.

Dar nu era unicul. Corpul 63 infanterie al armatei 21 din Al doilea eşalon strategic figurează şi el în documentele germane ca fiind „corp negru”. Comandantul corpului 63 infanterie, L.G. Petrovski, a fost un mare conducător de oşti. La vîrsta de 15 ani a luat parte la asaltul Palatului de iarnă. A făcut tot Războiul civil, a fost rănit grav de trei ori. A încheiat Războiul civil fiind comandant de regiment la vîrsta de 18 ani. La 20 de ani a absolvit strălucit Academia Marelui Stat-Major. A comandat cele mai bune mari unităţi ale Armatei Roşii, inclusiv divizia proletară l infanterie de la Moscova. La vîrsta de 35 de ani este locţiitor al comandantului Regiunii militare Moscova.

Kornkor * Petrovski s-a evidenţiat în lupte ca un comandant deosebit. În 1941, în luna august, primeşte gradul de general-locotenent şi comanda armatei 21. În acest moment corpul 63 infanterie se afla, după lupte crîncene, în încercuire. Stalin i-a dat ordin să părăsească corpul de armată şi să ia în primire imediat armata 21. Petrovski cere să se amîne cu cîteva zile ordinul de preluare a comandamentului armatei, avionul venit după el fiind trimis înapoi cu soldaţi răniţi.

Petrovski scoate din încercuire „corpul negru” şi se întoarce din nou în spatele frontului inamicului, ca să scoată din încercuire divizia 154 a comandantului de brigadă I.S. Fokanov. În timpul spargerii încercuirii, Petrovski a fost rănit mortal. Trupele germane, descoperind şi recunoscînd pe

---

* *Komkor*: Komandir Korpusa - comandant de corp de armată.

cîmpul de luptă cadavrul lui Petrovski, din ordinul comandamentului superior german, l-au înmormîntat pe general cu toate onorurile militare. Pe mormîntul său a fost pusă o cruce mare cu inscripţia în limba germană: „General-locotenent Petrovski, comandantul «corpului negru»”.

Sursele sovietice confirmă acest gest neobişnuit al comandamentului german faţă de un general sovietic. Amănunte despre acţiunile „corpului negru” 63 se pot citi în *VIJ*, 1966, nr.6. Enciclopedia militară sovietică confirmă (vol.6, pag.314) autenticitatea acestui fapt. Despre „corpul negru” al lui Petrovski se aminteşte şi în cartea generalului-locotenent de artilerie G.D. Plaskov (*Sub bubuitul canonadei*, pag.l63).

Spionajul german a observat neobişnuita uniformă neagră şi în alte armate ale celui de Al doilea eşalon strategic. Cînd aceasta era predominantă, regimentele, diviziile, chiar corpurile de armată, primeau denumirea de „negre”, de exemplu Armata 24 din Al doilea eşalon strategic, care se transferase în secret din Siberia. În cursul luptelor, cîteva dintre regimentele şi diviziile ei au primit denumirea de „negre”. Iată cîteva lucruri care s-au petrecut cu acest corp de armată: la sfîrşitul lui iunie, eşaloanele lui s-au întins pe mii de kilometri. În acest timp, comandantul armatei, generalul-locotenent S.A. Kalinin, părăsind Regiunea militară Siberia, se afla deja la Moscova şi rezolva problemele de aprovizionare cu alimente ale armatei. A mers în audienţă la secretarul Comitetului orăşenesc de partid Moscova. Iată ce spune generalul-locotenent Kalinin: „Secretarul Comitetului a luat legătura prin telefon cu Narkomat-ul ministerului de interne.

— Tovarăşul cu care am vorbit, mi-a explicat secretarul Comitetului, are o mare experienţă în aprovizionarea cu alimente. S-a ocupat mult timp cu această chestiune la construirea canalului Volga-Moscova. O să vă ajute.

Peste douăzeci de minute, în cabinetul secretarului a intrat un înalt comandant al trupelor NKVD, cu trei romburi

la petliţele ghimnastiorcăi. M-am înţeles rapid cu el” (*Cugetări despre cele trecute*, pag.132-133).

Păcat numai că generalul Kalinin nu spune numele secretarului Comitetului orăşenesc Moscova şi al comandantului cu trei romburi.

După primele lupte, armata 24 intră pe mîini bune: preia comanda generalul-maior NKVD Konstantin Rakutin. Iar generalul-locotenent S.A. Kalinin se întoarce în Siberia, la ordinul personal al lui Stalin. Nu, nu ca să comande Regiunea. Regiunea rămîne abandonată. Din ordinul lui Stalin, el va forma aici zece divizii noi. Dăm cuvîntul lui Kalinin: „Marile unităţi s-au format în acele locuri unde înainte nu existau trupe. Mi-am început lucrul chiar cu vizitarea acestor puncte.

Primul zbor cu avionul l-am făcut într-unul din oraşele Siberiei. Cu cîţiva ani înainte de război, acolo, în adîncurile pădurii, s-a construit un orăşel din barăci pentru muncitorii forestieri. L-am folosit pentru încartiruirea unităţilor noilor formaţiuni. Orăşelul era înconjurat aproape total de taigaua nepătrunsă” (*Ibidem*, pag.182).

Alexandr Isaevici Soljeniţîn spune totul despre „orăşelele din barăci pentru muncitorii forestieri” în *Arhipelagul GULAG*. Aşadar, zece noi divizii (peste 130.000 de oameni) se formează în Regiunea militară Siberia, dar nu acolo unde au existat înainte unităţi militare, ci în „oraşele din barăci”. Poate că nu deţinuţii devin soldaţi. Pur şi simplu generalul Kalinin foloseşte barăcile goale pentru încartiruirea rezerviştilor. În acest caz unde au dispărut „muncitorii forestieri”? De ce „orăşelul” este nelocuit? Fiindcă generalul Kalinin a completat armata 24 cu „muncitori forestieri”, ÎNAINTE DE ÎNCEPEREA RĂZBOIULUI, şi a pregătit trimiterea ei în secret spre vest. Iată de ce regimentele şi diviziile acestei armate aveau culoarea neagră: adesea „muncitorii forestieri” nici măcar nu erau îmbrăcaţi în uniforme militare. Iată de ce armata pe care Kalinin o deplasase spre vest ţinea de Direcţia generală a lagărelor Comisariatului

popular din ministerul de interne şi nu de
Direcţia de construcţii a Marelui Stat-Major al RKKA. Iată de ce Stalin pune în fruntea armatei 24 nu pe semicekistul Kalinin, ci pe un cekist pur sînge, Rakutin. Acesta ştia cum trebuie să se poarte cu „muncitorii forestieri”.

2

Este cunoscut faptul că Stalin a curăţat GULAG-ul în timpul războiului, trimiţând pe front pe toţi cei apţi să poarte o armă. Uneori, din lipsă de timp şi de echipament, deţinuţii erau trimişi pe front în propria lor ţinută. În principiu diferenţa nu era mare: aceleaşi cizme din înlocuitori de piele ca şi la soldaţi, iar iarna aceeaşi căciulă; în orice sezon - vestonul, care se deosebea faţă de cel soldăţesc doar prin culoare. S-a instaurat însă opinia că Stalin a trimis deţinuţii „să-şi răscumpere vina”.

Dar trupele germane au întîlnit diviziile şi corpurile „negre” la începutul lui iulie 1941, iar acestea au început să se deplaseze spre graniţa occidentală la 13 iunie 1941. Armatele din Al doilea eşalon strategic, în componenţa cărora intrau diviziile şi corpurile „negre”, au început să se formeze încă din iunie 1940, cînd Hitler a întors spatele lui Stalin, luînd de la graniţa sovietică aproape toate diviziile germane.

Iată ce spune şi fostul deţinut Mihail Demin: „Aproape întreaga armată a lui Rokossovski era formată din deţinuţi” (*Pe şest*, pag.26).

În toată viaţa sa, Rokossovski a comandat numai o armată: 16. În memorii a uitat să spună însă din cine era alcătuită. Neţinerea de minte îl caracterizează. El îşi începe memoriile cu următoarele cuvinte: „În primăvara lui 1940 am fost cu familia la Soci”, uitînd să spună că înainte de asta a fost în GULAG. Este drept, mai departe Rokossovski spune în treacăt: „Viaţa m-a convins că poţi să crezi chiar şi în aceia care, la un moment dat, din anumite cauze, au încălcat legile. Daţi-i unui asemenea om posibilitatea să-şi răscumpere vina şi veţi vedea că ceea ce este bun în el iese

la suprafaţă: iubirea de Patrie, de poporul său, năzuinţa de a răsplăti încrederea acordată prin a deveni un luptător de nădejde" (Mareşalul Uniunii Sovietice K.K. Rokossovski, *Datoria militară*, pag.136). Stalin a dat posibilitatea deţinuţilor „să-şi răscumpere vina" şi să devină „luptători de
nădejde" ÎNAINTE DE AGRESIUNEA LUI HITLER. Armatele special pregătite să cuprindă în componenţa lor deţinuţi în calitate de carne de tun au început să se formeze încă înainte de 22 iunie 1941. Armata 16, prima din cel de Al doilea eşalon strategic, a fost înfiinţată în Zabaikal, unde sînt destui deţinuţi, pe Magistrala transsiberiană, pentru un transfer mai rapid spre vest. Dacă armata germană a întîlnit divizii şi corpuri de armată venite din provinciile depărtate ale Uralului, Siberiei şi Zabaikalului, completate cu deţinuţi, la începutul lui iulie, înseamnă că *Stalin a pus deţinuţilor arma în mînă înainte de 22 iunie 1941*.

3

Nu ştiu ce cunoştea spionajul militar german *în prima jumătate a lui iunie* şi ce nu. Dar să ne imaginăm că ştia foarte puţin, doar puţinul pe care-l ştim noi astăzi:

1. Spre graniţa vestică a Uniunii Sovietice se deplasează
   în secret cîteva armate.
2. În efectivul acestora intra un număr de soldaţi, uneori
   divizii întregi (în jur de 15.000 de oameni fiecare) şi chiar corpuri de armată (peste 50.000 de oameni fiecare), echipate într-o neobişnuită uniformă neagră, asemănătoare cu cea de puşcăriaş.
3. Cel puţin una dintre aceste armate se afla în subzistenţa GULAG-ului NKVD.
4. În Comunicatul TASS, guvernul sovietic neagă caracterul neobişnuit al deplasărilor de trupe şi caracterul lor de masă, vorbind despre „exerciţii

militare obişnuite”.

Şeful spionajului militar al statului vecin trebuie să aprecieze situaţia şi să facă imediat recomandări guvernului său. Principala problemă la care trebuie să dea un răspuns este: dacă nu atacăm noi, ce va face Stalin? Va lua armele deţinuţilor şi-i va băga din nou în GULAG sau pur şi simplu îi va lăsa acasă? Sau, poate că Stalin are alte variante de a folosi deţinuţii înarmaţi care au fost masaţi în secret la graniţa germană?

Capitolul 25

Despre comandanţii de brigăzi şi de divizii

...Poate să învingă un inamic puternic numai acela care

mai întîi a biruit propriul său popor.

Şan Ian, secolul V, î.Chr.

Am început descrierea diviziilor şi corpurilor de armată „negre” cu corpul 63 infanterie al armatei 21. Am amintit de komkor Petrovski şi de kombrig * Fokanov. De ce nu sînt aceştia generali? Răspunsul este simplu. În corpurile de armată şi în diviziile „negre” nu numai soldaţii şi ofiţerii, dar şi comandanţii superiori erau veterani „ai orăşelelor din barăci pentru muncitorii forestieri”.

Pînă în 1940, în Armata Roşie, pentru corpul de comandă superior, erau stabilite gradele militare de „kombrig”, „komdiv”, „komkor”, „komandarm”. Drept semne distinctive se foloseau romburi la petliţe: un romb pentru kombrig, două pentru komdiv ş.a.m.d. Însă în mai 1940 Stalin face un cadou corpului de comandă superior:

* *kombrig*: komandir brigadî - comandant de brigadă; *komdiv*: komandir divizii - comandant de divizie; *komandarm*: komanduiuşcii armiei - comandant de armată.

introduce gradele de general cu lampas şi steluţe în loc de romburi. Noile grade, general-maior, general-locotenent, general-colonel, general de armată nu sînt vechile grade militare. O comisie guvernamentală a făcut o reatestare a întregului corp de ofiţeri superiori din armată. Cu această ocazie, mulţi comandanţi de brigadă au devenit colonei, adică au fost coborîţi la gradul pe care-l aveau cu cîţiva ani înainte. Alţii au devenit generali-maiori, iar kombrig I.N. Muzîcenko a devenit general-locotenent. Mulţi komandarmi au devenit general-
colonei: O.I. Gorodovikov, G.M. Stern, D.G. Pavlov, N.N. Voronov. Komandarm V.I. Kacealov a fost coborît în grad, doar general-locotenent. Însă komkor G.K. Jukov primeşte gradul cel mai mare: general de armată. În treacăt fie zis, este mai puţin cunoscut că Jukov a fost generalul numărul 1. El
a fost primul din Armata Roşie care a primit titlul de general. Prin decizia guvernului sovietic, în iunie 1940, au primit grade de generali şi amirali 1056 de comandanţi superiori.

Introducerea gradelor de general a însemnat o „îndulcire" a conducerii lui Stalin, după marile nelegiuiri din anii 1937-1938. De ce a devenit tovarăşul Stalin atît de bun? Fiindcă plănuieşte să-şi treacă în revistă toţi comandanţii în vederea unei acţiuni de perspectivă.

Pentru Stalin însă, sînt prea puţini o mie de generali. Se înfiinţează noi şi noi divizii, se formează corpuri de armate şi armate. În funcţii de general sînt puşi colonei. Am găsit cel puţin o sută de colonei pe funcţii de general, fiind comandanţi de divizie. L-am întîlnit pe colonelul I.I. Fediuninski chiar în funcţia de comandant al corpului 15 infanterie din armata 5.

Nu ajung comandanţii. Atîta timp cît Hitler s-a aflat cu faţa la Stalin, acesta din urmă nu ducea grija corpului de comandă. De cum s-a întors Hitler cu spatele, Stalin a început să aibă nevoie de comandanţi de rang superior. Mulţi comandanţi ! Iată de ce vagoanele aduc în grabă la

Moscova
deţinuţi. La Lubianka, foştii comandanţi care au trecut prin GULAG sînt întîmpinaţi cu politeţe, li se explică faptul că s-a făcut o greşeală. Procesul penal încetează, pedeapsa este anulată. Comandanţii se grăbesc la Soci pentru refacere, iar de aici - sub steagul de luptă.

Nu toţi comandanţii sînt trataţi la fel. Unii primesc grade de general. Printre aceştia este generalul-maior K.K. Rokossovski, viitor Mareşal al Uniunii Sovietice. Dar majoritatea celor eliberaţi din închisori rămîn cu vechile lor grade militare: kombrig, komdiv, komkor. În Armata Roşie se
petrece un fenomen ciudat: există în paralel două sisteme de grade militare pentru corpul de comandă superior, două sisteme de semne pentru diferenţiere, două uniforme diferite. Unii comandanţi merg mîndri cu steluţe cu lampasuri roşii (în armată acestea se numesc vipuşti), cu uniforme de gală, ceilalţi, avînd aceleaşi sarcini, poartă nişte romburi modeste.

Melgunov descrie procedeul folosit de cekişti, la Kiev, în timpul Teroarei roşii. Cel care nu răspundea la întrebările cekiştilor era pus fără multă vorbă într-un sicriu şi era acoperit cu pămînt. Pe urmă îl dezgropau şi continua interogatoriul.

În principiu, Stalin face acelaşi lucru în „perioada prebelică”: în anii *Marii epurări*, mii de comandanţi au ajuns în GULAG, unii dintre ei avînd condamnări la moarte, alţii termene lungi; toţi erau duşi la Kolîma. După multe mărturii (de exemplu, în *Povestiri din Kolîma* de Varlaam Şalamov), viaţa aici nu e preferabilă execuţiei. Şi iată că oamenii, care îşi luaseră adio de la viaţă, sînt duşi în vagoane confortabile, sînt refăcuţi în sanatorii nomenclaturiste, li se oferă puterea şi posibilitatea de a-şi ispăşi vina. Gradele de general nu constituie o calitate (adică nu dau nici un fel de garanţii); ia
comanda, pe urmă o să vedem... Ce credeţi, se vor strădui aceşti condamnaţi acum comandanţi să-şi execute

sarcinile?

Calculul lui Stalin este corect. Mulţi dintre cei eliberaţi l-au slujit cu credinţă, s-au aruncat în luptă şi au demonstrat cu propriul sînge că sînt demni de încredere. Printre aceştia s-au aflat şi kombrig A.V. Gorbatov, eliberat în martie 1941, care a primit funcţia de locţiitor al comandantului corpului 25 infanterie al armatei 19 din Al doilea eşalon strategic. El ajunge pînă la gradul de general de armată şi pînă la funcţia de comandant al trupelor de desant aerian ale Armatei Roşii. Iată cum îşi descrie eliberarea: „Soţia a fost la NKVD; de acolo a zburat ca şi cînd ar fi avut aripi: a povestit că a fost primită foarte bine, i s-a vorbit cu respect, s-au interesat cum o duce, a fost ajutată cu bani... În noaptea de 5 martie 1941, la ora două, anchetatorul m-a condus într-o maşină uşoară în Piaţa Komsomolskaia la nişte cunoscuţi de-ai mei. Lăsîndu-mă, mi-a spus respectuos la
despărţire:

— Iată numărul meu de telefon. Dacă este vreo problemă, sunaţi-mă la orice oră. Puteţi conta pe ajutorul meu.

Am luat cu mine ca pe o relicvă săculeţul cu merinde, galoşii, bucăţelele de zahăr negre ca smoala şi pesmeţii pe care-i păstram pentru caz de boală” (A.V. Gorbatov, *Ani şi războaie*, pag.168-169).

Kombrig Gorbatov a fost eliberat (ca mulţi alţii) la timp: o lună de concediu în sanatoriu, primirea funcţiei şi iată că apare Comunicatul TASS. Bravul kombrig se deplasează cu „Annuşka” sa în secret spre vest. Iar „suvenirurile” din GULAG nu le-a luat degeaba. Cine ştie ce se poate întîmpla. La unii s-a şi întîmplat. Kombrig I.F. Daşicev a încălţat galoşii a doua oară. A fost eliberat în martie 1941, apoi a fost închis în octombrie şi a stat pînă în 1953.

Mulţi dintre ei au fost folosiţi şi pentru completarea Primului eşalon strategic. De exemplu, kombrig S.P. Zîbin a primit corpul 37 infanterie, kombrig M.S. Tracev - divizia 109 infanterie din corpul 9 special infanterie. Kombrig N.P.

Ivanov este şef de stat-major în armata 6. Komdiv A.D. Sokolov este comandant al corpului 16 mecanizat din armata 12. Komdiv G.A. Buricenkov este comandantul zonei de sud P.V.O. Komdiv P.G. Alexeev este comandantul VVS al armatei 13. Kombrig S.S. Kruşin este şeful de stat-major VVS al Frontului de Nord-Vest. Kombrig A.S. Titov este comandantul de artilerie al armatei 18. Şi mulţi, mulţi alţii.

Unii au completat golul după ce Al doilea eşalon strategic s-a deplasat spre frontieră. Iată: kombrig N.I. Hristofanov este comisar militar al zonei Stavropol. Kombrig M.V. Hripunov este şef de secţie la statul-major al Regiunii militare Moscova. Cum ştim deja, după plecarea tuturor comandanţilor la graniţa românească, statul-major a fost ocupat de cekişti care nu se prea pricep la treburile militare. Iată de ce sărmanul Hripunov a fost scos din GULAG. Totuşi, principala destinaţie a acestora este Al doilea eşalon strategic. Acest eşalon se completează cu „muncitori forestieri”, iar comandanţii sînt la fel. Aici îl vom găsi şi pe komkor Petrovski. Ne amintim că ultima lui funcţie a fost de locţiitor al comandantului Regiunii militare Moscova. După aceasta, a fost închis. A fost eliberat în noiembrie 1940 şi i s-a ordonat să formeze corpul 63 infanterie. Iată cînd au apărut corpurile „negre” ! Din cele trei divizii ale corpului, două sînt comandate de kombrig I.S. Fokanov şi kombrig V.S. Rakovski. A treia divizie este comandată de colonelul N.A. Prişcepa. Nu e kombrig, dar a stat la... răcoare. Şi coloneii „au stat”, apoi au fost eliberaţi pentru completarea celui de Al doilea eşalon strategic. Şi maiori, şi căpitani, şi locotenenţi... Nu vom încetini ritmul expunerii cu zeci de alte nume şi numere de divizii şi corpuri de armată. Cine este interesat de istoria celui de-al doilea război mondial, poate şi singur să afle toate datele despre acei comandanţi cărora Stalin „le-a oferit posibilitatea...”

Comuniştii afirmă că a fost o reacţie de apărare din partea lui Stalin: simţind pericolul, şi-a întărit armata. Nu,

nu este o reacţie de apărare ! Procesul eliberării acestor deţinuţi a început înainte de operaţiunea „Barbarossa”. Momentul de vîrf al procesului n-a fost atunci cînd trupele germane se aflau la graniţa sovietică, ci atunci cînd acestea au plecat în Franţa.

Capitolul 26

De ce a fost înfiinţat Al doilea eşalon strategic

Mobilizarea înseamnă război, nu ne gîndim la altă abordare a acesteia.
Mareşalul Uniunii Sovietice B.M. Şapoşaikov

1

Comuniştii explică crearea şi deplasarea celui de Al doilea eşalon strategic al Armatei Roşii în zona frontierei vestice prin faptul că Churchill, Sorge şi alţii l-au prevenit pe Stalin, deplasarea celui de Al doilea eşalon strategic fiind o reacţie a lui Stalin la acţiunile lui Hitler.

Această explicaţie nu rezista criticii.

Generalul de armată I .V. Tiulenev discută la Kremlin cu Jukov chiar la începutul invaziei germane. Iată cuvintele lui Jukov: „l-am raportat lui Stalin, însă el tot nu crede, consideră că este vorba de o provocare a generalilor germani” (*Prin trei războaie*, pag. 141).

Pot aduce o mie de asemenea dovezi; şi înaintea mea s-a demonstrat de multe ori că Stalin n-a crezut în posibilitatea invaziei germane pînă în ultimul moment. Nici după invazie nu-i venea să creadă ! Există o inadvertenţă în opiniile istoricilor comunişti: Stalin desfăşoară cea mai puternică
regrupare de trupe din istoria omenirii pentru a respinge o

agresiune germană în care nu crede ! Deplasarea celui de Al doilea eşalon strategic nu a fost o reacţie la acţiunile lui Hitler. Înfiinţarea eşalonului a început *înainte de* „avertizarea" lui Churchill, *înainte de* comunicatele „importante" ale lui Sorge şi *înainte de* începerea deplasării în masă a trupelor germane la graniţa sovietică.

Deplasarea trupelor din Al doilea eşalon strategic este o operaţiune feroviară care cere o pregătire îndelungată, o planificare prealabilă. Mareşalul Uniunii Sovietice, S.K. Kurkotkin, declara că Marele Stat-Major a transmis toate documentele necesare deplasării trupelor la Narkomat-ul căilor de comunicaţie pe data de 21 februarie 1941 (*Spatele frontului Forţelor Armate Sovietice în Marele Război pentru Apărarea Patriei, 1941-1945*, pag.33). Însă şi Marele Stat-Major avea nevoie de timp să verifice aceste documente. Ca să le pregătească, Marele Stat-Major trebuia să precizeze
care trupe şi cînd trebuiau să se deplaseze pe calea ferată. Deci hotărîrea de înfiinţare a eşalonului, de planificare şi de începere a deplasării, precum şi stabilirea destinaţiei acestuia, trebuie s-o căutăm mai înainte. Şi o vom găsi...

Înfiinţarea unităţilor noi în regiunile interne şi deplasarea lor în raioanele de frontieră este un proces care a debutat *la 19 august 1939*. Începută printr-o hotărîre a Biroului Politic, nu a încetat niciodată şi s-a amplificat mereu. De exemplu, Regiunea militară Ural. În septembrie, aici s-au format două noi divizii: 85 şi 159. Vom găsi divizia 85 pe data de 21 iunie 1941 la graniţa germană, în raionul Avgustovo, acolo unde NKVD tăia sîrma ghimpată. Divizia 159 o găsim chiar pe graniţă la Rava-Rusă, fiind în componenţa armatei 6 (de supraşoc). La sfîrşitul lui 1939, în Regiunea militară Ural se înfiinţează diviziile 110, 125 şi 128 infanterie. Pe fiecare dintre acestea le vom găsi la graniţa germană. Regiunea Ural a format încă multe alte regimente şi divizii şi toate acestea s-au deplasat în linişte, fără să facă zgomot, mai aproape de graniţă. Deocamdată, Al doilea eşalon strategic nu există oficial, dar conducerea

superioară elaborează procedee de transfer reciproc al trupelor între cele două eşaloane. 13 iunie 1941 este momentul cînd 77 de divizii sovietice ale regiunilor militare interne, „sub forma unor concentrări de exerciţii”, se îndreaptă spre graniţa occidentală. În această situaţie, Adolf Hitler n-a stat să aştepte pînă cînd generalii sovietici vor crea „densitatea regulamentară de o divizie la şapte kilometri şi jumătate”, şi a lovit primul.

2

După ce Germania a început războiul preventiv, Al doilea eşalon strategic (ca şi Primul) a fost folosit pentru apărare. Dar asta nu înseamnă nicidecum că acesta i-a fost scopul.

Generalul de armată M.I. Kazakov spune despre Al doilea eşalon strategic: „După începerea războiului au trebuit să se introducă schimbări radicale în privinţa utilizării sale” (*VIJ*, 1972, nr.2, pag.46). Generalul-maior V. Zemskov se exprimă şi mai exact: „Am fost siliţi să folosim aceste rezerve nu pentru ofensivă, în conformitate cu planul, ci pentru apărare” (*VIJ*, 1971, nr.10, pag.13).

Generalul de armată S.P. Ivanov: „În cazul în care trupele Primului eşalon strategic reuşeau... să mute acţiunile de luptă pe teritoriul inamicului, încă înainte de desfăşurarea forţelor principale, Al doilea eşalon strategic trebuia să extindă puterea Primului eşalon şi să dezvolte lovitura de răspuns în conformitate cu planul strategic general” (*Perioada iniţială a războiului*, pag.206). În această frază nu trebuie să ne înşele expresia „lovitura de răspuns”. Sensul expresiei se poate înţelege, analizînd Războiul de iarnă: chiar şi după patruzeci de ani, versiunea sovietică susţine că Finlanda a atacat iar Armata Roşie a dat doar o „lovitură de răspuns”.

3

Generalul-locotenent S.A. Kalinin povesteşte despre

starea de spirit din Al doilea eşalon strategic. Înaintea începerii deplasării în secret spre vest el pregătea trupele Regiunii militare Siberia (transformată după aceea în armata 24) pentru acţiuni de luptă.

În cursul exerciţiilor, generalul asculta părerea unui tînăr ofiţer: „Fără îndoială că fortificaţiile nici nu sînt necesare. Doar nu ne pregătim de apărare, ci de atac, îl vom bate pe duşman chiar pe teritoriul lui" (*Cugetări despre cele trecute*, pag. 124). Generalul Kalinin citează cuvintele tînărului ofiţer cu oarecare ironie: ia te uită ce naiv ! Nu se spune însă de unde avea el o asemenea stare de spirit. Dacă ofiţerul n-avea dreptate, generalul Kalinin ar fi trebuit să-l corecteze, să arate tuturor comandanţilor, de la batalioane pînă la corpuri de armată, că tinerii ofiţeri nu pricep unele lucruri, că pregătirea de luptă este unidirecţională. Generalul Kalinin trebuia să consulte imediat comandanţii din batalioanele, regimentele şi diviziile vecine, iar dacă această părere „incorectă" se repeta, să redacteze un ordin fulger pentru armata 24, de schimbare a pregătirii greşite de luptă. Însă generalul Kalinin nu face acest lucru, iar trupele lui continuă să se pregătească „să lupte pe teritoriul inamicului".

Nu este vina tinerilor comandanţi că nu erau gata de apărare, nu este nici chiar vina generalului Kalinin. El este doar comandantul unei armate. Iar armatele se pregăteau să lupte „pe teritoriul inamicului".

4

Ca rezultat al acţiunii preventive germane, Al doilea eşalon strategic a trebuit să fie folosit pentru apărare, nu pentru destinaţia iniţială. Avem suficiente documente ca să stabilim prima destinaţie a celui de Al doilea eşalon strategic şi rolul pe care-l avea în planurile sovietice de război. Aici, ca şi în Primul eşalon, fiecare armată avea individualitatea sa irepetabilă, caracterul său. Majoritatea armatelor se deplasau fără echipament, fiind un fel de carcasă care, după sosirea şi

desfăşurarea în pădurile din raioanele de vest ale ţării, urma să fie completată, construită pînă la capăt. Componenţa standard a armatelor din Al doilea eşalon strategic: două corpuri de infanterie, de cîte trei divizii de infanterie fiecare. Nu este o armată de şoc, ci una obişnuită, cu un efectiv
redus.

Însă printre armatele din Al doilea eşalon strategic erau şi excepţii. În mod evident, armata 16 era una de şoc. În componenţa ei intra un corp de armată mecanizat care avea peste 1000 de tancuri. În plus, împreună cu armata, se deplasa către vest divizia independentă 57 tancuri (colonel
V.A. Mişulin), care se afla în subordonarea operativă a comandantului armatei 16. Luînd în considerare şi această divizie, rezultă că armata 16 avea peste 1200 de tancuri, iar în cazul unei completări, această cifră trebuia să ajungă la 1340. Şi mai puternică încă era armata 19, transferată în secret din Caucazul de Nord. În componenţa ei intrau patru puternice corpuri de armată, inclusiv unul mecanizat, 26. Există suficiente informaţii că un corp, 25 mecanizat, al general-maiorului S.M. Krivoşein, era destinat armatei 19. Era evident o armată de supraşoc. Chiar şi corpurile ei de infanterie erau organizate în mod deosebit şi erau conduse de comandanţi de rang înalt. De exemplu, corpul de armată 34 infanterie (general-locotenent R.P. Hmelniţki) avea în componenţa sa patru divizii de infanterie, una de vînători de munte şi cîteva regimente de artilerie grea. Existenţa diviziei de vînători de munte nu este întîmplătoare. Armata 19 este cea mai puternică armată din Al doilea eşalon strategic şi NU a fost desfăşurată ÎMPOTRIVA GERMANIEI.

Aici putem vedea planul sovietic: cea mai puternică armată din Primul eşalon strategic este îndreptată împotriva României, cea mai puternică armată din Al doilea eşalon strategic, aflată în spatele celei dintîi, este şi ea îndreptată tot împotriva României.

Prietenii plătiţi ai Uniunii Sovietice au pus în circulaţie

legenda că Al doilea eşalon strategic era destinat „contraloviturilor”. Dacă ar fi fost aşa, atunci cea mai puternică „contraiovitură” se pregătea împotriva cîmpurilor petroliere româneşti. A doua armată ca putere din Al doilea eşalon
strategic, armata 16, a fost desfăşurată alături. Şi ea putea să fie folosită împotriva României, dar mai sigur împotriva Ungariei, la joncţiunea armatelor 26 (de şoc) şi 12 (vînători de munte de şoc), tăind legătura dintre sursa de petrol şi consumator.

Prin invazie, Hitler a împiedicat această desfăşurare, armatele 16 şi 19 fiind mutate la Smolensk, amînînd astfel cu cîţiva ani „eliberarea” României şi a Ungariei.

Comandantul armatei 16, generalul-locotenent M.F. Lukin, nu spune pe ce teritorii se planificase utilizarea armatei 16, pe care o comanda în acel moment. În orice caz, nu este vorba de cel sovietic: „Intenţionam să luptăm pe teritoriul inamicului” (*VIJ*, 1979, nr.7, pag.43). Pe aceeaşi pagină, Mareşalul Uniunii Sovietice A.M. Vasilevski subliniază că Lukin trebuie crezut: „în cuvintele sale, există un aspru adevăr”. Vasilevski însuşi este un maestru al luptelor „pe teritoriile inamicului”. În 1945 el a lovit prin surprindere trupele japoneze în Manciuria, demonstrînd cum trebuie să dai o lovitură prin surprindere în spatele unui inamic ocupat pe alte fronturi.

5

Imediat după împărţirea Poloniei, în toamna lui 1939, un mare număr de trupe sovietice au fost transferate de la locul dislocării permanente, la noua graniţă. Însă noile teritorii nu erau amenajate pentru dislocarea unui mare număr de trupe, ne referim la trupe moderne, dotate cu multă tehnică militară.

Istoria oficială a celui de-al doilea război mondial (vol. 4, pag.27) spune: „Trupele regiunilor vestice, de la frontieră, întîmpinau mari greutăţi”. Totul trebuia construit şi utilat din nou: „...baze şi puncte de aprovizionare, aerodromuri,

reţele de şosele, noduri de cale ferată şi linii de comunicaţii...” Istoria oficială a Regiunii militare belaruse (*Regiunea militară belarusă, decorată cu Ordinul „Steagul Roşu*”, pag.84) afirmă: „Strămutarea marilor unităţi şi a unităţilor Regiunii în zonele vestice ale Belarusului a provocat nu puţine greutăţi... Efectivul armatelor 3, 10 şi 4 se ocupa cu repararea şi construirea de cazărmi, depozite, tabere, cu utilarea poligoanelor, a cîmpurilor de tragere, a tancodromurilor. Se muncea intens.”

La consfătuirea corpului de comandă, din decembrie 1940, şeful direcţiei de tancuri, generalul-locotenent I.N. Fedorenko spunea că mai toate marile unităţi au fost redislocate în anii 1939-1940, uneori de cîte trei-patru ori. Drept rezultat, „mai mult de jumătate din unităţile care s-au mutat, nu aveau poligoane”. Cu preţul unor mari eforturi, în 1939 şi 1940, trupele Primului eşalon strategic au fost reîncartiruite. Dar iată că din februarie 1941, are loc transferul din ce în ce mai rapid, în aceleaşi raioane, al trupelor din Al doilea eşalon strategic.

În acest moment s-a petrecut o schimbare neremarcată de istorici: *trupele sovietice au încetat să se mai îngrijească de felul cum vor petrece iarna viitoare*. Trupele Primului eşalon strategic, abandonîndu-şi bordeiele şi cazarmele neterminate, au plecat în zona de frontieră. Este vorba de *toate* trupele şi *în imediata apropiere* a frontierei (Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, *VIJ*, 1976, nr.l, pag.62). Trupele celui de Al doilea eşalon strategic, aduse din adîncul ţării, n-au folosit
cazărmile neterminate şi orăşelele militare abandonate de Primul eşalon strategic. Ele n-au mai construit bordeie, n-au mai construit poligoane şi cîmpuri de tragere, nici măcar n-au săpat tranşee. Există o mulţime de documente oficiale şi de memorii ale generalilor şi mareşalilor sovietici că acum trupele erau cazate doar în corturi.

De exemplu: devreme, în primăvara lui '41, se formează în Pribaltica divizia 188 infanterie a corpului 16 infanterie din armata 11. În mai, ea primeşte rezervişti. Divizia este

„cazată” într-o tabără de corturi de vară, în raionul Kozlovo Ruda (la 45-50 km de frontiera de stat). După comunicatul TASS, divizia abandonează tabăra şi se îndreaptă spre graniţă. Orice încercare de a găsi indicii de pregătire pentru iarnă este sortită eşecului. Divizia nu se pregătea să ierneze. Alături era
desfăşurată divizia 28 de tancuri. Acelaşi lucru: în toate diviziile nou înfiinţate, de tancuri sau de infanterie, nimeni nu se teme de iarnă. Dacă trupele sovietice s-ar fi pregătit de apărare, trebuiau să se ascundă sub pămînt, să facă o linie neîntreruptă de tranşee de la Oceanul Îngheţat pînă la gurile
Dunării. Dar nu o fac. Dacă aveau intenţia să petreacă în pace încă o iarnă, atunci, începînd cu aprilie-mai, trebuiau să construiască, să construiască mereu. Nu se face nici acest lucru. Unele divizii au, undeva în spate, cazărmi neterminate. Multe alte divizii se înfiinţează în primăvara lui 1941 şi nu au nimic, nicăieri: nici cazarme, nici barăci, dar nu-şi construiesc nici bordeie. Unde au intenţia să-şi petreacă iarna, dacă nu în Europa Centrală şi Occidentală?

6

Generalul-maior A. Zaporojcenko face următoarea descriere: „Etapa finală a desfăşurării strategice a fost o deplasare secretă a grupărilor de şoc în zonele de plecare pentru ofensivă, deplasare care a avut loc în decurs de cîteva nopţi înainte de atac. Acoperirea deplasării a fost organizată de forţe deplasate din timp la graniţă.

Rebazarea aviaţiei a început în ultimele zile ale lui mai şi s-a terminat la 18 iunie. În acest scop, aviaţia de vînătoare s-a concentrat pe aerodromuri aflate la o distanţă de 40 de kilometri de graniţă iar aviaţia de bombardament la 180 km” (*VIJ*, 1984, nr.4, pag.42). Din această descriere putem reţine numai data de 18 iunie. Aviaţia sovietică nu a terminat rebazarea, doar a început-o la 13 iunie, sub acoperirea Comunicatului TASS. De ce ne indică generalul data de 18 iunie? Problema este că el nu vorbeşte despre

Armata Roşie, ci despre Wehrmacht. Şi în acest caz s-a petrecut acelaşi lucru: trupele au plecat noaptea spre graniţă. În faţă au fost trimise batalioanele de întărire. Diviziile nou sosite au ocupat raioanele din care trebuia să pornească ofensiva, mai corect
spus, s-au ascuns în păduri. Acţiunile celor două armate reprezintă o imagine văzută în oglindă. Neconcordanţa este doar de timp. La început, trupele sovietice au luat-o înainte, dar acum Hitler a acţionat cu două săptămîni mai devreme: avea mai puţine trupe şi acestea trebuiau deplasate pe o distanţă mult mai scurtă. Este interesant că la începutul lui iunie armata germană era într-o situaţie nefavorabilă: majoritatea trupelor se aflau în eşaloane. Tunurile într-un eşalon, proiectilele în altul. Batalioanele erau debarcate acolo unde nu se aflau statele-majore, iar statele-majore acolo unde nu erau trupele. Legături de comunicaţii nu existau, fiindcă, din motive de apărare, funcţionarea staţiilor radio era interzisă înainte de începerea acţiunilor de luptă. Nici trupele germane n-au săpat bordeie şi n-au construit poligoane. Însă principala asemănare este că o mare parte din rezerve, trupe,
aviaţie, spitale, state-majore şi aerodromuri se află la graniţele sovietice; puţini sînt cei care cunosc planurile, care sînt un secret strict al comandamentului superior. Tot ceea ce vedem în Armata Roşie şi considerăm că este prostie, se făcuse cu două săptămîni mai înainte în Wehrmacht. Nu
erau prostii, ci pregătiri pentru atac !

7

Ce s-ar fi întîmplat după concentrarea completă a celui de Al doilea eşalon strategic al trupelor sovietice în zonele vestice ale ţării? Răspunsul la această întrebare a fost dat cu mult înainte de începerea celui de-al doilea război mondial.

Şeful Marelui Stat-Major sovietic, Mareşalul Uniunii Sovietice, B.M. Şapoşnikov, are o opinie fermă privind

această întrebare: „O şedere îndelungată a rezerviştilor fără perspectiva unui război poate să influenţeze negativ starea lor morală: în loc de o pregătire ridicată de luptă se ajunge la o scădere a acesteia... într-un cuvînt, orice ar vrea comandamentul, oricîtă diplomaţie s-ar face, declararea mobilizării din cauze pur militare va face ca tunurile să bubuie singure. Astfel, trebuie să considerăm drept un proiect îndoielnic şederea îndelungată, în condiţii de război, a armatelor mobilizate, fără a se trece la acţiune" (*Creierul armatei*, vol.3).

Ştiinţa militară sovietică considera atunci, ca şi acum, că „mobilizarea, concentrarea, desfăşurarea operativă şi declanşarea operaţiunii constituie un proces unic, indivizibil" (*VIJ*, 1986, nr.l, pag.15). Începînd mobilizarea, cu atît mai mult concentrarea şi desfăşurarea operativă a trupelor, comandamentul sovietic deja nu mai putea să oprească sau măcar să frîneze acest proces. E ca şi cum ai scoate revolverul, ai arma şi l-ai îndrepta spre adversar. După asta, îţi place sau nu, a-l împuşca este absolut necesar, căci imediat ce mîna s-ar lăsa în jos, adversarul ar trage el (chiar mai repede).

Pînă acum, istoricii nu au răspuns la o întrebare: cine a început războiul sovieto-german din 1941? Pentru soluţionarea acestei probleme, istoricii comunişti propun următorul criteriu: cine a tras primul, acela este vinovat. De ce să nu folosim însă alt criteriu. De ce să nu ne îndreptăm atenţia la cel care a început primul mobilizarea, concentrarea şi desfăşurarea operativă, altfel spus, la cel care a pus primul mîna pe armă?

8

Apărătorii versiunii comuniste se agaţă de orice. Ei spun: Şapoşnikov a înţeles că deplasarea trupelor înseamnă război. Strategii sovietici de azi înţeleg şi ei acest lucru. Dar, în 1941, şeful Marelui Stat-Major nu era Şapoşnikov ci Jukov. Poate că el a deplasat trupele fără să înţeleagă că aceasta înseamnă război? Nu, fraţilor, Jukov a înţeles totul,

ba încă mai bine ca noi.

Ca să înţelegem caracterul ferm al hotărîrilor comandamentului superior sovietic, trebuie să ne întoarcem în 1932, la divizia 4 cavalerie, cea mai bună din Armata Roşie. Pînă în 1931, divizia s-a aflat în Regiunea militară Leningrad, în fosta cazarmă a gărzii imperiale de cavalerie. Oricine îşi poate închipui condiţiile în care trăia şi se pregătea de luptă această divizie. Dar iată că în 1932, din
considerente operative extraordinare, divizia a fost trimisă la o bază neamenajată. Mareşalul Uniunii Sovietice, G.K. Jukov: „Într-un an şi jumătate divizia a fost obligată să-şi construiască singură cazarmele, grajdurile pentru cai, statul-major, încăperile de locuit, depozitele şi întreaga bază de
antrenament. Ca urmare, divizia, cu o înaltă pregătire, a devenit o unitate de muncă. Insuficienţa materialelor de construcţie, vremea ploioasă şi alte condiţii nefavorabile n-au permis să se facă din timp pregătirile pentru iarnă, ceea ce a influenţat negativ starea generală a diviziei şi pregătirea ei
de luptă. Disciplina avea de suferit...” (*Amintiri şi cugetări*, pag.118).

Primăvara, cea mai bună divizie a Armatei Roşii se afla „în stare de maximă decădere” şi „incapabilă de luptă”. Comandantul diviziei a fost găsit principalul vinovat, trăgînd consecinţele, iar diviziei „i s-a căutat un nou comandant”. În acest fel, G.K. Jukov a devenit comandantul ei. De aici a început ascensiunea sa. Munca lui Jukov nu era urmărită numai de comandantul corpului de armată S.K. Timoşenko, dar chiar şi de Comisarul poporului pentru apărare, K.E. Voroşilov. Divizia purta numele acestuia şi era considerată cea mai bună. Voroşilov aştepta ca Jukov să readucă vechea
glorie a diviziei 4 cavalerie; Jukov a făcut-o, cu ajutorul unor metode draconice, demonstrînd că lui i se pot da orice sarcini, care teoretic par imposibil de îndeplinit.

În 1941, toţi cei pomeniţi au ajuns mai sus decît erau în 1933. Cu mult mai sus: K.E.Voroşilov - membru al Biroului Politic, Mareşal al Uniunii Sovietice, Preşedinte al Comitetului de apărare; S.K. Timoşenko - Mareşal al Uniunii Sovietice, Comisar al poporului pentru apărare; Jukov - general de armată, locţiitor al Comisarului poporului pentru apărare, şef al Marelui Stat-Major. Cei trei au condus mişcarea secretă a trupelor sovietice spre frontiera germană. Ei ştiu mai bine ca noi, şi nu din consideraţii teoretice, că nici o divizie nu trebuie lăsată pe timp de iarnă în pădure. Soldatul poate ierna în orice condiţii. Nu aceasta e problema. Problema este că la graniţa vestică nu sînt nici cîmpuri de tragere, nici poligoane, nici tancodromuri, nici centre pentru exerciţii militare. Nu sînt condiţii pentru pregătirea de luptă. Dacă trupele nu intră rapid în luptă, nivelul lor de pregătire
scade. Ei ştiu că nu trebuie să lase trupele pe timp de iarnă în locuri neamenajate. Ei ştiu că se vor găsi nişte vinovaţi şi mai ştiu ce se întîmplă cu vinovaţii. Cu toate acestea practic ÎNTREAGA ARMATĂ ROŞIE se afla într-un loc unde nu existau condiţii pentru pregătirea de luptă !

Războiul n-a început aşa cum a voit Stalin şi nici nu s-a terminat cum a dorit el: Stalin a cîştigat numai jumătate din Europa. Dar ca să-l înţelegem şi să-l apreciem pînă la capăt, să ne imaginăm pentru o clipă următoarea situaţie: Hitler nu l-ar fi atacat pe Stalin la 22 iunie 1941. Hitler, de pildă, ar fi hotărît să cucerească Gibraltarul, iar operaţiunea „Barbarossa" ar fi amînat-o cu doua luni.

Ce ar fi făcut, în acest caz, Stalin?

Deja Stalin n-ar mai fi avut de ales.

În primul rind, n-ar mai fi putut să întoarcă armatele înapoi. Multe armate şi corpuri de armată înfiinţate în prima jumătate a lui 1941 nu mai aveau unde să se întoarcă, decît în „orăşelele din barăci pentru muncitorii forestieri". Deplasarea trupelor înapoi ar fi necesitat multe luni, ar fi paralizat întreg transportul feroviar şi ar fi însemnat o catastrofă economică. Apoi, ce sens ar fi avut să

concentrezi în secret timp de jumătate de an trupele, iar apoi, în altă jumătate de an, să le demobilizezi? Chiar dacă ar fi început acest din urmă proces, era imposibil să se termine pînă în
iarnă.

În al doilea rînd, Stalin n-ar fi putut să-şi lase armatele să ierneze în pădurile de la frontieră. Fără o pregătire de luptă intensă, armatele îşi pierd repede capacitatea de luptă. Apoi, din ce cauză a ţinut Stalin în secret procesul de înfiinţare şi de transfer în vest al armatelor din Al doilea eşalon strategic? Putea să creadă în păstrarea deplină a secretului, dacă lăsa cîteva săptămîni aceste numeroase armate în pădurile de la frontieră?

Iată principala întrebare a cărţii mele: DACĂ ARMATA ROŞIE NU PUTEA SĂ SE ÎNTOARCĂ, DAR NICI NU PUTEA SĂ RĂMÎNĂ MULT TIMP ÎN RAIOANELE DE FRONTIERĂ, CE-I RĂMÎNEA DE FĂCUT?

Istoricii comunişti sînt gata să interpreteze orice detaliu şi să caute orice eroare, dar haideţi să renunţăm la detaliile secundare şi să răspundem la principala întrebare. Toţi istoricii comunişti se tem să răspundă. Iată de ce apelez la opinia unui general care „din mai 1940 este locţiitor al şefului Direcţiei operative din Marele Stat-Major; a lucrat la partea operativă a planului de desfăşurare strategică a Forţelor Armate Sovietice în direcţiile nord, nord-vest şi vest" (*Enciclopedia militară sovietică*, vol.2, pag.27). În planificarea sa, totul a fost corect. Iată de ce, începînd războiul ca general-maior, devine peste un an şi jumătate Mareşal al Uniunii Sovietice. El, şi nu Jukov, conduce Armata Roşie în ultimii ani ai vieţii lui Stalin şi coboară din posturile înalte abia după moartea lui Stalin. Mareşale A.M. Vasilevski, aveţi cuvîntul: „Pericolul ca în Occident să iasă fum pe tema
eventualelor tendinţe agresive ale URSS trebuia eliminat. Noi ne apropiasem... de Rubiconul războiului şi trebuia să facem un pas hotărît înainte" (*VIJ*, 1978, nr.2, pag.68).

În orice proces grandios există un moment critic, după

care evenimentele capătă un caracter ireversibil. Pentru Uniunea Sovietică, acest moment a fost pe data de 13 iunie 1941. După această zi, războiul a devenit inevitabil, indiferent de ceea ce ar fi întreprins Hitler.

Capitolul 27

Războiul nedeclarat

În situaţia în care sîntem încercuiţi de inamic, o lovitură
prin surprindere din partea noastră, o manevră neaşteptată sau viteza hotărăsc totul.

I.V. Stalin

1

La graniţa vestică, Uniunea Sovietică avea cinci regiuni militare de care se apropiau trupe: în secret, dar intens. Toate cele opt regiuni militare interne erau abandonate de comandamentul sovietic.

Pe lîngă cele cinci regiuni de frontieră vestice şi cele opt interne, exista Frontul din Extremul Orient şi trei Regiuni militare de frontieră estice: Zacaucaz, Asia Mijlocie, Zabaikal. Să le examinăm.

În ciuda dezminţirii TASS din 9 mai 1941, în Regiunile militare ale Zabaikalului şi Asiei Mijlocii, în mai 1941, se făceau pregătiri intense pentru „eliberarea” Iranului. Regiunii Asiei Mijlocii i se repartizează rolul principal, Regiunii Zacaucaz - rolul secundar. După cum se aprobase, finalul
pregătirii a constat în exerciţii militare grandioase, desfăşurate în prezenţa corpului de comandă al Armatei Roşii. În mai, trebuiau să vină la aceste exerciţii şeful Marelui Stat-Major, generalul G.K. Jukov şi locţiitorul său,

generalul-locotenent N.F. Vatunin.

Generalul de armată S.M. Ştemenko (pe atunci colonel la Direcţia operativă principală a Marelui Stat-Major): „La sfîrşitul lui mai, corpul de bază al secţiei noastre s-a deplasat la Tbilisi; chiar înaintea plecării ni s-a explicat că nici şeful Marelui Stat-Major, nici locţiitorul său nu pot merge, iar exerciţiile vor fi conduse de următorii: în Regiunea Zacaucaz de D.T. Kozlov, în Regiunea Asiei Mijlocii de S.G. Trofimenko. Cu toate acestea, a doua zi după sosirea noastră la Tbilisi, generalul-locotenent Kozlov a fost chemat de urgenţă la Moscova. Se simţea că la Moscova se petrece ceva neobişnuit" (*Marele Stat-Major în anii războiului*, pag.20).

Astfel, Regiunea militară de frontieră Zacaucaz a rămas fără comandant chiar înainte de „eliberarea" Iranului. Mi se va replica că generalul Kozlov are un locţiitor: generalul-locotenent P.I. Batov. Să comande el Regiunea ! Nu, Batov este ocupat. Batov a format din cele mai bune trupe ale Regiunii Zacaucaz corpul special 9 infanterie, l-a transferat în Crimeea, iar aici corpul, în colaborare cu Flota Mării Negre, desfăşoară pregătiri intense în vederea unei operaţiuni de desant maritim.

Regiunea militară Zacaucaz rămîne fără comandant şi locţiitor pînă în august 1941, cînd se întoarce generalul D.T. Kozlov şi „eliberează" Iranul. Hitler a încurcat cărţile lui Stalin şi în acest caz. Din cauza acţiunilor neprevăzute ale lui Hitler „eliberarea" Iranului s-a făcut cu o întîrziere de cîteva
luni, cu forţe limitate, de aceea a trebuit să se renunţe la „transformări social-politice radicale".

Generalul de armată A.A. Lucinski (pe atunci colonel, comandantul diviziei 83 vînători de munte) a fost printre cei care au fost aduşi în eşaloanele militare din Asia Mijlocie. Lucinski călătoreşte în acelaşi compartiment cu generalul-maior I .E. Petrov (mai tîrziu general de armată). Amintirile lui Lucinski sînt cu adevărat preţioase. „Mergeam în acelaşi compartiment, chemaţi la Narkomat-ul de apărare, cînd am

auzit la radio comunicatul privind atacarea ţării noastre de către Germania". Lucinski nu spune de ce fusese chemat la Narkomat, dar spune despre prietenul său Petrov: „Nu cu mult timp înainte de începerea războiului, a fost numit comandant al diviziei 192 infanterie (Petrov a transformat-o în divizie de vînători de munte şi a îndreptat-o în secret spre
graniţa românească - *n.n.*), iar apoi al corpului 27 mecanizat, în fruntea căruia s-a îndreptat spre front" (*VIJ*, 1976, nr.9- pag. 121-122).

Corpul de armată 27 mecanizat era transferat din Asia Mijlocie la graniţa românească, iar comandantul corpului mergea în acest timp la Moscova pentru a primi misiuni de luptă. Am întîlnit deja de cîteva ori acest procedeu: şi armata 16 se deplasează în secret spre graniţa românească, iar comandantul ei, generalul-locotenent M.F. Lukin primeşte, la Moscova, misiunea de luptă.

În scurtul articol al lui Lucinski despre generalul Petrov, totul pare normal, obişnuit. Dar să fim atenţi în ce context aveau loc aceste evenimente. Mai întîi, generalul-maior I.E. Petrov formează corpul 27 mecanizat, îl încarcă în eşaloane şi îl trimite *pe front*, iar după aceasta, aflat în tren, aude comunicatul precum că Germania a început războiul. Însă lucrul cel mai interesant s-a petrecut peste cîteva zile: corpul 27 mecanizat a intrat în refacere pe drum. Într-un război defensiv astfel de refaceri pur ofensive nu sînt necesare. În iulie 1941, după corpul 27 mecanizat, au fost refăcute toate celelalte, în număr de douăzeci şi nouă.

Situaţia pare absurdă: corpul 27 mecanizat pleacă la război ÎNAINTE de agresiunea lui Hitler, dar imediat ce Hitler începe războiul, corpul 27 intră în refacere, înainte de întîlnirea cu inamicul. Însă nu este absurd. Corpul 27 mecanizat s-a transferat cu adevărat la graniţa românească ca să lupte, dar nu era destinat să intre într-un război început de Hitler, ci într-unul care trebuia să înceapă într-un cu totul alt mod.

Concluzia: dacă Hitler n-ar fi atacat, corpul 27 mecanizat

ar fi luat parte la război, căci de aceea a plecat *pe front*. Hitler, prin acţiunile sale, a întors cursul războiului pentru care se înfiinţaseră corpul 27 mecanizat şi alte douăzeci şi opt de corpuri, de peste 1.000 de tancuri.

2

Regiunea militară Zabaikal a fost abandonată, cu toate că trupele ei nu se aflau doar pe teritoriul sovietic, ci şi în Mongolia unde, nu demult, avusese loc un adevărat război, cu participarea a sute de tancuri şi avioane şi a cîtorva zeci de mii de soldaţi.

Dintre toate regiunile interne şi de frontieră din răsărit, Regiunea Zabaikal era singura care avea în componenţa ei armate: 16 şi 17. Armata 17 a rămas în Mongolia, dar încă din 1940 a fost „uşurată" într-o asemenea măsură încît, din cauza lipsei de generali, funcţia de locţiitor al comandantului de armată era ocupată de colonelul P.P. Poluboiarov. Şi el a fost chemat la Moscova, apoi a fost trimis pe Frontul de Nord-Vest.

Coloneii şi generalii luaţi din Zabaikal nu erau cu toţii de mîna a doua. De aici au fost luaţi şi cei mai mari comandanţi ai Regiunii. În 1940, Regiunea militară Zabaikal era comandată de generalul-locotenent F.N. Remezov. Acesta a fost trimis să comande Regiunea militară Orel. Acolo a format în secret armata 20 şi, sub acoperirea Comunicatului TASS, a dus-o la graniţa germană. După Remezov, Regiunea militară Zabaikal a fost comandată pe o perioadă scurtă de către generalul-locotenent I.S. Konev. De aici, acesta a fost transferat în Regiunea militară a Caucazului de Nord, unde a format armata 19 şi, sub acoperirea aceluiaşi Comunicat TASS, a condus-o la graniţa românească. Regiunea Zabaikal a fost luată în primire de generalul-locotenent (mai tîrziu
general de armată) P.M. Kurocikin. Înainte de Comunicatul TASS, Kurocikin a îmbarcat armata 16, a urat comandanţilor şi militarilor să îndeplinească cu succes „orice ordin al Patriei". Armata 16 a avut drumul cel mai lung. De aceea a

plecat mai devreme, ca să apară la graniţa vestică odată cu

celelalte armate din Al doilea eşalon strategic.

Ce s-a întîmplat cu generalul-locotenent P.M. Kurocikin? Să îmbarci o întreagă armată în eşaloane, în aşa fel ca nimeni să nu afle, nu e o treabă simplă. Kurocikin şi-a executat misiunea; la 13 iunie, în momentul transmiterii Comunicatului TASS, a primit ordinul să părăsească Regiunea Zabaikal şi să meargă neîntîrziat la Moscova ca să primească o nouă misiune. *Krasnaia zvezda* din 26 mai 1984 arată că la 22 iunie 1941 generalul-locotenent Kurocikin se afla într-un tren accelerat cu direcţia Irkuţsk... Regiunea militară Zabaikal a fost lăsată iarăşi fără comandant. *Enciclopedia militară sovietică* (vol.3, pag.357) ne informează că noul comandant în Zabaikal a apărut abia în 1941.

3

Dar nu numai din regiunile interne sînt transferaţi generali şi ofiţeri la graniţele Germaniei şi ale României. În Extremul Orient exista un permanent focar de război, ciocnirile militare n-au încetat niciodată, conflictele antrenînd sute de tancuri şi avioane. În acel moment, un război între Japonia şi Uniunea Sovietică era pe deplin posibil, pentru unii observatori străini, chiar inevitabil. De aceea, în Extremul Orient nu exista o regiune militară, ci un Front, format din trei armate.

Generalul-locotenent M.M. Popov (mai tîrziu general de armată) comanda în Extremul Orient armata l, iar generalul-locotenent I.S. Konev (mai tîrziu Mareşal al Uniunii Sovietice) - armata 2. Voi spulbera definitiv orice invenţii conform cărora mutarea generalilor s-a petrecut ca o măsură de
prevedere faţă de invazia germană. Popov întîmpină războiul în funcţia de comandant al Frontului de Nord pe graniţa *finlandeză*, iar Konev şi-a deplasat armata de şoc la graniţa *românească*.

Este interesantă calea parcursă de generalul Konev de la funcţia de comandant al armatei 2 din Extremul Orient pînă la funcţia de comandant al armatei 19 la graniţa românească. Lăsînd armata 2 în Extremul Orient, în aprilie 1941 (*Enciclopedia militară sovietică*, vol.2, pag.409), Konev
primeşte Regiunea militară Zabaikal. După Zabaikal, fără să facă mult zgomot, apare la Rostov şi ia în primire Regiunea militară a Caucazului de Nord. Aici Konev pune la punct formarea armatei 19, devine comandantul ei şi „în cel mai strict secret" (expresia aparţine generalului de armată S.M. Ştemenko), la sfîrşitul lui mai 1941 începe transferul diviziilor şi corpurilor armatei sale la graniţa românească. Într-un timp scurt, Konev are patru funcţii, de la frontiera cea mai răsăriteană, pînă la cea mai apuseană. Înaintea tuturor operaţiunilor ofensive, Stalin îşi ascundea cei mai buni generali şi mareşali. Este vorba, în primul rînd, de Jukov, Vasilevski, Konev, Rokossovski, Mereţkov. Aşadar, în primăvara lui '41, ca înaintea tuturor marilor operaţiuni ofensive, Konev îşi pierde urma în aşa fel ca nici măcar prietenii lui să nu mai ştie unde a ajuns.

4

Nu numai Konev şi-a pierdut urma. Dacă urmăreşti posturile pe care Konev le-a primit temporar, descoperi şi alţi comandanţi care s-au folosit de aceleaşi posturi ca să-şi piardă urma. De exemplu, generalul-colonel F.I. Kuzneţov, lăsînd comanda Academiei Marelui Stat-Major, primeşte Regiunea militară a Caucazului de Nord, apoi, lăsînd-o pe aceasta în mîinile lui Konev, apare la graniţa Prusiei Orientale, în funcţia de comandant al Frontului de Nord-Vest.

5

După plecarea generalului Konev din Extremul Orient, armata 2 nu primeşte un comandant pe măsură. În armata l

a Frontului din Extremul Orient situaţia este şi mai interesantă. După plecarea generalului M.M. Popov pe Frontul de Nord, în locul lui este adus generalul-locotenent A.I. Eremenko, mai tîrziu Mareşal al Uniunii Sovietice. Însă Eremenko nu stă mult timp la conducere: la 19 iunie 1941 primeşte ordinul de a preda armata l şi a veni urgent la Moscova, pentru o nouă numire.

Hitler a încurcat totul, iar după începerea invaziei germane, Eremenko devine comandant al Frontului de Vest în locul generalului D.G. Pavlov, care fusese îndepărtat. Dar la 19 iunie nu se prevăzuse, fireşte, o asemenea cotitură. Pavlov era încă în funcţia de comandant al Frontului de Vest. Stalin l-a chemat pe Eremenko pentru îndeplinirea unei alte misiuni, care a rămas necunoscută şi, poate, neexecutată. Am avut fericirea să mă întîlnesc personal cu Mareşalul Uniunii Sovietice Eremenko şi să vorbesc cu el. Cu grijă, să nu-i provoc bănuieli, am încercat să mă interesez de această problemă. Impresia mea a fost că Eremenko nu încerca să mă înşele, ci pur şi simplu nu ştia de ce a fost chemat la Stalin pe 19 iunie 1941. I-am atras atenţia mareşalului că nu a fost singurul în această situaţie. Iată, am zis, şi Kurocikin mergea în tren, şi Sivkov, Kurdiumov, Jadov, Petrov, Lucinski. Mareşalul s-a arătat interesat de acest lucru. Îmi pare rău că nu sînt un istoric occidental cu paşaportul unei ţări democratice în buzunar, din cauza aceasta n-am putut
merge prea departe în discuţia cu mareşalul.

Eremenko mi-a spus numele a încă doi generali care au fost luaţi din Extremul Orient, lăsînd apărarea sovietică aproape complet descoperită: generalul-maior N.E. Berzarin, locţiitorul comandantului armatei l şi generalul Glazunov. Eremenko mi-a mai spus un lucru pe care nu l-a scris în memorii. Plecînd din Extremul Orient, trebuia să predea armata locţiitorului său, Berzarin. Dar acesta a fost chemat la Moscova încă de la sfîrşitul lui mai şi numit în secret comandant al armatei 27 din Pribaltica, nu departe de graniţa germană.

Din ordinul lui Stalin, la începutul lui iunie 1941, la graniţa vestică, nu numai că au fost concentrate TOATE trupele sovietice de desant aerian, inclusiv cele aduse de curînd din Extremul Orient, dar, în ultimul moment, Stalin a adunat generalii de infanterie şi cavalerie din Extremul Orient şi i-a transformat imediat în comandanţi de corpuri de desant aerian. Aşa s-a întîmplat cu generalii Glazunov şi Jadov, dar şi cu generalii M.A. Usenko, F.M. Haritinov, I.S. Bezuglom.

Această schimbare rapidă a generalilor nu înseamnă pregătire de apărare, nici măcar pregătire pentru contraofensivă. Acestea sînt indicii clare de pregătire a unei agresiuni: iminentă, rapidă, îngrozitoare.

Capitolul 28

De ce Stalin a desfăşurat fronturile

Războiul celor săraci împotriva celor bogaţi va fi cel mai sîngeros
dintre toate războaiele care s-au purtat vreodată între oameni.

Fr. Engels

1

În limbajul militar sovietic, „front” înseamnă o formaţiune militară cu un număr de soldaţi de la cîteva sute de mii pînă la un milion. Frontul include în componenţa sa direcţia de comandă şi statul-major, cîteva armate, unităţi de aviaţie, forţe PVO, unităţi şi mari unităţi de întărire, unităţi pentru
spatele frontului. Conform datelor de dinainte de război, numai în componenţa unităţilor pentru spatele frontului şi a altor organizaţii subordonate nemijlocit direcţiei fiecărui

front intrau pînă la 200.000 de soldaţi. În timp de pace nu existau fronturi ci regiuni militare. Fronturile se înfiinţează doar la începutul războiului (*Enciclopedia militară sovietică*, vol.8, pag.332). În 1938, relaţiile cu Japonia s-au înrăutăţit foarte mult, încît în componenţa RKKA a fost desfăşurat Frontul din Extremul Orient. La început, în cadrul Frontului intrau două armate, apoi, peste doi ani trei. La 13 aprilie 1941 a fost semnat un acord de neutralitate cu Japonia, însă Frontul din Extremul Orient n-a fost desfiinţat.

În anii 1939-1940, la graniţa vestică s-au înfiinţat pentru scurt timp fronturi pentru „campaniile eliberatoare" din Polonia, România, Finlanda. Însă, după terminarea campaniilor, fronturile s-au desfiinţat, iar în locul lor au apărut regiunile militare. Istoricii îi reproşează lui Stalin: şi cu Germania şi cu Japonia existau pacte de neagresiune, dar împotriva Japoniei s-a desfăşurat un front, iar împotriva Germaniei nu.

La prima vedere, este lipsit de logică. Dar ce face Hitler? Hitler se arată foarte şiret. În prima jumătate a lui 1941, führerul desfăşoară state-majore cu nume sonore împotriva Marii Britanii, dar fără ca acestea să aibă trupe, iar împotriva Uniunii Sovietice desfăşoară aproape toate trupele sale, însă fără state-majore. La prima vedere se pare că împotriva Marii Britanii sînt îndreptate forţe puternice, dar, dacă te uiţi mai atent, descoperi că Hitler mîna în secret spre graniţa cu Uniunea Sovietică trupele de elită şi pe cei mai buni generali. Astfel s-a pregătit lovitura prin surprindere. Dar şi Stalin procedează la fel: în Extremul Orient este înfiinţat un front, dar, în secret, trupele şi generalii îl părăsesc. La frontiera vestică, oficial, continuă să existe regiuni militare, însă are loc o concentrare de trupe. Puterea Frontului din Extremul Orient nu se poate compara cu nici o regiune de la graniţa vestică.

În Extremul Orient s-a înfiinţat un front în aşa fel ca să afle toţi acest lucru, dar în vest nu s-a înfiinţat unul, ci un număr de CINCI fronturi, dar în aşa fel ca să nu ştie nimeni. În capitolele precedente am amintit de Fronturile de Nord,

de Nord-Vest, de Vest, de Sud-Vest şi de Sud şi n-am greşit. Oficial ele au fost înfiinţate după invazia germană, ca o reacţie la această invazie. Dar să ne uităm în arhive şi vom rămîne stupefiaţi: începînd cu februarie 1941, aceste denumiri figurează deja în unele documente care erau pe atunci strict secrete. O parte din documente au fost scoase de sub interdicţie şi puse la dispoziţia cercetătorilor. Citez: „În februarie 1941, prin sovietul militar al regiunilor de frontieră au fost trimise... indicaţii de înzestrare urgentă a punctelor de comandă ale fronturilor" (*VIJ*, 1978, nr.4, pag.86).

Istoricii comunişti ne încredinţează că pînă la 22 iunie 1941, între URSS şi Germania a fost o pace, care, chipurile, a fost încălcată la 22 iunie de către Germania. Această afirmaţie nu este confirmată de fapte. Faptele vorbesc invers. *Desfăşurind în februarie 1941 punctele de comandă ale fronturilor, Uniunea Sovietică a intrat practic în război împotriva Germaniei, deşi n-a declarat oficial acest lucru.*

2

În februarie 1941 s-a mai petrecut un eveniment care a rămas neremarcat de către istoricii contemporani. În Regiunea militară specială de vest s-a introdus încă o funcţie, de locţiitor al comandantului regiunii. Ce importanţă are acest lucru? Generalul de armată D.G. Pavlov avea şi aşa cîţiva locţiitori ! Timp de cîteva luni, funcţia suplimentară de locţiitor a rămas vacantă. Apoi pe această funcţie a venit generalul-locotenent V.N. Kurdiumov. Importanţa acestui eveniment este uriaşă. În timp de pace, la Minsk era comandant generalul de armată D.G. Pavlov, locţiitorul său era generalul-locotenent I.V. Boldin, iar şef de stat-major generalul maior V.E. Klimovskih. Funcţia lui Pavlov în caz de mobilizare - comandant al Frontului de Vest, a lui Klimovskih - şef de stat-major al Frontului de Vest, iar conform planului, Boldin trebuia să devină comandantul grupării mobile a Frontului de Vest.

Iată unde vreau să ajung: dacă Frontul de Vest ar fi trebuit să lupte acolo unde se afla înainte de război, adică în Belarus, atunci nu trebuiau introduse modificări de structură. Însă Frontul de Vest se pregăteşte să intre în teritoriul inamicului, fiind comandat de generalii Pavlov, Boldin şi Klimovskih. Dacă ei pleacă şi iau toate armatele, corpurile de armată, diviziile, brigăzile, cine va mai rămîne la Minsk? Tocmai de aceea a fost înfiinţat postul suplimentar de locţiitor al general-locotenentului Kurdiumov. Separarea structurilor s-a petrecut încă din timp de pace. Generalul de
armată Pavlov şi-a concentrat toată atenţia la probleme pur ofensive, iar noul său locţiitor la cele pur teritoriale. Cînd Frontul de Vest, în frunte cu Pavlov, va intra pe teritoriul inamicului, generalul Kurdiumov va rămîne la Minsk, îndeplinind rolul de guvernator militar teritorial, apărînd puterea locală, îngrijindu-se de comunicaţii, controlînd industria şi transportul, desfăşurînd mobilizarea suplimentară şi pregătind rezervele pentru frontul care se află mult în faţă.

Generalul Kurdiumov a comandat Direcţia pregătirii de luptă a RKKA. Acum a fost numit la Minsk. Din punctul de vedere al războiului „eliberator” este o hotărîre înţeleaptă: un general cu o asemenea experienţă să se afle pe calea pe unde vor trece noi şi noi rezerve spre vest. El este cel mai potrivit pentru a da trupelor în trecere ultimele indicaţii înainte de intrarea în luptă.

Patru armate, zece corpuri de armată independente şi zece divizii de aviaţie, situate pe teritoriul Regiunii militare speciale Kiev, se pregătesc şi ele să plece pe teritoriul inamicului. Le conduce comandantul Frontului de Sud-Vest, generalul-colonel M.P. Kirponos. În vederea acestei plecări este necesar să se separe urgent cele două funcţii ale comandantului, să-i fie lăsate acestuia numai cele pur militare. Tocmai de aceea se introduce funcţia suplimentară de locţiitor, funcţie în care este numit generalul-locotenent V.F. Iakovlev. Kirponos şi trupele vor pleca înainte, iar

Iakovlev va rămîne la Kiev. Odată cu începutul lui februarie, vedem tot mai clar separarea celor două structuri. La Ternopol se înfiinţează un punct secret de comandă. Este centrul structurii militare. La Kiev, se menţine statul-major. Este centrul structurii teritoriale. La Brovorah, în raionul Kievului, s-a înfiinţat un punct de comandă subteran foarte puternic pentru aparatul teritorial de conducere. La Ternopol se înfiinţează un punct de comandă precar: bordeie şi o baterie de artilerie. Este logic: structura militară nu este destinată să rămînă mult timp în Ucraina, de ce să construiască puternice cazemate din beton?

La fel s-a întîmplat şi în Regiunea militară specială Pribaltica. În Regiunea militară Odesa apare o mică diferenţă. Şi aici a avut loc separarea structurilor. Însă din statul-major al regiunii nu s-a separat statul-major al întregului front, ci statul-major al celei mai puternice armate sovietice, armata 9. Majoritatea ofiţerilor statului-major din Regiunea militară Odesa, în frunte cu şeful de stat-major, generalul-maior M.V. Zaharov, a trecut în secret la statul-major al armatei 9. Mareşalul Uniunii Sovietice, I.S. Konev, informează că la 20 iunie, statul-major al armatei 9 a primit alarmă de luptă şi a plecat în secret din Odesa la punctul de comandă (*VIJ*, 1968, nr.7, pag. 42). Comandantul Regiunii militare Odesa, generalul-colonel I.T. Cerevicenko nu mai era demult în Odesa, plecase în secret în Crimeea, unde a luat în primire corpul special 9 infanterie, venit din Caucaz, şi trecea cu trenul pe lîngă Odesa, îndreptîndu-se spre punctul de comandă secret al armatei 9, a cărei comandă o primise. Mareşalul Uniunii Sovietice, M.V. Zaharov, declară că în timpul invaziei germane Cerevicenko era în tren (*Voprosî istorii*, 1970, nr.5, pag.46). Armata 9 trebuia să treacă graniţa Uniunii Sovietice. Iată de ce la Odesa, ÎNAINTE de invazia germană, a apărut un general de rezervă, N.E. Cibisov. După plecarea structurii militare a armatei 9, el trebuia să rămînă în teritoriile semipustii din punct de vedere militar şi să ducă la îndeplinire controlul militaro-

teritorial.

3

La 13 iunie 1941, în ziua transmiterii la radio a Comunicatului TASS, s-a petrecut o separare definitivă şi deplină a structurilor de conducere în regiunile militare vestice, exclusiv Regiunea Leningrad. În acea zi, Narkom-ul de apărare a dat ordinul de deplasare a conducerilor de front la punctele de comandă de campanie.

În acest timp, în Ucraina, de exemplu, au apărut două structuri independente de conducere militară: Frontul de Sud-Vest şi Regiunea militară specială Kiev. Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, mărturiseşte: există un ordin cifrat al lui Jukov pentru „păstrarea deplină a secretului, în care scop a fost prevenit statul-major al Regiunii" (*Aşa a început războiul*, pag.83).

Aici (ca şi la Minsk, de altfel) se joacă o comedie: pentru o privire din afară, conducerea militară este înfăptuită în Ucraina numai de statul-major al Regiunii militare speciale Kiev. Efectivul statului-major al Regiunii este prevenit în mod special şi nimeni nu vorbeşte în plus de vreun alt sistem de conducere militară. Însă pe lîngă statul-major al Regiunii, pe acelaşi teritoriu a fost creată o altă structură de conducere militară: Frontul de Nord-Vest. Vor putea cele două structuri
independente de conducere militară să funcţioneze mult timp pe acelaşi teritoriu?

Generalul-locotenent al trupelor de transmisiuni P.M. Kurocikin (pe atunci general-maior, şeful de transmisiuni al Frontului de Nord-Vest) declară acelaşi lucru despre Pribaltica: „în raionul Panevejis au început să vină conducerea şi secţiile statului-major. Comandamentul Regiunii s-a transformat practic în comandament de front, deşi formal s-a numit „de regiune" pînă la începutul războiului. La Riga a fost lăsat un grup de generali şi ofiţeri, cărora li se atribuiseră funcţiile de conducere ale Regiunii." (*Pe Frontul de Nord-Vest (1941-1943). Culegere de articole*,

pag.196).

Înfiinţarea a două sisteme independente de conducere provoacă inevitabil înfiinţarea a două sisteme independente de transmisiuni. În Pribaltica, transmisiunile Frontului erau conduse personal de generalul-maior P.M. Kurocikin, iar fostul lui locţiitor, colonelul M.P. Akimov conduce sistemul independent de transmisiuni al Regiunii militare.

Generalul Kurocikin lucrează cu energie la realizarea sistemului de transmisiuni al Frontului de Nord-Vest. Faptul se desfăşoară „ca şi cum ar fi vorba de o verificare". Iar ca să nu îngrijoreze inamicul datorită creşterii bruşte a convorbirilor pe noile canale militare de transmisie, se folosesc liniile civile. De fapt, cuvîntul „civile" trebuie luat în ghilimele. Aşa ceva nu exista în Uniunea Sovietică. În 1939, sistemul de transmisiuni era militarizat în totalitate şi pus la dispoziţia armatei. Narkomat-ul de transmisiuni era direct subordonat Narkomat-ului de apărare. În toate ţările normale
sistemul de transmisiuni militare este parte componentă a sistemului de stat, însă în Uniunea Sovietică este invers: sistemul de stat este parte componentă a transmisiunilor militare, iar Comisarul poporului pentru transmisiuni al URSS Peresîpkin este oficial locţiitorul şefului transmisiunilor Armatei Roşii.

Conducerea Frontului de Nord-Vest n-a ieşit la punctul de comandă de campanie pentru exerciţii, ci la război: „s-a înfiinţat o organizaţie operativă superioară pentru ducerea acţiunilor de luptă" (General-locotenent P.M. Kurocikin, *Semnalele frontului*, pag.117).

Sistemul de transmisiuni al Frontului era pregătit şi pus la punct pentru timp de război. „Toate documentele planului, frecvenţele, apelurile, parolele se păstrau la statul-major al Regiunii, iar în caz de război trebuiau trimise la trupe. În Regiune erau cîteva mii de staţii radio, prin urmare, ca să
reorganizeze totul pentru caz de război, se cere minim o săptămînă. Era interzis să iei aceste măsuri dinainte"

(*Ibidem*, pag.115). Remarcăm că întreg sistemul de reorganizare a transmisiunilor din regim de pace în regim de război la RKKA nu se baza pe presupunerea că inamicul poate ataca ci presupunea că un semnal preliminar va veni, la momentul hotârît de Moscova. Cu alte cuvinte, planul de reorganizare a transmisiunilor n-a fost făcut pentru condiţiile unui război defensiv, ci pentru condiţiile unui război ofensiv, agresiv, avînd o perioadă secretă de pregătire a reorganizării.
Iar această perioadă secretă, a ultimelor pregătiri de invazie a Armatei Roşii, a venit. La 19 iunie, şeful de stat-major al Frontului de Nord-Est, generalul-locotenent P.S. Klenov, va da un ordin generalului-maior al trupelor de transmisiuni, Kurocikin:

„— Să acţionaţi după marele plan. Aţi înţeles despre ce este vorba?

— Da, raportez, am înţeles totul” (*Pe frontul de Nord-Vest (1941-1943), Culegere de articole*, pag.195).

Păcat că noi nu am înţeles „marele plan” şi nici unul dintre generalii sovietici nu ne explică în ce consta „marele plan”. Însă ne este clar că generalii sovietici aveau planuri, pe care le puseseră deja în acţiune. Peste cîteva zile trebuia să se întîmple ceva în conformitate cu „marele plan”, însă Hitler, prin acţiunile sale, l-a zădărnicit, forţîndu-i pe comandanţii sovietici să nu mai acţioneze după el, ci să improvizeze.

Iată cum asigură generalul Kurocikin îndeplinirea „marelui plan”: „Secţia de transmisiuni a Regiunii a expediat documentele ce ţineau de organizarea legăturilor radio la statele-majore ale armatelor şi ale marilor unităţi din subordinea Regiunii. Toate aceste documente, prelucrate în mod corespunzător, trebuiau să treacă prin punctele de comandă ale corpurilor, diviziilor, regimentelor, batalioanelor şi să ajungă pînă la echipajul fiecărei staţii radio. Pentru aceasta va trece, după cum am spus deja, minim o săptămînă” (*Ibidem*, pag.118).

Dar poate că generalul-locotenent Klenov a dat ordinul

să ajungă elemente ale „marelui plan” pînă la mii de executanţi, ca astfel să prevină agresiunea germană? Nicidecum. Generalul Klenov nu crede în posibilitatea invaziei germane. Chiar şi după ce aceasta a început, Klenov refuză să creadă şi nu ia nici un fel de măsuri pentru respingerea agresiunii. Klenov propunea (la consfătuirea din decembrie 1940) să se ducă numai un război agresiv care să înceapă cu o lovitură prin surprindere a Armatei Roşii. În agresivitate îl depăşea chiar şi pe Jukov; avea cutezanţa să discute în contradictoriu cu Jukov, chiar şi în prezenţa lui Stalin, despre cum trebuie dată lovitura prin surprindere. Nu credea în posibilitatea unei invazii germane, ca şi ocrotitorul său, membrul Biroului Politic A.A. Jdanov, ca şi mulţi alţi lideri militari şi politici, inclusiv Stalin.

La 13 iunie 1941 şi în decursul zilelor următoare, în Uniunea Sovietică au fost puse în funcţiune toate mecanismele războiului. Procesul de desfăşurare a fronturilor sovietice ajunsese deja un secret de importanţă capitală. La mijlocul lui iunie 1941, Uniunea Sovietică depăşise deja momentul critic, după care războiul devenea inevitabil. Dacă Hitler s-ar fi hotărît să desfăşoare planul „Barbarossa” cu cîteva săptămîni mai tîrziu, Armata Roşie n-ar fi ajuns la Berlin în 1945, ci mult mai devreme.

4

Studierea vizuală a inamicului şi a teritoriului său se numeşte recunoaştere. Apariţia grapelor de recunoaştere la graniţă nu este cea mai plăcută surpriză. Nu este prea plăcut dacă de dincolo de graniţă te urmăreşte prin binoclu, vreme de ceasuri întregi, un comandant al unei divizii sovietice de tancuri. Dar închipuiţi-vă că în zona frontierei dumneavoastră a apărut comandantul unei Regiuni militare sovietice, însă nu singur, ci însoţit de un membru al Biroului Politic. Nu ore, ci săptămîni întregi zăboveşte la pichetele de grăniceri. Ce veţi crede atunci?

Aşa a fost înainte de fiecare „eliberare”. De pildă, în ianuarie 1939, comandantul Regiunii militare Leningrad,

K.A. Mereţkov şi A.A. Jdanov, devenit ulterior membru al Biroului Politic, au început să inspecteze toată lungimea graniţei finlandeze. Călătoria lor a continuat pînă la sfîrşitul toamnei, cînd au încheiat lucrul, s-au întors la Leningrad şi, imediat, „militarismul finlandez a provocat un război”.

De la începutul lui 1941 ofiţerii şi generalii germani încep cîte puţin, iar apoi tot mai intens, să facă la graniţa germano-sovietică ceea ce Mereţkov şi Jdanov făcuseră nu demult la graniţa sovieto-finlandeză. Pe masa mea am o vestită fotografie: generalul G. Guderian cu ofiţerii din statul-major făcînd ultima recunoaştere la Brest, în noaptea de 22 iunie 1941. Nu numai Guderian, toţi generalii germani se uitau prin binoclu la teritoriul sovietic. Cu cît se apropia data începerii planului „Barbarossa”, cu atît mai des importanţi generali germani apăreau la frontiera sovietică. Generali şi
mareşali sovietici observă tot mai multe grupe de recunoaştere germane (Mareşalul de aviaţie A.A. Novikov, *Pe cerul Leningradului*, pag.41), care îşi mascau prezenţa îmbrăcîndu-se în uniformă de grăniceri sau de soldaţi obişnuiţi. Însă un ochi avizat deosebeşte o grupă de recunoaştere de o patrulă de frontieră. De la frontiera sovietică veneau mereu rapoarte asupra faptului că ofiţeri germani desfăşoară activităţi intense de recunoaştere. Acesta este un indiciu clar al apropierii războiului.

Mareşalul Uniunii Sovietice, M.V. Zaharov (pe atunci general-maior, şef de stat-major al armatei 9), declară că începînd cu aprilie 1941 a apărut „o nouă situaţie”, care se caracteriza prin faptul că „pe rîul Prut au apărat grupe de ofiţeri în uniformele armatelor române şi germane. După toate indiciile desfăşoară acţiuni de recunoaştere” (*Voprosî istorii*, 1970, nr.5, pag.43).

Recunoaşterea înseamnă pregătirea de atac, iar mareşalul Zaharov va înţelege acest lucru şi în 1970, ca şi în 1940. Apariţia grapelor de recunoaştere de cealaltă parte a rîului nu înseamnă deja începutul războiului, dar defineşte clar sfîrşitul păcii.

Ce fac comandanţii sovietici? De ce nu iau măsuri urgente cu caracter defensiv pentru respingerea agresiunii, care este inevitabilă, după cum o dovedesc grupele de recunoaştere ale
inamicului? Generalii sovietici nu reacţionează la activităţile de recunoaştere ale inamicului dintr-un motiv foarte simplu. Generalii sovietici sînt foarte ocupaţi: ei înşişi fac recunoaştere.

Colonelul D.I. Kocetkov îşi aminteşte că un comandant al diviziei sovietice de tancuri din Brest (generalul-maior al trupelor de tancuri V.P. Puganov, comandantul diviziei 22 tancuri al corpului 14 mecanizat din armata 4 a Frontului de Vest) îşi alesese un asemenea loc pentru statul-major al diviziei şi un asemenea cabinet în statul-major, încît „şedeam cu A.A. Illarionov, comisar de regiment, în cabinetul komdiv-ului, şi priveam pe fereastră, cu binoclul, la soldaţii germani de pe celălalt mal al Bugului (*Cu luminatoarele închise*, pag.8).

Ce idioţenie, vom spune ! Comandantul diviziei de tancuri putea să fie împuşcat cu automatul de pe celălalt mal. În statul-major al diviziei se putea trage cu orice: cu mitraliera, cu aruncătoare de mine, cu puşti cu lunetă.

Dar să nu ne facem griji. O asemenea amplasare a statului-major al diviziei de tancuri nu este prea fericită din punct de vedere defensiv, dar divizia de tancuri de la Brest, „în imediata apropiere a graniţei” (*Trupele sovietice de tancuri*, pag.27), nu se afla aici pentru apărare ! Dacă examinezi
situaţia din punct de vedere ofensiv, totul devine clar. Gruparea germană de tancuri a lui Guderian se află şi ea aproape de mal. Guderian face acelaşi lucru: examinează cu binoclul malul opus.

În ceea ce priveşte partea sovietică, recunoaşterea este făcută de comandanţi de toate rangurile. În momentul începerii războiului, şeful trupelor de geniu al Frontului de Sud-Vest, general-maior A.F. Ilin-Mitkevici, se afla chiar pe graniţă, la Rava Rusă (colonel R.G. Umanski, *La hotarul*

luptelor, pag.39).

Din ordinul generalului de armată K.A. Mereţkov, în iulie 1940, s-a desfăşurat recunoaşterea pe toată graniţa vestică. Au luat parte la această acţiune mii de comandanţi de toate rangurile, inclusiv generali şi mareşali, iar Mereţkov, care nu cu mult timp înainte examina graniţa finlandeză, făcea acum acelaşi lucru la graniţa românească şi la cea germană. Tovarăşe Mareşal al Uniunii Sovietice, aveţi cuvîntul: „Personal am desfăşurat o examinare îndelungată, aflîndu-mă în cele mai înaintate posturi de frontieră" (*În slujba poporului*, pag.202). Împreună cu comandantul Frontului de Sud-Vest, generalul-colonel M.P. Kirponos, Mereţkov repetă recunoaşterea pe toată porţiunea de graniţă a Regiunii militare speciale Kiev.

Din Regiunea militară Odesa, Mereţkov se grăbeşte spre Belarus, unde, împreună cu generalul de armată D.G. Pavlov, face recunoaşterea minuţioasă a frontierei sovieto-germane şi a teritoriului german. Apoi întreprinde o scurtă vizită la Moscova după care e din nou pe drum către Frontul de Nord. Pe drum comunică faptul că n-a găsit pe comandantul Frontului de Nord-Vest la statul-major, căci acesta îşi petrecea mult timp pe graniţă. Nici comandantul Frontului de Nord, generalul-locotenent M.M. Popov nu se afla la statul-major; şi el era tot pe graniţă.

Să adăugăm la toate acestea faptul că în 1945 Stalin şi generalii săi au pregătit cu grijă şi au desfăşurat în mod strălucit o lovitură prin surprindere asupra trupelor japoneze. Astfel, au cucerit Manciuria, Coreea de Nord şi cîteva provincii ale Chinei. Pregătirea pentru lovitura prin surprindere s-a făcut exact ca şi pregătirea loviturii asupra Germaniei, din vara lui 1941. La frontieră a apărut acelaşi Mereţkov, care era deja Mareşal al Uniunii Sovietice; el a venit la graniţa manciuriană în secret, sub pseudonimul de „general-colonel Maximov". Unul din principalele elemente ale pregătirii este recunoaşterea. „Am parcurs eu însumi călare toate porţiunile frontierei" (*Krasnaia zvezda*, 7 iunie, 1987).

Generalul-locotenent al trupelor de geniu V.F. Zotov (pe atunci general-maior, şeful geniştilor de pe Frontul de Nord-Vest) confirmă că, într-adevăr, comandantul Frontului de Nord-Vest, generalul-colonel F.I. Kuzneţov, a petrecut aproape întreaga lună iunie 1941 în raionul statului-major al diviziei 125 infanterie. Sovietul militar al Frontului se afla în acelaşi loc. Iar statul-major al diviziei 125 infanterie se afla atît de aproape de graniţă încît „primul proiectil a nimerit în el” (*Pe Frontul de Nord-Vest*, pag.173-174). Se poate spune: ah, ce proşti sînt ruşii ăştia, au mutat statul-major atît de aproape de graniţă ! Aşa spuneam şi eu. Apoi am adunat informaţii despre amplasarea statelor-majore ale diviziilor şi corpurilor de armată sovietice la graniţa turcă şi cea manciuriană. Acolo nu era aşa. Statele-majore ale diviziilor erau situate la minim 10 kilometri de graniţă. Însă cînd s-au
pregătit „campaniile eliberatoare”, statele-majore au fost mutate chiar pe graniţă; nu numai statele-majore ale diviziilor, dar şi ale corpurilor de armată, ale armatelor şi fronturilor. Aşa a procedat Jukov, mutîndu-şi statul-major în faţă, înainte de lovitura prin surprindere de la Halhin-Gol. Aşa procedau generalii şi mareşalii sovietici înaintea fiecărei ofensive. La drept vorbind, Guderian a făcut acelaşi lucru. Şi Manstein. Şi Rommel. Şi Kleist.

Dacă recunoaşterea sovietică se desfăşura în scopuri defensive, nu trebuia să se desfăşoare la graniţă, ci la o sută de kilometri în adîncimea propriului teritoriu: să fie alese liniile cele mai potrivite pentru apărare şi să se facă recunoaşterea lor, iar apoi să se înceapă pregătirea intensă a
acestor linii pentru lupta defensivă. Apoi întreg corpul superior de comandă să se deplaseze pe linia vechii frontiere şi să facă din nou recunoaşterea vechilor hotare abandonate, iar apoi să se deplaseze pe linia Niprului ş.a.m.d.

Recunoaşterea la pichetele de grăniceri este o recunoaştere pentru ofensivă.

5

La 21 iunie 1941, a avut loc o şedinţă secretă a Biroului Politic. Istoricul sovietic V.A. Anfilov declară: „Conducătorii partidului comunist şi membrii guvernului sovietic s-au aflat la Kremlin în cursul zilei de 21 iunie şi au soluţionat probleme de stat şi militare de maximă importanţă” (*Faptă eroică eternă*, pag.185).

Se cunosc hotărîrile doar pentru patru dintre problemele dezbătute, dar nu se ştie cîte probleme au fost discutate şi care au fost celelalte hotărîri.

Iată ce este cunoscut: la 21 iunie 1941 s-a luat hotărîrea de dotare a Armatei Roşii cu dispozitivul mobil de foc în salve BM-13, de extindere a producerii în serie a dispozitivului BM-13 şi a proiectilelor cu reacţie M-13; începerea formării de unităţi de artilerie reactivă. În următoarele săptămîni, BM-13 primeşte numele neoficial de „Katiuşa”.

„La 21 iunie, Biroul Politic al CC VKP(b) a luat hotărîrea de înfiinţare a unor formaţiuni de front pe baza regiunilor militare vestice de frontieră” (General-locotenent P.A. Jilin, membru corespondent al Academiei de ştiinţe a URSS, *Marele Război pentru Apărarea Patriei (1941-1945)*, pag.64). Această hotărîre este de o mie de ori mai importantă decît prima. Fireşte, fronturile existau şi pînă atunci, Biroul Politic formează pur şi simplu ceea ce era deja format, dar cu toate acestea este foarte important: *cinci fronturi* sînt înfiinţate şi legalizate în secret din punct de vedere juridic, iar asta *nu după invazia germană*, ci *înainte* de aceasta.

Şedinţa Biroului Politic a continuat toată ziua şi s-a terminat noaptea tîrziu. Peste cîteva ore Jukov îi telefonează lui Stalin şi încearcă să-l convingă că la graniţă se petrece ceva neobişnuit. Acest moment este descris de mulţi istorici şi martori oculari. Fără îndoială că nu numai Stalin, ci şi
Molotov, şi Jdanov, şi Beria refuzau să creadă în

posibilitatea invaziei germane. Că nu credeau într-o agresiune germană este un fapt confirmat de toate acţiunile Armatei Roşii: tunurile antiaeriene nu trag în avioanele germane, avioanelor de vînătoare sovietice li se interzice să se apropie de avioanele germane, trupelor din Primul eşalon li s-au luat patroanele, iar de la Marele Stat-Major vin ordine draconice: să nu se răspundă la provocări (nici Jukov şi nici Timoşenko nu credeau în invazia germană).

Întrebare: dacă marii conducători sovietici politici şi militari nu cred în posibilitatea unei invazii germane, de ce au mai înfiinţat fronturile?

Răspuns: FRONTURILE N-AU FOST ÎNFIINŢATE PENTRU RESPINGEREA INVAZIEI GERMANE, ci într-un alt scop.

6

Iată o altă hotărîre adoptată la Biroul Politic din 21 iunie 1941: s-a înfiinţat un grup de armate al Rezervei Comandamentului General. Comandant al grupului de armate a fost numit primul locţiitor al Comisarului poporului de apărare, Mareşalul Uniunii Sovietice S.M. Budionnîi, şef de stat-major al grupului - general-maior A.P. Pokrovski (mai tîrziu, general-colonel). În componenţa grupului de armate intrau şapte armate din Al doilea eşalon strategic, care, după cum ştim, s-au deplasat în secret spre zonele vestice ale ţării. În amintirile sale, generalul-colonel A.P. Pokrovski numeşte noua formaţiune *puţin altfel*: „grupul de trupe al Rezervei Marelui Cartier General” (*VIJ*, 1978, nr.4, pag.64). Această denumire arată că la 21 iunie a fost creat şi Marele Cartier General - organul superior de conducere al forţelor armate pe timp de război.

În orice caz, ÎNAINTE de invazia germană, Al doilea eşalon strategic nu se mai prezenta ca şapte armate separate, ci ca un mecanism de luptă cu o conducere unică. Pentru ce s-a făcut acest lucru? Pentru apărare? Nu. Într-un război de apărare cel de Al doilea eşalon strategic n-avea nevoie de o conducere unică şi a fost dizolvat încă înainte

ca Al doilea eşalon strategic să dea piept cu inamicul. În general, Al doilea eşalon nu este necesar în timp de pace: în partea europeană a ţării nu avea unde să fie amplasat şi unde să se antreneze.

Dacă grupul de armate al Rezervei Marelui Cartier General nu s-a înfiinţat pentru timp de pace sau pentru război defensiv, atunci pentru ce?

„La 21 iunie, Biroul Politic al CC VKP(b) a însărcinat pe şeful Marelui Stat-Major, generalul de armată G.K. Jukov, să conducă Fronturile de Sud-Vest şi Sud, iar pe locţiitorul Comisarului poporului de apărare, generalul de armată K.A. Mereţkov, să conducă Frontul de Sud". (Generalul de armată S.P. Ivanov şi generalul-maior N. Şehovţev, *VIJ*, 1981, nr.9, pag. 11). Nu cu mult timp în urmă, K.A. Mereţkov a comandat o armată în cursul „eliberării" Finlandei. Acum este trimis ca reprezentant al Marelui Cartier General. G.K. Jukov comanda Frontul de Sud în cursul „eliberării" regiunilor răsăritene ale României, iar acum este trimis ca reprezentant al Marelui Cartier General să coordoneze acţiunile a două fronturi.

Unii vor să ne convingă că Stalin a trimis pe Jukov la graniţa românească, iar pe Mereţkov la cea finlandeză, ca să pregătească respingerea agresiunii germane. Fie. E straniu altceva. Stalin trimite pe Jukov şi Mereţkov să preîntîmpine nişte evenimente în care el personal nu credea.

Mereţkov a plecat imediat. Jukov a mai rămas cîteva ore la Moscova, iar declanşarea operaţiunii „Barbarossa" l-a surprins la Marele Stat-Major. Dar a fost o întîmplare. Dacă „Barbarossa" s-ar fi declanşat cu cîteva ore mai tîrziu, Jukov ar fi devenit şi el o parte din marele uragan care-i mîna spre graniţa vestică pe generalii din Marele Stat-Major, pe comandanţii din GULAG, pe deţinuţi, pe comandanţii din rezervă şi pe cei din Extremul Orient, pe profesorii de la academiile militare şi pe elevii lor.

După şedinţa Biroului Politic din 21 iunie, mulţi dintre membrii acestuia s-au împrăştiat la posturile lor.

Jdanov, care controlase pe linie de Birou Politic „eliberarea” Finlandei, se pregătea să meargă în ziua de 23 iunie la Leningrad. Hruşciov, care controlase „eliberarea” zonelor răsăritene ale Poloniei şi României, se deplasa urgent la Kiev (şi, poate, la Tiraspol). Andreev, care răspundea în Biroul Politic de transportul militar (General de armată A.A. Epişev, *Partidul şi armata*, pag.176), se grăbea să ajungă pe Magistrala transsiberiană, ca să accelereze deplasarea trupelor din Al doilea eşalon strategic; a doua zi ajunsese deja la Novosibirsk (General-locotenent S.A. Kalinin, *Cugetări despre cele trecute*, pag. 131).

Dar Stalin? Nu cumva, ca şi Hitler, se pregăteşte să se îndrepte spre punctul secret de comandă?

Hotărîrea Biroului Politic privind desfăşurarea în secret a cinci fronturi la graniţa vestică însemna se preconizau iminente acţiuni în vest. Problema era foarte serioasă: fiecare din fronturile sovietice consuma într-o lună aproximativ 60.000 capete de vite mari (Mareşalul Uniunii Sovietice S.K. Kurkotkin, *Spatele frontului Forţelor Armate în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei.1941-1945*, pag.325). Dacă trecea un an, cele cinci fronturi ar fi consumat peste trei milioane de vite mari. Dar mai trebuiau hrănite cele şapte armate ale celui de Al doilea eşalon strategic şi trei armate NKVD, desfăşurate în spate, patru flote, trupele care se pregăteau să „elibereze” Iranul, aviaţia, trupele PVO, dar, cel mai important, industria militară, unde gurile de hrănit erau şi mai multe.

Singurul mareşal sovietic în care Stalin avea deplină încredere era B.M. Şapoşnikov. Încă din 1929, acesta şi-a enunţat opinia categorică: este imposibil să se mobilizeze sute de mii şi milioane de oameni şi să-i ţii mult timp în zona frontierei inactivi (*Creierul armatei*, vol.3). Armata poate fi controlată mult mai uşor în cursul războiului.

Înfiinţînd fronturile, Stalin a forţat din nou balanţa dintre

o armată gigantică şi o economie agrară istovită, falimentară. Astfel, s-a ajuns la situaţia: totul sau nimic. Stalin nu mai putea aştepta pînă în 1942.

Capitolul 29

De ce nu l-a crezut Stalin pe Churchill

1

Dar de ce ar fi trebuit să-l creadă Stalin pe Churchill? Cine e Churchill? Vreun comunist? Vreun mare prieten al Uniunii Sovietice? Un susţinător al revoluţiei mondiale?

Lenin l-a definit astfel pe Churchill: „cel mai mare vrăjmaş al Rusiei Sovietice" (*Opere complete*, vol.41, pag.350).

Dacă cel mai mare duşman vă va trimite o scrisoare în care vă previne de primejdii, îl veţi crede?

2

Ca să înţelegem poziţia lui Stalin faţă de scrisorile lui Churchill, trebuie să analizăm situaţia politică din Europa.

În războiul diplomatic al anilor '30, poziţia Germaniei era cea mai dezavantajată. Aflîndu-se în centrul Europei, se afla şi în centrul tuturor conflictelor. Orice război ar fi început în Europa, Germania devenea inevitabil participantă. De aceea strategia diplomatică a multor ţări europene în anii '30 ajunsese la concluzia: luptaţi-vă voi cu Germania, eu mă voi strădui să rămîn de o parte. München '38 este un exemplu grăitor al acestei filosofii.

Războiul diplomatic al anilor '30 a fost cîştigat de Stalin şi Molotov. Prin pactul Molotov-Ribbentrop, Stalin a dat lumină verde celui de Al doilea război mondial, rămînînd un observator „neutru" şi pregătind un milion de paraşutişti

pentru „evenimente neprevăzute”.

Marea Britanie şi Franţa au pierdut războiul diplomatic şi acum erau silite să poarte un război adevărat. Franţa ieşise rapid din război. Care este deci interesul strategic al Marii Britanii?

Analizînd lucrurile de pe poziţia Kremlinului, nu poţi găsi decît o unică explicaţie asupra intenţiilor lui Churchill: să găsească un paratrăsnet pentru blitzkrieg-ul german şi să mute iminenta lovitură germană asupra altcuiva. În a doua jumătate a lui 1940, un astfel de paratrăsnet putea fi doar URSS.

Mai simplu, Marea Britanie (după părerea lui Stalin, pe care şi-a prezentat-o deschis la 10 martie 1939) vrea să lovească Uniunea Sovietică prin intermediul Germaniei. Nu ştim dacă aceasta era intenţia lui Churchill, însă Stalin aşa percepea orice acţiune a diplomaţiei şi a guvernului britanic.

Amiralul Flotei Uniunii Sovietice N.G. Kuzneţov: „Fireşte că Stalin avea o bază cu totul suficientă ca să considere că Anglia şi America doresc să ne facă pe noi să ne confruntăm cu Germania” (*În ajun*, pag.321).

Primind o scrisoare de la Churchill, Stalin putea să-i ghicească conţinutul fără s-o citească. Ce urmărea Churchill? Să-şi schimbe rolul cu Stalin: să lupte Stalin cu Hitler, iar Churchill să admire bătălia de pe margine. Churchill era prea interesat pentru ca Stalin să creadă în vorbele lui.

3

Ca să înţelegem poziţia lui Stalin faţă de scrisorile lui Churchill, trebuie să amintim şi situaţia strategică în Europa. Principalul principiu al strategiei este concentrarea puterii împotriva punctului slab al adversarului. În primul război mondial, Germania nu a putut să aplice acest principiu deoarece lupta pe două fronturi. Aceasta a dus la slăbirea puterii sale, iar încercările de a concentra forţele pe un singur front aducea automat slăbirea celuilalt, ceea

ce era folosit de către inamic. De aceea Germania a fost obligată să renunţe la principiul concentrării forţelor şi, prin urmare, la
strategia distrugerii, înlocuind-o cu singura alternativă: strategia epuizării. Însă resursele Germaniei sînt limitate, iar ale inamicilor ei, nelimitate. De aceea un război de epuizare nu putea să aibă decît un final catastrofal pentru Germania. Ce-şi putea dori mai mult Churchill în 1940 din punct de
vedere strategic? Ca Germania să poarte un război pe două fronturi.

Să ne imaginăm că, în 1940, cineva declară că Hitler are intenţia să renunţe la folosirea marelui principiu al strategiei şi, în locul concentrării, pregăteşte o împrăştiere a forţelor. Cineva vă şopteşte insistent la ureche că Hitler vrea să repete greşeala Germaniei din Primul război mondial. Orice şcolar ştie că, pentru Germania, două fronturi înseamnă sinucidere. Al doilea război mondial a confirmat acest lucru, războiul pe două fronturi va însemna pentru Hitler sinuciderea, în sensul cel mai strict al cuvîntului. Dacă în 1940, după căderea Franţei, v-ar fi spus cineva că Hitler se pregăteşte de un război sinucigaş pe două fronturi, l-aţi fi crezut? Eu nu. Dacă spionajul militar sovietic ar fi anunţat acest lucru, l-aş fi sfătuit pe şeful GRU, generalul Golikov, să-şi lase postul, să
se întoarcă la academie şi să mai studieze cauza înfrîngerii Germaniei în primul război mondial. Dacă noutatea unui război sinucigaş mi-ar fi fost comunicată de o persoană neutră, i-aş fi răspuns că nu Hitler este idiot, ci tu, prietene, pari a fi, dacă poţi crede că Hitler va începe, din propria-i voinţă, un război pe două fronturi.

Churchill era omul cel mai interesat din lume ca Hitler să aibă două fronturi. Dacă Churchill v-ar fi spus în secret că Hitler pregăteşte un război pe două fronturi, ce-aţi fi făcut?

4

În afară de situaţia strategică şi politică, trebuie luate în

calcul circumstanţele în care Churchill i-a scris lui Stalin şi cele în care acesta a citit scrisoarea.

La 21 iunie 1940 a căzut Franţa. Atacul submarinelor germane asupra căilor maritime de comunicaţie a luat avînt. Asupra Marii Britanii, legată cu lumea prin schimburi comerciale intense, plutea ameninţarea blocadei maritime, a unei adînci crize comerciale, industriale, financiare. Mai rău, maşina de război germană, care în acel moment le părea multora invincibilă, se pregătea intens de debarcare în insulele britanice.

În această situaţie, la 25 iunie, Churchill îi scrie o scrisoare lui Stalin. La 30 iunie, forţele militare germane cuceresc insula britanică Guernsey. În istoria de o mie de ani a Britaniei sînt prea puţine cazuri cînd inamicul debarcă în insule. Ce va urma? Debarcarea în Anglia? Guernsey a fost cucerită fără luptă. Cît de mult se va putea împotrivi Marea Britanie?

Chiar a doua zi după cucerirea de către Germania a insulei Guernsey, Stalin primeşte scrisoarea lui Churchill.

Stalin putea avea multe motive de bănuială nu numai cu privire la motivele lui Churchill, dar şi la sursele de informaţie. Churchill i-a scris lui Stalin. Dar de ce n-a scris scrisori similare guvernului Franţei şi propriilor sale trupe de pe continent?

5

În sfîrşit, există o cauză mult mai serioasă pentru care Stalin nu a crezut în „avertismentele” lui Churchill: Churchill nu l-a prevenit pe Stalin despre o invazie germană.

Iată ce anunţa Churchill: „Am primit de la un agent care prezintă încredere informaţia certă că nemţii, după ce au decis că Iugoslavia se află în plasa lor, adică la 20 martie, au început transferul în partea de sud a Poloniei a trei divizii de tancuri din cele cinci staţionate în România. În momentul în care au aflat despre revoluţia sîrbă, această deplasare a fost revocată. Excelenţa voastră veţi aprecia lesne importanţa acestor fapte.” Toţi istoricii sovietici

insistă că este vorba de un „avertisment”. Personal nu văd nici un fel de avertisment.

Churchill vorbeşte despre trei divizii de tancuri. După standardele lui Churchill era foarte mult. După standardele lui Stalin, nu. Între timp, Stalin înfiinţase 63 de divizii de tancuri, fiecare dintre ele fiind superioară calitativ şi numeric oricărei divizii germane. Primind ştirea despre cele trei divizii germane, Stalin trebuia să se teamă de o invazie?

Dacă anunţul privind cele trei divizii de tancuri îl considerăm un „avertisment” serios despre o agresiune, în acest caz nu pe Hitler trebuie să-l învinuim de agresiune: spionajul german îi adusese acestuia informaţii despre zeci de divizii de tancuri sovietice care se grupau la graniţele Germaniei şi ale României.

Churchill îi propune lui Stalin să aprecieze singur „importanţa acestor fapte”. Cum le putea el aprecia? Polonia este poarta istorică pentru toţi agresorii care vin din Europa asupra Rusiei. Hitler a vrut să transfere diviziile de tancuri germane în Polonia, dar s-a răzgîndit.

În comparaţie cu Polonia, România este o bază de plecare nepotrivită pentru o agresiune împotriva URSS: trupele germane din România sînt mai greu de aprovizionat decît în Polonia; în cazul unei agresiuni pornite din România, calea spre centrii vitali ai Rusiei este mult mai lungă şi mai grea pentru agresor; acesta trebuie să înfrunte multe bariere, inclusiv Niprul în cursul său inferior. În cursul războiului, Stalin, aflat într-o situaţie critică, a trimis el însuşi mesaje asemănătoare lui Churchill şi Roosevelt: Germania a concentrat forţele principale împotriva mea, întorcîndu-se cu
spatele spre dumneavoastră, este momentul cel mai propice pentru voi ! Deschideţi cît mai repede al doilea front ! Apoi a fost din nou rîndul aliaţilor occidentali: deschizînd al doilea front şi aflîndu-se într-o situaţie grea, liderii occidentali s-au adresat în ianuarie 1945 lui Stalin cu acelaşi mesaj: n-ai putea tu, Stalin, să loveşti ceva mai tare?

N-avem dreptul să luăm drept avertisment scrisoarea lui Churchill. Acesta i-a scris lui Stalin prima sa scrisoare mai lungă la 25 iunie 1940, cînd planul „Barbarossa" încă nu exista ! Scrisorile lui Churchill nu se baza pe cunoaşterea planurilor germane, ci pe un calcul al situaţiei. Pur şi simplu,
Churchill îi atrăgea atenţia lui Stalin asupra situaţiei europene: astăzi Marea Britanie are probleme cu Hitler, mîine, inevitabil, le va avea şi Uniunea Sovietică. Churchill îl chema pe Stalin la unirea forţelor împotriva lui Hitler, altfel spus, la intrarea URSS în război de partea Marii Britanii şi a întregii Europe subjugate.

Cunoscutul istoric militar B. Liddel Hart face o analiză strălucită. După mărturiile lui Jodl, pe care se bazează Hart, Hitler a spus de nenumărate ori generalilor săi că Marea Britanie avea o singură speranţă: invazia sovietică în Europa (B. Liddel Hart, *History of the Second World War*, pag.151). Însuşi Churchill nota la 22 aprilie 1941: „Guvernul sovietic ştie foarte bine... că noi avem nevoie de ajutorul lui" (D. Woodward, *British Foreign Policy in the Second World War*, pag.6ll). Ce fel de ajutor aşteaptă Churchill de la Stalin? Şi ce poate fi acesta, dacă nu o lovitură asupra Germaniei?

6

Stalin avea suficiente motive să nu-l creadă pe Churchill, însă el trebuia să înţeleagă că, după căderea Marii Britanii, va rămîne singur, faţă în faţă cu Germania. A înţeles Stalin acest lucru? Fireşte. O şi spune în răspunsul său la mesajul din 25 iunie 1940: „...politica Uniunii Sovietice este de a evita războiul cu Germania, dar Germania poate ataca Uniunea Sovietică în primăvara lui 1941, în cazul în care Marea Britanie pierde războiul" (citez după cartea lui R. Goraiski, *World War II Almanac: 1931-1945*, pag.124).

Din răspuns rezultă că Stalin are intenţia să trăiască în pace, să aştepte răbdător căderea Marii Britanii şi, rămînînd faţă în faţă cu Hitler, să aştepte liniştit invazia germană.

Poţi crede în cîntecul sirenei de la Kremlin? Mulţi istorici au crezut, însă Hitler nu, şi, citind „copia” însemnării convorbirii lui Stalin cu Cripps, a dat ordinul să se înceapă elaborarea planului „Barbarossa”, la 21 iulie 1940. Cu alte cuvinte, Hitler s-a hotărît să lupte pe două fronturi. Această decizie pare de neînţeles. Mulţi generali şi feldmareşali germani n-au înţeles şi n-au aprobat această decizie cu adevărat sinucigaşă.

Însă Hitler *nu avea de ales*. El se deplasase tot mai departe la vest, la nord, la sud, iar Stalin stătea în spate, cu toporul pregătit, şi cînta melodii duioase despre pace. Hitler a comis o greşeală care nu mai putea fi îndreptată, dar nu la 21 iulie 1940, ci la 19 august 1939. Dîndu-si acordul la semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, Hider s-a trezit în faţa unui război inevitabil cu Occidentul, avînd în spate pe „neutrul” Stalin.

Din acel moment, Hitler avea deja două fronturi. Hotărîrea de a declanşa operaţiunea „Barbarossa” fără să aştepte victoria în vest, nu era o greşeală fatală, ci doar o încercare de a îndrepta greşeala fatală făcută mai înainte. Era însă prea tîrziu. Războiul avea deja două fronturi şi nu mai putea fi cîştigat. Nici măcar cucerirea Moscovei n-a rezolvat problema: în spatele Moscovei se aflau 10.000 de kilometri de teritoriu, puteri industriale gigantice, resurse naturale şi umane inepuizabile. Să începi un război cu Rusia este uşor, să-l termini e mai greu. Fireşte că lui Hitler i-a fost uşor să lupte în partea europeană a URSS: teritoriul este limitat, există şosele, iarna e uşoară. Dar era el pregătit să lupte în Siberia, în spaţii nemărginite, lipsite de şosele, unde cruzimea gerului se apropie de cruzimea regimului stalinist?

Dacă Stalin ar fi reuşit să-l convingă pe Hider că URSS este neutră, diviziile de tancuri germane ar fi fost debarcate, fără îndoială, pe insulele britanice. Şi atunci...

Şi atunci s-ar fi ajuns la o situaţie nemaiîntîlnită. Polonia, Cehoslovacia, Danemarca, Norvegia, Belgia, Olanda, Luxemburg, Iugoslavia, Franţa, Grecia, Albania nu mai

aveau armate, nici guverne, nici parlamente, nici partide politice. Milioane de oameni erau trimişi în lagărele naziste, iar întreaga Europă aştepta eliberarea. Pe teritoriul european rămăsese un regiment de pază al lui Hitler, paza lagărelor naziste, unităţile germane de spatele frontului, şcolile militare şi... cinci corpuri de armată desant aerian, zeci de mii de tancuri rapide, create special pentru acţiuni pe autostrăzi
(apropo, pe teritoriul sovietic nu existau autostrăzi), zeci de mii de avioane, piloţi care nu învăţaseră tehnica luptelor aeriene dar învăţaseră cum să lovească obiectivele la sol, divizii şi întregi armate NKVD; armate completate cu deţinuţi; formaţiuni puternice de planoare pentru desant în teritoriul
inamicului; divizii de vînători de munte ce studiau acţiunea rapidă prin trecători montane. Toate acestea erau sovietice.

A mai avut cineva în istorie o situaţie atît de propice pentru „eliberarea" Europei? Or, la această situaţie nu s-a ajuns de la sine. Stalin a clădit-o bucăţică cu bucăţică ca pe un mozaic. *Stalin l-a ajutat pe Hitler să vină la putere făcînd din el un adevărat Spărgător de gheaţă al Revoluţiei. Stalin a împins Spărgătorul Revoluţiei asupra Europei. Stalin a cerut de la comuniştii francezi şi de la alţii să nu împiedice Spărgătorul să distrugă Europa. Stalin a aprovizionat Spărgătorul de gheaţă cu toate cele necesare pentru o mişcare victorioasă înainte. Stalin a închis ochii la toate crimele naziştilor şi s-a bucurat.* Ziarul *Pravda*: „cînd lumea este zguduită în bazele sale, cînd pier puterile şi cad mărimile".

Dar Hitler a ghicit planul lui Stalin. Iată de ce Al doilea război mondial s-a terminat catastrofal pentru Stalin: *a cîştigat doar o jumătate din Europa şi ceva din Asia*.

7

Ultima întrebare. Dacă Churchill nu l-a avertizat pe Stalin despre pregătirea invaziei, de ce se agaţă comuniştii de această legendă? Ca să ne arate că Churchill a fost un om

de treabă? Sau ca să demonstreze că trebuie să ne încredem în Occident? Desigur, nu pentru asta.

Comuniştii au nevoie de legenda „avertismentului” ca să-şi justifice propriile lor pregătiri agresive: da, recunosc ei, am pregătit lovitura prin surprindere. Însă nu este planul nostru, Churchill ne-a avertizat.

Capitolul 30

De ce nu l-a crezut Stalin pe Richard Sorge

1

Stalin s-a pregătit temeinic de război. A manifestat o grijă deosebită pentru spionajul militar, care în prezent este cunoscut sub numele de GRU. Este suficient să dăm lista tuturor şefilor GRU din momentul creării acestei organizaţii şi pînă în 1940, ca să apreciem profunzimea „grijii deosebite” a lui Stalin faţă de spionii săi; iat-o:

Aralov - arestat, a fost cercetat cîţiva ani „făcîndu-se uz de forţă”

Stigga - lichidat

Nikonov - lichidat

Berzin - lichidat

Unschlicht - lichidat

Uriţki - lichidat

Ejov - lichidat

Proskurov - lichidat

Se înţelege că, în cazul lichidării liderului spionajului militar, erau lichidaţi şi primii săi locţiitori, consilieri, şefi de direcţii şi de secţii. Iar în cazul lichidării şefilor de secţii, umbra morţii plutea asupra ofiţerilor operativi şi a agenturii pe care o conducea fiecare. Suprimarea şefului însemna

nimicirea întregii reţele. Richard Sorge este unul dintre acei spioni pe care la 29 iulie 1938 Stalin a ordonat ca, de dragul profilaxiei, să fie înlăturat.

2

Spionajul militar sovietic nu este atît de prost ca să publice cele mai interesante informaţii ale lui Sorge. Însă analiza, chiar şi a relativ puţinelor informaţii publicate ne pune în impas. Fără să mai socotim toate mesajele (care sînt asemănătoare), reproducem doar trei dintre ele:

Ianuarie 1940: „Primesc cu recunoştinţă salutările dumneavoastră şi recomandările privitoare la odihnă. Cu toate acestea, dacă voi pleca în concediu, informaţiile vor înceta imediat."

Mai 1940: „Se înţelege că, ţinînd seama de situaţia militară actuală, voi amîna întoarcerea acasă. Încă o dată vă încredinţez că nu este momentul să punem această problemă."

Octombrie 1940: „Aş putea oare să mă întorc acasă după terminarea războiului?"

A treia telegramă sună şi mai bizar în comparaţie cu primele două (repet, astfel de telegrame sînt mai multe). GRU îi spune lui Richard Sorge: vino în concediu oricând, uită de război şi vino aici, odihneşte-te ! De ce a cerut el permisiunea să se întoarcă după război, dacă i se permite să se întoarcă imediat, chiar în timpul războiului? ! O informaţie foarte interesantă găsim în revista *Ogoniok* (1965, nr.17). Sorge avea în mîna lui documente foarte importante, pe care voia să le predea la Centru, dar acesta n-a trimis un curier. *Ogoniok* nu ne spune de ce, dar o explicaţie există: între timp, omul care îl recrutase pe Richard Sorge, Ian Berzin, extraordinarul şef al spionajului militar sovietic, a fost lichidat, după ce a suferit cele mai cumplite cazne. Solomon Uriţki, alt şef al GRU, care dăduse personal indicaţii lui Sorge, a fost lichidat. Rezidentul sovietic I. Gurev, cel care a asigurat transportul lui Sorge din Germania, este şi el închis (*Komsomolskaia pravda*, 8

oct. 1964). Colaboratoarea secretă a lui Richard Sorge, Aina Kuusinen, soţia locţiitorului şefului GRU, a „Preşedintelui Republicii Democratice Finlanda”, a viitorului membru al Biroului politic al CC al PCUS, este închisă. Soţia lui Richard Sorge, Ekaterina Maximova, este arestată, recunoaşte legăturile sale cu duşmanul şi este lichidată. Rezidentul GRU din Şanhai, fostul ajutor al lui Sorge, Karl Ramm, este chemat în „concediu” la Moscova şi lichidat. Acum, Sorge a primit ordin să vină în concediu. Ştia cumva adevărata cauza a chemării? Ştia. Nici sursele comuniste sovietice nu ascund acest lucru: „Sorge a refuzat să vină în URSS”, „fără îndoială că Sorge a ghicit ce-l aşteaptă la Moscova”. S-au publicat cîteva lucruri pe această temă în timpul „dezgheţului”.

Aşadar, la Moscova, Ramsai este socotit duşman şi este chemat spre a fi împuşcat. Sorge răspunde la chemările insistente: nu voi veni la execuţie, nu vreau să-mi întrerup munca.

Iar acum să analizăm cuvintele istoricului sovietic: „...a refuzat să se întoarcă în URSS”. În jargonul comunist, el se numeşte transfug. În acele vremuri a fost inventat un termen şi mai exact: transfug înrăit. Iată de ce îşi plătea el agenţii din propriul buzunar: Centrul încetase să-l mai finanţeze. Iată de ce curierul nu se grăbea să vină. Cum să trimiţi un curier la un transfug înrăit?

Nevoind să vină la judecată, Sorge continuă să lucreze pentru comunişti, însă nu în rol de colaborator secret, ci, mai curînd, într-unul de denunţător entuziast, care nu ţine cu orice preţ la bani, ci o face din plăcere. Calculul lui Ramsai este următorul: nu mă duc acum; după război îşi vor da seama că am spus adevărul, mă vor ierta şi mă vor aprecia. Nici Centrul nu pierde cu totul legătura cu el: primeşte telegramele lui, însă numai ca să-i răspundă: întoarce-te acasă, întoarce-te acasă. Ramsai răspundea: sînt foarte ocupat, sînt foarte ocupat...

Primul răspuns la întrebare: Stalin nu l-a crezut pe Richard Sorge pentru că Sorge este un transfug, condamnat

la maximum de pedeapsă.

3

Nu ştiu cine a plăsmuit legenda că Richard Sorge ar fi comunicat la GRU unele informaţii importante despre invazia germană, dar nu a fost crezut.

Sorge a fost un mare spion, însă n-a comunicat nimic important la Moscova pe tema invaziei germane. Mai mult, Sorge a fost victima dezinformării şi a alimentat serviciul GRU cu informaţii false. Sorge informează: „Reprezentantul (german) Marelui Stat-Major a declarat că, imediat după terminarea războiului în Europa, va începe un război împotriva Uniunii Sovietice”.

La GRU acest lucru era ştiut şi fără Sorge. Pe baza unui studiu asupra tuturor aspectelor economice, politice şi militare, GRU a tras următoarele concluzii:

1. Germania nu poate cîştiga un război pe două fronturi.

2. De aceea Hitler nu va începe un război în est fără a-l termina mai întîi pe cel din vest.

Prima concluzie era corectă, a doua nu: uneori începi un război şi fără perspectiva de a-l cîştiga.

Încă înainte de „avertismentul” lui Sorge, noul şef al GRU, generalul-locotenent F.I. Golikov, i-a prezentat lui Stalin, la 20 martie 1941, un raport amănunţit care se încheia cu următoarea concluzie: „termenul posibil pentru începerea acţiunilor împotriva URSS este momentul de după victoria asupra Angliei sau de după încheierea cu aceasta a unei păci onorabile pentru Germania.”

Însă Stalin ştia asta şi fără raportul lui Golikov.

4

Sorge a fost unul dintre marii spioni ai secolului XX. Nu degeaba a primit postmortem titlul de Erou al URSS. Principalul obiectiv al muncii lui Sorge n-a fost însă Germania, ci Japonia. Şeful GRU, S. Uriţki, îi trasează personal sarcina lui Sorge: „misiunea dumneavoastră la

Tokio este de a îndepărta posibilitatea războiului dintre Japonia şi URSS; principalul obiectiv: ambasada germană" (*Ogoniok*, 1965, nr.14). Ambasada germană este doar o acoperire pe care, folosind-o, Sorge îşi îndeplineşte principala sarcină. Să remarcăm un detaliu: nu să informeze despre pregătirea invaziei, ci să îndepărteze această invazie, adică să îndrepte agresiunea japoneză în altă direcţie.

Sorge i-a comunicat lui Stalin că Japonia nu va intra într-un război împotriva Uniunii Sovietice.

Este mai puţin cunoscută cauza pentru care, de această dată, Stalin l-a crezut. L-a crezut pentru că Sorge n-a prezentat numai informaţia, ci şi dovezile. Istoricii sovietici preferă să tacă în privinţa dovezilor şi este clar de ce: dacă Sorge spune că Japonia nu va ataca Uniunea Sovietică, poate dovedi acest lucru indicînd alt inamic împotriva căruia Japonia pregăteşte o lovitură prin surprindere. Sorge a indicat exact pe cine intenţionează Japonia să atace, şi a prezentat probe indubitabile.

Propaganda comunistă a ticluit mitul „avertismentelor" lui Sorge despre o agresiune germană. S-a făcut acest lucru ca să se distragă atenţia de la succesele cu adevărat uimitoare ale lui Sorge, care a pătruns în sfera superioară politico-militară a Japoniei. Activitatea lui Sorge nu se limitează la faptul că l-a informat pe Stalin că Japonia nu va ataca Uniunea Sovietică şi nici măcar la faptul că Sorge a indicat, cu dovezi, direcţia atacului japonez. Realizările lui în acest domeniu sînt mult mai mari. În conformitate cu sarcina GRU, Sorge nu numai că a prevestit evenimentele, dar, într-o serie de cazuri, le-a şi direcţionat. În august 1951, Congresul SUA a tratat problema lui Sorge. În cursul audierilor s-a demonstrat fără putinţă de tăgadă că spionajul militar sovietic, în persoana rezidentului „Ramsai" a făcut foarte multe pentru ca Japonia să înceapă un război agresiv în
Oceanul Pacific şi pentru ca această agresiune să fie îndreptată împotriva Statelor Unite ale Americii (*Hearing on*

American Aspects of the Richard Sorge Spy Case, House of Representatives Eighty Second Congress, First Session, August 9, 22 and 23, Washington, 1951).

Nu Sorge a creat „spărgătorul de gheaţă japonez”, dar Sorge a făcut multe ca să-l îndrepte în direcţia necesară lui Stalin.

5

Spionajul este lucrul cel mai ingrat din lume. Unul greşeşte, altul e spînzurat, altul devine cunoscut; ca Sorge, de pildă. În afară de cei cu ghinion, Stalin a avut şi spioni militari remarcabili, cărora norocul le-a surîs, obţinînd rezultate uimitoare. Aceştia n-au devenit cunoscuţi dar nici n-au fost spînzuraţi. Unul dintre spionii sovietici a avut acces la adevăratele secrete ale lui Hitler. Mareşalul Uniunii Sovietice, A.A. Greciko declară: „...la 11 zile după adoptarea de către Hitler a planului definitiv de război împotriva Uniunii Sovietice (18 dec. 1940), acest fapt precum şi hotărîrile principale ale comandamentului german au devenit cunoscute de către organele noastre de informaţii” (*VIJ*, 1966, nr.6, pag.8).

În decembrie 1940, şeful GRU, generalul-locotenent F.I. Golikov i-a raportat lui Stalin că, potrivit unor informaţii demne de încredere, Hitler a luat hotărîrea de a lupta pe două fronturi, adică să atace Uniunea Sovietică, fără să mai aştepte terminarea războiului în Occident.

Stalin a cerut să-i explice cît de sigură este informaţia. Golikov i-a răspuns (deşi se afla în cercul restrîns al Comandamentului superior sovietic) că poate să comunice acest lucru numai lui Stalin personal; în consecinţă, Golikov i-a raportat regulat lui Stalin, personal, anunţînd de fiecare dată că pregătirea de invazie încă nu a început.

La 21 iunie 1941, a avut loc şedinţa Biroului Politic. Golikov a raportat despre concentrarea uriaşă a trupelor germane la graniţa sovietică, despre uriaşele rezerve de muniţii, despre regruparea aviaţiei germane, despre dezertorii germani şi multe altele. Golikov cunoştea

aproape toate numerele diviziilor germane, numele comandanţilor lor, locul amplasării. Se cunoşteau multe lucruri, inclusiv denumirea operaţiunii „Barbarossa”, cînd va începe şi multe secrete de cea mai mare importanţă. După aceasta, Golikov a raportat că deocamdată pregătirea de invazie n-a început, iar fără pregătire nu poţi începe războiul. La şedinţă, Golikov a fost întrebat dacă garantează pentru cele afirmate. Golikov a susţinut că răspunde cu capul pentru informaţie şi, că, dacă a greşit, Biroul Politic e în drept să facă cu el ceea ce s-a făcut cu predecesorii săi.

Peste 10-12 ore a început operaţiunea „Barbarossa”. Ce a făcut Stalin cu Golikov? Nu vă temeţi, nimic rău. La 8 iulie, Stalin îi încredinţează lui Golikov misiunea de a merge în Marea Britanie şi SUA şi îl instruieşte personal. După vizita sa plină de succes, Golikov comandă armate şi fronturi, iar în 1943 Stalin îl numeşte în importantul post de locţiitor pentru cadre al Narkom-ului de apărare (adică locţiitorul lui Stalin). Pentru problema delicată a selecţiei şi numirii cadrelor Stalin
admitea numai oameni de cea mai mare încredere. De pildă, pe Beria nu l-a admis. Apoi, după moartea lui Stalin, Golikov se ridică şi mai sus şi ajunge Mareşal al Uniunii Sovietice. Stalin n-avea de ce să-l condamne pe Golikov. Hitler a început operaţia „Barbarossa” fără nici un fel de pregătire.

Capitolul 31

Cum a împiedicat Hitler războiul

Pe noi ne-au pregătit în întregime pentru un război agresiv.

Şi nu e vina noastră că agresiunea n-am săvîrşit-o noi.
General-maior V.G. Grigorenko

1

La 17 iunie 1945, un grup de anchetatori militari sovietici au desfăşurat un interogatoriu al liderilor Germaniei fasciste. În cursul interogatoriului, feldmareşalul W. Keitel a declarat: „Afirm că măsurile pregătitoare desfăşurate de noi în primăvara anului 1941 au avut caracterul unor pregătiri defensive în cazul unei ofensive a Armatei Roşii. Astfel, tot războiul în Răsărit, în mare măsură, poate fi numit preventiv. Noi ne-am gîndit... să preîntîmpinăm ofensiva Rusiei Sovietice şi, cu o lovitură neaşteptată, să nimicim forţele sale armate. În primăvara anului 1941 mi-am format o părere clară: concentrarea de trupe ruseşti şi ofensiva lor ulterioară asupra Germaniei ne-ar pune într-o situaţie extrem de critică din punct de vedere strategic şi economic... În primele săptămîni, Germania ar fi fost pusă deja în condiţii extrem de nefavorabile.”

Generalul-colonel A. Jodl, cel care a iniţiat planurile de luptă germane, avea acelaşi punct de vedere. Anchetatorii sovietici s-au străduit să-i combată pe Keitel şi Jodl, dar Keitel şi Jodl nu şi-au schimbat opinia şi, prin sentinţa aşa-numitului „tribunal internaţional”, au fost spînzuraţi la Nürnberg ca „principalii vinovaţi ai războiului”. Una din principalele învinuiri a fost „dezlănţuirea războiului agresiv neprovocat” împotriva Uniunii Sovietice.

Au trecut 20 de ani şi au apărut noi martori. Martorul meu este Amiralul Flotei Uniunii Sovietice N.G. Kuzneţov (în 194l - amiral al Narkom-ului VMF al URSS, membru al CC, membru al Marelui Cartier General din momentul creării lui). Iată declaraţia lui: „Pentru mine e clar un lucru: I.V. Stalin nu numai că n-a exclus posibilitatea războiului cu Germania hitleristă, ci chiar îl considera inevitabil. I.V. Stalin a condus pregătirea pentru război - pregătire complexă - rezultată din calcule proprii. Hitler i-a zădărnicit toate calculele.” (*În ajun*, pag.321).

Amiralul ne spune foarte deschis că Stalin a considerat războiul inevitabil şi s-a pregătit serios pentru el. Dar Stalin

intenţiona să intre în război nu ca răspuns la agresiunea germană, ci în momentul ales de el. Cu alte cuvinte, Stalin se pregătea să lovească primul, deci să atace Germania, dar Hitler a lovit primul şi astfel i-a stricat toate planurile.

Amiralul Kuzneţov este un martor de prim rang. În 1941 el a ocupat în ierarhia militaro-politică un loc chiar mai înalt decît Jukov. Kuzneţov era membru al Comitetului Central, Jukov doar candidat.

Nimeni dintre cei care au scris memorii nu a ocupat în 1941 un loc atît de înalt şi nimeni nu a fost aşa de apropiat de Stalin ca el. De aceea îl consider pe Kuzneţov cel mai important martor după Stalin. Aproape tot ceea ce spune Kuzneţov după război, coincide în întregime cu ceea ce-a spus pînă la război; de exemplu, în 1939, al XVIII-lea Congres al partidului a trasat un nou drum: să se pună capăt terorii din interiorul ţării, transferînd-o în ţările vecine: „ceea ce se realizează în URSS, se poate realiza şi în alte ţări !” La acest congres al „învingătorilor” care au hotărît să devină „eliberatori”, discursul lui Kuzneţov este extrem de agresiv. Astfel a trecut el de la nivelul de candidat, în postul de comisar al poporului.

În tot ce spune, Kuzneţov e sincer. Cu mulţi ani înaintea sa şi Stalin vorbea la fel în discursurile secrete. Tot ce spune Kuzneţov se confirmă prin acţiunile Armatei Roşii şi ale Flotei. În sfîrşit, amiralul Kuzneţov trebuie crezut, pentru că dintre toţi prietenii şi duşmanii, liderii politici şi militari ai Uniunii Sovietice, mareşalii, diplomaţii, istoricii, generalii, amiralii, prietenii plătiţi ai URSS de peste hotare, care l-au citit, NIMENI, niciodată n-a încercat să îl contrazică ! Să comparăm spusele lui Keitel cu cele ale lui Kuzneţov.

Feldmareşalul W. Keitel spune: nu Germania s-a pregătit de agresiune împotriva Uniunii Sovietice, ci Uniunea Sovietică a pregătit agresiunea asupra Germaniei, care, pur şi simplu s-a apărat, aplicînd o lovitură preventivă. Amiralul flotei Uniunii Sovietice, N.G. Kuzneţov, spune acelaşi lucru: da, Uniunea Sovietică s-a pregătit de război şi ar fi atacat, inevitabil, dar Hitler, cu lovitura sa, a zădărnicit aceste

planuri.

Mi-e clar că la Nürnberg judecătorii din „tribunalul internaţional” n-au dorit să-i găsească pe adevăraţii vinovaţi ai războiului. Dar nu-mi este clar de ce aceiaşi judecători, după cele recunoscute de Kuzneţov, nu s-au adunat imediat la Nürnberg şi nu au ridicat o parte din culpa lui Keitel şi Jodl, a Wehrmachtului şi, în general, a întregii Germanii !

Domnilor judecători, n-aţi putea să ne explicaţi poziţia dumneavoastră ciudată? Cei învinuiţi la Nürnberg de agresiune împotriva URSS nu şi-au recunoscut vreo vină. „Victima” recunoaşte că nimeni n-a săvîrşit împotriva ei vreo agresiune, ci, dimpotrivă, că ea însăşi s-a pregătit pentru
agresiune. De ce, domnilor judecători, v-aţi grăbit să-i spînzuraţi pe Keitel şi Jodl, dar n-aţi făcut la fel cu Kuzneţov, Jukov, Molotov? De ce, domnilor judecători, menţineţi învinuirile împotriva Germaniei, dar nu vă grăbiţi să învinuiţi şi Uniunea Sovietică?

2

Mareşalii şi generalii sovietici nu-şi dau în vileag intenţiile. Şeful Academiei Marelui Stat-Major, general de armată al VVS, S.P. Ivanov şi un grup de cunoscuţi istorici sovietici au scris lucrarea *Perioada iniţială a războiului*. În această carte, Ivanov arată faptul că Hitler a lovit primul, dar precizează: „comandamentul fascist a reuşit literalmente să-i devanseze pe luptătorii sovietici cu două săptămîni” (*Perioada iniţială a războiului*, pag.212).

Dacă Uniunea Sovietică a pregătit o lovitură, aceasta putea fi prevenită doar cu o contralovitură, dată mai devreme. După cum spune Ivanov, în 1941 lovitura germană a fost dată în devans cu 2 săptămîni.

Sînt multe asemenea afirmaţii. Iată un exemplu luat din *VIJ*, nr.4, 1984. Revista este organul Ministerului Apărării a URSS şi nu poate fi publicată fără vizele ministrului de apărare şi a şefului Marelui Stat-Major (în acea vreme -

mareşalii Uniunii Sovietice, S. Sokolov şi S.F. Ahromeev). *VIJ* explică de ce în apropierea graniţei s-au creat rezerve de muniţii, de combustibil, de produse alimentare. Răspunsul e simplu: pentru acţiuni ofensive...

La pagina 34 se spune deschis că ofensiva germană a zădărnicit planurile sovietice.

Dacă Armata Roşie s-ar fi pregătit pentru apărare sau chiar pentru o contraofensivă, planurile ei nu ar fi putut fi zădărnicite atît de simplu. Dimpotrivă, invazia germană ar fi fost semnalul ca luptătorii sovietici să înceapă punerea în aplicare a planului. Numai în cazul în care Armata Roşie se pregătea de ofensivă, invazia germană putea să îi zădărnicească planul, întrucît trupele, în locul unor acţiuni cunoscute, ar fi fost silite să se apere, să improvizeze, să facă ceea ce nu era prevăzut.

3

Iar acum, să ne întoarcem în iunie 1941.

La 6 iunie 1941, spionajul german a primit informaţia că guvernul sovietic intenţionează să se mute la Sverdlovsk.

Despre aceasta au aflat doar Hitler şi oamenii cei mai apropiaţi. Doctor Goebbels consemnează în jurnalul său că s-a primit această informaţie. El vorbeşte în termeni prea puţin
măgulitori despre guvernul sovietic şi despre intenţiile lui de a se retrage cît mai mult în răsărit.

Numai după cîteva decenii putem aprecia cum se cuvine comunicatul privind mutarea guvernului sovietic. Acum ştim că la Sverdlovsk a fost creat un *punct de comandă fals*. Numai în timpul războiului a devenit limpede că, în calitate de capitală de rezervă, a fost pregătită nu Sverdlovsk, ci Kuibîşev, unde, în situaţia critică, s-au mutat multe instituţii de stat ale Uniunii Sovietice şi ambasadele străine. Însă Kuibîşevul nu reprezintă adevărul întreg, ci doar o jumătate.
În Kuibîşev au fost concentrate acele instituţii a căror pierdere nu ar fi influenţat stabilitatea conducerii militaro-

politice a ţării: Sovietul Suprem cu „preşedintele” Kalinin, comisariatele de rangul al doilea, ambasadele. Toate instituţiile importante se găseau alături, nu la Kuibîşev, ci în gigantice tunele subterane, făcute în stîncile de la Jiguli. Înainte de război, construirea acestui gigant a fost mascată de construcţia altuia: Hidrocentrala Kuibîşev. Aici s-au concentrat mii de deţinuţi, mii de tone de materiale de construcţie şi tehnică. Era clar tuturor pentru ce: pentru construirea hidrocentralei. După război, tot şantierul a fost mutat în amonte pe cursul Volgăi şi hidrocentrala s-a ridicat pe noul loc. Primul amplasament a fost ales într-un loc unde nu se putea construi o hidrocentrală, dar se putea construi un punct de comandă subteran.

În arhivele germane dinainte de război n-am găsit nici o informaţie despre Kuibîşev, că ar fi fost capitală în caz de pericol, cu atît mai puţin despre punctul subteran de comandă de la Jiguli. Spionajul german deţinea informaţii numai despre transferarea guvernului sovietic în punctul de

comandă de la Sverdlovsk. Dar guvernul nu putea să se transfere într-un punct de comandă care nu există. Atunci cine a răspîndit informaţia despre transferul într-un punct de comandă fals? O putea face numai acela care a născocit acest fals, adică guvernul sovietic, mai exact - şeful acestui guvern, I.V. Stalin. De aceea s-a şi înfiinţat acest punct fals, pentru ca inamicul să afle despre el. Acest moment a venit şi spionajul german a primit „secretul” fabricat special pentru el. Informaţia spionajului german despre intenţia guvernului sovietic de a se muta la Sverdlosk, este un secret din aceeaşi serie cu discursul lui Stalin: vorbe goale ale ambasadorilor sovietici şi ale comunicatelor TASS.

Dacă spionajul german a primit informaţia greşită despre intenţiile conducerii sovietice, înseamnă că tocmai în acel moment conducerea sovietică se străduia să ascundă ceva. E greu de ghicit despre ce este vorba? Cînd conducerea sovietică răspîndeşte informaţii false despre intenţia ei de a se transfera în răsărit, atunci, desigur că ea

face ceva în sens contrar.

Viclenia constă în aceea că, pe lîngă puternicul punct de comandă de la Jiguli, a cărui situare deşi greu, dar posibil de determinat, a existat încă un punct de comandă pe linie de stat. Acesta consta într-o garnitură de cale ferată. În caz de război, acest punct de comandă, sub acoperirea unor trenuri blindate NKVD, însoţit de trei trenuri ale Narkomat-ului de transmisiuni, putea în orice moment să apară în raionul de acţiuni militare. Această posibilitate de a fi alături de raionul acţiunilor de luptă s-a reflectat în denumirea trenului - GPKP - Punctul de comandă principal înaintat. Pentru aceste puncte de comandă s-au creat staţii mascate, care, încă în timp de pace, au fost conectate la liniile de transmisiuni de stat. Pur şi simplu trebuia conectată aparatura trenurilor la linia de transmisiune.

Nu mai trebuie explicat că punctul de comandă era destinat unui război ofensiv, pentru situaţia în care trupele o iau înainte, iar comandamentul cu mijloacele uriaşe de conducere şi de transmisiuni trebuie să se grăbească după frontul şi armata în ofensivă.

În războiul de apărare e mai simplu, e mai puţin periculos să conduci din cabinetul de la Kremlin, din staţia subterană a metroului moscovit sau din tunelele din Jiguli.

Dacă adunăm fragmentele de informaţii, putem afirma cu certitudine că pe magistrala feroviară Minsk - Vilnius (mai aproape de Vilnius) s-a situat sau trebuia să se situeze un punct de comandă de mare importanţă.

La cîteva zile după ce conducătorii germani au primit informaţia „secretă” despre transferarea guvernului sovietic spre răsărit, a început transferarea secretă a guvernului sovietic spre graniţele sovietice de apus, în raioanele Minsk şi Vilnius. Fiecare militar ştie cum se mută un comandament
uriaş la exerciţii sau în situaţie de luptă. Secţia operativă alege locul viitorului stat-major, comandantul aprobă acest loc şi dă permisiunea de mutare ! Pădurea unde se va situa statul-major se împrejmuieşte, nepermiţînd accesul

persoanelor străine, apoi apar geniştii şi transmisioniştii, care pregătesc acoperirea şi sistemul de transmisiuni, apoi apare comandantul de transmisiuni al formaţiunii (al diviziei, corpului, armatei, frontului) şi verifică personal dacă funcţionează transmisiunile. După aceea apare statul-major, iar ofiţerilor acestuia nu le rămîne decît să-şi conecteze telefoanele şi maşinile de cifrat la sistemul de transmisiuni verificat din timp.

Armata Roşie a lucrat în 1941 ca un singur mecanism. În pădurile de pe graniţă au apărut zeci de comandanţi de corpuri mecanizate şi de infanterie, în urma lor a început desfăşurarea în secret a punctelor de comandă. Imediat au apărut comandanţii de transmisiuni; apariţia lor era semnul că în curînd vor apărea statele-majore. Într-adevăr, statele-majore au apărut imediat. Iată, chiar în ziua publicării Comunicatului TASS, în păduri au apărut comandanţii de transmisiuni ai frontului. Transmisiunile au fost verificate şi statele-majore ale fronturilor şi-au pus coloanele în marş.

A sosit momentul cînd cel mai important comandant de transmisiuni a apărut la 150 km de graniţa Prusiei. Aici, la Vilnius, a venit în secret Comisarul poporului I.G. Peresîpkin. Putem noi să ghicim pentru cine mergea să verifice transmisiunile? Comisarul poporului Peresîpkin are un singur şef direct - Preşedintele Sovietului Comisarilor Poporului, tovarăşul I.V. Stalin.

Comisarul de transmisiuni merge la graniţa cu Prusia de Est cu un tren obişnuit, după un orar obişnuit, dar trenului i se ataşează un vagon suplimentar în care se află Peresîpkin şi locţiitorul său. Călătoria se desfăşoară în mare secret. Mesajele pe care le primeşte de la Moscova sînt semnate „Peresîpkin”, ca să se ştie că Peresîpkin se găseşte încă la Moscova. Dar mai bine să-l ascultăm pe însuşi I.G. Peresîpkin. Tovarăşe mareşal al trupelor de transmisiuni, aveţi cuvîntul.

„Chiar în ajunul războiului, I.V. Stalin mi-a ordonat să merg în Republicile Baltice. Această misiune de răspundere, nu ştiu de ce, am legat-o de evenimentele militare în curs.

În seara zilei de 21 iunie 1941, împreună cu un grup de persoane cu munci de răspundere ai Narkomat-ului de transmisiuni, am plecat la Vilnius. Ne aflam pe drum cînd a început războiul...” (*Transmisioniştii în anii Marelui Război*, pag. 17).

La staţia Orşa, Peresîpkin a primit o telegramă de la Moscova prin care era chemat înapoi.

Rezultă că, dacă Hitler n-ar fi atacat, narkom-ul de transmisiuni, tovarăşul Perespîkin, s-ar fi dus la punctul de comandă secret din raionul Vilnius şi ar fi acţionat în conformitate cu „evenimentele militare în curs”, altfel spus, ar fi coordonat sistemele de transmisiuni în război. Dar fiindcă Hitler a atacat, călătoria a trebuit amînată.

MEMBRII GUVERNULUI SOVIETIC PORNISERĂ DEJA RĂZBOIUL ÎMPOTRIVA GERMANIEI, UN RĂZBOI IN CARE INVAZIA GERMANĂ NU FUSESE PREVĂZUTĂ.

Capitolul 32

A avut Stalin un plan de atac?

Întrucît Stalin nu-şi prezenta punctele de vedere şi planurile, mulţi
au crezut că nu le avea; greşeală tipică de intelectuali flecari.
Robert Conquest

La întrebarea directă dacă a existat un plan de război al comandamentului sovietic, Jukov răspunde categoric: da, a existat. Atunci se pune întrebarea: dacă au existat planuri, de ce a acţionat Armata Roşie ca o masă lipsită de planuri? Jukov n-a dat răspuns la această întrebare. Răspunsul vine însă de la sine. Dacă statele-majore sovietice au lucrat foarte intens, elaborînd planuri de război, acestea n-au fost defensive, nici contraofensive, ci *pur ofensive*.

Comandamentul sovietic a luat măsuri să se distrugă tot ce ţinea de planurile de război de dinainte de începerea acestuia. Însă planuri au avut toate fronturile, flotele, zecile de armate, corpurile de armată, navele de război, sutele de divizii, miile de regimente şi batalioane.

Nu totul a fost improvizaţie. Nici după ce a început războiul, într-un mod neaşteptat pentru Stalin. De pildă, în dimineaţa de 22 iunie, la ora 6,44 aviaţia sovietică a primit ordinul să acţioneze conform planurilor. Cîteva zile a încercat să facă acest lucru. La 26 iunie 1941, corpul 4 aviaţie a început bombardarea cîmpurilor petroliere de la Ploieşti. După cîteva zile de bombardamente, producţia de petrol a României a scăzut aproape la jumătate. Chiar şi în condiţiile în care aproape întreaga aviaţie sovietică a fost nimicită pe aerodromuri, s-au găsit suficiente forţe care să producă pagube uriaşe exploatărilor petroliere ale României. În orice altă situaţie, aviaţia sovietică ar fi fost cu mult mai periculoasă şi ar fi putut, prin acţiunile ei, să paralizeze complet toată puterea militară, industrială şi de transport germană. Hitler a înţeles foarte bine primejdia şi a considerat invazia asupra URSS ca singura metodă de apărare. Este drept, nici aceasta nu l-a putut salva...

Reacţia Armatei Roşii la invazia germană nu este reacţia ariciului care se apără cu ţepii, stînd pe loc, ci reacţia unui crocodil uriaş, care a primit prin surprindere o lovitură puternică. Plin de sînge, crocodilul sovietic încearcă să atace. Ştie să se furişeze şi să-şi atace victima prin surprindere, dar
în momentul cînd tocmai se furişa spre victimă, el însuşi a primit o lovitură puternică. Dar nici asta nu-l opreşte şi atacă. Nu ştie să facă altceva, nu-şi schimbă intenţiile. La 22 iunie 1941, divizia 41 infanterie din corpul 6 infanterie al armatei 6, fără să aştepte ordine de sus, acţionînd după planuri dinainte stabilite, a trecut frontiera de stat în raionul Rava-Rusă. Este doar un exemplu dintre multe altele.

Generalii sovietici n-au ascuns niciodată că aveau misiuni pur ofensive. Generalul de armată K. Galiţki,

vorbind despre concentrarea trupelor sovietice în raionul Avgustova, subliniază că cei din comandament n-au crezut în posibilitatea ofensivei germane, iar trupele sovietice se pregăteau de desfăşurarea unei operaţiuni ofensive.

Generalul-maior A.I. Mihalev recunoaşte că Fronturile de Sud şi de Sud-Vest n-au fost pregătite pentru acţiuni defensive sau contraofensive. „Scopul lor era de a izbuti să-şi pună trupele în ofensivă" (*VIJ*, 1986, nr.5, pag.49).

Putem să credem sau nu publicaţiile sovietice, dar acţiunile Armatei Roşii din primele Zile ale războiului sînt cele mai bune mărturii asupra intenţiilor sovietice. Jukov coordona acţiunile Fronturilor de Sud şi de Sud-Vest, îndreptate împotriva României, Bulgariei, Ungariei şi Cehoslovaciei. Pînă la 30 iunie 1941, Jukov a insistat să se atace, cerînd asta şi comandanţilor fronturilor. Abia în iulie, el şi colegii lui, au ajuns la concluzia că un crocodil care are o rană gravă nu mai poate ataca.

Capitolul 33

Războiul care n-a mai fost

Comandamentul general rus îşi cunoaşte problemele cel mai bine dintre toate comandamentele armatelor lumii.

General von Mellentin

1

Există destule indicii că termenul de începere al operaţiunii sovietice „Furtuna" era 6 iulie 1941. Memoriile mareşalilor sovietici, ale generalilor şi amiralilor, documentele de arhivă, analiza matematică a informaţiilor privind mişcarea miilor de eşaloane, toate indică data de 10

iulie ca dată de concentrare deplină a celui de Al doilea eşalon strategic al Armatei Roşii la graniţa vestică. Însă teoria militară sovietică prevedea atacul nu după concentrarea completă, ci înaintea ei. În acest caz, o parte a trupelor din Al doilea eşalon strategic puteau fi deja debarcate pe teritoriul inamicului, urmînd ca abia după aceea să intre în luptă. Lui Jukov şi lui Stalin le plăcea să dea loviturile prin surprindere duminica dimineaţa. 6 iulie 1941 este ultima duminică înainte de concentrarea completă a trupelor sovietice.

Generalul de armată S.P. Ivanov indică direct această dată: „...trupele germane au reuşit să ne depăşească cu două săptămîni”.

2

Să ne imaginăm că Hitler ar fi amînat ziua declanşării operaţiunii „Barbarossa” cu 3-4 săptămîni... E suficient să deschidem regulamentele militare sovietice de dinainte de război, manualele din şcolile militare, ziarele *Krasnaia zvezda* şi *Pravda*.

Mai întîi se fac pregătiri intense, la fel cum au făcut trupele germane. Pe data de 6 iulie 1941, la ora 3 şi 40 de minute ora Moscovei, zeci de mii de arme sovietice sparg liniştea, vestind lumii începerea măreţei campanii eliberatoare a Armatei Roşii. Artileria Armatei Roşii depăşeşte în calitate şi cantitate artileria restului lumii. La graniţa sovietică au fost concentrate rezerve gigantice de muniţie. Bubuitul tunurilor sovietice se întinde pe mii de kilometri, de la Marea Neagră la Baltica. Prima salvă coincide cu momentul în care mii de avioane sovietice trec frontiera. Aerodromurile germane sînt amplasate nefericit, chiar la graniţă, aviatorii germani n-au timp să-şi ridice avioanele de la sol. Acestea stau aripă lîngă aripă, iar focul exploziilor se răspîndeşte de la un avion la altul, ca focul într-o cutie de chibrituri.

Deasupra aerodromurilor se înalţă trîmbe de fum. Ele sînt repere pentru avioanele sovietice, care vin val după

val. Puţine avioane germane reuşesc să se înalţe. Piloţilor germani li se interzice categoric să deschidă focul asupra avioanelor sovietice, unii însă, în ciuda ordinului comandamentului, intră în luptă. Distrug avioane sovietice, dar rămînînd fără proiectile, se izbesc într-un ultim atac sinucigaş în avioanele inamice. Pierderile sovietice sînt mari, dar avantajele surprinderii sînt colosale.

Artileria îşi înteţeşte atacul. Se dă. alarma pentru batalioane şi regimente. Se dă votcă. În pădurile de frontieră răsună: „ura !" Trupelor li se citeşte ordinul de luptă al Comandantului Suprem, tovarăşul Stalin: „Ceasul răsplăţii a sosit ! Spionajul sovietic a descoperit perfidia lui Hitler şi a venit vremea să ne răfuim cu el pentru toate crimele şi fărădelegile sale ! Lumea se uită spre noi şi aşteaptă eliberarea !" Răsună iar: „ura !" Prin păduri, pe şosele, pe cîmpii pornesc tancurile, înnegrind orizontul cu nori de praf. „Nu te scumpi la obuze", zic printre dinţi tanchiştii plini de
unsoare către artileriştii aproape surzi. Bubuitul artileriei creşte pînă ce atinge nivelul critic, apoi scade iar. Scrîşnitul şenilelor umple văile. Deasupra trec în zbor valuri de avioane. Din spate trage artileria, într-un un cor infernal. Trupele sovietice n-au parte de lupte grele. Podurile de frontieră din
Brest sînt cucerite de diversioniştii colonelului Starinov. Diversionişţii sovietici se miră: podurile germane nu erau minate. Cum îţi poţi explica o asemenea neglijenţă? Inamicul suferă o catastrofă după alta. Nimicirea aviaţiei face trupele vulnerabile pe calea aerului şi, neavînd tranşee în zonele
de graniţă, sînt nevoite să se retragă. Retragerea înseamnă pierderea unei cantităţi uriaşe de rezerve, aflate pe graniţă. Retragerea înseamnă pierderea controlului de către comandament.

Principalele evenimente ale războiului nu se petrec în Polonia sau Germania. În prima oră de război, corpul 4 aviaţie, în colaborare cu aviaţia armatei 9 şi Flota Mării

Negre, loveşte exploatările petroliere de la Ploieşti, prefăcîndu-le într-o mare de foc. Bombele cad asupra Ploieştiului zi şi noapte. Flăcările de la sondele petroliere se văd de la zeci de kilometri. În munţi, la nord de Ploieşti este lansat corpul 3 desant aerian, care, acţionînd în mici grupe, distruge tot ce are legătură cu exploatarea, transportul şi prelucrarea petrolului.

În portul Constanţa şi mai la sud este desantat corpul 9 special de infanterie al general-locotenentului Batov. Obiectivul său: conductele de petrol, depozitele, uzinele de prelucrare. Asupra teritoriului României a năvălit cea mai puternică dintre armatele lumii: armata 9 sovietică.

Pe celelalte fronturi situaţia evoluează la fel. În august 1941, Al doilea eşalon strategic încheie operaţiunea Vistula-Oder, cucerind poduri şi baze de acţiune dincolo de Oder. De aici se lansează un atac în adîncime.

Trupele traversează Oder-ul într-un şir neîntrerupt: artilerie, tancuri, infanterie. Din faţă vin coloane nesfîrşite de prizonieri. Sînt „asupritorii" poporului: comercianţi burghezi, doctori burghezi, arhitecţi, fermieri, bancheri. Au de lucru cekiştii ! Milioane de prizonieri vor fi trimişi departe în răsărit şi în nord, dîndu-li-se posibilitatea să-şi răscumpere vina faţă de poporul german. Spre vest trec mereu coloane. Comisarii iau cîţiva oameni şi-i duc la Auschwitz. Le arată: priviţi, tovarăşi, şi povestiţi ! Apoi maşinile sectiei politice ajung din urmă coloana.

— Ei, frăţioare, cum e la Auschwitz?

— Mm, nimic interesant, strînge din umeri un soldat în veston negru. Totu-i ca la noi. Clima îi mai bună la ei.

Batalionul bea votcă înainte de a intra în luptă. Veşti bune: s-a dat permisiunea să fie luate trofee, să se jefuiască. Comisarul strigă răguşit, citîndu-l pe Ilia Ehrenburg: să frîngem mîndria arogantului popor german ! Rîd vestoanele negre: cum să le frîngem mîndria? Prin violare individuală?

*

* *

Nu, nu e literatură fantastică. Nu, toate acestea au avut loc ! Este drept, nu în '41, ci în '45. S-a dat atunci permisiunea să se jefuiască, numind acest lucru „a lua trofee”. S-a ordonat „să se frîngă mîndria germană”. Şi milioane de oameni au căzut în mîna poliţiei secrete sovietice. S-au format coloane nesfîrşite spre est şi nord. Mulţi nu s-au mai întors. Puţini îşi mai amintesc că lozinca „a elibera Europa şi întreaga lume” a răsunat pentru prima dată în 1938, nu în 1945. Terminînd Marea epurare, Stalin a rescris istoria comunismului şi a pus în faţa comuniştilor noile scopuri. Este vorba de *Istoria VKP(b). Curs prescurtat*. Aceasta a *devenit cartea fundamentală a comuniştilor sovietici* şi a tuturor comuniştilor din lume. În ultimul capitol se spune că Uniunea Sovietică este încercuită de capitalism. Stalin trasează un ţel măreţ: să înlocuiască încercuirea capitalistă cu cea socialistă. Lupta cu încercuirea capitalistă trebuie să continue pînă cînd şi ultima ţară din lume va deveni o „republică” în componenţa URSS. Principala temă a lecţiilor politice din Armata Roşie era: „URSS în încercuirea capitalistă”. Numai pentru a cita articolele din *Pravda* pe această temă nu ne-ar ajunge mai multe volume. Comunista poloneză Wanda Wasilewska şi comunistul american
Theodore Dreiser anunţau în paginile *Pravdei* că nu a mai rămas mult pînă cînd călăii burghezi vor bea „sîngele muncitoresc, n-a mai rămas mult ca proletariatul să geamă sub cătuşe”.

Comuniştii sovietici şi-au proclamat deschis scopul: să elibereze întreaga lume, în primul rînd Europa. Aceste planuri au fost puse în aplicare. Cît timp Germania a luptat în Occident, Uniunea Sovietică a alipit cinci noi „republici”, şi plănuia o rapidă sporire a numărului lor. Nu erau vorbe goale. Forţe gigantice au fost concentrate pentru o lovitură prin surprindere asupra Germaniei şi României. Or, şi singură, lovitura asupra României ar fi fost fatală pentru Germania...

CUPRINS

Monumentul orbirii umane (*Vladimir Bukovski*) 5
Cine a declanşat al doilea război mondial 11
Capitolul l
Calea spre fericire 15
Capitolul 2
Duşmanul principal 22
Capitolul 3
De ce au nevoie comuniştii de armament 28
Capitolul 4

De ce a împărţit Stalin Polonia 38
Capitolul 5
Pactul şi rezultatele sale 44
Capitolul 6
Cînd a intrat Uniunea Sovietică
în cel de-al doilea război mondial 49
Capitolul 7
„Dezvoltarea bazei de război”..... 59
Capitolul 8
De ce aveau nevoie cekiştii
de artilerie obuzieră 69
Capitolul 9
De ce a fost distrusă zona
de siguranţă în ajunul războiului 77
Capitolul 10
De ce Stalin a distrus Linia Stalin 90
Capitolul 11
Partizani sau diversionişti? 105
Capitolul 12
De ce avea nevoie Stalin de zece corpuri
de armată pentru desant aerian 113
Capitolul 13
Despre tancul înaripat 120
Capitolul 14
Pînă la Berlin ! 126
Capitolul 15
Infanteria marină în pădurile Belarusului 135
Capitolul 16
Ce înseamnă armată de acoperire 138
Capitolul 17
Diviziile de munte în stepele Ucrainei 153
Capitolul 18
Care a fost destinaţia Primului eşalon strategic 164
Capitolul 19
Stalin în mai 167
Capitolul 20
Cuvîntul şi fapta 183

Capitolul 21
Pacifism cu colţi 189
Capitolul 22
Încă o dată despre Comunicatul TASS 196
Capitolul 23
Despre regiunile militare abandonate 227
Capitolul 24
Despre diviziile negre 233
Capitolul 25
Despre comandanţii de brigăzi şi de divizii 239
Capitolul 26
De ce a fost înfiinţat Al doilea eşalon strategic 244
Capitolul 27
Războiul nedeclarat 256
Capitolul 28
De ce Stalin a desfăşurat fronturile 263
Capitolul 29
De ce nu l-a crezut Stalin pe Churchill 278
Capitolul 30
De ce nu l-a crezut Stalin pe Richard Sorge 286
Capitolul 31
Cum a împiedicat Hitler războiul 292
Capitolul 32
A avut Stalin un plan de atac? 300
Capitolul 33
Războiul care n-a mai fost 306

Victor Suvorov, unul dintre agenţii de frunte ai spionajului militar sovietic, contrazice opinia larg acceptată conform căreia Adolf Hitler şi regimul nazist au atacat pe neaşteptate Uniunea Sovietică în 22 iunie 1941, cu o armată mult superioară şi mai bine pregătită. Acest volum controversat susţine ideea că, de fapt, Stalin plănuia să invadeze teritoriile controlate de naziști în iulie 1941. Nenumăratele documente la care autorul a avut acces şi analiza minuţioasă a desfăşurării luptelor, a tehnicii militare utilizate şi a pregătirilor din spatele frontului vin să confirme ipoteza lui Suvorov privind adevăratul instigator al celui de-al doilea război mondial.

De ce au nevoie comuniştii de armament • De ce a împărţit Stalin Polonia • Cînd a intrat Uniunea Sovietică în cel de-al doilea război mondial • „Dezvoltarea bazei de război" • De ce aveau nevoie cekiştii de artilerie obuzieră • De ce a fost distrusă zona de siguranţă în ajunul războiului • De ce Stalin a distrus „Linia Stalin" • De ce avea nevoie Stalin de zece corpuri de armată pentru desant aerian • Ce înseamnă armată de acoperire • Diviziile de vînători de munte în stepele Ucrainei • Despre comandanţii de brigăzi şi de divizii • De ce a fost înfiinţat Al doilea eşalon strategic • De ce Stalin a desfăşurat fronturile • De ce nu l-a crezut Stalin pe Churchill • De ce nu l-a crezut Stalin pe Richard Sorge • A avut Stalin un plan de atac?

Foto copertă: © Johannes Gerhardus Swanepoel/Dreamstime.com,
© Alexander Ishchenko/Dreamstime.com

HEXAGON

EDITURA POLIROM

ISBN 978-973-46-1827-9

www.polirom.ro